بۆچی بەدوای شعردا چیرۆك و رۆمان؟.. سەلام عومەر

تەواوی ژانرە ئەدەبیەکان گرنگە بخوێنرێتەوە، چونکە هەموویان سوودبەخشن و لە بوارەکانی خۆیاندا چێژت دەدەنێ، خوێندنەوە بەگشتی پێت دەکا لە زانیاری و رۆشنبیری گشتیت فراوان دەکا، ئەگەر جاران شیعر پانتاییەکی بەرفراوانی لەنێو خوێنەران داگیر کردبوو، چونکە ببووە چەکی تێکۆشان و لە پاڵیشیدا تەواوی ژانرەکانی دی لە خۆیدا کۆکردبۆوە، ئەوە چیرۆکەکانی بەرئاگردان و حیکایەتەکانی شەوانەی باپیرانمان بەس بوون تا شەوانە لەنێو خەیاڵدا بنووین، وەلە لەهەمان کاتدا ئەوسا شیعر پێشڕەوایەتی شۆڕش و سەردێڕی وتاری سیاسەکانی کوردستان بوو، بەتایبەتیش کە زۆرینەی هەرە زۆری خوێندەوارەکانی حوجرە و قوتابخانەکان لەڕێگەی شیعرەوە پانتاییەکانی ئەدەبی شۆڕشگێڕیان ناساند، زۆرینەی هەرە زۆری سیاسی و سەرکردەکانی نیشتمان شیعریان کردبووە درووشمی پارتەکانیان، لە هەگبەی هەرتێکۆشەرێکی نیشتماندا چەندین دیوانە شیعر هەبوو، لە رادیۆو راگەیاندنەکانیاندا هەر بەشیعر دەستی پێدەکردو بە ئەیرەقیبیش کۆتایی دەهات.

ئەوکاتانە شیعر لەنێو دیوەخان و شەوانی بەر ئاگردان و تەنانەت زمانی منداڵەکانی پێدەپژا، هەر لە لایلایەی دایك و تا پەندو ئیدیۆمە کوردییەکان، ئاخر ئەوکاتانە شیعر باری زۆر گرانبوو جگە لەلایەنی شۆڕشگێڕییەکەی داستان و بەیت و چیرۆك و چامەی پێدەنووسرایەوە، هۆکارەکەی نەبوونی چیرۆك نووس و رۆمان نووس بوو، ئەو توانایە نەبوو تا لەجیاتی شیعر بەشێوازێکی دی پەیامەکان بگەیەنن بۆیە زۆرینەی نووسەران پەنایان بە شیعر دەبرد و لەوەوە گیانی شۆڕشگێڕی و تواناکانی خۆیان دەسەلماند، هەڵبەتە گەیشتنیشی ئاسانتربوو و زووتریش خوێنەر و گوێگر ئەزبەری دەکرد، ئەوە جگە لەوەی سەد ساڵێك لەمەو بەر خوێندەواری کەم بوو و زۆرینەش بەزمانی داگیرکەرەکان دەیانووسی ئێستا کە نووسەری چیرۆك و رۆمان زۆرە و هەروا وەرگێڕەکانیش شاکارەکانی نووسەرە جیهانییەکانیان بە کردوینە کوردی، بەتایبەتیش بەزمانێکی سادەتر دەنووسرێ، خوێنەری خوێندنەوەی رۆمان زۆر بوەو بەتاسەوە بەدوایدا دەگەڕێن، رۆمان چ دیرۆکی بێت یان خەیاڵ خوێنەر دەباتە جیهانێکی دی و لەگەڵ کارەکتەرەکاندا دەژی دەچێتە نێو روداوەکان و چێژ لە سەرکەوتنی پاڵەوانەکە وەردەگرێت و بەگلانیشی دڵتەنگ دەبێت، خۆ ئەگەر

رۆمانەكە ديرۆكى بێت و پشت بەخەيا□ ب□ستێ ئەوە رابردوو وەبير خوێنەر دێنێتەوە و پێى دەڵێ تۆ لەوێوە هاتووى، ئەويش دەچێتەوە دواوەو لەگەڵ كەوتن و هەستانەوەكاندا لەگەڵ سادەيى ژيانى رابردوودا دەچێتە نێو خەياڵ و چێژ لەم گەڕانەوە دەبينێت و زۆر جاران ئەگەر رۆمانەكە كاريگەر بێت و بەزمانێكى جوان داڕێژرا بێت ئەوە خوێنەر حەزدەكات رۆمانەكە درێژ ب□ب□تەوە.

دواى خوێندنەوەى هەر رۆمانێك خوێنەر لە زۆر بواردا سوود دەبينێت جگە لە چێژ زانيارى لەسەر رابردوو يان خەياڵ و رستەى جوان و وشە فراوانتر دەبێت، دەتوانێ لە پەند و ئيديۆمەكانى نێو رۆمانەكەدا سوود وەرگرێ لە ژيانى رۆژانەيدا رەنگدانەوەى هەبێ، بەجۆرێك لە نێو كۆبوونەوەو گفتوگۆكاندا خۆى بناسێنێ و فێرى وشەسازى و دەوڵەمەند بوون لە قسەكردندا بێت، لێرەوەيە رۆمان خوێندنەوە ئەو دەرفەتەت بۆ دەڕەخسێنێ كە بتوانى لەنێو كۆمەڵگادا جياواز دەركەوى يان جياواز بير بكەيەوەو نووسەرانى باش و خراپيش لێك جيا بكەيەوە.

لەبيرمان نەچى رۆمانە ديرۆكيەكان كە بەكۆمەكى خەياڵ نووسراون ئاوێنەى رابردوومانن و لەنێو وێنەكانى رۆماندا نمايش دەكرێن، بەجۆرێك ئێمە رادەكێشنە نێو خەياڵەوەو ناچارى بەردەواميمان دەكەن لەسەر خوێندنەوەى ئەو جۆرە رۆمانانەو مانەوەمان لەنێو دنياى كتێبدا.

لێرەوە دواى تێربوون لە شيعر رۆمان و چيرۆك خوێنەريان بەلاى خۆياندا راكێشا، ئەوە بەومان□ نايەت شيعر بەهاى خۆى لەدەستدابێ، هێشتا ئەو ژانرە ئەدەبيە كەپڕە لە ئيديۆم و بەزمانێكى جيا دەنووسرێ خوێنەرى خۆى هەيە، هەن لەنێو ئەو دنيايەدا نەبێ پشوو نادەن.

كتێب\ كۆمەڵە شيعرى جيهانى.. وەرگێڕانى سەلام عەبدوڵڵا

بۆ خوێندنەوەى ئەم كتێبە كليكى ئێر□ بكەن..

SalamAbdullah_SherDownload

هەڵویستی شوعییانە نەك لیبڕاڵ دیموکراسی و کۆنەپەرەست.. نووسینی: سەلام عەبدوڵڵا

[بۆ خوێندنەوەی ئەم کتێبە کلیکی ئێرە بکەن..](#)

[SalamAbdullah_ZhinDownload](#)

بەختیارعەلی، شکستی ڕۆشنبیری و ڕۆشنبیر.. سەلام عەبدوڵڵا

[بۆ خوێندنەوەی ئەم کتێبە کلیکی ئێرە بکەن…](#)

[Salam Abdullah_ShkestyDownload](#)

لە کناری ئەڵوەنەوە بۆ کناری ئەڵوەن.. سەلام عەبدوڵڵا

بەم بەیانیە ئەم شیعرەم بیرهاتەوە:
(ئەڵوەنە شیتە بگە بگارم…با سەری بیەم لە قەوم و کارم)
خاڵۆ ڕەشید کە دەکاتە برای(حوسێن)ی دراوسێم، پێشی کۆچیدوایی، سەرەتا بە روویەکی خۆشەوە و پاشان ئەو کۆپڵەیە شیعرە بە هێرە بۆمی چڕی، کە لێی بووەوە، نازانم چۆن پێکەنینەکەی بزربوو، لەگەل هێرەکەی چاوی پڕ فرمێسك بوو.

پلەی گەرمی هاوینی گەرمەسیر، ئارەق لە بەرد دەردەهێنێت، چین چین ئارەقە دەکەین و لەولایشەوە کارەبا وەك ترافیکی لێهاتووە، ماڵەکانمان دەبێتە بە کوورەی. لەڕاستیدا کۆڵانەکەمان لەم کاتە وەك شەقامەکانی کناری شارەکانی ئەڵمانیایە، هاتووچووی لێدەبڕێ، بێجگە لە هاواری(مای فلتەر)و دەنگی بڵندگۆی میوەفرشە گەڕۆکەکان(ئەو ڕۆژە بەدەنگ هاواری شوتی بەشەرتی چەقۆ، چوومە دەرەوە. شووتییەکم هەلبژادر و وتم بۆزەحمەت بیشکێنە، کەچی فرۆشیارەکە وتی: چەقۆم پێ نیە!) ئیتر منیش تەریقم نەکردەوە.
نزیکەی 18 ساڵە کاك حوسێن دراوسێمە، گەرچی لەناو خێزانێکی گەورە ژیا، بەڵام هاوسەر و منداڵی نەبوو. پیاوێکی سوورکەڵەی بەخۆ، هێمن، بێوەی و قسەلەڕوو بوو. هەندێ جار گوێم لێ دەبوو کە کەسێکی تووڕەیە، منیش ئەو خەسلەتەی تا دوا ڕۆژی ژیانی لێیم نەبینی. گەرچی رووی خۆشی پیشان دەدا، وەلێ مرۆڤ هەستی دەکرد لەبەرامبەر کەسێکی دڵشکاو راوەستاوە، خەمباری لێ دەباری، تاقەتی کێشمەکێش و هەراوهوریا و جەنجاڵی نەبوو، وەك بڵێی دەستی شۆردووە لە ململانی، خۆیی بە رتمی بێتام و وەڕەسئامێزی ڕۆژگار داوە: سەڕەڕای کات بەسەربردن لەگەل پەزەکەی، ماڵئاوایی لە ژیان کردبوو پێش ئەوەی ماڵئاوایی ئەبەدی بکات.
من ئەو کاتە هێمنی و لەسەرخۆیەکەی و ڕێزداریم بۆ دەرکەوت، کاتێ یەکەم جار بەشەو دەنگی بڵندگۆ بۆ بانگی چاوەڕوان نەکراو بۆ نویژ لە مزکەوتەکەوە بەرزبووەوە، خەوحەرامبووم و بە تووڕەییەوە چووم بۆ ناو مزکەوتەکە و پێیانم وت: دەنگی بڵندگۆیەکە زۆر بەرزە، کەمی بکەنەوە. سێ کەس نوێژیان دەکرد، لەناویاندا کاك حوسێن لە نویژەکەی بووەوە، لای لێکردمەوە و بە دەنگێکی هێمن وتی: باشە بەسەرچاو.
چەندە سەرەنجم دەدا، جیاوازییەکی گەورەم دەبینی لە نێوان ئەم و زۆرێك لە دانیشتوانی ئاواییەکە، ئێواران زۆربەیان لەلای دوکانەکانی ئاواییەکە کۆدەبنەوە، بە دەمەتەقەی بێبایەخ و دووبارەکراو، بوختان و هەندێ جاریش خەریك شۆخی و دەمەقاڵی کاتەکانیان بەسەر دەبەن. دنیا بەسەر یەکەوە بڕۆخێ، ئاگایان لێ نیە(وە من چە؟ موشکیلەی من نیەی…خودا خاسی کەد…خودا کەریمە. ئینشەڵڵا…)
بەم دواییانە دەمبینی حوسێن لە پشت ماڵیانەوەی بە گۆچانێکەوە شۆڕدەبووەوە بۆ گەوڕی پەزەکانی کە تێدا چەند سەر مەڕێکی بەخێودەکرد و هەر بە خۆیشی شوانیانی دەکرد تا بوون بە 40 سەر مەڕ، ئەوە نەبێت بەیناوبەین برازایەکی هاوکاری دەکرد. حوسێن ئەم کارەی نەکرد لەبەر هەژاری، بەپێچەوانەکە کرێکارێکی خانەنشینی بوو

و توانای دارایی باش بوو. □
بەیانییەکی سەیرە، لە بەیانیانی ڕۆژەکانی تر ناچێت، جووڵەیەکی نائاسایی شەقامەکەی گرتووە.

- هیچ بووە؟
- کاك حوسێن کۆچی دوایی کردووە!
- چۆن؟
- بەڵێ، ئەم بەیانیە پەزەکانی دیار نەماون و لەوە ترساوە دزرابن، ئیتر بە تەمەنی 72 ساڵیدا بە گۆچانەکەی و شەلەشەلەوە لە کناری ئەڵوەن تا یاڵەکانی میلکان، بەدوایان گەڕاوە و نەیانیدۆزیوەتەوە.
خاوەن پەزەکانیتر لە خوار ئاوایی و کەسوکارەکەی هەستیان بە دیارنەمانی کرد و نەیانزانی چی لێهاتووە و لە کوێیە. ئیتر ئەمانیش بەدوای گەڕاون. لە دواییدا بە مردوویی لە کناری ئاوەکە دۆزیانە‌وە.
چ سەفەرێکی سەخت و چارەڕەشی بەسەر برد: پاش دیپۆرتی زۆرەملێی ساڵی 1975 لە کناری ئەڵوەنەوە بۆ شاری سامەڕا، بە خانەنشینی گەڕایەوە‌ بۆ ئەوەی ئیمڕۆ بە تەنهایی لە باوەشی ئەڵوەن سەربنێتەوە. تەرمەکەی هەر لە نزیك ئەو شوێنە دۆزرایەوە کە پێشی 48 نیشتەجی بوو.
کۆچکردوو لە سامەڕا وەك کرێکارێك لە کۆمپانیای دەرمان کاری دەکرد. کاتێ خانەنشین کرا، گەڕایەوە بۆ میلکان، بۆ ئەو شوێنە کە دڵی پێدەکرایەوە. گەرچی تەنهایی لێدەچۆڕا، بەدەگمەن دەچوو بۆ ناو شار، هەر پێویستی پێنەمابوو. ئەو18 ساڵە هەر لە خوار ئاوایی ژیانی بەسەر برد، وای دەزانی لەناو بەهەشتە، ئەگەر لێی دوور بکەوێتەوە، ون دەبێت یان ژیان کۆتایی پێدێت، لەوانەیشە جۆرە پەرچە کرداری دەروونی ناخی بێت لەبەرامبەر دیپۆرتکردنی زۆرەملێی یان ترسی هەبێت لەوەی بە دوورکەوتنی، هاژە و سێبەری دارەکانی ئەڵوەن لەدەستدەدا.
دوا هەواڵی ئەم شەو: مەڕەکان بەخێیان گەڕانەوە.
- ئەی بەخێر نەیەنەوە…دە وەرە لەداخاندا شەق مەبە….بەنەعلەت بن….خۆزیا دزرابان یان گورگ سەرتاپایانی شەلوپەت بکردبا… تازە کار لە کار ترازاوە و جەنابیان بە باعە باعەوە گەڕاونەتەوە…ئەبینن چۆن ئەم سەگ بابانە چونە خوێنی حوسێن. ئاخر بۆچی هاتونەتەوە؟ خێرە؟ ملیان بشکێنن و بڕۆن گەشتەڵی

خۆیان بکەن…هاتنەوەیان پوشێك ناهێنێ. ئەرێ ئێوە مەڵی عەجولی واتان بینیوە؟
ئیمشەو شوێنەکەی لەبان زەوی گۆڕی بۆ ژێر زەوی، جیاوازییەکەشیان هێندە زۆر نیە…رۆژگارەکانی لە جیهانێکی نامۆ و پڕ ژان و تەنهایی، خاڵی لە سۆز و دڵنەوایی و بایەخدان بەسەر برد…18 ساڵ لە دراوسێتیمان بە قەت نیوەی ئەم نووسینە لەگەل یەکتر قسەمان نەکرد.
ئەوەتا ئێستا ئەو رۆی و ئاگای لە دنیا نەماوە و منیش گەرچی لەگەلی برادەریم نەبوو یان بۆ جارێك پێکەوە چایەکمان نەخواردەوە‌، خەوم لێبڕاوەو بیر لە ژیانی غەریب و تایبەتی ئەو دەکەمەوە: بەتەنیا ژیا و بەتەنیا ملی رێگای گرتەبەر و رۆی،
ماڵیئاوا و یادی بەخێر.
سەلام عەبدوڵڵا

دەرچوانی زانکۆکان و(فاگنەر).. سەلام عەبدوڵڵا

6 رۆژە(فاغنەر) بە 25 هەزار سەربازەوە، هەموو جیهانی بەخۆیەوە سەرقاڵ کردووە، بەڵام دەبینین نزیکەی 15 هەزار دەرچووی زانکۆ و نزیکەی 2 هەزار خوێندکاری زانکۆی گەرمیان، ئامادە نین رۆژانە دژ بە دانپێنەنانی وەزارەتی خوێندنی باڵای عیراق بە بڕوانامەکانیان ناڕەزایەتی دەرببڕن.
شایانی باسە:1- هەڵویستی وەزارەتی خوێندنی باڵای عیراق هەر زانکۆی گەرمیان ناگرێتەوە، بەڵکو دەرچووانی زانکۆکانی(راپەڕین)،(هەڵەبجە)و(چەرمووو)ش.
2- ئەو وەزارەتە جۆرە مامەڵەیەکی سیاسی دەکات دژ بە دانپێنەنانی وەزارەتی خوێندنی باڵای کوردستان بە بڕوانامەکانی زانکۆی(قلم) و(کتاب) لە کەرکوك کە لە دوایيدا تەنها خوێندکاران باجی قورسی ئەو سەوداکارییە دەدەن.
جێی داخە دوێنی تەنها نزیکەی 100 دەرچوو و خوێندکار دژ بەو

بۆیارە لەبەردەم کۆلیژی ئاداب لە خانەقین ناڕەزایەتیان دەربڕی.
بۆچی؟ ئەوانیتر بەشداریان نەکرد؟!
هۆکاری ئەم کەمتەرخەمییە ئەگەڕێتەوە بۆ چەند هۆیەك لەوانە(ڕەشبینی، کەسوکارە پیاوسالارەکان(باوك، برا یان مێردهی ژنەکان قبووڵ ناکەن بەشداری ناڕەزایەتی بکەن یان هەر پێیان باشترە کاری ماڵەوە بکەن)و هەندێ لە دەرچووەکان باکیان نیە، چونکە کارێك دەکەن یان توانای دارایی خێزانەکانیان زۆر باشە یان هەندێکیش بە بەرتیل کاریان دەستکەوتووە.
لەولاوەوە مامۆستاکانی ئەو زانکۆیانە کەمتەرخەمن، چونکە ماوەی 10 ساڵ زیاترە هەر پشتیان بە بیروکراتی بەرپرسانی وەزارەتی خوێندنی باڵای کوردستان بەستووە بۆ چارەسەرکردنی ئەم کێشەیە و بۆ جارێکیش ئامادەنەبوون ناڕەزایەتی دەربڕن. هۆکاری ئەم هەڵویستەش ئەگەڕێتەوە بۆ بەرژەوەندی تایبەتی و حزبیان، چونکە موچەکانیان وەردەگرن و زۆربەشیان سەر بە حزبە دەسەڵاتدارەکانن.
لەپاڵ ئەم ستەمکاریە، هەزاران دەرچووی زانکۆکانیتریش بەهۆی سیاسەتی بازاڕی ئازاد و بەرنامەڕێژی راویژکارانی صندوقی دراوی جیهانی، بێکارکراون و حکومەتیش لەدژیاندا پەیڕەوی دەکات:
دەمێکە بەرپرسانی هەرێم بە دەرچووان دەڵێن(بۆ دامەزراندن مەیەن بۆ لای ئێمە، بڕۆن لە کەرتی تایبەتی کاربکەن).
قوربانیانی ئەو سیاسەتە بریتین لە دەرچوو و خوێندکارە هەژارەکان کە هەموو دەرگاکان بە روویاندا داخراوە، تەنها کارکردنی نامۆ لە پسپۆڕیان و بە کرێی هەرزان نەبێت.
ئەم کێشە و سەوداکارییە لێکەوتێکی تری قەیرانی گشتی حکومەتی کەرتی تایبەت و ئابووری لیبڕالیزمی نوێیە لە بوارەکانی بە ئەهلیکردنی تەندرووستی، پەروەردە، داینگە، نەوت، گاز، کارەبا، ئاو، ئینتەرنێت، تەلەفۆن، سیکورتی، بانق و خزمەتگوزارییەکانیتر.
لەبەر ئەو هۆکارانە، تاقە چارەسەر ئەوەیە لە دەرگای خەبات بدەن و گەشبینبن بۆ بەدەستهێنانی مافە رەواکانیان و خوێندکارانی فەرەنسا بکەن بە نموونەی باڵایان.
ئەگەر فاغنەر لە سەرکێشییەکەی بە 25 هەزار سەربازەوە دنیای هەژاند، ئەوا ئێوە سوپایەکی مەدەنی لەبننەهاتوون و بە دڵنیاییەوە دەتوانن مافی خۆتان و هەموو بێکارکراو و ستەملێکراو و کویلە هاوچەرخەکانی بازاڕی سەرمایە دژ بە بەرنامەی نیولیبڕالیزمی دەسەڵاتداران و حزبەکانیان بەدەست بهێنن.

سەلام عەبدوڵڵا

کچە ئەڵوەنزادە سەرکێشەکە: دەسەڵاتی کوردی منی بە سەگ داناوە.. سەلام عەبدوڵڵا

ئیمڕۆ یەکێتی نووسەرانی کورد پاش تێپەڕبوونی 10 ساڵ بەسەر ماڵئاوایی د. ئەحلام مەنسوور، بەناویەوە خەڵاتیان بەخشی بە چەند ژنێکی نووسەر و ئەکادیمی شارەکەمان. دکتۆرە باجی خۆی دا وەك خاوەن کەسایەتی زانستی نەك خۆفرۆش، ڕۆژنامەنووسێکی بەجەرگ نەك وەك ڕۆژنامەفلوسەکان، ڕۆشنبیرێکی ئۆرگانی نەك وەك قەڵەمفرۆشەکانی سوڵتانەکان و حزبەکانیان کە بەردەوام بەروویانا ەوەستا و بە دز و ستەمکار و گەندەڵ و کرێگرتە دەزانێ. بەم بۆنەیە بە کورتی باسی گەورەیی و گرنگی بەرهەمەکانیم پێشکەش کرد:

ئەحلام لە چیرۆکی (وێنە) کە بە عەرەبی نووسیویەتی، ئەڵێ(من مردوویەکم لەناو ماڵەکەم، وەك شەهیدێك دەمرم.). بەڕاستی هەر بەو شێوەیە، بە تەنهایی و بە خەمباری و دنیایەك دڵشکاوی ماڵئاوایی کرد لە ژیان: (مانگ هەموو چرکەیەك دەست بە گریان دەکات. ئایا چاوم ئەشکەوتە؟). نا ئەشکەوت نیە، ناڕەزایەتیی دژ بە سەرشێتی سیستێمی نامۆبوونی مرۆق، ژانی لەدایکبوونە بۆ ژیانێکی نوێ.

بەخۆی لەوپەڕی ئازاری مرۆیی هاتۆتەوە و لە وڵامی پرسی تەناییەکەی، دەڵێ: رەنگە وەك هەمیشە بڵێن: لەماڵەوە دانیشتووە و تێگەیشتووە کە روحی ماندووە و بێدەنگی هەڵبژاردووە، هیچ کارێکی نیە، بێجگە لە بیرکردنەوە، هیچ کارێکی تری نیە. من وڵامیان نادەمەوە، چونکە عیشقم خۆشەویستیی لەگەل عیشقدا دەکا.)

ئەڵوەنزادەکەمان لەرادەبەدەر متمانەی بەخۆ هەبووە: (ئەزموونەکەم وەك چیایەکی بەرزە و گەردوون بەردی بناغەی لەناو دڵی روحم داناوە، بۆیە خوێنبەرەکانم بوون بە رووبار و دڵم کانزایەکی ئاڵتوونە، ژەنگی پێی ناوێرێ).

بەخۆی وەك ڕۆشنبیرێکی ئۆرگانی دەیزانی وشەکانی بە ئارەق و شکستی هەژاران ئامێتە بووە و بەڕووی دووڕووەکان دەتەقێتەوە: (پێموابێت مانگ مەیی بێهوایی دەنۆشێت و لاپەڕەکانم خوێن…ئێوە بەردەوام دەمامکتان داناوە و ناتوانن وێنەکە بەباشی ببینن. من لە هیچ

هەنگاوێکی رابردووم پەشیمان نیم).
هەر لە هەمان وتار رووی قیزەوەنی دەسەڵاتدارن پیشاندەدا و دەڵێ: (لەنێوچەوانم درووشمی ئازادی و کۆمەڵگەی مەدەنی درۆینەکانی سیاسەتمەدارەکانی کوردستان لێ نەنووسراوە).
دکتۆرە زادەی خۆشەویستی مرۆڤ بۆ مرۆڤە لە کۆمەڵگەیەکی سەرتاپا ساختە کە قینەیان لە سەرڕاستی هەستاوە: (چونکە من خۆشتانم دەوێ و ئێوەش رقتانە لە من و بەردتان تێدەگرتم. ئێستا میژووی مرۆڤایەتی بەردتان تێدەگرێ) و رووبەڕوو بە بە پۆلیسیان دەشوبهێنێ: خۆتان ماندوو نەکەن ولەییرتان نەچێت، ئێوە پۆلیسن).
گریان بۆ ئەحلام سەفەرێکی لە مێژینەی مرۆڤە، خۆیشی گریانەکانی جارێ بە مانگ و جارێ بە خدری زیندە و باڵندەکان دەسپێرێ: (ئەوەتە خدری زیندە بە کوێ دەگرێ تا کات، ئەستێرە و پەیگەر و باڵندە و دارەکان دەگرین، بەڵام نە من دەگریم و نە وێنەکەی نێوچەوانم…) یان(لە رۆژێکی ترسناك، سەرماوسۆڵدا، مانگ بێداریکردمەوە و لەپێناومدا دەستی بە گریان کرد و وتی: ئەوانە گاڵتەیان پێکردی…من لەپێناو رەنجە بەباچوو و ئاە وناڵەکانت دەگریم.)
هەر وەك چۆن کەس نازانێ خانەقین(شارێکە لوناو باخ یان باخێکە لەناو شار)، بەهەمان شێوە نازانین ئەحلام ئەێوەنە یان ئەێوەن ئەحلامە: (لە گۆرانییەکی رووسی(هەردومان کناری رووبارێکین قەت یەك ناگرنەوە و لەیەکجیانابنەوە). بەو شێوەیە من و عیشق کناری رووبارێکی خوێناوین.).
لە کتێبەکەی(ئەزموون). لێرە ئەم دیالۆکە گەورەیی هەڵویست و بڕوای وەك ژنێکی نوێ دەردەکەوێت، چەندە هیوای بەرزە، بەڵام وەك هەر مرۆڤێك هەندێ جار بێدەنگی هەڵدەبژێری و بێزاری داگیریکردووە: (

- روحت و دەروونت دەگۆڕمەوە
- نامەوێ. دەمەوێ هەر خۆم بم و وەکو خۆم بمێنمەوە.
- بۆ؟
- وا لەدایکبووم، وا ژیام و بەم شێوەیەش دەمرم
- چیتە؟ بۆچی بێدەنگی؟
- هیچ
- ئەی بۆ بێزار دیاری؟
- بێزاری بێتە پێستم)

ئەحلام بەوپەڕی بڕواوەوە بێمنەتی خۆی لە ئاست مردن و خودی ژیان و تەنانەت یەکانگیری لەگەڵ خودا پیشاندەدا: (گەیشتمە

حاڵەتی نیرڤانا، بەرزترین پلەی بوون و لەحاڵەتی یەکێتی بووندام لەگەل خودا… چی دی هیچم ناوێ. ئەگەر گیانیش لەدەست بدەم. گوێی نادەمێ، چی دەبێ با ببێ.)

هەروا دکتۆرە بە نەپساوی خاوەن هەڵویستی خۆی بووە و سازشی نەناسیوە، بۆیە دەڵێ: (دەسەڵاتی کوردی منی بە سەگ لە قەڵەم داوە)

لێرەش دەبینین بەرامبەر ئەو هەموو تاڵی و وێرانی دۆخی خەڵکەکە، رەشبینی رووی تێدەکات و دەکەوێتە گفتوگۆ لەگەڵ خودا: (نە مردن و نە خەو دەمباتەوە، نازانم کەی رۆژدەکاتەوە. ژیانی من تەنیا شەو دەیکاتەوە و رۆژیشم تاریکە….تاریکستان لە سیخوڕیستانی کوردستانی ژێر بە ژێر فرۆشراو.

- خودایە لە زمانم تێدەگەیت؟
- بەڵێ تێدەگەم. ئێوە دەسەتدارانتان هەمیشە نۆکەر بوون
- بەداخەوە دەزانم دەمێکە ئەم راستیەم بەدیکردووە.

دەبوو ئەم ئەڵوەنزادە یاخییە پاش 100 ساڵ لەدایك ببێت: ئەحلام وەك گوڵێکی سوورە لەناو وێرانی، خۆشەویستیە لەناو فەزای جەنگ و خوێنڕشتن، سەرڕاستیە لەناو دنیایەك لە دووڕوویی، لەم کۆمەڵگەیە کە تا ئێستا تێڕوانینی نەریت و مەزهەب وەك مۆزەم یەخەی گرتووە‌.
لێرە ژنانی چینێکی دیاریکراو دێنە گۆ، ئامە رەشە دەبێتە دەنگی چەوساوەکان لە شۆڕشی 1958 لە شارەکە. ئەحلام هاواری ژنە ژێردەستەکانە دژ بە جیهانگیری سەرمایەداری و ئابووری و کلتووری نامۆیی لیبڕالیزمی نوێ و نموونەکانیان لە ریزی ژنان و دژ بە ژنان: ئەم سیستێمەیە کە فێمیساید، چەوساندنەوە و ئاوارەیی و بێکاری و زەوتکردن و لاقە و کچە مۆدێل و لەشفرۆشی لە دنیا بەرفراوانتر کرددوە!
بەشی دووهەم دوایی

لە پەراوێزی خوێندنی رۆمانی(ئەڵوەن)
لەسەردەمی بەدرخانییەکانەوە هیچ نوسینێکی فێمنستی بە رەهەندە سۆسیالیست و واقیعییەکەی بە زمانی کوردی نەنووسراوە بەتایبەتی بە زاراوەی کەڵهوڕی تێکەڵ بە سۆرانی). لەبواری رۆماندا(ئەڵوەن) دەنگی ژنە هەژار و پەراوێزخراو و زەوتکراو و لێقەوماو و ماندووکانە. پاش نووسینی ئەم رۆمانە بە 27 ساڵ، بەڕێز خەندە مەحەممەد جەزا کتێبێکی بڵاوکردەوە بەناو(ئۆقیانووسێك لە تاوان) کە هیچی لەم رۆمانە کەمتر نیە.

راستە دکتۆرە وێنەی(کامێ)ی لە ژوورەکەی هەڵواسیوە و راستیشە لە هەندێ نووسین مۆرکی بێهودەییان هەیە، ئەی چاوەڕوانی چی لە ژنە یاخییەك بکەین لەناو ئەم زبڵخانە کەرپیاوسالارییە؟

پەیامی ڕۆمانی ئەڵوەن ریچکەیەبێهودەیی نەگرتووە و نموونەی ئەدەبی ریالیستی سۆسیالیستیە، قارەمانی ڕۆمانەکە(ئامە رەش) باوشی ژن و منداڵە(ئەحلام) تۆقێنراو و هەڕەشەلێکراو و بە زۆرەملی لەشفرۆش و هەژارەکانە بە پلەی یەکەم.

ئامە رەش(دایەنی ئەحلام)لەگەل هەژاری و بێدەربەستییەکەی ئاگای لە دەوری خۆی هەبوو.

کەسایەتی حەسەن توتنچی و دوکاندارەکانی دەوربەری دوکاتی باپیرەی، یەکەم نموونەی ستەمکاری پیاوسالارانەیە لە ژیانی ئەحلامی هەرزەکار کاتی دەچێتە سەر دوکانی باپیرەی تا لە نوێژ دەبێتەوە، بەڵام ئەحم رووبەڕوویان دەوەستێتەوە: (ئەی دوێتە فرە جەربەزەس..ئاخر چوین وەئیمە ئویشد گەواد...درووکەن...دووفاقی و دوو بەرەکی و درێدەکەن)

نەك هەر دوکاندارە، مالی رەشید بەگ بە هێلاکێ و تەیمورلەنگ و رەبەنەکانی سەدەی ناوەراست و رەشید بەگیش بە راسپێتین شوبهاند.

لەگەلیدا کاتێ زوڵمکاری حاجییەك دەبینێ پێی دەڵێ: تاوان خوداس.. تو حاجید،لە خوددا پاڕێدەو، وە شورتە و کەلەپچە عالەمەگە خاس کەید؟) هەروا ئەکبەر سەگکوژ بوو و سەعە دەهێڵچی قەلەرەشەکانی دەکوشت)

گەرچی ئامە رەش ژنێکی نەخوێندەوار و هەژار و چارەڕەشە، کەسایەتییەکی ئاشتیخوازی دژ بە جەنگ و کوشتنیشە: (چەند جار وتمەسە پیان: خوین مەرژنن).

ئێستا منداڵ فڕێدان زیاتر بووە لە جاران ، لە ڕۆمانەکە بە شێوەیەکی زۆر زەق رەنگی داوەتەوە، بۆ نموونە وەك هەواڵ دەگات ئامە: (منداڵیگ لەبەردەم مزگەوت فڕێدانە) و لەوەش تراژیتر ئەوەیە، هەر کچێك یان ژنێك منداڵی سرووشتی ببێت، بەنهێنی لەلایەن ئامەوە: (شوین گومیان کەم..قەحرخۆم، بەس چە بکەم).

ئەحم خۆی ناکاتە چاوکان و هەر باسی ژن وەك بە شێوەی ئەرینی ناکات و راشکاوە باسی فەریدە بەربووك و ئەنە ئەڵماس چۆن قەوادەیی بۆ حەسەن ئاغا کردووە: (حەسەن ئاغا دێست نەنە ئەلماس بی، ژن جوانیش ئەرای ئەهاورد).

لە ڕۆمانەکە، ئەڵوەن ڕۆڵی فریادرەس دەبینی لە ژیانی ئامە و خودی ئەحلام، نەك تەنها لەم بەرهەمە، بەڵکو لە چەندین بەرهەم و وتاری تر، هەر چۆن پەنای بۆ ناهانە، ئەڵوەنیش بەهەمان شێوە: (ئامە هەر کە خەم دایدەگرت، دەستمی دەگرت و دەیبردم بۆ سەر ئەڵوەن و خەمەکانی دەدا بە دەم رووبارەکەوە).

خەمەکانی زیاتر خەمی ژنان و کچانی شار بوو، بۆ نموونە: (فەیمە 3 رۆژ بوو لەناو خانەکە مردبوو، بونی کردبوو…. بووکەکەی شەفە بنی نیە)

ئەحلام دیاردەی کوشتنی بووك بە هۆی جیاواز پیشاندەدا و دەنگی ناڕەزایەتی ئامە بە دەم تلیاق خواردن و جگەرەکێشان یان سەرخۆشییەوە دنیا دەگرتەوە: (ئای کە وێنەیەکی سامناك بوو…لەتوپەتیان کرد. ئامە هەزار جوێنی دا بە شەفە و سەید زادە و دایکی باوکی و هەموو خانەقین، بە مە و شەرع و مەرع، بە نێر و مێ).

هۆکاری فێمیسایدی لە رۆمانەکە حەسەن ئاغای دەرەبەگ و هاوڕێی قائمقام و بەڕێوبەری پۆلیس و بەرپرسەکانی تر بوو: (حەسەن ئاغا ئەمر کرد بکوژنەی).

لەبەر ئەوەی رووداوەکانی رۆمانەکە لە گەڕەکی (چایلغ)ە، ئەحلامیش رۆڵی چاودێریش دەبینی و دەنووسێت : (ئیتر چایلغ لەو رۆژەدا نەك تەنیا نموونەی هەموو جیهان بوو، بەڵکو مێژووی هەموو مرۆڤایەتی لە چاو ئەو چەند سەد مناڵە بە وردی دیار بوو.)

هەر لە مناڵییەوە ئەلفوبێی درکی بە جیاوازی چینایەتی کردووەو رۆڵی پێشەوایەتی بینیوە لەناو مناڵەکان. ئەحلام ئەمە لە بیروەرییەکانی لەبارەی رۆژانی جەژن دەرخستووە : مناڵە هەژارەکان لە رۆژی جەژن: (رۆژی جەژن بۆ مناڵە هەژارەکان دەبوو بە هەزار سەعات......ئەگەر گەورە بید چە کەی. گەورە بید سێ حکومەت دەیدە یەکەو)

شانازی و سەرسامی ئەحلام بە کەسایەتی (ئامە رەش)ی دایەنی و باوەشی میهرەبانی و دڵنەوایی گەیشتۆتە ئەو رادەیە کە لە وڵامی پرسیاری(تو دوێت کید؟): دەمویست بڵێم ئامە رەش…لە سینەما لە باوەشی ئامە خەوی لێدەکەوت.)

لە رۆمانەکە زۆر بە دەگمەن باسی هاوسەری ئامە حاجی بیسمیلا) دەکرێ، ئەوەش بەشێوەیەکی رووکەش. دایکی 3 کچ بووە(سەعدیە و سعاد و وەجیهە). سەعدیە لەلایەن رەحیمە کەچەڵ زەوتکرا و کەناسەکە دەستی راستی بە خوێنەکەی وەردا و بەسەر وچاوی رەحیمە کەچەڵ هێنا. رەحیمە بەخۆیشی گەوادی لەسەر سەعدیە دەکرد: (رەحیمە کەچەڵ پیاوهکانی دەهێنا و مراقب بەلەدیەکەش و بە هەڵەشە ….وووو)

سەعدیە لەپێناو ئەوەی ئازار دایك و باوکی نەبینێ: (نەوتی رژانە سەر خۆی و بە شخارتە ئاگری خۆی دا.

لەناو خەڵك باسی (بۆ بنەیی سەعدیە)یان دەکرد: (دوێتەگەی گان ئەیا…. ئامە خۆیشی).

ئەحلام لەم بارەیەوە ئەڵێ: (دوێتم لای خوداش شکات نێکەم…ئامە ماڵ بە

ماڵ و دوکان بە دوکانی دەکرد و زیاتر تلیقاقی دەکێشا و چاکتر مەست دەبوو…زۆرجار لە چەڵپاوی رێگاکاندا دەکەوت ئەوجا نەك هەر مناڵەکان، پیاوە گەورەکان و ئەفندیەکانیش گاڵتەیان پێدەکرد و خۆیشی وڵامی کەسی نەدایەوە و گاڵتەی بەوان و دنیا دەکرد).

ئامەی هەژار(هاوڕێ فاتمە گوێری بێوەژن و پاقڵەفرۆش بوو و پێکەوە سەردانی پرسەکانیان دەکرد).
ئەحلام لێرەوە هەنگاویکی تر دەچێتە پێشەوە بۆ خستنەرووی گرێ و ململانییەکان:
مچە تورشیفرۆش، بەیانیان خایە و نیوەڕوان تورشی و شەویش پارەکەی دەدا عەرەق. ئەی چی بە پارەکەی بکات؟
گرنگی مچە لە گرنگی ئامە کەمتر نیە، کەسایەتییەکی تری تراژیدی رۆمانەکەیە، کوڕی باوکێکی هەڵهاتوو لە شارەزوور و هەژارە، لەلای حەسەن ئاغا کاری دەکرد و ئەم لەبری خوداوەند چارەنووسی رەشی بۆ ئەبەد دیاری کرد. ئەو کاتە مچە درکی بە دنیا کرد، بە چاوی خۆی دەیبینی دایکی چۆن لەشفرۆشی دەکات و رقی لە باوکییە، بەڵام نەیدەزانی دایکیشی لەلایەن دڕندەکەوە بە زۆرەملی زەوتکراوە و بەخۆیشی مناڵێکی سرووشتیە. لێرەو و لەوێ گوێ لە قسەی خەڵك دەبوو، ئەمە بوو بە گرێ کوێرە و دوای وڵام دەگەڕا: کوڕی کێیە؟
لە گفتوگۆیە دڵتەزێن لەنێوان مچە و ئامە ئاراستەی رۆمانەکە دیاری دەکرێت.
ئامە جێگای متمانە بوو، بۆیە مچە باسی هەستی خۆی بۆ فاتمەی لەلادا کرد، بەو تەمایە بیگەیەنێت بە دڵبەرەکەی: ئامە باسی هەستی خۆشەویستی مچەی تورشی و خایەفرۆشی بۆ فەیمە زۆر بە جوانی کرد.
گەورەترین سوێندی رەمەزان (وە پاکی ئامە قەسەم) بوو. رەمەزان لەگەڵ سەبە کچی و پیرۆزی ژنی خێزانێکی تری هەژاری چایلەغ بوون لەگەڵ پورە سوڵتانەی کوێر و سواڵکەر.
رەمەزان وەك پیاوێك کەسایەتی ئیجابی ناو رۆمانەکەی و ئەحلام هاوڕێتی سەبەی کچی کرد و یاری لەگەڵ دەکرد و دڵیدەدایەوە، چونکە بەردەوام بە هۆی کاری باوکییەوە سووکایەتی پێدەکرا: (زۆربەی ئێواران دەچووم بۆ کەلاوە شڕەکەی ماڵ سەبە و پێکەوە بە لۆکە و پەڕۆ کۆن بووکەشووشەمان دەروووست دەکرد. ئەوەندە سەبەم خۆشدەویست ناتوانم باسی ئەو سۆزە پاکە بکە کە هیچ لافاوی قینی چینایەتی بیڕوخێنێ. دەربەستی لێدان نەهاتم ئەوەندە لەسەر حەق و ناحەق لێیاندام. پاش هەموو تێهەڵدانێك ئامە لەباوەشی دەگرتم و فرمێسکەکانمی دەسڕیەوە:
(هیچ شتێك تامی ئەوەی نەبوو سەر لەوێ سەر سنگی ئامەی بنێم).

مەلیحە ناوی یەکێك بوو لە کچەکانی گەڕەکەکەمان، بەبێ دایکی
گەورە بوو. باوکی دایکی کوشتووە، هەر جارێ پرسیاری دایکی بکربا،
یەکسەر وەك جانەوەر پێ دەوت: (جاریکی تر بپرسید سەرت بڕم).
مەلیحەی بەدبەخت لە مناڵانی گەڕەك و لە تەنانەت لە کچ و ژنە
گەورەکانیش گوێ لە قسەی و قسەلۆك دەبوو، بەڵام ئەوەتە فریادرەسی
ژانی ستەملێکراوان وەم فریشتە پەیدا بوو: (ئامە ناخی خۆی دەکردە
گۆڕستان تا خەم و پەژارەی ئەو کچە بەستەزمانەی تێدا بشارێتەوە).
ئەحلام بەم شێوەیە کارەکتەری باوکی مەلیح ە وەسف دەکات: (باوکی
مەلیحە باوك نەبوو، هیچ نەبوو جیای بکاتەوە لە هەر جانەوەرێك.
باوك مەڵیحە خەریك بوو مەلیحە بە شوو بدا، بەڵام بەکێ؟ بە
کەسێکی قیزەوەن، بۆیە(مەلیحە پەنای بۆ ژنە پیرەکەی دراوسیان
دەبرد کە هەموو پێیان دەوت میمی…میمی کەسی بە پیاو نەدەزانی).
میمی دیسان بەخۆیشی قوربانی دەستدرێژی سێکس بوو لەلایەن
قەساوێکەوە.
میمی لەبارەی پلانی بەشوودانی مەلیحە زۆر بە توڕەیی هەڵدەچێ و
دەڵێ: گوی وە روح خاوەنیان توان بێنەدە حوسە قاچاخچی، ئەیە خوداش
قبووڵی نێکەد، بەس دنیا نە وە حەز منە نە وە حەز تو. ئەی سەك
باوگە وە عومر بابادە.
مەلیحە بیر لە هەڵهاتن دەکاتەوە و لێی دەپرسێ: (ئەڵا کورە هەڵا
بکەم، خودا لە کورەس تا بچمە لای. تو جاری ئەڵام پەیای بکە. لە
کورە خۆم بشارمەوە. بچمە ناو تەنویرەگە یان ناو کولانەگە؟
میمی: هههههە فەرقی نیە، دەست گرن و خەنەدە ناو تەنویرەگە.
ئەحلام بەشێوەیەکی ئۆستادانە زۆری تاوانی دەستدرێژی سێکسی بەم
شێوەیە دەخاتە روو:
(میمی هاواری لەدەستدانی کچێنییەکەی لەلایەن فەتاح قەساب لەگەل
هاواری مەلیحە تێکەڵ کرد) و پێی وت بۆ فریادڕەسە بلیمەتەکەیان بۆ
بانگ بکات: (خۆم چارەد کەم، خۆم چارەد کەم بچیدە کورە، بکەفیدەی
دەس گورگەیل تر فایدەی نیە. بچووە لای ئامە رەش بانگی بکە ئەڵام
ئامە رەش وەك فریادرەسێك)
مچە ئێستا تێگەیشت لە مەبەستی رەفە(باوکی مەلیحە) کاتێ دەهات بۆ
ماڵیان، جگەرەی لەگەل خۆی نەدەهێنا و ئەوەیشی بۆ روونبووەوە کە
رەفە گوادیشی دەکرد، بۆیە بیر لە تۆڵەسەندنەوە لە رەفە دەکاتەوە:
(ئیمرو منیش مەمگ دوێتەگەی رەفە فلیقانم و حەق خۆم سەندم)
دایك و باوکی مچە لە ماڵ حەسەن ئاغا کاریان کرد و پێیان باس
کردبوو کە(حەسەن ئاغا وە دایگد کرد و دویاخر وە زوور دانەی
باوگد).
نووسەری رۆمانەکە بە زمانی کچێکی جوان) هاوسۆزی خۆی لەگەل

مچە(منداڵێکی سرووشتیە) دەردەبڕێ پێی دەڵێ: (گویزەل ئۆغڵان). ئیتر مچەە شیرەمەنیفرۆش و ناتر و بار هەڵگر، ئاشقی کچەکە دەبێ.

کەسایەتی مچە کە لەمەودوا رۆڵی زیاتر دەبینێ لە پەڕەسەندنی رۆمانەکە:(مچە راهاتووی ئازار بوو، خۆی ئازار بوو)

لەناو خەم و پەژارو سووکایەتی کۆمەڵگە و هەژاری و گۆمانەکانی گەنجێك نازانێ کێ باوکێتی و بۆی دەگەڕێ، لە شەوێکدا دایکی خۆیی کوشت(وای دەزانی ئەو لکانە لە نەوچەوانی بوو ئەگەر بەر تفی مەلیحە نەکەون سپی نابنەوە) و بردی بۆ سەر قەبری"باوکی". لەم کاتە ترسناکەدا ئامە رەش پەیدا دەبێ و دیالۆگێکی هەژێنەر و دڵتەزێن دێتە پێش:

(مچە: ئامە ئەڵا کە کۆرپە بیم زیندە وەچاڵ نەکردیدەم ئەڵا هیشتیدەم لەی دنیا پیسە تا ئەی کردەوەیلە گشتی بانە سەرم. مچە هەمان قسەکانی دایکی دووبارە کردەوە کە هیواداربووە لافاوەکە بیبات و نەجاتی بێت و ئەم هەموو دەردەسەری و بەدەبەختیە نەبینێ)

ئامە قسەکانی فاتەی دایکی مچە وەبیرهاتەوە کە چۆن هاوار و تکاکردنیشی بەهانای نەهاتن و حەسەن ئاغا بەپلان و بەزۆرەملی زەوتی کردووە. هەروا باوکی(مچە)ش باسی شەوی زەوتکردنی فاتەی بۆ ئامە رەش گێڕاوەتەوە.

حەسەن ئاغا لەگەل ئەوەی دڕندەیەکی بێبەزەیی بووە، لەگەل ژنە یاسایەکانیشی درۆزنی کردووە و دووڕوو بووە لەگەلیان.

کاتێ کرێگرتە و خزمەتکارەکان لەنێو خۆیان باسی کوشتنی ئاغاکەیان و کوشتنیان کردووە؟ لەوڵامدا وتویانە(کی ئیوەتمان کەد؟) و هەندێکیان دەڵێن(خۆمان زەویەگەی لەناو خۆمان بەش کەین)، یەکێکیتر وتوویەتی(ئینجا حکومەت چوین ری دەد. کشتمان گرێین و حەبس کرێین و ماڵ و منداڵمان لە وەرگی مرن).

هوشیاری ئەو زوڵملێکراوانە گەیشتە ئەو رادەیە دەڵێن: (قەدر سەگەکان لەلای ئاغا لە ئیمە زیاترە) و ئەحلام بەم شێوەیە باسیان دەکات: (رەنجبەرەکان هەموو شتێکیان دەزانی…دەیانزانی ئاغا هیچ نیە ئەگەر ئەمان نەبن، باوەڕیان بەخۆیان هەبوو. لەناو یەکدا پشتگیری یەکتریان دەکرد و بۆ یەك دەسووتان و یارمەتی یەکتریان دەدا). ئەمە راستە بەڵام بەکردەوە رارا و بێهەڵویست بوون و هیچیان نەکرد و کە پەیدا دەبوو سەریان بۆ دادەنواند:

(لەگەل ئەوەی هەموو شتێکیان دەزانی و لەناخەوە رقیان لە ئاغا بوو، کەچی هیچیان نەدەکرد. کە ئاغا دەردەکەوت، رەنگیان زەرد هەڵدەگەڕا وهیچیان پێنەدەوترا جگە لە(ئاغا ئەمر کەید…بەڵێ ئاغا..)

دیداری مچە و ئامە لەسەر قەبران تروپکی رۆمانەکەیە:
(رەنگە هیچ ساتێك تەمەنی تاریکی و بێدەنگی لە ژیانی ئامە ئەوەندەی ئەو شەوە درێژ نەبووبێت). ئامە لە خۆیا فێری تلیاقخواردن نەبووەو، ویستویەتی کارەساتەکانی بیربچێتەوە. یەکێك لەوانە وەك نموونە کاتی لەدایکبوونی مچەیە: (هەموو رۆژەکە دەگریا). ئەحلام وەك بۆی قەدەری مچە هەر لە کاتی لەدایکبوونیەوە دیاربووە: (هیچ کاتێ رۆژێ لە تەمەنم وەك ئەو رۆژە نەگریاوم. مچە بێ شیر و منیش مەگەر خوا بە گەورەیی خۆی بزانێ چەند بە کوڵ و بۆچی دەگریام.)
دکتۆرە وێنای تراژیدی تاوانی زەوتکردنەکە دەکات و کاریگەری لەسەر باوکی مچە و لە زمانی ئامەوە دەنووسێت: دەروونی ئاگری ئەگرد وەك ئاگری کادانەکە. ئەو ئاگرە لە کادانەکە قژ سەری چەرمی کرد. ئەو دویکەلە لە یاروو لە کادانەکە دەرچی بییە پەردەییگی رەش وەر چاوەگانی پووشی و کووری کرد).
ئامە: (سەرم بێسە قەورستان). ئامە دیداری خۆی لەگەل مام سەمین گۆڕهەڵکەن باس دەکات کە چۆن هەر لەو دیدارە کۆرپەی(نایاسایی) لوتفیەی کچی مکاك سەمین پێیە و دەیەوێ لەگۆڕی بنێ. لەلایەکەوە ئامە دەترسێ و لەولاوە سۆزی مام سەمین بۆ کۆرپەکە بەبێ ئەوەی هیچ بزانێ.
شۆڕشی 1958 لایەنی تری رۆمانەکەیە و دکتۆرە لە دیدی ژنانی هەژار و زۆرلێکراوان دژ بە ستەمکاری حکومەت و پەیمانی بەغدا، دەخاتە روو و ئامە رەش وەك پێشەنگی ژنان پێمان دەناسێنێت:
دایکی : عنقلابە
(دەشێ هۆی ئەو خۆپیشاندانە گەورەیەی خانەقین ئەو هەمکە زوڵم و زۆرە بێ کە ببوە کۆت و دەم و زمانی خەڵکەکەی بەستبووەوە . بەراستی رۆژی هەژار و ئاوارە و لێقەوماو و بەشخوراوان بوو. کە بینیان ئامە رەش لە پێشی خۆپیشاندانە گەورەکەی شارەوە، هەژار پێویستی بەوە نەما کەسێکی مانای شۆڕشیان بۆ روون بکاتەوە.
پیرۆز بێ حلفی بەغدا روخا…ئیستعمار و کلکەکانی گۆڕبەگۆڕ کران…)

- ئامە کۆڕی بۆ ژنان و پیاوان دەبەست. هەرچی هەژار هەیە بەدەوری کۆبوونەوە
- ئامە زۆر بە گەرمییەوە داوای خۆشەویستی و یەکگرتنی خەڵکی شارەکەی دەکرد…شۆڕش هی ئێوەیە و بۆ ئێوەیە و ..بیپارێزن…رۆژی شەرەف و گەرامەتی هەژارانە)
- هەمووومان تاوانیارین(بێدەنگی …نەزانین..قایل بوون…ملکەچی)…

(داوای لێبووردنی دەکرد)

▪ ئامە: موستەشاری هەژاران و دەنگی راستەقینەیان…کۆتری ئاشتی..شاژنی شار
▪ بەداخەوە حەسەن ئاغایشی لە کوشتن رزگار کرد
▪ ئامانجی خەڵکەکە لە شۆڕشەکە بەدی نەهات.

پاشان هەر بۆ ئامە دەگەڕێتەوەو دۆخیەکەی پاش سەرکەوتنی شۆڕش، روون دەکاتەوە: (جار جار دەبینرا، بەڵام ئەوەندە بە مەستی بە رێگەدا دەڕۆیشت، لەتری دەدا..تومەز ئەوی بێچارەش لە وەڕەسی رووی کردۆتە هەمان بەزمی تلیاکێشانەکەی جاری جارانی)

ئەوجا باسی زەوتکردنی ژنێکی حەسەن ئاغا دەکرێ وەك ئاماژەیەك بۆ بێگەنی خێزانی خەسەن ئاغا: (زەینەب ژنی حەسەن ئاغا لەلایەن کوڕە گەورەکەیەوە زەتکرا)

کاتی خۆی حەسەن ئاغا لەسەر رووبار کچێکی جوان وەك(زەینەب) دەبینی چۆن لەگەل خۆشەویستەکەی(عەلی) بەنهێنی یەکتریان لە ئامێز گرتووە. ئاغا دەکەوێتە داڕشتنی پیلانێك: کوشتنی عەلی(دۆستی زەینەب) بەدەست نوور(پیاوی حەسەن ئاغا) بۆ ئەوەی زەینەب بخوازێ

زەینەبیش پاش زەوتکردنی: (خۆیی خنکاند)

حەسەن ئاغا تەنها شێوەی لە مرۆڤ ئەچێ. ئەم جارەیان کچی برای(مەریەم) زەوتدەکات و دەیکوژێ و براکەی خۆی سەعدی(باوك مەریەم)یش دەرمانخوارد دەکات.

حەسەن ئاغا پرسیار لە ئامە ئەکات:

▪ ئامە چوین بچمە لای خودا؟ چە بویشمە پی؟
▪ جەنەت!! هە! جەنەت ها لە کورە؟ وە دەس کی کەفد؟ دنیا خۆی قیامەتە

حەسە ئاغا چوو بۆ لای ئامە رەش بەو مەبەستە بیکوژێ، چونکە سوور دەزانێ بەوەی کە ئامە ئاگای لە هەموو تاوانەکانی هەیە. داوای ئاوێنەی کرد لە ئامە تا پێ بەدێ سەیری خۆی بکات….ئاوێنەکەی شکاند بەبێ ئەوەی یەکێکیان بێتە دەنگ، ویستی سەری ئامەی پێ ببڕێت بەڵام نەیتوانی لە شوێنی خۆی هەستێتەوە، پارچەیەکی تری لە ئاوێنەکە شکاند و چەقاندی سەر دڵی خۆی.

جا کێ بڕوا دەکات بەوەی حەسەن ئاغا خۆیی کوشتووە؟ لە کوێش؟ لەماڵی ئامە رەش.

▪ میمی تو باوگم کوشتی؟

کچەکانی حەسەن ئاغا لە پۆلیسخانە پەنجە بۆ ئامە درێژ

دەکەن، بەڵام ئامە وڵامی هیچ پرسیارێك ناداتەوە. خەڵکە بوون بە دوو بەرە. بەرەیەکیان دەیانوت ئامە دەمێکە ئەم بڕیارەی داوە و بەرەکەی تر بەرگریان لە ئامە دەکرد.
زۆری نەبرد لەشار هەواڵێکی تر بڵاوبووەوە و سەچاوەکەی پۆلیسێك بوو بەناو(ئەمین هیتلەر) گوایە مچە بەخۆی لە پۆلیسخانە ئامادە بووە و وتوویەتی: (من وە دەس خۆم لە ماڵەگەی ئامە حەسەن ئاغا کوشتمە). هەندێ لەوانەی چێکاوخۆری ماڵ حەسەن ئاغا بڕوایان بە قسەکەی مچە کرد و دەیانوت(مچە گەورە بیە و زاند حەسەن ئاغا چەنی تەعدا لە دایکی ئەکرد. دی حەق خۆی و دایگی لەلی سەند).
مچە هەندێ جار لەناو خەڵك هاواری ئەکرد و دەیوت: (نە نە ئامە حەسەن ئاغا نەکوشتیە. ئامە پیاوکوژ نیە).
مچە لە بارودۆخێکی دەروونی خراپ چوو بۆ لای مەلیحە لەشفرۆش، بەڵام ئەم جارەیان مەلیحە قایل نەبوو خۆیی بۆ رووت بکاتەوە، لەبەردەمی دانیشت و پێیوت: ئامە حەسەن ئاغا کوشت. عالەم وەها ئویشن.)
مەلیحە بە هێمنی خەتای لەشفرۆشیەکەی لەئەستۆی مچە هەڵدەگرێ(خەتای تو نەوی…من هەر چارە رەشەگەم ئەهاوردمە بان ئەی کارە…تاوان تو نەوی، تاوان باوە ژنم بی و خۆشم ترنێك بیم و ئەی کارە قبووڵ کردم. ئەگەر خاس بیاتام خۆم ئەکوشتم….گشت روژيك و گشت شەويگ عالەم وسن ئەڵام…هەر دەقیقەیيگم مردنە…روژی هەزار جار مرم و زینگەو بووم….)
مەلیحە هەست و بیری خۆی وەك سێزانییەك بە ژان و خەمباری و گریانەوە بۆ مچە ئەگێڕێتەوە و پاشان ئەڵێ کێ ناڵێ تێ لەمن بەدبەختتری، بەڵام تۆ پیاوی ئەتوانی قسە بکە، من ناتوانم قسەش بکەم. گاڵتەی بە خوداش دێ و ئەڵێ هەر ئەوەم مابوو مەلایکتان بڕۆن بۆ لام، تەنانەت حاجی و مەلا و فەقیەکانیش دەچوون بۆ لای.
مچە ئەم جارەیان بێدەنگ نەبوو بۆ ئەوەی ئینسانبوونی خۆی بسەلمێنێ و بە مەلیحەی وت:
(گوش مەتەکن، مەترس، هەر چوینیگ بوو من قوتارد کەم و خوازمەد، سەر هەڵگرین، ئەڵا شاریکی تر چیمن و…لەی جەهەنمە قوتار بووین…دوویر، فرە دوویر کەفیمن. باوەڕ بکە وە فقەورەگەی…)
لەم کاتە ئیتر مەلیحە بەبێ ئەوەی مەبەستی بریندارکردنی مچەی هەبێت باسی حەسەن ئاغای(سەگ باوگ)ی بۆ کرد و چۆن دەستی نەپاراستووە لە هیچ کژ و ژنێك و (10 منالێ دیرد،

مناڵەگان نێزانن کی باوگیانە).

مچە دیالۆکی خۆی و ئامەی بیرکەوتەوە لەسەر قەبران: (ئامە بویش کوڕ باوگ خۆمم یا نە؟)

و رۆیشت.

ئیتر مچە تا بەیانی خەوی لێنەکەت و سبەی چوو بۆ پۆلیسخانە و بە ئەفسەرەکەی وت(من حەسەن ئاغا کوشتم)و بەهیچ شێوەیەك قسەکەی نەگۆڕی و دوا داوای ئەوە بوو بیبەن بۆ لای ئامە رەئ و داوای لێبووردنی لێ بکات، چونکە بێتاوانە و بووە بە هۆی زیندانکردنی و پاشان پۆلیس هەرچی لێ ئەکەن با بیکەن.

هەر کە گەیشتە لای ئامە، یەکسەر بەدەم گریانەوە کەوتە سەر دەستو قاچی و وتی: ئەڕا کوشتیدەی؟ من بکوشتامەی خاستر نەوی؟ حەق ئەی عالەمە لەلی بسەندام…ئاخر ئەڕا؟ ئەڕا؟

لێرە ئەحلام دوا گرێی رۆمانەکەی دەکاتەوە و بەدەم ئامە رەشەوە دەڵێ:

(نە کوڕم. چوین بود کوڕ باوگ خۆی بکوژد. هەر چە بوود باوگیە)

لەم رستە دنیا لەبەرچاوی مچە رەش بووەوە، دەیویست حەقیقەتی خۆی بزانی:

یەکسەر مچە وەك پڵنگ دەستی خستە بینا قاقای ئامە و خنکاندی بەبێ ئەوەی مەبەستی بێت، مچە رێ لە قسەکەی ئامە بگرێ، نەیویست بگەڕێتەوە بۆ دەروونی وێرانی…..دەدەمیەوە هاواری دەکرد: ئامە بیژ ئامە، من کوڕ باوگ خۆمم یا ….؟ بیژ

یاساوڵە چەندە بە قۆناغە تفەنگ بەربووە‌ گیانی مچە، بەڵام ئەم هەستی پێنەکرد تا ئامە لەبەردەستی ساردبووەوە. ئەوجا هەستی کرد هێزێکی زۆر سەیر لە پەنجەی دەستییەوە بۆ سەری هەڵدەکشێت، دڕندانە هێرشی کردە سەر پۆلیسەکە و تفەنگەکەی لەدەستی سەند، هێنایە سەر پێ و فیشەکێکی نایە نێوچەوانی خۆی و پەلە خۆێنی سوور و گەرمی خۆی پژاندە سەر تەرمەکەی ئامە.

(رێککەوت نەبوو سەری مچە لەسەر سنگی رەشی ئامەدا دوا ئارامی گرتبوو و هەرچی خەم و پەژارە و ئاوارەیی هەبوو لەرێی خوێنەکەی سەریەوە دەتکایە سەر سنگی ئامە و کراسە شڕەکەی ئامە خوێنەکەی دەمژی.)

ئەحلام بەم شێوەیە کۆتایی هێنا بە رۆمانی ژنانی ستەمدیدە و خەڵکی هەژار و پەراو□زخراوەکان، بەڵام هێشتا هەر تەسکینی بەدڵ نایەت و ئەم جارەیان راستەوخۆ و بە روونی دێتە گۆ:

وێنەکەی ئامە دەدڕێ و دەڵێ: بمبووره هەی پیرۆزتر لە

دایك…چیت بۆ بنووسم…ئامە گەورەتری لە نووسین
ئەحلام پارچە شیعرەکەش دەدڕێ و دەیخاتە سەر پارچە وێنە دڵاوەکەی ئامە، پەنا بۆ حەپی تروپ تیزێل دەبات بۆ خەوتن، گڵۆپەکان دەکوژێنێتەوە بەرەو جیهانی خەو چاوەکانی لەیەك دەنا، بەڵکو سنگە رەشەکەی ئامە وەك چێن لە مناڵی فرمێسکەکانمی هەڵدەمژی، ئەم جارەیان خەم و پەژارەییم هەڵمژێ و دەستە زبرەکانی بە میهرەوە بهێنێتەوە بە سەرما.
دکتۆرە دەگەڕێتەوە و وەك بڵێی کورتی هێنابێت لە وەسفر ئامە، هەر تینوێتی پێی ناشکێ و دووبارە بە پارچە شیعرەك ئامە رەشمان پێدەناسێنێ:

ئەی ئامەی سەر گۆڕستان
ئەی گۆڕستانی گەڕێك و ئاوارە
سەرت
نەزرگای خۆت بوو
سەرت
ئیمام و پیر و پیاوچاکان بوو
سەرت
دۆزەخی هەمیشەیی گیانی وڵێت بوو
ئامە سەرت
لەگەل ئەوەی گۆڕستان بوو
هەرچی نزای مرۆڤ هەبوو
هەرچی نوێژی ئێواران هەبوو
ئا لەوێوە
بۆ بارەگای یەزدان ئەچوو……
خەڵکت فێرکرد
سەربەرز بژین
خەڵکت فێرکرد
بۆ سەربەستی خۆبەخت کەن
ئەی ئامە رەش
ئەی مرۆڤی راستگۆ و یەك روو
ئەی چاوتێری خاوێن و پاك
ئەی سەربەرز
ئەی سەربەست
ئەی ئامە رەشی دایەن
ئەی مامۆستای نەخوێندەوار
ئەی تێکۆشەر
هیچ کەمتر نیت لە راهیبەیەکی دەربەدەر

هیچ کەمتر نیت
لەو کەسانەی وەکو پێغەمبەر
نامەی خۆیان
بە مرۆڤفی کۆڵێ وێندە ئەگیەاند
ئەی ئامە
ئەی دایەن
پێغەمبەران نامەی خوایان پێ بوو بۆ ژیان
تۆیش نامەی مرۆڤت پێ بوو بۆ یەزدان….

کۆرپەی مرۆڤ دەکوژن
تا ئێرە بە هەموو خستنەڕوو و هەڵسەنگاندنی ڕۆمانەکە بە کەمووکوڕییەوە، ئێستا دەبێ ئەم پرسیارە کەین: ئایا ئێمە لە بە پێی چ یاسایەکی نووسراو و نەنووسراوی دڕندە دەژین؟
ئەمە چ کۆمەڵگەیەکە بە ئاشکرا یان نهێنی ڕێگە بە کوشتنی کۆرپەی مرۆڤ دەدا چونکە بە گوێرەی تێگەیشتن و یاسا و ڕێسا و نەریتی نەهاتۆتە دنیا؟
لەگەل هەموو بەرزی ئاستی ڕۆمانەکە و بیانووەکان بۆ پاراستنی ژیان و ئابرووی ژنان و کچان و خێزانەکانیان لەو سەردەمە، ئایا ڕێگەیەکی تر نەبووە بۆ پاراستنی کۆرپەکان؟ ئایا هوشیاری نەگەیشتووەتە ئاستیانی چارەسەرێکی ئینسانیتر؟
ئەوە چ ئینسانییەت و کەرامەت و شەرەف و سەربەزییەکە خۆی لە کوشتنی کۆرپە دەبینێتەوە؟
نەخێر، ئەو قێناغە بە ئێستاشەوە، پەڵەیەکی رەشە بە نێووچەوانی هەر یەکێك لە ئێمە و مرۆڤایەتی. هیچ هۆیەك قابیلی قبووڵ نیە بۆ ئەم دڕندایەتییە نیە: بەڵێ چارەسەری ترشایان بە مرۆڤ هەیە:
لەم چەند ساڵە دیاردەی کۆرپە فڕێدان لەسەر(زیڵخانە، بەردەم مزگەوت و کناری شەقام و سەرڕێگاکان) زیاتر بەرچاودەکەون، بەڵام هەوڵی تری مرۆڤدۆستانەتریش هەبوو: کاتێ کچێك رووبەڵی دەستدرێژی دەبێتەوە و لە ئەنجامدا مناڵی دەبێ. ئەم رووداوە دەبێتە هۆی هەڕەشە بۆ کوشتن، بەڵام بە دەستوەردان و هەوڵی هاوڵاتییەك، چارەسەرێك دۆزرایەوە، نە کچەکە و نە کوڕەکە و نە کۆرپەکە تیرۆرکران.
لە زۆربەی وڵاتان مافی مناڵی یاسایی و مناڵی سرووست یەکسان کراون. کاتی ئەوەش هاتووە کۆمەڵگەکەمان لەم وەحشیگەرێتیە رزگار بکەین و چیتر کۆرپەی مرۆڤ زیندەبەچاڵ، فڕێدان و کوشتن نەبنەوە.

لە وتارەکانی:

1- لە وتاری(دەسەڵات) ناڕەزایەتی خۆی دەردەبڕی دژ بە دەسەڵات لە هەرێم و دەنووسێت(ئیمڕۆ ڕۆژی قومار و قاچاخچێتیکردنە بە نەوت و ئەتك بە یەکتری کردن و بێ وەفایی و بێ کاری و بێ کەلتوور سالاریە….دەعوەتی سەرمایەدارە کوردەکان لە هەندەرانەوە بۆ دوورگەی هاوای… و بۆ جیڤارایەك دەگەڕێ وڵامی ئەم بارودۆخە بداتەوە…بێشایی روحی…. ئێستاش سەرمایەداری سالارییە…سەرلێشێواوی: قەیرانەکە تەنها قەیرانی کۆمەڵایەتی، دەروونی نیە، بەڵکو قەیرانی ورە دابەزین و رووخان و کێس کەوتنە و رەنج بێوەری و هەناسە ساردی میللەتێ)…
2- بێ ریش چوو، سمێڵیشی نایە سەر: باسی لەدەستدانی کەرکوك دەکات و نەفرەت لەرووی داگیرکەری بەریتانیای داگیرکەر تا هەتایە رەش بێت)
3- هێ گەرلیاکان هێ: چیم دەوێ؟ ئێوەم دەوێ. ئێوە کێن؟ ئێوە منن
4- میللەتەکەم: ئینتما بۆ مناڵان و هەژارانی میللەتەکەم ئەتپەرەستم گیانم فیدات بێت، هەمیشە دادەی مناڵانت لە ئێغردایە. ویژدان بۆ تۆ چاو بۆ تۆ و ئەخلام مەنسووریش بۆ تۆ.
5- خەونێکی رەش و خوێناوی: بە رەشبینی باسی قەیرەکان دەکات و لەدوایدا دەنووسێ: چارەنووسمان هەر بێدەنگییە و بەس! مردنێکی هەمیشەیی و بێ هیواین لە ژیان. ئەمە راستی چارەنووسی ژنی کوردە.
6- منیش لە زیندانم لە کوردستانێکی ئازاد: گەنجان، بێوەژنەکانی ئەنفال، هەڵەبجە، زیندانییەکانة قەیرە کچان ، پێشەرگە، گەریلا
7- کرێکارەکان، بێکارەکان، برسیەکان….ئەمڕۆ بەڕرەتان دەکەمەوە وەك هەموو رۆژێك، ئێوە نەبوونایە وەکو سادق هیدایەت خۆمم دەکوشت. من لە پێناو ئێوەدا بووم بە ویژدان، پێنووسەکەم هەر ئەمانەتی ئێوەیە و لە گیرفانمدایە، نایفرۆشم، نەمفرۆشتووە، ئەیبەم بە ژێر گڵەوە…. بڕوام بە حزبەکان نیە..منیش ئۆپۆزیتسیونێکی تەنیام، گوێم هەیە بەڵام کلکم نیە، ناشبمە کلکی کەس. من تۆم، تۆ منیت. مەدەد!
8- ئەی شۆڕشگێڕانی جیهان مەدەد: لە بەغدا هاوڕێی شەهید ئارام و رەفیق سابیر بووم. ئەم دووانە رێگای راستیان پیشاندام و قاچم نەخلسکیا، تەسلیمی راگەیاندنی بەعس نەبووم….بەتاقی تەنیا وەك شیوعییەك تا ئەم ساتە ماومەتەوە. هیچم نیە، تەنها خۆم و پێنووسەکەم. لە هیچ دەزگایەك کار ناکەم، چونکە جێگەم نیە…زۆر بەختەوەرم چونکە پێنووسەکەم نەفرۆشتە هیچ جزبێك:
من چی بکەم بەم سەرە، فێر بووە بە ناعەداڵەتی بڵێ نا)!….

روونی لە خۆشاردنەوەیە نەك لە وشەکان،
حەقیقەتمان لە سات و چرکەکانی جێژوانی بێدەنگیمانە،
لە پاڵ ئاوازێك، کناری شعرێك یان لە قەدو باڵای گۆرانییەکەی

لەوانەیە
لەسەر باڵی پەڵە هەورێك یا سێبەری نەمامێکە:
باران ئەبارێ،
دەنگی ئەبیستم و بۆنی ئەکەم
چاو بۆ ئاسوو هەڵدەبڕم،
روخساری ئەبینم
کە هاوەڵی مۆسیقا ئەکەم
لەگەل بێدەنگی ئەو،
پەنگ ئەخۆمەوە.
هەرچی ئەکا یا نەکا
بۆ هەرکوێ بچی یا نەچی
هەر لە مەودای هەناسەمە
کەچی نە ئەو دیارە و
نە منیش ئوقرە ئەگرم
هەر هێندە ئەزانم
لە گەل نەمام و
تۆنی(سیمفونیای بێدەنگی)م
لەگەل بێزاری و سەرسامی و پرسە بۆ وەڵامەکانمان
پیاسەئەکەم.
ئێمە خۆشەویستیمان رادەستی بێدەنگی و دووری کردووە:
من هێز و چێژ لە بوونت وەردەگرم، بوون
(دادگاکانی پشکنین)هێشتا حاکمن
بەڕێزەکان: من باسی قومری ناو لانەکەی پشت ماڵەکەێم ئەکەم!

وەڵامێک بۆ رەخنەی پیاوسالاران دژی(کرێی کار بۆ کاری ناوماڵ).. سەلام عەبدوڵڵا

ژەهری بیر و هەڵویستی پیاوساڵارانە لە ریزی خودی بزووتنەوەی ژنانی کۆنەپارێز، بۆرژوا و “مۆدێڕن”یش دەبینین و دەخوێنین. لەم بارەیەوە بیانوی سەرسوڕهێنەرانە دەخەنەڕوو و پێیان وایە کرێی

کاری ژنان:

- حەقە مۆچە بۆکاری بۆ ژنان تەرخان بکرێت.
- ئەو بۆچوونە گاڵتەجاڕییە. ژنان دووبەرامبەری پیاوان بەبێ پشووی رۆژێك یان دوو رۆژ لە حەفتەیەکیش کاردەکەن، واتە رۆژی 16 سەعات و لەلانی کەم بۆ ماوەی 18 ساڵ، ئیتر موچەی بۆکاری مانای چییە؟!
- جێگیرکردنی کاری ماڵ بۆ ژن
- بەبێ داواکارییەکەمان، هەزاران ساڵە کاری ناوماڵ لەسەر ژن سەپێنراوەتە و پێویستی بە ئێمە ناکات هەوڵ بۆ جێگیرکردنی بدەین!. ئێمە دەمانەوێت کاری(بەرهەمهێنەری و خزمەتگوزاری) ژن لەناوماڵ: 1- بەرامبەری هەبێت. 2- چیتر چاوەڕوانی دەستی پیاوەکان نەکەن. 3- لە کوێلایەتی دارایی و بە گشتی ئابووری رزگاری دەبێت. ئەم داواکارییە تا ئەو رۆژەیە سۆسیالیزم بەرقەراردەبێت و ژنانی سۆسیالیست و شۆڕشگێڕ رابەرایەتی دەکەن بۆ بە کۆمەڵایەتیکردنی کاری ناوماڵ.
- کۆنەپارێزەکان بە ئەرکی سەرشانی ژنانی دەزانن و بە فەرمانی خوداش دەبێ ئیتاعەتی پیاو بکەن، واتە بە رەوایەتکردنی کوێلایەتی ژن و بەئەرکی شەخسی پیاوی دەزانن پێداویستی ژن پێ بکاتەوە(پیاوی بێکار و کرێکاری کارە هەرزانەکان دەتوانن پێداویستی ژن پێ بکەنەوە؟!)
- هەر ژنان مناڵ بەخێوناکات، لە داینگە و باخچەی مناڵان و قوتابخانەش بەخێو و پەروەردە دەکرێن
- بارگرانییە سەرەکییەکە لەسەر دایکانە.
- کاری ناو ماڵ کاری بەرهەمهێنەر نیە.
- ئەمە زۆر کورتبینانەیە، چونکە دایکان هەموو ئەرکی رێکخستنی ژیانی خێزان لە ئەستۆیانە و بەبێ کاری ژنان لە ماڵ مەحاڵە پیاوان بتوانن درێژە بە کارەکانیان بدەن و پشکێکی گرنگی زێدەبایی سەرمایەداران لەم کارەوە سەرچاوە وەردەگرێ.
- گۆڕان پرۆژە یاسای دابینکردنی بیمەی کۆمەڵایەتی بۆ کابانی ماڵ کە خوێندنەوەی یەکەمی بۆ کراوە.
- 1- ئەمە پڕۆژەی بەندەیەلە 20.4.20089 دەستمان پێکرد و ئیمزا و پشتیوانی هەزاران ژن بە رێکخراوەکانیشیانەوە. 2- لە پشتخانی تیئۆری مارکسی سەرچاوەی وەرگرتووەو بزووتنەوەی گۆڕان لەمەیە خافڵ بوو. 3- بیمەی کۆمەڵایەتی چی؟ بۆچی کابانی ماڵ بێکارە؟. ئەوە نیە رۆژانە 16 سەعات کاردەکەن؟!.

4- پڕۆژکە لە وەك مافی رەوای ژنانەوە کردیان بە پڕۆژەی خێرخوازی و بەزەیی. 5- زەمینەیان خۆشکرد بۆ رەخنەی ژنانی مێدیۆن کە بە فەرمی بوون بە دەمڕاستی حکومەتی پیاوسالار لە هەرێم بەناو جەندەر. 6- نەزانی و شەرمەزارییەکی قورسە بۆ بەلارێبردن و ناونانی پڕۆژەکە بە(بیمە بۆ کابانی ماڵ). 7- هەڵبەت من و هەر کەسێك خاوەن پڕۆژە بێت، زۆری پێخۆشە پشتیوانی لێ بکرێت و ئامانجەکەی بپێکێت، بەداخەو گۆڕان بەو شێوەیە نەیخستەڕوو.

- ژن فێری تەمەڵی دەکات.
- کارکردنی 16 سەعات لە رۆژێکدا بەبێ کرێی کار، تەمەڵی نیە، کە وەربگرێت تەمەڵییە؟!
- ئەوە بەخشینەوەی پارەیە و ژن فێری مشەخۆری دەکات
- وەرگرتنی کرێی کاری کرێگرتەیی هێزپێڕکێنی بەبێ پشوو بە درێژایی تەمەنیان مشەخۆری نیە، زێدەبایی دەسەڵاتی سەرمایەی پیاوسالار مشەخۆری و ستەمە.
- پڕۆژەکە بیرێکی کۆنەخوازییە
- کاری ناوماڵ بەبێ کرێ کۆنخوازی و ستەمی عەقڵ و دەسەڵاتی پیاوسالاریە.
- دەبێتە هۆی ئامادەنەبوونی ژنان لە بوارەکانی ژیانی گشتی
- 1- ئامادەنەبوونی ژنان دەگەڕێتە بۆ بیری کۆنەخواز و کاری کوێلایەتی ناوماڵ. 2- دەیان هەزار ژن لە فەزای گشتی کاردەکەن و کە دەگەڕێنەوە بۆ ماڵەوە دەبێ باری شێتانەی کاری ناوماڵ ئەنجام بدەن. کورتبینی رەخنەی ئەو خانمانە بە روونی دیارە.
- بەشێك لە ژنە لیبڕاڵەکان و سۆسیالدیموکرات و کۆنەپارێزەکان هاوڕان لەگەل حزب و رێکخراوە پیاوسالارەکان
- 1- ئەم بەڕێزانە نابینن تەواوی ژنان لە ئاوایی و سەدان هەزار ژنان لە دەرەوە کاردەکەن و، دەبێ کاری ناوماڵیش بە بێ بەرامبەر ئەنجامبدەن، هاوکات زۆر ژنانی هەژار و بێبەش لە دەرامەت هەیە . 2- کێشەیان لە گەل سیستەمی دەسەڵاتی سەرمایەداری پیاوسالار نیە و بەهۆی دابینکردنی خەرجی و پلەوپایە، یاسا و راگەیاندن هاوپەیمانی موقەدەسیان لەگەل بەستووە. 3- دوورن لەم بیرو بۆچوونانە: (پرسی ژن پرسی چینایەتیە، پرسی چینایەتی پرسی ژنە… پرسی ژن بە سۆسیالیزم چارەسەر دەکرێت…بەشێکی گرنگی قازانجی سەرمایەداری لەسەر رەنجی بێ بەرامبەری کاری ژنانە لە ماڵ) 4- هێنانی ژن بۆ ناو خەبات و ناسینی سەنگەری خۆی لە خەباتی شۆڕشگێڕانەی

دووردەخەنەوە.

ئێمە رزگاری ژن لە رابەرایەتیکردنی خەباتی چینایەتی لە ریزی حزبە شیوعییەکان دەبینین بۆ دەسەڵاتی سیاسی و بە کۆمەڵایەتیکردنی کاری ناو ماڵ، واتە بە کۆمەڵایەتی کردنی داینگە، چێشتخانە، شۆردن، گواستنەوەی مناڵ و هەڵوەشاندنی کلتوری ستەمکار و قیزەوەنی ئەوانەی کاری ماڵ وەك کاری ژن دەبینن و، ئەوەی دەمینێتەوە لە کاری ماڵ بە یەکسانی ئەنجام بدرێن. لەم قۆناغە کە حکومەت بەرنامەی لیبر□الیزمی نوێ بە شێوەی توندڕەوانە دەسەپێنێت، و ئەرکە کۆمەڵایەتییەکان لەسەر شانی خۆی هەڵدەگرێت و رادەستی کەرتی تایبەتیان دەکات، باری ژنان قورستر بووە. بیرکردن لە خزمەتگوزاری گشتی بۆ دایکان و ژنانیان کرد بە خەون. یەکێك لە‌ پڕۆژەی یەکسانخواز و ئازادی خوازی ئیمە□□ بریتیە لە : داوای کرێی کار بۆ کاری ناوماڵ نەك تەنها لێرە بەڵکو لە هەموو وڵاتان.

بیری فاشیستی بەعس و جینۆسایدی گەلی کوردستان.. سەلام عەبدوڵڵا

کۆمەڵە وتار..

1- چۆن فاشیزم پێناسە بکەین؟
2- حزبی بەعسی فاشی، لەباری ئیدۆلوژی،دەسەڵات و پەیوەندێکانی
3– ناوی ئەو شەرکەت و رێکخراوە ئەلمانییانە کە پشتگیریان کردووە لە رژێمی فاشیستی (ئیراق)
4- جینۆسایدی گەلی کوردستان، یاسا نیونەتەوەییەکان و ئەرکەکانمان
5- بازرگانی بە قوربانیان

بۆ خوێندنەوەی ئەم با بەتە کلیکی ئێر□ بکەن..

ژیژك ڕاستڕەوێکی گاڵتەجاڕە یان فەیلەسوفێکی جیهانی؟!.. سڵام عەبدوڵڵا

ماوەیەکە ژیژك وەك فەیلەسوفێکی(چەپ، ڕادیکاڵ، مارکسی، شیوعی، لینینی)بە وێنەیەکی ستالین لە ژوور سەریەوە ناوی کەوتێنە ناوان، بەڵام نازانم بۆچی بەو شێوەیە لێی تێنەگەیشتم. سوپاس بۆ هاوڕێم دلیر زەنگەنە وتارێکی(گابڕیل روکهێل- فەیلەسوف و ڕەخنەگرێکی فەرنسی ئەمریکیە و مامۆستای فەلسەفەیە لە زانکۆی فینوفا) بۆ سەر زمانی عەرەبی وەرگێڕا و لە سایتی(الحوار المتمدن، لە 29.1.2023)بڵاوکراوەتەوە. ئەم وتارە پشتی بە 99 سەرچاوە بەستووە و لە سایتی-Counterpunch.org-) بڵاوکراوەتەوە

لەم وتارە دوور ودرێژە بەشێوەی زانستی حەقیقەتی کەسایەتی، پەیام و ئامانجی ژیژك دەرکەوتووە کە مرۆڤ لەبەردەمی سەرسام دەبێت کە چۆن مارکسیەکە و ئەم هەموو هەڵویستە رقئامێزەی هەیە دژ بە مارکسیزم(لەبیرتان نەچێت چۆن بەناو رۆشنبیرانی سەربەخۆ، پۆپەر و فەرنسیە بلیمەتەکانیان لە خەڵك کردبوو بە بیرمەندی گەور و ئەمەش بەشێکە لەو راستیانە لەبارەی ژیژکە:

– ژیژك لە گۆڤاری(فۆرین پۆلیسی)وە لە ساڵی 2012 بە یەکێك لە باشترین 100 بیرمەندی جیهانی هەڵبژێردرا. دیك تشینی، رەجەب تەیب ئەردۆغان، نەتەنیاهو، ئەئیر داغان(بەرپرسێکی مۆساد) هاوبەشی ئەو هەڵبژاردەیەن.

- بەشداری کردووە لە دامەزراندنی حزبی لیبڕال دیموکرات (LDS)و یەکێك بووە لە قسەکەرەکانی. یەکێك بووە لەو 4 ئۆپۆزیتسیونە بۆ سەرکایەتی یەکەم کۆماری سلۆڤینیا جیابوو.
- ئارەزووی جێبەجێکردنی سیاسەتی(دووبارە داڕشتنی ئابووری لیبڕالی. داوای(خصخصە)ی کردووە و وەك ئایدولۆجییەکی سەرمایەداری بەشێوەیەکی لابەلاکەرانە داوای(سەرمایەداری زیاتر بۆ حاڵەتەکەمان کە مانای بیمەی کۆمەڵایەتی زیاتری هەیە)
- بە گوێرەی بۆچوونی تۆمی مایرز(نووسەری ژیاننامەکەی)، ژیژك لە وڵاتەکەی رقی لە رۆشنبیری شیوعی هەبوو.
- یەکەم کتێبی لەبارەی هایدەگەر کە نازییەك بوو و لە لێی

پەشیمان نەبوو. ئەم کتێبە بوو بە سەرچاوەی سەرەکی ئۆپۆزیتسیونی سلۆڤینی دژ بە شیوعییەت.

- بەشداربوو لە دامەزراندنی لقی فەرەنسی دەزگای فێرکاری(جان هوس) و سپۆنسەرەکانی بڕیتین بوون لە کۆمپانیا و سەرچاوەی حکومەتی ڕۆژئاوایی و لیستێك لەو پاڵپشتانی کاری تێکدەرانە دژ بە شیوعییەت و لەوانە دەزگای مارگریت تاتشەر، صندوقی کۆمەڵگەی کراوە(سۆرۆس)، دەزگای فۆرد، سی ئای ئەی، نید.
- دکتۆرای دووهەمی لە پاریس لە 1985 گەڕایەوە بۆ یوگسلاڤیا و سەرنجی رای گشتی وەرگرت وەك ئۆپۆزیتسیونێك خاوەن ئاراستەی ڕۆژئاوایی سەر بە تیئۆری فەرەنسی دژ بە شیوعییەت و رایگەیاند(وەك کەسێك بەشداربووم لە هەڵوەشاندنی دەسەڵاتی سۆسیالیستی لە یوگسلاڤیا). نووسەری ستونی سەرەکی حەفتەنامەی(ملادینا) کە بەشێك بوو لە لایەنە بەرهەڵستکارەکانی حکومەت.
- لە راپۆرتێکی دووروودرێژی حزبی شیوعی یوگسلاڤیا کە پشتیوانی لە سی ئای ئەی وەرگرتووە و لەو راپۆرتە تیشك خراوەتە سەر سەر بڵاوبوونەوەی دژ شۆڕشی ئەوانەی هەڕەشەی لە مانەوەی یوگسلاڤیای یەکگرتوو دەکەن.
- دوای ئەوە دانی ناوە بەوەی کە ڕێك ئەوە ئاراستەی بووە وەك ئۆپۆزیتسیونێك بەشداری کردووە لە روخاندنی شیوعییەت.
- بەشدارە لە پاراستنی مافی مرۆڤی 4 تاوانبارەکە کە داوای هەڵوەشاندنی سیستەمی سۆسیالیستیان کردبوو و روخاندنی وڵاتە سۆسیالیستەکان. ئەم ئاراستەیە هاوتای ڕێنمایەکانی ئاسایشی نەتەوەیی ئەمریکایە ژمارە 133(NSDD) سەرۆك ڕۆناڵد ریگان کە لە 1984 بانگەوازی کرد بۆ بەرفراوانی هەوڵەکان بۆ"شۆڕشێکی هێمنانە" بۆ روخاندنی حکومەت و حزبە شیوعییەکان لە یوگسلاڤیا و وڵاتە سۆسیالیستیەکان.
- بوو بە سەفیی زانستی وڵاتەکەی پاش تێکدانی یوگسلاڤیا
- بە دڵسۆزی مایەوە بۆ لیبڕالیزم و دژایەتی شیوعییەت و وتی: کارێکم کردووە لەپێناویدا نزیکەی هەموو برادەرەکانم دۆڕاند. هەرگیز چەپێکی بائیشی وا ناکات.
- بەتەواوەتی پشتیوانیم کرد لە حکومەتی سلۆڤاکیا. حزبی (LDS) وەك حزبێکی سەرمایە هەوڵیدا بۆ هەڵوەشاندنی خۆماڵیکردن و جێبەجێکردنی(خصخصە). ئەمە لە سیاقی پاڵنانی صندوقی دراو و بانقی جیهانی بوو بۆ ریفۆرمی ئابووری سەخت و کەرتی پیشەسازی وێران کرد و دەوڵەتی خۆشگوزەرانی هەڵوەشاندەوە و کرێی کاری حەقیقی هەرەسی هێنا. کرێکاران بە شێوەیەکی

ترسناك بێکارکران(614000 هەزار کرێکار لە کۆی هێزی کاری پیشەسازی 2.7ملیون کرێکار لە نێوان 1989-1990 لەسەر کار لابران.

- پشتیوانی سەرەکی بوو بۆ ئەندامبوونی سلۆڤاکیا لە یەکێتی ئۆروپا و ناتۆ.
- ئەم ڕۆشنبیرە لە کۆمەڵگەی مەدەنی سەر بە ڕۆژئاوابوو کاتێ وڵاتەکەی سۆسیالیستی بوو.
- لەهەڵمەتهی بۆ هەڵبژاردنی بە سەرۆکی حکومە بانگەوازی کرد بۆ پاکسازی دەزگاکانی دەوڵەت لە سۆسیالیستەکان و وتی: لە سفرەوە دەست پێدەکەم بۆ ئیدارەدانی کاروباری ناوخۆ و پۆلیسی سیاسی. ئەو بانگەشانە خەونی سی ئای بوو.
- لە ژیاننامەی ئەم گاڵتەجاڕە(لاکان)یە هاتووە: لە(سلۆڤینیا) من وەك کەسێکی بێهەڵویستی تاریك، شووم، سیاسەتمەدارێکی پیلانگێڕ. من ئەم پیاهەڵدانەم پێخۆشە و لەلامدا زۆر دڵگیرە.
- لە وڵامی بۆدمانکردنی یوگسلافیا بەڵێ یان نا، وەك چەپێك ئەمەیە: هێشتا هەر بۆمبارانکردن بەس نیە کەرچی زۆر دواکەوتووە....من هەمیشە ئەمویست ڕۆژئاوا دەستوەردان بکەن.
- گەرچی خۆی بە توندڕەو پیشاندەدا، بەڵام پابەندی درووشمەکەی مارگریت تاتشەرە(ئەڵتەرناتیف نیە).
- سەرمایەداری لە هەموو سیستێمەکان خراپترە، بەم سیستێمێکی باشترمان نیە.

ئەم گاڵتەجاڕە نیولیبڕالە"مارکسیە" بەناوبانگە لە دنیای سەرمایەداری… لادەرێکی هەڵپەرستە بۆ دوا وشەکەی مانیفێستی کۆمونیستی: ئەی ڕۆشبیرە بەکارەکانی سەر بە ڕۆژئاوا یەکگرن و کتێبە داهاتووەکەم بکڕن یان فیلمە یان هەر شتێکم، هەر شتێك.

گاڵتەجاڕی ژیژیك لە راگەیاندنی کوردی وەك رزگار و پیامبەری ئازادی پیشاندەدرێ. ئەوە نیە لە سایتی وشە، (17.4.2019) هاتووە: (لەبارەی ئازادییەوەش ژیژك لەو بڕوایەدایە، کە ئازادی لە تۆڕی پێوەندییە کۆمەڵایەتییەکانەوە دروست دەبێ، کە سەرەتا لە خانەوادە و دواتر لە بازاڕە دواتر دێتە ژێر دەستی حکوومەت و سیستەمە جیا جیاکانی فەرمانڕەوایی، ئەو سوورە لەسەر ئەوەی کە هیچ شتێك ڕوون نابێ و حەقیقەت نییە، ئەگەر لە پشتەوەی پێوەندی کۆمەڵایەتی و سیستەمی سیمبۆل و هێماکان بوونیان نەبێ، کەواتە ئەو دوو شتەی پێناسی مرۆڤن، لە هەمان کاتدا وەدیهێنەری ڕووناکی و ئازادین بۆ ژیانی مرۆڤەکان.)

ئەمانە ئەڵێی میمونن، بە سەرسامیەوە بۆ ئەم جۆرە گاڵتەجاڕانە دەڕوانن و لێیان بووە بە پەیامبەر. هەر راستیانە ئازادی لە تۆرە کۆمەڵایەتیەکان سەرچاوە وەردەگرێت؟ تۆ بڵێی ئازادی لە رزگاریمان لە کاردا نەبێت؟!
سایتی(رۆژنیوز، 29.9.2022) بەبێ ئەوە وردببنەوە، وتەیەکی ژیژکیان وەرگرتووە و لە پێشەوە وەك فەیلەسوف و رەخنەگری بەناوبانگ پێهەڵدەڵێن: ئەو ڕاپەڕینەی بۆ دروشمی “ژن، ژیان، ئازادی” لە دوای کوژرانی ژینا ئەمینی لە وڵاتی ئێران سەریهەڵداوە، جیاوازە لە گشت بزوتنەوە و فێمینیزمی وڵاتانی پێشکەوتوو و دژە پیاو نییە.)
ژیژیك لەو وتەیەش: 1- راستی نەپاراستووە، چونکە تووشی گشگیرکردن بووە(بزووتنەوەی فێمینستەکان). 2- هەموو فێمنیستەکانی رۆژئاواش دژی پیاو نین. چەندین رەوت و بۆچوونی جیاوازیان هەیە و ناکرێ هەڵویستی فێمێنستێکی سۆسیالیست و فێمنستێکی راستڕەو و کۆنەپارێز و دیموکرات و ئەنارشی و لیبڕال بە یەك چاو تەماشایان بکرێ. 3- مەعریفەتێکی نوێ نیە کە داخوازی ژنان و شێوەی خەباتیان لە ئێران یان هەر وڵاتێکی تر جیاوازن. نە داخوازایان گشتگیر دەکرێ و نە ناوەڕۆکی بزووتنەکانیان.
لە نامیلکەیەکی دەزگای ئایدیا(100 کتێب) تایبەت بە کابرای قەشمەر، لە گفتوگۆی تاتس تسایتوونگ، بە راشکاوی نەزانی خۆی درخستووە لە هەڵسەنگاندنی(بەهاری عەرەبی): ئێوەی ئێمە لەم شۆڕشانەدا دەیبینین بریتییە لە، بزووتنەوەیەکی ئونیڤێرساڵ« جیهانی، کە خەبات بۆ ئازادیی و هاوکاری زیاتر دەکات«.
ئەم قەرەقوشە”چەپە” لەبارەی کۆمونیزم بەم شێوەیە دەدوێ: (- لە ڕوانگەی منەوە، کۆمۆنیزمی سەدەی بیستەم، مەزنترین کارەساتی ئەخلاقی- سیاسییە لە مێژوودا، کارەساتێکی گەورەتریشە لە فاشیزم، بەڵام لە سەرەتای رۆژانی شۆڕشی ئۆکتۆبەر دا وەڵای بوونی چەمکی (دەندەیی سور)، ئازادیی تایبەتی و تەقینەوەی ئەدەبی بەرلەوەی ببێتە کابوس(
ژیژك بە خۆی گەمژەیی خۆی دەردەخات کاتێ دوو سیستەمی جیاواز بە ناو و ناوەڕۆك و ئامانج و پێکهات و فەلسەفە و بۆچوون بەیەك دەشوبهێنێ، بەداخەوەیە سووپای سووری سۆڤێت سەرکەوتنی بەسەر نازیزم بەدەستهێنا و تەنانەت سوڤێت بە خراپتر لە رژێمی نازی هیتلەی دەزانێ:
“ئەگەر ئاستێکی دیاریکراوی ئازارێکان بپێویت، ستالینیزم لە نازیزم خراپتر بوو”، وادیارە بۆ داخەوە دەڵێت کە سوپای

سووری ستالین شکستی بە ئامێری جەنگی نازی هێنا. [4] ئەو پێداگری دەکات کە ڕەیخی سێیەم لە توندوتیژییەکانیدا وەک کۆمۆنیزم "ڕادیکال□" ن□بووە و "کێشەی هیتلەر ئەوە بوو کە ئەو بەس توندوتیژ نەبووە". [5] ڕەنگە بتوانێت هەندێک ئامۆژگاری لە ماو تسیتۆنگ وەربگرێت کە بە گوێرەی ئەم تیۆریستە گەورەیە "بڕیاری بێبەزەیيانە بۆ برسیکردنی دەیان ملیۆن کەس و مردنی" داوە. [6]
لەڕاستیدا هەڵپەرستێکی لیب□را□ و گاڵتەجاڕ لە دەزگای رۆشنبیری ئیمپریالیستەکانە و لەبەرچاوی رۆشنبیرە کارتۆنییەکان بووە بە فەیلەسوف.
ئەم بابەتە زۆر هەڵدەگرێت و هیوادارم هاوڕێ و برادەری تر خەمی نووسینێکی تری هەبێت لەم بارەیەوە.

گفتوگۆکەی د. کاوە لە مێزگردەکەی(درەو).. سەلام عەبدوڵڵا

ئەم تێبینیانە لەگەل ڤیدیوکە بڵاودەکەمەوە و خۆتان گوێ لە بۆچوونەکانی د. کاوە بگرن لەگەڵ رێزم.

1- لە پێناسەکردنی دەسەڵات کورتی هێناوە: أ- بەڕاشکاوی ناڵێ وابەستەی ئیمپریالیزمە و خزمەت بە ئەجندای دەکات لەسەر حیسابی خەڵکی کوردستان. ب- تەنها لە ئاست گەشەسەندنەوە دواکەوتوو نیە، بەڵکو پاش ئەزموونی 30 ساڵ لە حوکمڕانی نموونەی ستەمکاری و ناپاکیە لە گەل و نیشتمان.

2- کە دەوڵەتە زلهێزەکان هاتوون و سنووریان داناوە و ئەم ستەمە لە خەڵکی کوردستان کراوە‌، ئەی گوتاری(ئەنتی ئەمپریالیزم)ی سەرجەم چەپەکانی دنیا کوا؟

3- یان ناوەندی فراوان بۆ چەپ یان (لەگەل رێگای هەماهەنگی لەگەل

لایەنەکانی تر کە (مۆرکی دیموکراتی و گەشەپێدان)نیان هەیە. ئەو حزبانە چ ستەمکارییەکیتر بکەن بۆ ئەوەی چیتر بیر لە هەماهەنگیان لەگەل نەکرێت؟

4- (ئێمە تیئۆرییە سۆسیالیستیەکەمان هەڵبژردووە بە قوتابخانە جیاوازییەکانی) مانای چییە؟

5- بەدیل چییە؟ ئەمە ناوەڕۆکی هەموو مەسەلەکانە. بۆچی هێشتا نازانن هێزی بزوێنەر و مەبەست لە گۆڕانکاری کێیە؟ بۆچی هێشتا روون نیە؟ کامە بەرنامە؟ ناوی نیە؟ ئەم شەڵەژان و ناڕوونیە چییە؟

6- باسکردن لە رەسەنایەتی بزووتنەوەی فێمنستی لە کوردستان نیوەی راستییەکانە و نیوەکەی تری بریتیە لە کاریگەری ژنە شیوعییەکانە لە دنیا.

7- هەر(ناسەقامگیری ئاسایشی ناوخۆ، هێرش دژ بە ژنان و قورسی ژیان)؟. ئەی هێرش بۆ سەر مافی ئەو چینە کە حزبی شیوعی بۆی درووستبووە؟ بۆچی بەرژەوەندی چینی کرێکار و بێکاری و مەرجە شێەکانی کارکردن لە وتەکان رەنك ناداتەوە؟

8- حزبی شیوعی کەی دەست لە هەوڵی دیالۆکی نیشتمانی لەگەل ئەو حزبانە هەڵناگرێ؟

9- پاش ئەزموونی 30 ساڵ لەگەل ئەو حزبانە، هێشتا هەر یەکەم هەنگاوتان لەگەل ئەو حزبانەیە؟ مەعقولە؟

10- نە ئەزموونی کۆمۆنەی پاریس و یەکێتی سۆڤێت تاقی دەینەوە. ئەزموونی چینیش دووبارە ناکەنەوە. ئێمە باسی مەتریالیزمی دیالێکتیك دەکەین و ئەمەش موڵکی کەس نیە… ئەمە واتای چییە؟! واتە بۆ نموونە: ئەم حکومەتە سەرمایەداری وابەستەیە. کرێکاران و بێکار و هەژار و کارمەندەکانی کوردستان وەرن لەگەل حزبە دەسەتدارەکان دیالۆکی نیشتمانی بکەین! ئەمە مێتۆدی مەتریالیزمی دیالێکتیکی و مێژوییە؟

11- ئەستفادە لە هەموو فکرێك ئەکەین. فکرێکی مرۆڤایەتی، فکرێکی تێکۆشەرانە. یەعنی چۆن؟

12- (لە چوارچێوەی ئەرکەکانی خۆتدا). ئەرکەکانی حزبی شیوعی و چەپ لەم رۆژە چییە؟

13- لە خوێندن و بەدواچوون بۆ هەڵویستی حزبە شیوعییەکانی دنیا(ئەڵمانیا یان یونان و وڵاتانیتر…) هەمان گوتاری چینایەتی و ئەنتی ئیمپریالیستیان هەیە.

14- بەدیلی کۆمونیستی و سوسیالیستی، گۆڕانکاری بەسەر نەهاتووە.

15- کەس لەدەرەوە نەهاتووە بۆ تەلقینی ژنانی کوردستان، بەڵام کاریگەری دیدی ژنانی سۆسیالیست و رەوتەکانیتریش کاریگەریان هەبووە.

16- کەوابێ، بۆچی ژن لەناو حزبی شیوعی ڕۆڵی کاریگەری نیە؟ ئەو هەموو پیاوە بەڕێزانە چییە؟

17- ئەمە چۆن بەرهەڵستکارییەکی چەپە هەر هەوڵ بۆ یەکڕیزی و هەماهەنگی لەگەل راستڕەو کۆنەپارێز و سەرمایەدار و کرێگرتەکان دەدا و پێشتریش بەشداریشی کردووە لە حکومەتە ستەمکاریەکان و سەپاندنی لیبڕالیزمی نوێ؟!

18- خانمێك پێی وایە(چینی کرێکار و سەرمایەدار)ی ئێمە نیە! چۆن نیە؟ ئەی کرێکارانی کەرتی نەوت و گاز و بیناسازی و تواندنی ئاسن و کشتوکاڵ و دەرمان….هتد چیین؟

19- برادەرێك ئەڵێ: 1-(فکری چەپ لە دەرەوە بۆمان هاتووە). بەداخەوە لەبیری چووە کە بیر و فکری عەدالەتی کۆمەڵایەتی لە هەموو کۆمەڵگەکان هەیە و لەوانە لە کوردستانیش بە نموونەی کاری هەرەوەزی لە ئاواییەکان وەك لە وڵاتەکانی تر. 2- بەپێچەوانەوە. راگەیاندنی چەپ بەشێوەی جۆرادۆر هەیە.

20- عەدالەتی کۆمەیەتی لای حەقە و باڵی(حەمەسوور) لە ئاست عەمەلی لە چیدا بەرجەستە بوو؟

21- عەدالەتی کۆمەڵایەتی پێشی(بزووتنەوەی حەقە) وباڵی (حەمەسووری) و(ئیبراهیم خانی دەلۆ) لە کورستان وەك هەموو گەلان بە دید و کارو چالاکی هەرەوەزی هەبووە. بۆ نموونە مارکس لە باسی کۆلۆنیالیزمی ئەفریقا دەڵێ کۆلۆنیالیستەکان بە شێوەیەکی دڕندانە کۆمەڵە هەرەوەزییەکانیان لەناوبرد. خەباتی چینایەتی و عەدالەتی کۆمەڵایەتی لە مێژووی مرۆڤایەتی بوونی هەبوو و هەیە. لە مانیفێستی کۆمۆنیستی باسی سۆسیالیزمی دەرەبەگایەتی و خەیاڵی و بۆرژوایش کردووە. مارکسیزم هێشتا لووتکەی هوشیاری چینایەتی

مرۆڤایەتییە.

22- وڵامەکەی بۆ پرسی چینایەتی لە کوردستان درووست نیە، چونکە دەمێکەی چینی کرێکار وخەبات و داخوازی و گیانبەختکەرانی هەیە(کرێکارانی گاوربـاغی، نەفتخانە و پاڵاوگەی ئەڵوەن، جووتیارانی هۆرین و شێخان(لینین جووتیارە هەژارەکانی رۆژهەڵات بە کرێکار دەزانێ)و ئێستا سوپایەکمان هەیە لە کرێکارانی نەوت و گاز و هەزاران کارگەی.

23- 1-پێشی 2016 بەرنامەی فرۆشتنی کەرتە گشتیەکان دەستپێکردووە: دەرهێنان و گواستنەوەی نەوت، پۆست، پارە، بازرگانی، خانوبەرە، کارەبا، ئاو…هتد. 2- بە ئەهلیکردن بەسەرپەرەشتی صندوقی دراو لە بڕیاری ئەنجومەنی ئاسایش 1483لە 2005 هاتووە.

24- (خانمێك دەڵێ: تاك بە هۆی کاڵا نامۆ نابین، بەڵکو بە هۆی خێڵ و نەریت و ئاین توشی نامۆبوون دەبیت). ئەی بە هۆی کاڵا و کار و بێکاری هەست بە چی دەکات؟!

25- لەسەر هەڵویستی ژنانی سۆسیالیست و مارکسی لەبارەی پرۆژەی لیبڕالی (جەندەر)کە پڕۆژەی حکومەتە و ئیمزای مەسعود بارزانی و پەرلەمان و ئەنجوومەنی وەزیران لە 2010بازدەدا. دەبوو بەڕاشگاوی هەڵویستی مارکسی لەبارەی جەندەر و کۆنەپارێزان دەبڕێ. هێزی ئێمە لێرەیە. ژنانی دەوروبەری هاوپەیمانی و ئەنجومەنی خانمان و رێکخراوە ئیسلامییەکانی ژنان دووڕوون و بەشدارن لە ستەمەکان دژ بە ژنان بەو مانایە کە پشتیوانی لە حزبە پیاوسالار و ستەمکارەکان دەکەن.

26- ترامپ نوێنەرایەتی لیبڕالیزمی نوێیە(بۆ ناو ئەمریکا)و جیهانگیر، نەك تەنها بۆ ناو ئەمریکا

27- هەزار خۆزگا بەو شێوە نەهاتبانە جواب. ئەوە ئەرکی چەپ نیە پشتیوانی لە پڕۆژەیەکی نەتەوە یەکگرتووەکان و حکومەتەکانی یەکێتی ئۆروپا و کۆمپانییەکانیان. ئەرکی ئێمە ئەوەیە کار بۆ برەودان بە کلتوور و خەبات و دیدی ژنانی سۆسیالیست بدەین.

لەدوایدا هیوادارم ئەم پرسیارە لە خۆمان بکەین: چەپەکانی ئەمریکای لاتین چۆن توانیان کیشوەرەکەیان بکەن بە کیشوەری سوور؟

پۆستمۆدێرنە یان هەڵوەشاندنی عەقڵ و راستی؟!.. سڵام عێبدوڵڵا

!

ئەمەی دەیخوێننەوە بیرو بۆچوونی شارەزایان و لێکۆڵەرەوانان لەبارەی پۆستمۆدێرنە. دەمێکە دەبوو ئەم بۆچوونانە بڵاوبکەمەوە، بەڵام سەرقاڵبوون بە پڕۆژەی کاری هەرەوەزی، دووری خستمەوە.
پاش دەرکەوتنی دەستەواژەی(پۆستمۆدێڕن) لەساڵی 1979لەلایەن جان فرانسوا لیوتار لە کتێبەکەی(دۆخی پاش مۆدێرنێتە) باسی: 1- هەرەسی حیکایەتە گەورەکان + ئینکارکردنی راستی بابەتییانە + نەبوونی راستی گەردونی سەربەخۆ.
ئایا چی لەپشت ئەو بۆچوونانە خۆی گەمارۆ داوە؟
لەم رۆژانە باسی پۆستمۆدێرن گەرمبووە و تەنانەت لە کۆڕێکدا نووسەرێکی چەپ وتی (چەپەکان دەتوانن سوود لەم رەوتە وەربگرن)!.
ئە م رەوتە لە کوردستان بەشێوەی ئەدەب و هەڵویستی سیاسی سەقەت و نەزان رۆڵێکی شوومیان بینی، ماوەیەك بوون بە پشتوپەنای گۆڕان و رێکخراوە ئیسلامیەکان و ئێستاش بابەتی(جێندەر)یان گەرمکردووە کە بە بڕیاری حکومەت و پەڕلەمانی پیاوسالاری پۆستمۆدێرن لە ساڵی 2010وەوە سەرۆکی ئەوسای هەرێم(مەسعود بارزانی) و سەرۆکی پەرلەمان (د. کەمال کەرکوکی) ئیمزایان کردووە.
پۆستمۆدێرن بە بۆچوونی ئەم فەیلەسوف و زانا و سیاسەتمەدارانە بەم شێوەیەیە:

- چۆمسکی: پۆستمۆدێرنە بێمانایە، چونکە هیچی بۆ توێژینەوە یان زانستی ئەزموونگەرایی زیادنەکردووە.
- فریدری جیمسون(رەخنەگری لیتراتۆر و بیرمەندی مارکسی): پۆستمۆدێرن لۆژیکی سەرمایەداری درەنگە.
- ریشارد داوکینز هەڵسەنگاندنێکی باشی کردووە بۆ قسە بێمانا رەسەنەکانی ئان سۆکال و یان بریکمۆند و دەڵێ: ئەوانە رۆشنبیرگەلێکی فێڵبازن، هیچیان پێ نیە بۆ وتن، بەڵام

ئارەزوویەکی بەهێزیان هەیە بۆ ئەوەی لە ژیانی ئەکادیمی، سەرکەوتووبن.

- لە وتاری رێکخراوی komaufau بەناو(شیکردنی گوتار یان شۆڕش) هاتووە:

أ- (ئەم هێرشانە بە تایبەتی فێڵبازن، چونکە ئایدۆلۆژیای بنەڕەتی خۆی وەک پێشکەوتنخوازانە نیشاندەدات و لە ڕاستیدا هێرش دەکاتە سەر مارکسیزم. ئەمەش بۆ نموونە بە دڕاندنی پێکهاتەکانی مارکسیزم- فەلسەفە، ئابووریی سیاسی و سۆسیالیزمی زانستی- و بە وردکردنی لایەنە شۆڕشگێڕەکانی مارکسیزم-لینینیزم. ئایدۆلۆژیاکانی بە ئامانجی چەکداماڵینی ڕۆحی بزووتنەوەی کۆمۆنیستی و چینی کرێکارە…. ئەمڕۆ کاریگەری□کی بال□د□ستی هەیە…. بۆ نموونە لە شێوەی تیۆری جێندەری بۆرژوازی…)

ب- 2 لە ڕوانگەی فەلسەفیەوە مەترسییەکانی پۆستمۆدێرنیزم لەوەدایە کە هێرش دەکاتە سەر هەموو چەمکێکی جیهانبینی□کی یەکگرتوو، وەک ئەوەی پێشکەش دەکرێت بە ماتریالیزمی دیالکتیکی. بەڵکو بە ڕواڵەت توخمە تاکەکەسییەکان لە مارکسیزمەوە وەردەگرێت کە لە دەرەوەی ناسینەوە دەیشێوێنێت و لەگەڵ بیرۆکەی بۆرژوازی کۆنەپەرستانەی وەک فەلسەفەی فریدریش نیچە کۆیان دەکاتەوە….

لە ئاستی سیاسیدا گرنگترین تایبەتمەندی و دەرئەنجامەکانی پۆستمۆدێرنیزم لەمڕۆدا ئەمانەی خوارەوەن:

1- شیکاری ماتریالیستی پەیوەندییەکانی ستەمکاری و چەوساندنەوە لە سەرمایەداریدا فڕێ دەدرێت. پەیوەندییەکان لە نێوان کرێکار و پیاوسالاری و بارودۆخی ستەمکاری تایبەتی وەک ڕەگەزپەرستی لەیەکتر جیادەکەنەوە. بەڵکو ئەم پەیوەندیانە بە شێوەیەکی ئایدیالیستی شان بە شانی یەکتر وەک پرسیاری تەنیا ئەخلاقی دەخەنە ڕوو.

2- چەمکە ماتریالیستەکانی کۆمەڵگەی چینایەتی و ئیستغلالکردن بە چەمکی ئایدیالیستی- ئەخلاقی "ئیمتیازات" دەگۆڕن.

3- چینی کرێکار وەک بال□ت□کی شۆڕشگێڕ لە ڕووی دەروونییەوە لەناو دەبەن. خاڵی ئاماژە لە ئایدۆلۆژیا پۆستمۆدێرنەکاندا زۆرجار تەنیا ئەو "کۆمەڵگانە"ن کە لە کەمینە چەوساوەکانی وەک ڕەشپێستەکان،LGBTI و هتد پێکهاتوون، کە بەشە بۆرژوازی و کۆنەپەرستەکان تێیدا بەشدارن.

ئەو "کۆمەڵگە"یانەی باس دەکرێن زۆرجار بە شێوەیەکی زۆر ئایدیالیستی پێناسە دەکرێن، بۆ نموونە بە وێناکردنی

“ڕەشپێستەکان”، “سپیپێستەکان” یان ڕەگەزەکان وەک بنیاتێکی دەروونی یان زمانەوانی.

4- بەپێی بیرۆکەکانیان، سەرچاوەی گۆڕانی کۆمەڵایەتی تاکەکەسیە نەک بابەتێکی بەکۆمەڵ.

5- چینی بۆرژوا مەترسیان نیە لە ئایدۆلۆژیای پۆستمۆدێرنە، چونکە ڕێگەی پێدەدرێت دەسەڵاتەکەی بمێنێتەوە. شۆڕشی سۆسیالیستی و دیکتاتۆری پرۆلیتاریا بەزۆری لە ڕوانگەی دژە تۆتالیتاریزمەوە ڕەت دەکەنەوە.

6- ململانێی چینایەتی لادەبرێت و جێگەکەی بە سیاسەتی ناسنامە دەسپێرن، واتە شێوەیەکی فرەهەنگی پەرشوبڵاو لەناو سیستەمی سەرمایەداری.

7- پۆستمۆدێرنیزم وەک هێرشێکی بەرەیی بۆ سەر جیهانبینی زانستی – دوا هەڵوێستی ئایدیۆلۆژیای بۆرژوازیە

8- لیوتارد لەسەر داوای حکومەتی کەنەدی لە ساڵی 1979 کتێبی(Das postmoderne Wissen)لە چاپدا.

9- پۆستمۆدێرن ، ناعەقڵانیت و ئیدۆلۆژی بەرەی لیبڕالیزمی نوێیە.

10- دەبی هوشیار بین کە لیبڕالیزمی نوێ لە سەر ئاستی سێ بەرەو هێرش بۆ ڕێکخستنی کۆمەڵگە دەکات: 1- بەرەی ئابووری.

2- بەرەی ئیدۆلۆژی کە پیشەسازی زەبەلاحە و ئامانجی ئەمەیە(أ- جیهانگیری خۆشبەختی بۆ جیهان دەهێنێ. ب- ئەم پیشەسازییە پێویستی بە کرێگرتەیی زانێك و پەیمانگەکانی توێژینەوە و کرێگرتەیی میدیایی چەکدار بە زانیاری…. 3- بەرەی میلیتاریزم.)

هەر چۆن فۆکۆیاما بانگەشەی(کۆتایی مێژووی کرد)، ئەم رەوتەش بە هەمان شێوە(مەرگی مۆدەرنێتە)یان راگەیاند و تەنانەت کۆمەڵناسی فەرەنسی(Baudrillard)ی لە کۆڕێکی ساڵی 1984دا لەبەردەم گوێگرەکانی وت (ساڵی 2000 روونادات) – سەرچاوە:وتاری بیرگت ڤارتمان لە گۆڤاری Das argument، ژمارە 155، لاپەڕەی 29 لە 1986) و پاشان فۆکۆش لە کتێبەکەی-وشە و شتەکان- هەستا بە راگەیاندنی مەرگی مرۆڤ و دژایەتی زانست!

بۆدیارد لە 1978پێشبینی کۆتایی مێژوو دەکات و پێی وایە (رووداوی زۆر راستەقینەیە)وەك سەرئەنجامی گەشەی قەیراناوی کۆمەڵگەی مۆدێرنەیە کە چیتر لەکۆتاییدا ڕێگە بە دوارۆژ نادات.

لە کوردستانیش کۆمەڵێ(نوێ- سەر)یش هەستان بە نووسین و بڵاوکردنی

بەرهەمەکانیان بە بیروبۆچوونی(دۆلۆز، لیفی شتراوس، بۆدیارد، لیوتار، فۆکۆ)کە لە نیتشە و هایدەگەر سەرچاوەیان وەرگرتووە و بەعەقڵی وێرانیان دوو دنیابینیان ئاڵتەکرد(بیری نیتشە و مارکسیزم) و مەعریفەتەکەیان ئەمە: عەقڵ، زانست، مارکسیزم، پێشکەوتن شەرعەتیان لەدەستداوە!
لە وتاری Eine marxistische Kritik der „postmodernen Identitätslinken“ und des identitätspolitischen Antirassismus)
ئاماژە دەکات بۆ دژایەتی پۆستمۆدێرنە بۆ مارکسیزم:
ناوزڕاندنی مارکس و ئەنگڵس بە "ڕەگەزپەرستی ناشرین"
مارکسیزم هەموو پرسەکانی ڕەگەزپەرستی و سێکسیزم و تایبەتمەندییە شوناسییەکانی دیکە کە مرۆڤەکان لەسەریان جیاکاری دەکرێن، تەنیا وەک "دژایەتی لاوەکی" لەپاڵ "دژایەتی سەرەکی" نێوان سەرمایە و کرێکاران مامەڵەی لەگەڵ دەکات.

(د) مارکسیزم "ئەورۆسێنتریکە" و بەمجۆرە لە کۆتاییدا شێوازی بیرکردنەوەی ڕەگەزپەرستی و کۆلۆنیالیزم بەرهەم دەهێنێتەوە. بە بڕوای مارکس و ئەنگڵس، خەڵکی "باشووری جیهانی" تەنیا وەک قوربانییەکی پاسیڤی ئەو مێژووە دەردەکەون کە ئەوروپییەکان دروستیان کردووە. مارکسیزم بەهۆی یۆرۆسێنتریزمی خۆیەوە، بەها گشتگیرەکانی ڕۆشنگەری دەخاتە سەر هەموو مرۆڤایەتی، لەبری ئەوەی ناسنامە "تایبەتمەندە" کولتوورییە جیاوازەکانی "ژێر ئەڵتەرنەکان" لە باشووری جیهانیدا بناسێت. بەم شێوەیە مارکسیزم – ئاخر خۆی تیۆری پیاوە سپی پۆستەکانی ئەوروپایە – شێوازی بیرکردنەوەی کۆلۆنیالیزم و باوکایەتی بەرهەم دەهێنێتەوە.[10]
(هـ) ناوزڕاندنی مارکس و ئەنگڵس بە "ڕەگەزپەرستی ناشرین" – بۆ نموونە بەهۆی هەڵبژاردنی وشەکانیانەوە، کە هەندێکجار لە ڕوانگەی ئێمەوە ڕەگەزپەرستانە، یان نوکتەی درشت لە نامەنووسییە تایبەتەکانیاندا – تایبەتمەندییەکی تایبەتی نوێنەری لێکۆڵینەوەکانی دوای کۆلۆنیالیزم نییە ، بەڵام سەر بە دژە کۆمۆنیستەکانی بۆرژوازییە بە گشتی تۆنێکی باش.[11] کەواتە دەبێت هەموو مارکسیزم بە ڕەگەزپەرستی لەکاربخرێت؟
ئەم نووسینە دەکەم بەم پرسیارە: ئایا چەپ لە وڵاتی ئێمە چ سوودێك ببینێ لەم رەوتە؟

شوعییەت و پرسی عیشق و خۆشەویستی.. سەلام عەبدوڵڵا

کۆلنتای دەڵێ: (خۆشەویستی دەبێت بە عیبادەتی مرۆڤایەتی) و دەبینین پیاوسالارەکان:

- (خەج و سیامەند، شیرین و فەرهاد)یان خۆشدەوێت و هاوسۆزیانن، بەڵام وەك کەسوکار قبووڵیان ناکەن.
- لەبەر خۆیان گۆرانی عیشق و خۆشەویستی تەنانەت بێشەرمانە(مەمکی خۆ کرد)دەڵێنەوە و بانگەوازی کوشتنیش دەکەن(ئەگەر بە خۆت رازی بیت، دایکت دەرمانخوارد کەم) و سێکسیترین گۆرانی دەڵێن و هەڵپەڕکێی لەسەر دەکەن!
- بە شان و باڵای خۆشەویستەکانیان هەڵدەڵێن، بەڵام قوڕ بەسەر ئەو کەسە هەمان گۆرانی بۆ مێیینەی خزمەکانی بڵێت.
- هەر چۆن لە مزگەوت ژن و پیاو جیادەکەنەوە، بەهەمان شێوە لە ناو خێزان و قوتابخانە و…هتد.

سیستەمی پیاوسالاران بە زەبری نەریتی قەدەغە، توندکردنی مێینە لە ناوماڵ و سزادانی کەسایەتی و هەست و سۆزیان لە فەزای دووڕوویی، ناپاکی، درۆ و قینە و غیرە…هتد، وەك موڵك و(شت)ی تایبەت رەفتاریان لەگەل دەکەن و ژان و خەم و نائومیدی و خوێنی ژنان لێکەوتۆتەوە.

خۆشەویستی (دانایی و بەهەرەی بوونی مرۆیی)، کەچی دەسەڵات و ئاینزاکان لە دژیدا رادەوەستن و بە رەوشت و بەها کۆمەڵایەتیەکانی پاشماوەی دەرەبەگایەتی و سەرمایەداری بە بێڕەوشتی و بەڕەڵایی و شەرم و"بێشەرەفی"مۆریان کردووە:

یەکەمیان دەیەوێت رابردوو بە زیندوویی رابگرێت، دووهەمەکیان وەك بازرگانێکی ساختەچی لەگەلیان یەکدەگرێتەوەو هاوکات کۆت و زنجیری هاوچەرخ لە مل ژنان دەکەن.

ژنان بە بێدەنگی و بێدەسەڵات لە ئاستیاندا رانەوەستاون و هەموو شێوەکانی خەباتی ئازادیان گردۆتە بەر و هەوڵدەدەن لەو زۆرەملی و ستەم و فرتوفێڵ و فەنتازیای پیاوسالاران رزگاریان ببێت.

ئەلکسەندەر کۆلنتای لەبارەی خۆشەویستی پێیاندەڵێ:(خودی خۆشەویستی وزەیەکی داهێنەرانەی مەزنە، ئاسۆی روحی ئەوەی دەیبینی و ئیلهامی

پێدەبەخشێ، دەوڵەمەند و بەریندەکات. گەر خۆشەویستی نەبێت مرۆڤایەتی هەستی دەکرد دزراو و ئینکار و نەفرەلێکراوە. هیچ گومانم نیە لەوەی کە خۆشەویستی لە دواڕۆژدا دەبێت بە عیبادەتی مرۆڤایەتی.)

خۆشەویستی هەر بە(وزیەکی داهێنەر) بۆ ژیانی مرۆڤایەتی نەزانراوە: لینین لە وتەیەکید دەڵێ: شوعییەت دەبێ لە گەل خۆیدا زاهدی نەهێنێ، بەڵکو شادی و خۆشیەك کە پلەی کەماڵی ژیانی خۆشەویستیش بیورووژێنێ…. نە وەك خۆشەویستی پیاوانی ئاینی و نە وەك دۆن جوان و نەیش وەك بەکارهێنانی لووتبەرزێکی دووڕوو بۆ خۆسەرقاڵکردن.)

لێرە بەهۆی فشاری کۆمەڵایەتی، زۆربەی پەیوەندیەکان بەناچاری بۆ دەربازبوون لە کۆت و زنجیرەکانی پیاوسالاری کەی هاوشێوەی پۆرنۆگرافیەی وهوشیاری تێکدەدا، پەنا بۆ دووڕووی دەبەن و، ئەوەی لە زۆربەی وڵاتانی دنیا ئاساییە و کەس پەیوەندی پێوە نیەی، لێرە وەك"جنێکە"بە هەزار شێوە بە نهێنی ئەنجام دەدرێن. زۆر هەیە ئیرادەی و ویستی پیاوەکەی جێبەجێ دەکات، بەڵام روحی لە شوێنێکی ترە. لە زۆربەی هەرە زۆری گێرانیەکان ژن دەهێنرێنە ئاستی جەستەی. ئەی کەسایەتی، کەرامەت، ویژدان و بیر و هەڵویست و هوشیاری و ئارەزووەکانی؟!

لە ژێر ئەو فشارە شێتانەیە، کچان ناچارکراون خۆیان لەگەل دنیابینی پیاوان بگونجێنن و بە رەواڵەت ملکەچی"فەرمان و سنورە"درۆزنەکان ببن، ژیانی خۆیان دەخەنە مەترسی. ئەوجا هەزاران خێزان هەیە هیچ شتێکی سۆزداری ژن و پیاوەکە بەیەك نابەستێتەوە(هەر چرکەیەکی مەرگێکی راستەقینەیە، هەستی خۆبەکەمزانین، خەمۆکی و بێزاری و وێرانی کەسایەتیە و جووتبوون وەك ئەرکێکی بێتام بە هەستی زەوتکردن). کەم نین ئەو کچانە کە بوون بە قوربانی سادەترین مافی مرۆڤ.

تێگەیشتنی لیبڕاڵی و بەناو"ئازاد"بووە بە تەواوکەری پیاوسالاری شێوە کۆنەکەی(لەشفرۆشی بەنهێنی، فرەژنی، گەشتی سێکسی بۆ وڵاتانیتر، لاقەی کچان لە شوێنە گشتیەکان، شێوە زۆرەکانی هاوسەرگیری کاتی"حەڵاڵ"، سێکس بە نهێنی لەپال هاوسەری فەرمی).

ئەو دووڕوویە بە زەبرە بە مەلها، لەشفرۆشی، کچانی قومارخانە و مەیخانە و دوکان و سەنتەری نەرگیلە، سەنتەرەکانی مەساج وتەنانەت و صالۆنەکان بەشێوەی جۆراوجۆری ناڕاستەوخۆ بەکاردەهێنرێن بۆ بازاڕی سێکس. ئەوجا لایەکیان بە ناوی"شەرف و نەریت و ئاین" هەڕەشە و گوڕەشە دەکەن و هەزار تانە و تەشەر هەڵدەواسن و خۆیان بە پارێزەری پیاوسالاری کۆنەکە پیشاندەدەن کە دژی ژنانە و لاکەی تر بەناوی"شارستانیەت و ئازادی ومافی مرۆڤ" بێڕەشترین و خوێڕیترین

نموونەی پیاوسالاری ئەنجامدەدەن دژ بە ژنان: دنیایەك لە درۆ، دنیایەك بە ڕۆژانی ساختەی دێتەزێن.
ژنان لە دنیای پیاوسالاری بە هەردوو رووكەیەوە لە بواری خۆشەویستی و هاوسەرگیری لەناو کارەسات، ئاژاوە، پشێوی، نامۆیی، شکاندنی کەرامەت، کەسایەتی و وێرانی ڕۆژەکانیان بەرێ دەکەن.
كۆلنتای دەڵێ: ئەم چەرخە تایبەتمەندە بە غیابی"هونەری خۆشەویستی". مرۆڤ بەتەواوەتی نازانن پەیوەندییەکی روون و پرشنگداریان هەبێت و لە شەقەی باڵ بدا، بەهای هاوڕێتی سۆزداری نازانن. خۆشەویستی ئیمڕۆ یان تراژیدیایەکی جەرگبڕە یان سەهۆڵییکی سووك و رووکەشە. دەبێ مرۆڤایەتی لەم قەیرانە رزگار بکەین. خەڵك رابهێنین بۆ ژیان لە کاتژمێرە دڵخۆش و روونەکان بەبێ ئەوەی خەمەکان باریان گران بکات. سایکلۆژیای مرۆڤ ئامادە نابێت بۆ پێشوازی لە خۆشەویستی مەزن و پاکژ لە لایەنە تاریکەکانی گەر بە قۆتابخانەی هاوڕێتی عاشقانە تێنەپەڕێت.)
خۆشەویستی گەورەترین بیرمەند بۆ خۆشەویستەکەی لە چەندین هۆنراوە رەنگی داوەتەوەو مرۆڤ سەرسام دەکەن:

(جێنی! ئایا چاکەی پایەبەرز هی منە؟ ئەی روح شیرین، تۆ منت خۆشدەوێت؟
ئای جێنی جێنی تۆ منت خۆشدۆوێت…) و
(…ئەم گۆرانیانە ببە
کە تژین لە ئاوازەکان.
ئەم خۆشەویستیە ببە کە لەبەردەم پێکانت
بە سادەییەوە بە ئەژنۆدا دەچن)….
(دەبینی؟
رەنگە هەزاران بەرگ بنووسم
و لە هەر رستەیەکدا بنووسم"جینی"
لەگەل ئەوەشد تێدا دنیایەك لە فکر،
گرێبەستێکی ئەبەدی و ئیرادەیەکی نەگۆر شاراوەتەوە.)
نووسەری ئەو شیعرە، کارڵ مارکسە، پێش ئەوەی سەرمایە بنووسێت، شیعری بە باڵای خۆشەویستەکەی(جینی) دەگوت. بەداخەوە لە بڵاوکردنی بەرهەمەکانی مارکسی، بایەخ بە بەرهەمە شیعرییە عاشقانەکانی نەدرا.
وزەی خۆشەویستی کردەیەکی گەورەیە، بەداخەوە هەنگاو بە هەنگاو لەقاو و سەرکوت و سووکدەکرێ. نە لایەنە رەشەکانی رەوشتی کۆن لە گۆڕنراوەو نە ئەمەی ئێستا بڕەوی هەیە، کەرامەت بۆ ژنان دەگەڕێنێتەوە. خۆشەویستی و رەوشتی نوێ پێویستی بە سیستێم و

دەسەڵاتی نوێ هەیە کە ئێستا دوژمنانی سەرسەختی هەیە و پایەکانی زۆر لاوزن و تا ڕێژگاری دەسەڵاتی پیاوسالاری باڵادەست بێت، ژنان باجێکی بێوێنە دەدەن، بەڵام دەستەو ئەژنۆ لەبەردەمی دانەنیشتوون و موقاوەمەتیان دژ بە کۆمەڵگەی چینایەتی دەمانگەیەنێ بەو کۆمەڵگای سۆسیالیستی کە تێدا سەربەخۆیی ئابووری و، کەسایەتی دەبێتە خاوەن بڕیاری یەکەم نەك دووهەم و پاشکۆ و، ئازادبوونی کۆمەڵایەتی بە ئازادبوونی لە کاری ناوماڵ و ڕۆڵی سەرەکی لە بەڕێوبەردنی کۆمەڵگا دەبینێت(چیتر ژن کەرت کەرت ناکرێت بۆ ڕۆڵە جیاجیاکان) و لەگەلیدا مرڤایەتی بوونی مرۆیی وەك ئینسان دەبێتە راستی و لە بەڕەڵایی و کوشتن و خۆکوشتن و هەژاری و بە ریکلامکردنی کەسایەتی و بێکاری و ئەرکی بەخێوکردنی مناڵ و خۆسەپاندنی پیاوسالار رزگارمان دەبێ.
بۆ گەیشتن بەم ئامانجە پێویستە پرسی ژن لە ڕێکخراوەکانی ژنانی دەسەڵات و بەناو کۆمەڵگەی مەدەنی و ئەکادیمیە بۆرژواکان رزگاربن و پێگەی و توانا و هێزی هوشیاری، کلتور، ڕێکخستن و خەباتی سەربەخۆی ژنانی شیوعی لەناو حزبێکی شیوعی بەهێزببێت.

هەڵویستی شیوعیەت لەبارەی لەشفرۆشی. سەلام عەبدوڵڵا

لە 1848تا نووسینی ئەم وتارە، دنیابینی بۆرژوازی و ئاینیەکان بە ئیسلامیەکانەوە، تۆمەتی بەڕەڵایی، لەشفرۆشی، بێڕەوشتی و"خۆشەویستی ئازاد" دەخەنە ئەستۆی بیروباوەڕی شیوعیەکان، بەڵام راستییەکەی ئەوانن ئەندازیار و زەمینەخۆشکەرن بۆ لەشفرۆشی بەچەندین شێوە و بیانوو و فەرمان: بە گوێرە راپۆرتی(Fodation Scelles) لەسەر ئاستی جیهان 160ملیارد ئێرۆ لە کاری لەشفرۆشی دەستکەوتووە. هەروا لە راپۆرتی(Global Report on Trafficking in person 2018)کە لە 2019 لە ڤین بڵاوکرایەوە: لە 24هەزار حاڵەت بە بەڵگەوە سەبارەت بە بازرگانی بە مرۆڤ ساڵی2016 لە 142 وڵات و ستەمکاری جنسی 59% و 34% کارکردنی زۆرەملێ پێکدەهێنن. بەرفراوانی لەشفرۆشی بەخۆی سیستەمی سەرمایەداری پیاوسالار کوردستانیشی گرتەوە.

لەساڵی 2002حکومەتی(سۆسیالدیموکرات و سەوزەکان)ی ئەڵمانیا یاسای لەشفرۆشیان دەرکرد و بە(پیشەیەك وەك پیشەکانیتر) راگەیاند. لە ئەڵمانیا نزیکەی 500000هەزار ژن لە بواری لەشفرۆشی کاردەکەن و 70-8-% بریتین لە کۆچبەرانی ژن بەتایبەتی لە وڵاتانی رۆژهەڵاتی ئەوروپا. پاشان ئەمنستی ئینترناسیول لە 2015 خەڵکیان توڕەکرد کاتی رایانگەیاند کە دەیانەوێت لەداهاتوودا کاربکەن بۆ یاسایکردنی لەشفرۆشی لە جیهان.

سەرمایەداری پیاوسالاری جیهانگیر، ئەمجارەیان بە رێگای بەرنامەی لیبڕالیزمی نوێوە، نەك هەر ئەڵمانیا وەك شیوعی و چەپەکان ناویان لێناوە(دەوڵەتی گەوادەکان)، بەڵکو باڵی گەوادی بەسەر هەموو وڵاتانیش کێشراوە. سیستێمی دەسەڵاتی گەوادی"خوێڕیترین قارەمانی پیاوسالاری" ژێردەستەیی ژنی لەشفرۆشی، جیهانگیرکرد.

ئێستا لێرەش و لە هەموو وڵاتە ئیسلامییەکان لەپاڵ جۆرە فرەکانی لەشفرۆشی ئاشکرا و نهێنی ناوخۆیی و(بەناو ئاینەوە نزیکەی 24جۆر هاوسەرگیری"حەڵاڵ" کراوە . لەشفرۆشی لە دنیا وەك هەر کاڵایەکیتری پڕ قازانج، هاوردەدەکرێن ولە خزمەتی سیستێم و حزبە پیاوسالارەکانە.

ئایا هەڵویستی بیرمەندە تیئۆری، سیاسی و یاسایی و کۆمەڵایەتییە شیوعییەکان چییە لەم بارەیەوە؟

ئەلکسەندەر کۆلنتای(بەرپرسی حکومەتی سۆڤێت بۆ بەگژداچوونی لەشفرۆشی، هاوکاری لینین و وەزیری کۆمەڵایەتی) وەك رابەڕێکی گەورەی ژنانی شیوعی دنیا لە کتێبی(ژنی نوێ، لاپەڕەی29) دەڵێ:

بەڵام سایکلۆژی ئینسانی تووشی تێکچوونی گەورەش دەبێت لە ئەنجامی روویتر لە رووەکانی پەیوەندی جنسی، مەبەستم لەشفرۆشیە. "ئایا لەوە ترسناکتر و ناشرینتر هەیە لەوەی کردەی خۆشەویستی دابەزێت بۆ ئاستی زێلیلی و پیشێگێریدا؟"

با هەموو دیاردەکانی نەهامەتی کۆمەڵایەتی کە پەیوەندیان هەیە بە لەشفرۆشی و ئازاری جەستەیی و نەخۆشی و تێکچوون و بۆگەنبوونی رەگەز بخەینەلاوەو تەنها لەلای کێشەی کاریگەری لەشفرۆشی راوەستین لەسەر سایکلۆژیای ئینسانی. هیچ شتێك نیە روح بکوژێت و وشکی بکات وەك کڕینی لەشفرۆش یان فرۆشتنی زۆرەملێ. لەشفرۆشی خۆشەویستی لە دڵان دەکوژێنێتەوە.)

ئێمە لەشفرۆشی لەناو دەبەین!

بەدرێژایی دەسەڵات، یاسا و بەها کۆمەڵایەتییەکانی دەرەبەگایەتی و سەرمایەداری و ئاینەکان هەر ماوەتەوە و درێژەی هەبوە ونموونە نهێنییەکانیشی زۆر و بەرفراوانتر و ترسناکتر بووە.

دیسان شوعی و چەپەکان بەرەی دژایەتی بازرگانی سەرمایەداری بە لەشفرۆشی دەستپێکرد:

لە بانگەوازێکی حزبی شیوعی ئەڵمانیا (DKP) لە 28. ئۆگۆست 2015هاتووە:

لەشفرۆشی پاش بازرگانی بە چەك و مادده هۆشبەرەکان زۆرترین قازانجی هەیە، بەڵام لەشفرۆشەکان بەدەگمەن بەشیان لەو قازانجە هەیە، بەڵکو بەر گەواد و بازرگانان بە مرۆڤ. بە کورتییەکەی ئەو پیاوانە کە دەسەڵاتیان بەسەر نزیکەی 500000لەشفرۆشەوە هەیە دەچەوسێننەوەو مامەڵەی بەدیان لەگەل دەکەن.

مانشێتی ئەم نووسراوەیە ئەمەیە: پێویستە لەشفرۆشی قەدەغە بکرێت.

لە بانگەوازی پارتی چەپی ئەڵمانیا بە ناوی(لەپێناو جیهانێك بە بێ لەشفرۆشی) هاتووە:

ئەڵمانیا بووە بە بۆردێلی(قەحپەخانە)ئۆروپا. لەم ماوەیە کە وڵاتانی دراوسێ کاردەکەن بۆ ئەوەی لەشفرۆشی و بازرگانی بە مرۆڤ سنووردارکردنی، لای ئێمە بۆ قازانجخوازان بێسوورکراوە و پشکی شێر کەوتۆتە دەستی رێکخرانی قەحپەخانەکان، گەواد و بازرگانان بە مرۆڤ(…). ئێمە داوادەکەین:

- لابردنی تاوانبارکردن و چەوسانەوەی لەشفرۆشان: سزادانی پارە، نابێ رێوشوێنی زۆرەملێ دژی لەشفرۆشان بەکاربهێنرێت. هەڵوەشاندنی باجی سێکس.
- قەدەغەکردنی(قەحپەخانە) و گەوادەکان
- قەدەغەکردنی کڕینی سێکس وەك مۆدێلی سویدی.

… هتد)

بە بڕوای ئەم حزبە: لەشفرۆشی: 1- توندوتیژی دەروونیە. 2- توندوتیژی جەستەییە. 3- توندوتیژی سێکسی پیاوانە. 4- بازرگانی بە مرۆڤ و لەشفرۆشی دوو رووی یەك دراون.

لەلای خۆیەوە کلارا زێتکین لەم بارەیەوە وتی:(لێشفرۆشێکان دووجار قوربانی بەدبەختی کۆمەڵگەی بۆرژوازین، جارێك وەم قوربانی سیستەمی موڵکایەتی تایبەت بەنێفرێتبوو و دواتر قوربانی دووڕوویی ئەخلاقی نێفرێت لێکراویان.)

تاکژنی بەبێ هاوڕێتی خۆشەویستی و یەکترناسینی کچ و کوڕ لە نزیکەوە و بەسکردن بە(علی سوننەت اللە و رسولە) یەکێکە لە هۆکارە سەرەکییەکانی کویلایەتی، لەدەستدانی کەسایەت و خود و لەشفرۆشی: مەعقولە کچ و کوڕێك دەخەنە باوش یەکتری بە بێ هیچ یەکترناسینێك؟

وەک ئەنگڵس دەڵێت: (تاکژنی و لەشفرۆشی، ژێرخستنی جەستەیی ژنانە لە مێژووی جیهان….لەشفرۆشی، هەرچەندە دژ بەیەکن، بەڵام دژایەتییەکی دانەبڕاوە، جەمسەری هەمان نەزمی کۆمەڵایەتین worum wissenschaft1 لە 2007, (Arbeiterbewegung und Prostitution).

لەبارەی هەمان بابەت بیبل(بیرمەندی شیوعی)لە ساڵانی هەشتاکانی سەدەی ڕابردوودا لە کتێبی(ژن و سۆسیالیزم) دەنووسێت: (لەشفرۆشی هەروەك پۆلیس، سوپای، کڵێسە و چینی سەرمایەداری دەبێتە دامەزراویەکی کۆمەڵایەتی پێویستی کۆمەڵگای بۆرژوازی).

هەروایشه: لەپاڵ قەحپەخانەکان سەرتاپای بازاڕی میدیای بۆرژوازی پڕاوپڕە لە ریکلام، گۆڤار، ڤیدیو و فیلمی و کچە مۆدێلی سێکسی بە قیزەوەنترین شێوەکانیشی تا دەگاتە پیشەسازی سێکسی پلاستیکی و زۆرییتریش لە فەنتازیای دەسەڵاتی بۆرژوای پیاوسالار تاوانبار.

کۆلۆنتای لە 1921 وتی: فۆرمە جیاوازەکانی لەشفرۆشی لەە کۆمەڵگەی بۆرژوازی لە کۆماری کرێکارانماندا بەردەوام بەرەو کەمبوون دەڕوات. ئەم دیاردەیە لەلای ئێمە مەحکومە بە لەناوچوون…ژنان تەنها لە کۆمەڵگەی کارکردنی سودمەند رزگاردەبن. ئێمە لەشفرۆشی مەحکومدەکەین، نەك وەك تاوانێکی بێڕەوشتی، بەڵکو وەك پێشێلکردنی(ئەرکی گشتی کارکردن.).

بانگەشەی رەوشتی باڵەکانی دەسەڵاتی بۆژوا و ئاینە پیاوسالارەکان وەك رابردوویان هیچ لە ستەمکاری دژ بە ژن کەم ناکاتەوە. ئەوە نموونەی ژنانی شیوعی و چەپە چارەنووسی ئازادیان گردێتە دەستی خۆیان و بە خەباتی چینایەتی و هەر بە رابەرایەتی خۆشیان لێرە و لە هەموو شوێنێك مرۆڤایەتی لە داهاتوودا یەتی لەشفرۆشی رزگاردەکات و کەرامەتیش بۆ پیاواندەگەڕێننەوە.

ماركس و لينين و پرسى هەرەوەزى.. سەلام عەبدوڵڵا

(1)

سۆ كوچكەى كارى شيوعى و چەپ بريتيە لە(حزب، سەنديكا و كارى هەرەوەزى)، بەڵام لە هيچ يەكيان برەومان نيە. لێرە تێڕوانينى ماركس، ئەنگلس، لينين و سۆسياليستەكانيتر دەخەينەروو سەبارەت بە كارى هەرەوەزى.

كارى هەرەوەزى پێش و لە سەردەمى ماركس و لينين تا ئێستا(قۆناغى سەرمايەدارى جيهانگير)، بووە بە پرسى مێژوويى و مۆدێلى نوێى مرۆڤايەتى دژ بە سەرمايەدارى لە بەرزترين قۆناغى(ئيمپرياليزم).

بەداخەوە پاش نزيكە تێپەڕبوونى 6 ساڵ لە كارى شەوو ڕۆژمان بۆ سەرخستنى بير، كار، چالاكى، پەيوەندى و كلتوورى هەرەوەزى بە هەموو هەڵە و نوقسانى و ژێركەوتن و سەركەوتنەكانى، بەڵام هێشتا لە هەنگاوى يەكەمين و نەمانتوانى لە ناو شارى خانەقين هەنگاوى دووهەم دابنێين و لە ئاستى شارەكان كارى تيئۆرى و عەمەلى لەبارەيەوە ئەنجامنەدرا.

ئەتوانم بڵێم(هەوڵەكانمان سەرنەكەوت) و هۆكارەكان ئەگەڕێنەوە بۆ نموونە بۆ: 1- پەراوێزخستنى لە ئاستى پەروەردەو راگەياندن. 2- خۆدزينەوە لەم ئەركە. 3- بايەخدان بە كار و چالاكى سازشكردن. 4- دەيان كادر خۆى تەرخانكردووە بۆ كارى ڕێكخراوەكانى(كۆمەڵگەى مەدەنى)و راگەياندنى"سەربەخۆ". 5- كەسانى نەزان و بێ ئاگا و دووڕوو و فێڵباز لە هەڵويستى ماركس و لينين و ئەوانيتر لەناو شيوعى و چەپ ڕۆڵى خۆيان بەشێوەيەكى خراپتر لە دوژمن گێڕا. جيڤارا ناهەقى نەبوو وتى:(9 فيشەك بۆ خيانەتكارانى ناوخۆ و فيشەكێك بۆ دوژمن)! 6- چەپى فرەبێژ و قسەز لە مەكتەبيەكان وشەيەكيان لەبارەى كارى هەرەوەزى نەدركاند.

بەم نووسينە دووبارە ئەگەڕێينەوە بۆ هەڵويستى دامەزرێنەرانى بيرى شيوعى:

كارى هەرەوەزى شێوازى جۆربەجۆرى بە خۆى گرتووە و لەوانە بۆ نموونە:

ڤيلى شپيلە لە گفتوگۆيەدا دەڵێ: (يەكێتى هەرەوەزى جيهانى لە 233 ڕێكخراو پێكهاتووەو لە 89وڵات و تێياندا 800مليون ئەندام يەكيان گرتووە. حكومەتى لۆلا دس سيلڤيا لە سەرۆكايەتى رابردوويدا لە ئەرژەنتين داواى(ئابوورى هاوپشتى)كرد كە 20 هەزار كارگە

دەگرێتەوە. لە ئۆروپاشدا لە باسکتلەند لە ئەسپانیا و(ئیمیلیا رۆماگنا) لە ئیتالیا 4000هەرەوەزی. وێنەی لیبڕالی نوێ دەسەڵاتی بۆرژوازی بۆ مرۆڤ بەدەوری موڵکایەتی دەسووڕێت، بەدەوری پارە…(- هەرەوەزی وەك ئەڵتەرناتیڤی لیبڕالیزمی نوێی سەرمایەداریە- ئەمە ناوی کۆڕێکیە بۆ نموونە).

لەپاڵ ئەو ئەزمونانە، ئەزمونی حکومەتی هەرەوەزی کوبا، فێنزەویلا و پۆلیڤیا و چەندین وڵات و ئەزموونیتر بە رۆژئاوایشەوە. سەرمایەداری بووە بە سەرچاوەی تاوان دژ بە مرۆڤایەتی و ئیتر دەبێ بە بچووکترین هەنگاو، بیر لە ئەڵتەرناتیڤەکەی بکەینەوە.

ڤیلی لە درێژەی قسەکانیدا:(عەداڵەتیش چەند ئاستێکی هەیە، مارکس تاوانباری سۆسیالدیموکراتی کرد بەوەی کە ئەوان تەنها بایەخ بە دابەشکردنی قازانجی بەرهەمهێنان دەدەن، بەڵام مەسەلەکە ئەوەیە خودی مەرجەکانی بەرهەمهێنان دادپەروەرانە بکرێت– واتە زاڵ ببین بەسەر بەرهەمهێنانی سەرمایەداری- تا ئابووری بکەین بە موڵکایەتی هەرەوەزی مرۆڤی کارگەر).

هەر لەو کاتەوە، هەرەوەزی شوێنی ململانێی رابەرانی سۆسیالیست بووە: هەڵویستی سیاسی مارکس دژی لاسال لەبارەی پرەنسیپ و پراکسیسی هەرەوەزی بوو. لەبارەیەوە لاسال دەیویست هەرەوەزییەکان یارمەتی پارە و قەرز لە حکومەت وەربگرن و مارکس دژی وەرگرتنی پارە بوو لە حکومەتەکەی بیسمارك و دەیویست بەڕێوبردنی هەرەوەزییەکان لەلایەن خۆدی کرێکارانەوە رێکبخرێن.

ئێستا و لە رابردوو مارکسیستەکانی زۆرێك لە وڵاتان پێیان وایە کە کاری هەرەوەزی وەك دورگەیەکە لەناو دەریای سەرمایەداری و هەروا بێ پەرەدان بە خەباتی چینایەتی. چەوساوەکانی کوردستانیش وەك چەوساوەکانیتری دنیا بنەمایەکی عەمەلی گەورەمان هەیە لە کاری هەرەوەزی، بەڵام کاری جددی لەسەری ناکرێت و لە ئاستیدا هەر ئەڵێی بتین و لەبریدا خەریك کار و چالاکی لاوەکین کە بستێك نامانباتە پێشەوە.

مارکس لە 1850 تا کۆچیدوایی لە 1883 پەیوەندی هەبوو لەگەل سەندیکا کرێکارییەکانی بەریتانیا و بەرێگەیانەوە لەگەل بزووتنەوەی هەرەوەزی و بڕوای وابوو کە کرێکاران نابێ چاوەڕوانی رۆژی دوای شۆڕش ببن کە رۆژێك لە رۆژان پێشدێت یان نایەت. بەڵام لێرە تەسبیحی سەدویەك بەدەستەوە دەگرن و سەردانی ئەم بارەگا و ئەو بارەگا دەکەن وئوستادانە ئەرك و کاتی خەبات و تێکۆشان بە فیڕۆدەدەن.

مارکس لە هەرکوێ پەیوەندی لە گەل کرێکاران هەبوایە پێی وابوو هەر دەستپێشخەرییەك، هەر هەوڵێکی سەربەخۆی کرێکاران لەبارەی ئابووری

و یارمەتیدانی خۆ بەخۆیی هەبوایە، پێشوازی لێدەکرد، چونکە ئاوی خۆرخوازی بۆرژوازی دەبڕی، بەڵام بەداخەوە لێرە پێچەوانەکەی پەیڕەو دەکرێت: دەبینین هاوڕێی شیوعی هەیە کار بۆ ڕێکخراوی خۆرخواز یان بە مانای خۆرخوازی و"کۆمەڵگەی مەدەنی" دەکەن!

مارکس لە 1860 ڕۆڵی سەرەکی بینی لە ئینترناسیونالی یەکەم و لە دیکۆمێنتە فەرمێکاندا بزووتنەوەی هەرەوەزی بە بەشێك لە بزووتنەوەی کرێکاری زانیوە کە مانای مێژوویی خۆیی هەیە و تەنانەت بە(فۆرمی گواستنەوە لە شیوەی بەرهەمهێنانی سەرمایەداری بۆ شیوعی)دەزانی.

ئەوەی گرنگ بوو لەلای مارکس: بۆ یەکەمینجارە لە کارگە هەرەوەزییەکان بۆ ناکۆکی لەنێوان سەرمایە و کار لابرا، گەر بۆ یەکەمین جاریش بێت وەك شێوە، کرێکار دەبێتە سەرمایەداری خۆی.

کارگە هەرەوەزییەکان دروستکەری سەردەمن، چونکە ئەو بەڵگەیە بەدەستەوە دەدەن کە سەرمایەدار وەك بەرپرسی بەرهەمهێنان پێویست نیە، هەر وەك چۆن بۆ خاوەن زەوییەکان بۆ سەرمایەداری پیشەسازی پێویست نین، چونکە وەك گەنە دەردەکەون.

لە ساڵی 1864 دەستبەکاربوونی کۆمەڵەی جیهانی کرێکاران وەك خەڵاتکردنێك، نووسیویەتی: بزووتنەوەی هەرەوەزی وەك سەرکەوتنی ئابووری سیاسی کارگەرانە بەسەر ئابووری سیاسی بۆرژوازی. تەنانەت وەك سەرکەوتنی گەورەتر لە سەرکەوتنی دیاریکردنی یاسایی کاتی کارکردن لە بەریتانیا-10 سەعات کارکردن لە ڕۆژێك ساڵی 1847-.

هەروا لە هەمان نووسیندا: نابێ لە بەهای ئەم ئەزموونە گەورەیە کەمبکرێتەوە.

بەهۆی هەرەوەزییەکانی بەرهەمهێنان، کۆمپانیا پیشەسازییەکان بە هاوبەشی ڕێکخرا و، بۆ ڕاستی"، نەک بۆ ئارگیومێنتی تیئۆرییەکان، پێشتر سەلماندوویانە کە بەرهەمهێنان لەسەر ئاستێکی گەورە بەردەوام دەبێت و بە هەنگاو لەگەڵ پێشکەوتنی زانستی مۆدێرن بە بێ بوونی چینی(ئوستاکان)، چینێك لە- دەستەکان- مەبەستی کرێکارانە-" جێبەجێ دەکرێت. ئەمەش بۆ یەکەمینجارە سەلمێندرا کە کاری کرێگرتە، وەک کاری کۆیلە و کۆیلایەتی لە بەردەمیدا تەنها کاتییە و فۆرمی کۆمەڵایەتی ژێردەستە لەناودەچێت لەلایەن کۆمەڵەی کرێکاراندا بە فۆرمی کارکردنی دوارۆژ.

مارکس ستایشی پێشەنگ و داڕێژەرانی "سیستەمی هەرەوەزی" لە بەریتانیا وەك ڕۆبێرت ئۆین و ئەو بەرهەمهێنەر و چاکسازیخوازە کۆمەڵایەتی و سۆسیالیستە یۆتۆبیاکانی کرد.

(ئەم بزووتنەوەی هەرەوەزی وەک یەکێک لە هێزە بزوێنەرەکانی گۆڕینی کۆمەڵگەی ئێستا دەناسین…ئەم سیستەمە زاڵمە کە

بەرهەمهێنەری هێژاری و ژێردەستێکردنی کارە لێ سایەی سێرمایێ، دێتوانرێت بە سەرکەوتنی سیستێمی کۆمەڵەی بۆرهێمهێنێرانی ئازاد و یێکسان سەرکوت بکرێت).
لە کۆنگرەی سۆسیالیزمی جیهانی لە کۆپنهاگن، لینین لە وتارێکیدا باسی هەرەوەزی بۆ کۆمیتەی پرسی هەرەوەزییەکان دەخاتە روو. لە خاڵی یەك و دووی پێڕۆژەی حزبەکەی هاتووە: 1- کۆمەڵە پرۆلیتارییەکانی بەکاربردن دێخی چینی کرێکار باشتر دەکەن، بەو مانایەی رەهەندەکانی وەبەرهێنان لەلایەن نێوەندگیرە بازرگانەکانەوە بە هەموو شێوە و مێدێلەکانیەوە، بەرتەسك دەکەنەوە(…). 2- گرنگی ئەم کۆمەڵانە لە پێناوی خەباتی جەماوەرانەی پرۆلیتاریادا دەکرێت گەورەتر بێت. بە پشتیوانیکردنی کرێکاران لەسەرەوەختی مانگرتنەکاندا، لە سەرەوەختی کورتهێنان و تەنگەژەکاندا، لە سەرەوەختی وەدوورکەوتنە سیاسییەکان…هتد.
مرۆڤایەتی لەبەردەم شارستانییەتی نوێیە، واتە شارستانیەتی هەرەوەزی ئازاد، چونکە سەرمایەداری چەندە بیەوێت خۆی"نوێ"بکاتەوە، هەر بە سرووشتی مرۆڤخۆری خۆی بۆ نموونە سرووشتی(زێدەبایی و کۆبرکێ) دیسان مرۆڤایەتی دەگەڕێنێتەوە بۆ باری جەنگ و تیرۆر و ستەمکاری، هەروەك چۆن لە مێژووی 200 ساڵدا ئەنجامی داوە. سەرکەوتنی چەپ لە وڵاتانی کیشوەری سوور(ئەمریکای لاتین) و گەشەکردنی هەرەوەزییەکان لەناو خودی وڵاتانی ئێروپاش پاش رووخانی یەکێتی سۆڤێت دیسان ئەو راستییەی سەلماند کە مرۆڤایەتی هەرگیز دەست لە هیوا و ئامانجی خۆی بۆ بنیاتنانی دنیای ئاشتی و دادوەری کۆمەڵایەتی و ئازادی هەڵناگرێت.
دنیابینی مارکس لە (سەرمایە): (کۆمەڵەی مرۆڤی ئازاد کە بە ئامرازی بەرهەمهێنانی هاوبەش کاردەکەن و هێزی تاکی کارگەران بە هووشیاری خۆیان وەك هێزی کاری کۆمەڵایەتی بەسەردەبەن MEW23و92)، خەیاڵ نیە و
شیوعییەت، واتە(بەرهەمهێنانی گشتی هەرەوەزییەکانە کە تێدا هەموو هەرەوەزییەکانی بەرهەمهێنانی گەل بەگوێرەی پلانێکی هاوبەش رێکدەخرێت- جەنگی ناوخۆ لە فەرەنسا، جلدی17، 343).
ئێمە لەبەردەم دووریانی رێگای هوشیاری و پێگەیاندنی مرۆڤی هەرەوەزی بۆ ئیمڕۆ و دوارۆژ و رێگای هەڵخەڵەتاندنی جەماوەر بە درووشمی درۆزنانەی (ئازادی…دیموکراسی…مەدەنیەت) کە لەدوایدا هەر ستەمکاری و گەندەڵی و چەوسانەوەیان لێ سەوزەبێت. بەداخەوە گەنجینەی مێژوویی گەورەمان هەیە لە کوردستان سەبارەت بە کاری هەرەوەزی، بەڵام تاقە یەك کتێب شك نابەم لەبارەیەوە نووسرابێت.
لینین لە درێژەی وتارەکەیدا دەڵێ: (کۆنگرەی کۆپنهاگن نیشانەی

قۆناغی پێشکەوتنی بزووتنەوەی کرێکاریە کە تێدا دەستی کردووە بە راکێشانی هەرەوەزییە پرۆلیتارییەکان بە ئاراستەی خەباتی چینایەتی…)

لەماوەی 6 ساڵدا و پێشتریش هەر ئەم هەوڵەدراوە کە هەر زوو بەهۆی نەزانی و ناهوشیاری لە ئەدەبی مارکسی، فەشەلیان پێهێنا. زۆر هەوڵدرا بۆ ئەوەی کاری هەرەوەزی لە شارەکانیتریش جێبەجێ بکرێت، بەڵام دیسان لەبەر هەمان هۆ و هۆکاریتریش لەلایەن حزب و گروپ و کەسانی شیوعی و مارکسیست، پشتگوێخرا(ئەو کەسانە هیچ لەبارن لە بواری هوشیاری و کلتووری هەرەوەزی). کەسانی بەتاڵ هەبوو هەر زوو بوون بە رێگر لەبەردەم خەبات بۆ یەکریزی ستەملێکراوەکانی بازاڕی ئازادی سەرمایە و، چونکە رتمی تەمەڵی، بێ ئومێدی، بێباکی، وتی وتیان دەشڵوێنی و دەیانخاتە بەردەم ئەرکی چینایەتی رۆژانە.

لەبەر مەزنی هەرەوەزی، پاش 13 ساڵ دووبارە وتاری(دەربارەی هەرەوەزی)دەنووسێت. لەم وتارە گومانەکەی هاوڕێ لینین پێشی 100ساڵ، ئێستا لە کوردستان هاتەدی. لینین دەڵێ: (بە بڕوای من گرنگی پێویست بە هەرەوەزی نادەین. گومانم هەیە هەمووان بە گوێرەی پێویست لەوە تێبگەن کە هەرەوەزی بایەخێکی تایبەتی هەیە.).

هەروا دەنووسێت: >>تەنها << ئەوەندەمان لەسەرە دانیشتوان>> هوشیار<< بکەینەوە دەربارەی سوودەکانی بەشداریکردن لە هەرەوەزییەکاندا…تەنها هێندە بەسە بۆ گەیشتن بە سۆسیالیزم، بەڵام ئەم >>تەنها <<یە پێویستی بە شۆڕشێکی سەرانسەریە ، پێویستی بە قۆناغێکە لە پەرەسەندنی کلتووری لەناو تەواوی جەماوەردا، بۆیە باشتر وایە کەمتر فەلسەفەی لێ بدەین)

ئایا ناکرێ ئێمە لەبری(باس و هەوڵی گاڵتەجاڕی یەکڕیزی و سازش لەگەل ستەمکاران) لە ئێستاوە هوشیاری وکلتووری کار و چالاکی هەرەوەزی لەناو کۆمەڵگە بەهێزبکەین؟ بەراستی سەخت و یوتوبیە؟!

پرۆفیسۆر و نووسەر(ئیلما فاتەر) لە وتاری(هەرەوەزی و ژیانی باش- (-Buen vivir) دەڵێ:(یوتوبیای راستەقیە)بەمانای ئیرنست بلوخ- ئەو کاتە دەبێتە سۆسیالیزمی سەدەی 21، ئەگەر بزووتنەوەی هەرەوەزی ئێستاماندا لەگەل ئابووری هاوپشتی و(ژیانی باش) پێکەوە گرێبدەین، ئەوجا دەتوانین ئەڵتەرناتیڤی کۆمەڵایەتی لە کۆمەڵگەی داهاتوومان بکەین بەجێی متمانە وبۆ ئەمەش هەر ئیمڕۆ ئێقەری گونجاومان لەبەردەستە بۆ گەشەپێدانی.

لەم وتارە هەرەوەزی وەك هاوکاری خۆبەخۆی هاوجەم، بە(مناڵی دەستکورتی) ناودەبات و ئاماژە بە بۆچوونێکی ڤیلی براند دەکات لە کتێبەکەی(هەواڵەکان لە ئەڵمانیاوە)ساڵی 1946: کاتێ

دەوڵەمەندبووین نەمانوویست ببین بە سۆسیالیست. ئێستا ناچارین ببین.

براند بوو بە "سۆسیالیست"، بەڵام وەك رەوتی سۆسیالیزمی نێودەوڵەتی(سۆسیالدیموکرات)خیانەتیان کرد لە سۆسیالیزم و کرێکاران و بوون بەڵ نەوکەری بۆرژوا. ئابووری هاوپشتی بۆ بەرگریکردن لە کەرامەتی مرۆڤی زەلیل و توڵە. ئەمە زەمینەی بۆ هەرەوەزی لەسەرەتای سەدەی 21 رەخساند وەك ئەنجامی راستەوخۆی سەردەمی حکومەتی مونعم و سیاسەتی توندڕەوی لیبڕالیزمی نوێ و رووتکردنەوە خەڵکی هەژار و ئیتر(بەدۆلارکردنی) ئابووری پەکیکەوت(…).

ئەوە هەر ئەرژەنتین نیە، دەیان وڵاتیتریش بەهەمان شێوە بە جەنگی سەربازی داگیرکردن و ئابووری و بازرگانی بەسەریان سەپێنرا:

بەهەمان شێوە، لیژنەی کاری هەرەوەزی رووبەڕووی هەژاری خەڵك بووەوە: پیرەژنی بێ کەس و لانەواز، باوکێکی بێکار و نەخۆش لەگەل کوڕێکی 12 ساڵانە پێویستیان بە دەرمان، خۆراك، کرێی خانوو، خانوو، جلوبەرگ، قوتابخانە، کەرەستەی بیناسازی، خەرجی نەشتەرگەری، کرێی هاتوچووی کچان بۆ قوتابخانە، خوێندکاری بۆ دەرمانگە، قوتابخانەی وێران…هتد.

ئەنجامدانی ئەو ئەرکانە و کاری راگەیاندن یەکەم هەنگاو بوو بۆ ئەوەی وەك سوپایەك لە نووسەر و تۆرە کۆمەڵایەتییەکان و راگەیاندنەکانی حکومەت بەس نەکەین بە رەخنە لە پێناو رەخنە و فرەبێژی و گەمژاندنی خەڵك و رێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی و عەقڵییەتی سازشکاری و لە جیاتیان بەدیلێکی رووسووری عەمەلی بە پشتبەستن بە هوشیار و ئیرادە و ویژدانی خۆمان دژ بە باڵادەستی لیبڕالیزمی نوێ و لێکەوتە ترسناکەکانی پێشکەش بکەین.

لەو بڕوایە بووین بەر بە رەشبینی و بێزاری دەگرین و بەمە ئومید بە رۆژێکی باشتر دەگەڕێنینەوە بۆ خەڵك. بەداخەوە سووپایەك لە نووسەر و رۆژنامەنووس و سیاسەتمەدار و ئەوانەی خۆیان بە رۆشنبیر و چەپ دەزانن(تاك و تەرایان نەبێت) رۆڵی بێدەنگی و پەراوێزخستنیان هەڵبژارد و بەمە(بە خوشیاری یان بە ناهوشیاری) خزمەتیان بە ستەمکاری کرد و ئەزموونەکەمان سنووری خانەقینی نەبەزاند. لەگەل ئەوەشدا:

هەرچۆن زۆر ئامراز و بیرو بۆچوونی سەردەمی کۆلایەتی و دەرەبەگایەتی و تەنانەت سەرمایەداریش بە زمان و شێوەی کار و کات و ئامرازەکانی چوونە ناو مۆزەخانەی مێژوو، بەهەمان شێوە، دەکرێ(شێوەی بەرهەمهێنان، نرخ، پارە و بازاڕ) بۆ ئەبەد بخرێنە ناو زبڵخانەی مۆزەخانەکان.

بۆ ئەم مەبەستە وەك هەنگاوی یەکەم، تەنها پێویستیمان بەوە هەیە

دەستبکەین بە کار و چالاکی بۆ بیری هەرەوەزی بە چاوێکی رەخنەگرانەوەو بیکەین بە ناوەندی ئەرکە رۆشنبیری، هونەری، ئەدەبی و سیاسیەکانمان.

-______

سەرچاوەی بۆچوونەکانی مارکس:

Karl Marx, Inauguraladresse der Internationalen-1 Arbeiterassoziation, in: MEW Bd. 16, S. 11f.

2- Karl Marx, Instruktionen für die Delegierten des Provisorischen Zentralrats zu den einzelnen Fragen,in: MEW Bd. 16, S. 195.

3- Vgl. Franz Oppenheimer, Die Siedlungsgenossenschaft. Versuch einer positiven Überwindung des Kommunismus durch Lösung des Genossenschaftsproblems und der Agrarfrage, Leipzig 1896.

4 -Karl Marx, Inauguraladresse, in: MEW Bd. 16, S. 11

- Karl Marx, Instruktionen, in: MEW Bd. 16, S. 195f. 5

6- Vgl. Karl Renner, Sozialismus, Arbeiterschaft und Genossenschaft. Skizze einer ökonomischen Theoriedes Genossenschaftswesens, Wien 1931.

7- Karl Marx, Das Kapital. Kritik der politischen Ökonomie, Dritter Band, in: MEW Bd. 25, S. 45

8- Karl Marx, ebd.

9- Karl Marx, Das Kapital. Kritik der politischen Ökonomie, Dritter Band, in: MEW Bd. 25, S. 400.

10- Siehe Karl Marx, Das Kapital. Kritik der politischen .Ökonomie, Dritter Band, in: MEW Bd. 25, S. 401f

Karl Marx, ebd -11

دیكتاتۆریەتی بۆرژوازی یان پرۆلیتاری.. سەلام عەبدوڵڵا

ئەوانەی ئیمڕۆ جیهان بەڕێوە دەبەن، نەك هەر بڕوایان بە(د.پ) نیە، بگرە سەرسەختانە دژین و بە سوپایەك لە ئەكادیمی، راگەیاندكار، نووسەر، مێژووناس، حزب، رێكخراوی كۆمەڵگەی مەدەنی ،فیلمساز و گشت ئامرازێك بەكاردەهێنن بۆ سڕینەوەی.
ئەوە دیكتاتۆییەتی كۆیە بۆ نموونە لە 50 ساڵی رابردوو، بە وشە یان ئیمل یان بە پەیوەندییەكی تەلەفۆنی دەتوانن نرخی دۆلار-بارودۆخی ئیمڕۆ لە عیراق-، كارەبا، ئاو، دەرمان، برنج، پەروەردە، تەندرووستی، نەوت و بانزین-وەزیری نەوت وتی: بەرزكردنی نرخی نەوت بە دەست ئێمە نیە- گاز یان هەر كاڵایەك لە دوا كوێرەدێی ئەم دنیاییە گران و هەرزان بكەن؟
ئەو دیكتاتۆرییەتە لە هەموو دنیا شكری هەیە و كەی بیەوێت هەڵدەكوتێنە سەر هەر وڵاتێك بیەوێت بە بێ ئەوەی رەزامەندی هاوڵاتیان یان پەرلەمانەكانیان وەربگرن، بە تیرۆر، جەنگ، ئابلۆقە، كارەساتی بێكاری و هەژاری بڵاودەكەنەوە و ژینگە وێران دەكەن. ئەوان ئابووری دنیا بەڕێوە دەبەن و دەسەڵاتیان بەسەر بازرگانیشەوە هەیە.
سەرمایەداری لە دوا قۆناغیدا باڵادەستە و كراسی(دیموكراسی و مافی مرۆڤ و ئازادی) لەبەركردووەو بەشێوەی"شارستانی"دیاری ماڵوێرانی و كوێلایەتی هاوچەرخ لە مل مرۆڤ دەنێ و ئەم وەحشیگەرێتیە كە بە چاوی خۆتان دەیبینن، بەسەر جیهان سەپاندووە: ئەمە دیكتاتۆیەتی چینی بۆرژوای خاوەن كۆمپانیا و بانق باننسیونالەكان، نەبێت، چییە؟
بۆرژوا بە سەرمایە و كۆمپانیا و دەزگا باننسیونال و هاوپەیمانی جەنگ و بەها رەوشتی و كۆمەڵایەتییە و بە(تەوتەمكردنی كاڵا)وەك شێوە ژیانی شایستە بە مرۆڤ هەرەسی هێناوە و هیچ وڵامێكیان نیە بە پرسی (ئاشتی، عەدالەتی كۆمەڵایەتی و ئازادی) مرۆڤایەتی.
لەسەردەمی ماركس تا ئێستا، هیچ دەستەواژەیەك بە قەت دكتاتۆریەتی پڕۆلیتاریا دژایەتی و نەفرەتی لێنەكراوە. ئەمە دزەی كردە ناو هەندێ لە حزبە شیوعییەكانی ئۆروپا و هەندێ وڵاتیتریش و لەبەرنامە و خیتابی سیاسیس پەراوێز خرا، بەڵام ئێمە نە وشترمەڵین و نە خۆڵ دەخەینە چاوی خەڵك و دووڕوو نین و نە ترسیشمان لێ هەیە و نە خۆشمان لادەدەین لە باسكردن و روونكردنی راستییكەی.
زانا و راگەیاندنەكانی دنیای سەرمایەدار هەزار جار لە ئێمە

زیرەكتر كاردەكەن لەبواری ململانیی تیئۆری و لە گشت بەرەكان و ناو و ناتواری جیاوەوە بۆ دیكتاتۆریەتی سیستەمی چینی بۆرژوا دژ شوعییەتی.
لینین ئاماژە بە بۆچوونی ماركس دەكات: (هەنگاوی هەر جووڵانەوەیەكی راستەقینە گرینگترە لە یەك دەرزەن پرۆگرام. دووبارەكردنەوەی ئەم وشانە لە سەردەمێكی شێواویی تیئۆریدا وەك ئەوە وایە لە پرسەیەكدا هیوای دووبارە بوونەوەی هەمان رۆژی پرسەكە بۆ ئامادەبووان بخوازی(…). زۆرێك ئەوەیان لەبیرچووە كە ماركس لە درێژەی هەمان بابەت دەڵێ: (ئەگەر پێویستە یەكبگرن، ئەوا بچنە ناو رێككەوتنەكانەوە بۆ جێبەجێكردنی ئامانجە پراكتیكەكانی جووڵانەوەكە، بەڵام بە هیچ جۆرێك رێگە بە سەوداگەری بنەماكان نەدەن).
لێرە لینین پاش خستنەرووی راستی بۆچوونەكەی ماركس، ئەڵێ: بە بێ تیئۆریەكی شۆڕشگێڕانە، جووڵانەوەیەكی شۆڕشگێڕانە بوونی نابێت.(لینین، بەرگی دوو، لاپەڕەی 35).
دیكتاتۆریەتی پرۆلیتاریا چییە؟
یەكەمجار ماركس لە 1850 نووسیویەتی: لە خەباتی چینایەتی>>دیكاتۆریەتی چینایەتی پرۆلیتاریا>بۆ><< تاقە دەروازەی پێویستە بۆ هەڵوەشاندنی جیاوازی چینایەتی(م.أ. بەرگی7، ل89 بە ئەڵمانی). و لە نامەیەكی بۆ ڤێدەمایەر: خەباتی چینایەتی وەك پێویستی بەرەو دیكتاتۆریەتی پرۆلیتاریا دەمانبات و خودی ئەم دیكتاتۆریەتە تەنها قۆناغێ گۆواستنەوەیە هەڵوەشاندنی هەموو چینەكان و بەرەو كۆمەڵگەیەی ناچینایەتی دەمانبات- م.أ.28، لاپەڕە508).
لینین ئۆگۆست/سێپتێمبەر ئاوا پێناسەی دەكات: دیموكراسی بۆ زۆربەی بەرینی جەماوەر و روخاندنی توتیژی ستەمكاران.
كاوتسكی و سۆسیالدیموكراتەكان دژایەتی سۆڤێت دەكەن و بە هاوكاریكردنی حكومەتەكەیان شۆڕشی 1918 لەناودەبەن.
ئەی(د. پ)چییە؟
ئێستا هەموو درۆ و ساختەچێتی و گەمژاندن و حەقارەت و گاڵتەجاڕییەكانی دوژمنەكانمان لەم چەند خاڵە ئاشكرا دەبێ:
1- ئەنگلس لە 1891، بەیادی 20ساڵەی كۆمۆنەی پاریس و لە پێشەكی كتێبی(جەنگی ناوخۆ لە فەرەنسا) دەنووسێت: دووبارە ئەڵمانی سووك كەوتە ئاقاری ترس لە وشەی(د.پ): باشە بەڕێزەكان، ئێوە ئەتانەوێت بزانن دیكتاتۆریەتی پرۆلیتاریا چۆنە؟ فەرموو بڕوانن بۆ كۆمۆنەی پاریس. ئەوە دیكتاتۆریەتی پرۆلیتاریا بوو.
2- ئەنگلس لە 1891 پوختی دەكات: هەڵوەشاندنی دەزگا كۆنەكانی ،

دەوڵەت و سوپاکەی و چەکدارکردنی گەل. دیاریکدرین دەسەڵاتی یاسایی و جێبەجێکاری، هەڵبژاردن و هەموو کاتێکی لابردنی هەموو بەڕێوبەران، دادوەر و مامۆستا و خەرجکردنی کرێی کاری هەموو کارمەندەکان وەك کرێی کرێکاران.
3- لە غۆتا 1875 قۆناغی گواستنەوە لە کۆمەڵگەی سەرمایەداریەوە بۆ کۆمەڵگەی شیوعی وەك دیکتاتۆریەتی شۆڕشگێڕی پرۆلیتاریای

- مارکس و ئەنگلس، بەناوی (بەرگی 19، لاپەڕەی 28).
ئەمەی دەیبینن لە کوردستان و عیراق دیکتاتۆریەتی بۆرژواکانە بەناو(نیشتمان و ئاین).

هیچ پێویست دەکات کرێکاران و خەڵکی چەوسانەوە لە دەسەڵاتی خۆیان بۆ لەناوبردنی ستەمکاری و بۆ ئازادی و خۆشگوزەرانی بترسن؟
(بۆ زانیاری زیاتر: لینین، بەرگی 10، لاپەڕەی 41-جەوهەری د.پ و جەوهەری دەسەڵاتی سۆڤێت)

مارکس و لینین و پرسی هەرەوەزی.. سەلام عەبدوڵڵا

سێ کوچکەی کاری شیوعی و چەپ بریتیە لە(حزب، سەندیکا و کاری هەرەوەزی)، بەڵام لە هیچ یەکیان بەرەومان نیە. لێرە تێڕوانینی مارکس، ئەنگلس، لینین و سۆسیالیستەکانیتر دەخەینەروو سەبارەت بە کاری هەرەوەزی.
کاری هەرەوەزی پێش و لە سەردەمی مارکس و لینین تا ئێستا(قۆناغی سەرمایەداری جیهانگیر)، بووە بە پرسی مێژوویی و مۆدێلی نوێی مرۆڤایەتی دژ بە سەرمایەداری لە بەرزترین قۆناغی(ئیمپریالیزم).
بەداخەوە پاش نزیکە تێپەڕبوونی 6 ساڵ لە کاری شەوو ڕۆژمان بۆ سەرخستنی بیر، کار، چالاکی، پەیوەندی و کلتووری هەرەوەزی بە هەموو هەڵە و نوقسانی و ژێرکەوتن و سەرکەوتنەکانی، بەڵام هێشتا لە هەنگاوی یەکەمین و نەمانتوانی لە ناو شاری خانەقین هەنگاوی دووهەم دابنێین و لە ئاستی شارەکان کاری تیئۆری و عەمەلی

لەبارەیەوە ئەنجامنەدرا.
ئەتوانم بڵێم(هەوڵەکانمان سەرنەکەوت) و هۆکارەکان ئەگەڕێنەوە بۆ نموونە:
1- پەراوێزخستنی لە ئاستی پەروەردەو راگەیاندن.
2- خۆدزینەوە لەم ئەرکە.
3- بایەخدان بە کار و چالاکی سازشکردن.
4- دەیان کادر خۆی تەرخانکردووە بۆ کاری رێکخراوەکانی(کۆمەڵگەی مەدەنی)و راگەیاندنی"سەربەخۆ".
5- کەسانی نەزان و بێ ئاگا و دووڕوو و فێڵباز لە هەڵویستی مارکس و لینین و ئەوانیتر لەناو شیوعی و چەپ رۆڵی خۆیان بەشێوەیەکی خراپتر لە دوژمن گێڕا.
جیڤارا ناهەقی نەبوو وتی:(9 فیشەك بۆ خیانەتکارانی ناوخۆ و فیشەکێك بۆ دوژمن)!
6- چەپی فرەبێژ و قسەز لە مەکتەبیەکان وشەیەکیان لەبارەی کاری هەرەوەزی نەدۆڕاند.
بەم نووسینە دووبارە ئەگەڕێینەوە بۆ هەڵویستی دامەزرێنەرانی بیری شیوعی:
کاری هەرەوەزی شێوازی جۆربەجۆری بە خۆی گرتووە و لەوانە بۆ نموونە:
ڤیلی شپیلە لە گفتوگۆیەدا دەڵێ: (یەکێتی هەرەوەزی جیهانی لە 233 رێکخراو پێکهاتووەو لە 89وڵات و تێیاندا 800ملیون ئەندام یەکیان گرتووە. حکومەتی لۆلا دس سیلڤیا لە سەرۆکایەتی رابردوویدا لە ئەرژەنتین داوای(ئابووری هاوپشتی)کرد کە 20 هەزار کارگە دەگرێتەوە. لە ئۆروپاشدا لە باسکتلەند لە ئەسپانیا و(ئیمیلیا رۆماگنا) لە ئیتالیا 4000هەرەوەزی. وێنەی لیبڕالی نوێ دەسەڵاتی بۆرژوازی بۆ مرۆڤ بەدەوری موڵکایەتی دەسووڕێت، بەدەوری پارە…(- هەرەوەزی وەك ئەڵتەرناتیڤی لیبڕالیزمی نوێی سەرمایەداریە- ئەمە ناوی کۆڕێکیە بۆ نموونە).
لەپاڵ ئەو ئەزمونانە، ئەزموونی حکومەتی هەرەوەزی کوبا، فێنزەویلا و پۆلیڤیا و چەندین وڵات و ئەزموونیتر بە رۆژئاوایشەوە. سەرمایەداری بووە بە سەرچاوەی تاوان دژ بە مرۆڤایەتی و ئیتر دەبێ بە بچووکترین هەنگاو، بیر لە ئەڵتەرناتیڤەکەی بکەینەوە.
ڤیلی لە درێژەی قسەکانیدا:(عەداڵەتیش چەند ئاستێکی هەیە، مارکس تاوانباری سۆسیالدیموکراتی کرد بەوەی کە ئەوان تەنها بایەخ بە دابەشکردنی قازانجی بەرهەمهێنان دەدەن، بەڵام مەسەلەکە ئەوەیە خودی مەرجەکانی بەرهەمهێنان دادپەروەرانە بکرێت– واتە زاڵ ببین بەسەر بەرهەمهێنانی سەرمایەداری- تا ئابووری بکەین بە موڵکایەتی

هەرەوەزی مرۆقی کارگەر).

هەر لەو کاتەوە، هەرەوەزی شوێنی ململانێی رابەرانی سۆسیالیست بووە: هەڵویستی سیاسی مارکس دژی لاسال لەبارەی پرەنسیپ و پراکسیسی هەرەوەزی بوو. لەبارەیەوە لاسال دەیویست هەرەوەزییەکان یارمەتی پارە و قەرز لە حکومەت وەربگرن و مارکس دژی وەرگرتنی پارە بوو لە حکومەتەکەی بیسمارك و دەیویست بەرێوبردنی هەرەوەزییەکان لەلایەن خۆدی کرێکارانەوە رێکبخرێن.

ئێستا و لە رابردوو مارکسیستەکانی زۆرێك لە وڵاتان پێیان وایە کە کاری هەرەوەزی وەك دورگەیەکە لەناو دەریای سەرمایەداری و هەروا بۆ پەرەدان بە خەباتی چینایەتی. چەوساوەکانی کوردستانیش وەك چەوساوەکانیتری دنیا بنەمایەکی عەمەلی گەورەمان هەیە لە کاری هەرەوەزی، بەڵام کاری جددی لەسەری ناکرێت و لە ئاستیدا هەر ئەڵێی بتین و لەبریدا خەریك کار و چالاکی لاوەکین کە بستێك نامانباتە پێشەوە.

مارکس لە 1850 تا کۆچیدوایی لە 1883 پەیوەندی هەبوو لەگەل سەندیکا کرێکارییەکانی بەریتانیا و بەرێگەیانەوە لەگەل بزووتنەوەی هەرەوەزی و بۆوای وابوو کە کرێکاران نابێ چاوەڕوانی رۆژی دوای شۆڕش ببن کە رۆژێك لە رۆژان پێشدێت یان نایێت. بەڵام لێرە تەسبیحی سەدویەك بەدەستەوە دەگرن و سەردانی ئەم بارەگا و ئەو بارەگا دەکەن وئوستادانە ئەرك و کاتی خەبات و تێکۆشان بە فیڕۆدەدەن.

مارکس لە هەرکوێ پەیوەندی لە گەل کرێکاران هەبوایە پێی وابوو هەر دەستپێشخەرییەك، هەر هەوڵێکی سەربەخۆی کرێکاران لەبارەی ئابووری و یارمەتیدانی خۆ بەخۆیی هەبوایە، پێشوازی لێدەکرد، چونکە ئاوی خێرخوازی بۆرژوازی دەبڕی، بەڵام بەداخەوە لێرە پێچەوانەکەی پەیڕەو دەکرێت: دەبینین هاوڕێی شیوعی هەیە کار بۆ رێکخراوی خێرخواز یان بە مانای خێرخوازی و"کۆمەڵگەی مەدەنی" دەکەن!

مارکس لە 1860 رۆڵی سەرەکی بینی لە ئینترناسیونالی یەکەم و لە دیکۆمێنتە فەرمێکاندا بزووتنەوەی هەرەوەزی بە بەشێك لە بزووتنەوەی کرێکاری زانیوە کە مانای مێژوویی خۆیی هەیە و تەنانەت بە(فۆرمی گواستنەوە لە شیوەی بەرهەمهێنانی سەرمایەداری بۆ شیوعی)دەزانی.

ئەوەی گرنگ بوو لەلای مارکس: بۆ یەکەمینجارە لە کارگە هەرەوەزییەکان بۆ ناکۆکی لەنێوان سەرمایە و کار لابرا، گەر بۆ یەکەمین جاریش بێت وەك شێوە، کرێکار دەبێتە سەرمایەداری خۆی.

کارگە هەرەوەزییەکان درووستکەری سەردەمن، چونکە ئەو بەڵگەیە بەدەستەوە دەدەن کە سەرمایەدار وەك بەرپرسی بەرهەمهێنان پێویست

نیه، هەر وەك چێن بۆ خاوەن زەوییەکان بۆ سەرمایەداری پیشەسازی پێویست نین، چونکە وەك گەنە دەردەکەون.
لە ساڵی 1864 دەستبەکاربوونی کۆمەڵەی جیهانی کرێکاران وەك خەڵاتکردنێك، نووسیویەتی: بزووتنەوەی هەرەوەزی وەك سەرکەوتنی ئابووری سیاسی کارگەرانە بەسەر ئابووری سیاسی بۆرژوازی. تەنانەت وەك سەرکەوتنی گەورەتر لە سەرکەوتنی دیاریکردنی یاسایی کاتی کارکردن لە بەریتانیا-10 سەعات کارکردن لە ڕۆژێك ساڵی 1847-.
هەروا لە هەمان نووسیندا: نابێ لە بەهای ئەم ئەزموونە گەورەیە کەمبکرێتەوە.
بۆهۆی هەرەوەزییەکانی بەرهەمهێنان، کۆمپانیا پیشەسازییەکان بە هاوبەشی ڕێکخرا و، بۆ ڕاستی"، نەک بۆ ئارگیومێنتی تیئۆرییەکان، پێشتر سەلماندوویانە کە بەرهەمهێنان لەسەر ئاستێکی گەورە بەردەوام دەبێت و بە هەنگاو لەگەڵ پێشکەوتنی زانستی مۆدێرن بێ بوونی چینی(ئوستاکان)، چینێك لە-
دەستەکان- مەبەستی کرێکارانە-" جێبەجێ دەکرێت. ئەمەش بۆ یەکەمینجارە سەلمێندرا کە کاری کرێگرتە، وەک کاری کۆیلە و کۆیلایەتی لە بەردەمیدا تەنها کاتییە و فۆرمی کۆمەڵایەتی ژێردەستە لەناودەچێت لەلایەن کۆمەڵەی کرێکاراندا بە فۆرمی کارکردنی دوارۆژ.
مارکس ستایشی پێشەنگ و داهێنەرانی "سیستەمی هەرەوەزی" لە بەریتانیا وەك ڕۆبێرت ئۆین و ئەو بەرهەمهێنەر و چاکسازیخوازە کۆمەڵایەتی و سۆسیالیستە یۆتۆپیاکانی کرد.
(ئەمە بزووتنەوەی هەرەوەزی وەک یەکێک لە هێزە بزوێنەرەکانی گۆڕینی کۆمەڵگەی ئێستا دەناسین…ئەم سیستەمە زاڵمە کە بەرهەمهێنەری هەژاری و ژێردەستەکردنی کارە لە سایەی سەرمایە، دەتوانرێت بە سەرکەوتنی سیستەمی کۆمەڵەی بەرهەمهێنەرانی ئازاد و یەکسان سەرکوت بکرێت).
لە کۆنگرەی سۆسیالیزمی جیهانی لە کۆپنهاگن، لینین وتارێکیدا باسی هەرەوەزی بۆ کۆمیتەی پرسی هەرەوەزییەکان دەخاتە روو. لە خاڵی یەك و دووی پڕۆژەی حزبەکەی هاتووە: 1- کۆمەڵە پڕۆلیتارییەکانی بەکاربردن دۆخی چینی کرێکار باشتر دەکەن، بەو مانایەی ڕەهەندەکانی وەبەرهێنان لەلایەن نێوەندگیرە بازرگانەکانەوە بە هەموو شێوە و مۆدێلەکانیەوە، بەرتەسك دەکەنەوە(…). 2- گرنگی ئەم کۆمەڵانە لە پێناوی خەباتی جەماوەرانەی پڕۆلیتاریادا دەکرێت گەورەتر بێت. بە پتشیوانیکردنی کرێکاران لەسەرەوەختی مانگرتنەکاندا، لە سەرەوەختی کورتهێنان و تەنگەژەکاندا، لە سەرەوەختی وەدوورکەوتنە سیاسیەکان…هتد.

(درێژەی هەیە)

ئێمە و جەندەر و ئیسلام..3.. سەلام عەبدوڵڵا

بەشی سێهەم

لەراستیدا جەندەر لە دیبەتی هیچ رەوتێکی فێمنستی دەستی پێنەکردووە، بەڵکو لە 1963لەلایەن دەروونناسی ئەمریکی (Robert stollerوە دەستپێکردووە(نووسەرانی جێندەر بەنادرووستی بۆ حەفتاکان دەیگەڕێننەوە و نووسەر لیلی الرفاعی لە وتاری-مفاهیم جندریە- دەیگەڕێنێتەوە ئان ئوکلی)و مەبەستی لە جەندەر(تایبەتمەندی تاك وەك ئەنجامی بنیاتنانی کۆمەڵایەتی). رەوتێکی فێمنستی ئەم زاراوەکەی بە وتەکەی سیمۆن دی بوڤوار گرێدا کە دەڵێ(ژن وەك ژن لەدایك نابێ). ئەم چەمکە ستەمکاری دژ بە ژنان بە(کلتوور) و شوناس دەزانن و بۆ بنەمایەکی فەلسەفی بەرزی کردەوەو و پرسی فەلسەفەی مارکسی و خەباتی چینایەتی و یەکگرتنی چینی کرێکار دژ بە سەرمایە و پیاوسالاری لە پێناو دامەزراندنی سۆسیالیزم، پشتگوێ خست.

رەوتی جەندەر بەشێوەی ئێرۆسێنتریست و رەگەزپەرەستانە پرسەکەیان دەخەنە روو و پێیان وایە ژێردەستەیی ژن بۆ پیاو(wo-man….Hu-man)ە و ئەکەر(man)بسڕێتەوە کەسایەتی ژن نامێنێ و ئیدی دەبێ هەموو ژنانی دونیا گوێڕایەڵیان بن. ئەم بەڕێزانە وا دەزانن هەموو دنیا بە زمانی ئەنگلیزی قسە دەکەن! ئەی نازانم(ژن یان مرأە یا زن، ئەرواد)یش هەیە بۆ مێیینە و بۆ نێرینە(پیاو، رجل، ئەرکەك و مرد)هەیە؟

یاریکردنی بە زمان لایەنێکی تری جەندەرە.

لە جەندەر(جۆری رەگەز) باس لە(رۆڵی رەگەزی) دەکەن و پرسیاردەکەن : مەبەست لە رەگەز لایەنی بیلۆگ(مەبەست ئەندامی زاوزێ)یە یان رەگەز(سرووشت و کلتوورە)؟

لێرەوە بۆ رەفتارو بۆچوون و نەریت و دابەشکردنی ئەرکە کۆمەڵایەتییەکان بە دنیابینی دەرەبەگایەتی و سەرمایەداری بە

چاوی(جەستە، سێز، لاواز، سێکس…هتد)ی ژن و(عەقڵ، دەسەڵات، ئازا…هتد)بۆ پیاو ببینن کە جێگای دژایەتی و نەفرەتی سۆسیالیستەکانە و ڕۆڵی کار و بەرهەمهێنان ڕەش دەکەنەوە و لەبریدا سەرخان لە شوێنیان دادەنێن. Buttler Judithدەڵێ: (ئەنەتۆمی، بیۆلۆگی، سرووشتناسی بە خۆیشمەوە تەنها زمانە و کاریگەری دیسکۆسە) و هەروا: (هەمووی کلتوورە، هەمووی زمانە-هەمووی بیرە(فکر). سەرچاوە: Yola Kipcak، Marxismus vs. Queer Theory) و شوێنی سۆسیالیزم دەسڕێنەوەو دەیدەن بە(فێمینیزم) لەسایەی سەرمایەداری!
کاتێ تاتشەر سەرۆکی بریتانیا بوو، هاوکات پارێزەری لەندەنیش ژنێك بوو و لەژێر دەسەڵاتی شاژن ئەلیزابێت، بەڵام خەرجی دایکپارێزی و خزمەتکردنی منداڵ و ژنە بێکارەکان و مافەکانی تری ژنان کورت کرانەوە: ژن لە خزمەتی سەرمایە. بیرمەندەکانی ئەم ڕەوتە لە فێمێنیزم نەك فێمێنیزمە مارکسیستەکان(هەموو ژنەکان بەیەك شێوە بیرناکەنەوە و سەر بە یەك چین نین وەك چۆن پیاوان بەیەك شێوە بیرناکەنەوە و سەر بە یەك چین نین) پێیان وایە بەبێ تێگەیشتن لە جەندەر، ناتوانرێت لە ستەمی ڕەگەزی و ئازادیان تێبگەین و تازە بە تازە هاتوون جیاوازی ژن و پیاو و ڕۆڵی کۆمەڵایەکان و تێڕوانینی ڕۆشنبیری و پیشەییەکانی هەر لایەکیان بۆمان ڕووندەکەن و ئەم پرسیارە دەورووژێنن(بۆچی ئافرەتان لە کۆمەڵگەدا ژێردەستە؟)و(پەیوەندی ڕەگەز و دەسەڵات چۆنە و چۆن ڕێکی دەخاتەوە؟)و(بڕیارە سیاسییەکان چ کاریگەرییەکیان هەیە لەسەر ژن و پیاو)و(ئایا ژنان لە ڕووی یاساییەوە یەکسانن؟)
بە ئاشکرا بەرژەوەندی تایبەت دژ بە خەباتی ژنانی سۆسیالیست لەپشت ئەم ڕەوتەوتەیە. ئە پرسیار و وەڵامەکانی سەرتاپای ئەدەبی سۆسیالیستی گردێتەوە. ئەم دوورکەوتنەوە لە ڕاستی و خەباتی ژنانی شیوعی گواهیدەرن و دوا نووسینی(من ژنە و مرۆڤم Eve Mitshell- I am Woman…and a Human) نموونەیەکی نوێیە.
دوو کەس ناکۆك نابن لەسەر ئەوەی کە ڕۆڵ و بیر و کاری ژن و پیاو مرۆیین و لە مێژووی مرۆڤایەتیدا بەندە بە خودی مرۆڤ و زاڵبوونی پیاو لەسەر ژن وەك سیستەم پاش درووستبوونی کاڵا، موڵکایەتی تایبەت، ناکۆکی چینەکان دابەشکردنی کار لەلایەن پیاوەوە دیاری کرا. بۆ ئەوەی ئەم هاوکێشەیە هەڵوەشێنینەوە، شیوعییەکان بۆ مافی یەکسانی ژن و پیاو خەبات دەکەن لە بنیاتنانی سۆسیالیزم و پەروەردە و کۆمەڵناسی سۆسیالیستی، واتە کاری ژن لەناو ماڵ دەکەن بە کاری کۆمەڵگا(چێشلێنان و پەروەردەی منداڵ و پاککردن و شوشتن)و بە(کاری ڕەوەزی) ڕێکیدەخەن و لەئاستیدا ژن و پیاو لە

ئەنجامدانیان وەك یەك بەرپرسیارن و لەگەلیدا جیاوازی رەگەزی لەناو دەبرێت. رۆزا لرکسمبۆرگ لەبارەی ژنانی بۆرژوا دەڵێ: زۆرێك لەو ژنانە کە وەك جەنگاوەر دڕ لەدژی(ئیمتیازاتی نێرینە) دەجەنگن وەك بەرخ لە کەمپی کۆنەپەرەست و ئاینی دەڕۆن، ئەوەش ئەگەر مافی دەنگدانیان پێدرا). ئەم وتەیە دووبارە رێکخراوەکانی ژنانی خاوەن دەسەڵاتمان بەبیردەخەنەوە وەك ئۆڵبرایت و هیلاری کلنتۆن و ژنە بەرپرسەکانی دەزگا جاسووسی و بازرگانانی نەوت و گاز …هتد.
ئەم رەوتە لەئاست ئیدۆلۆژی ئیدیالیستە، لەئاستی سیاسەت دژ بە سۆسیالیزمە و لە خزمەتی سەرمایە و موڵکایەتی تایبەتە و دەیانەوێ شوێن بزووتنەوەی ژنانی شیوعی بگرنەوە.

- ئایا مندا□هێنان بەشێکە لە ژێرخان یان سەرخانی کۆمەڵگە؟
- ئایا کاری ناو ماڵ تەنها(بەهای بەکاربردن)یان(بەهای ئاڵوگۆڕی(هێزی کار)یش؟
- رەگی چەوساندنەوەی ژنان لە بیولۆژیا و ناکۆکی ژن و پیاوە‌ یان دابەشکردنی کار و هۆکارە ماددی و کۆمەڵایەتییەکان؟
- ئایا بەبێ دەستگرتنی ژنان بەسەر ئامراز و کەرەستەکانی بەرهەمهێنان دەتوانن ئازادبن؟
- ئایا سەرمایەداری تەنها ژن لە بواری کار و کرێی کار دەچەوسێنێتەوە چونکە ژنن؟
- ئایا سیستێمی سەرمایەداری تەنها سوود وەردەگرێت لە کاری ناوماڵ یان پیاویش؟
- هەر پیاوسالاری ژن دەچەوسێنێتەوە یان سەرمایەداریش؟
- چەوسانەوەی ژنان بەشێوەی جیاواز وەك ئیدلۆژیای پیاوسالاری لە بواری مندا□هێنان و جنس و پەروەردەی مندا□ە و تەنها لە بازاڕ چینایەتیە؟
- بنەمای ماددی پیاوسالاری لە باڵادەستی پیاوان بەسەر هێزی کاری ژنان بە گشتی؟
- ئێمە لە بەرامبەر(سەرمایەداری پیاوسالار)ین یان(پیاوسالاری سەرمایەداری)ین؟

و دەیان پرسیاریتر کە دەبێ ببن بە بابەتی گفتوگۆ و باسی ناو کۆمەڵ و ماسمیدیا، نەك ئەو جنێوفرشی و ئەخلاقفرشتنە سووك و جاهیلانانە.
بە بڕوای مارکس و ئەنگلس: یەکەم دابەشکردنی کار لەنێوان ژن و پیاو لەپێناو بەرهەمەهێنانی مندا□ بوو) و لە درێژەی ئەم بۆچوونە دەڵێن: دەرکەوتنی یەکەم ناکۆکی چینایەتی لە مێژوو

> ڕێکدەکەوێت لەگەڵ تاك هاوسەری و یەکەم چەوساندنەوەی چینایەتی و کۆیلایەتی ڕەگەزی ژنە لەلایەن ڕەگەزی پیاو. تاك هاوسەری پێشکەوتنێکی مێژوویی گەورە بوو، بەڵام لەهەمان کاتدا لەپاڵ کۆیلایەتی و سەروەتی تایبەتدا.، ئەو قۆناغە هێشتا تا ئیمڕۆ هەر درێژەی هەیە کە مانای وایە هەر پێشکەوتنێك پاشکەوتنێکی ڕێژەییە و گەشەسەندن و پێشکەوتنی هەندێك بە ئازاری تر و سەرکوتکرنی ئەوی ترە- بنەچەی خێزان و موڵکایەتی تایبەت و دەوڵەت، لاپەڕەی 82)

بەڵام لە زۆربەی نووسین و ڕاگەیاندنەکانی جەندەرییەکان بەئاراستەیەکی تر دەڕۆن: زاراوەی(شوناس) بووە بە سحری لێدوان و نووسینەکانیان و وەك توتی دەیڵێن و دەیڵێنەوە. ئەمە ڕەخنە و خیتابی پۆستمدێرەنەیە دژ بە مارکسیزم، چونکە: 1- مارکسییەکان جەخت لەسەر(گشت- توتالیتی)دەکەن، تێڕوانینی چینایەتی. 2- بڕوا ناکەن کە زمان واقیع پیشان بدات، بەڵکو واقع درووستدەکات. لێرەوە ڕووی ئیدیالیستان دەردەخەن: دڵنیانین کە حەقیقەتی ماددی بوونی هەبێت!
لە جیهانی ئیسلام و زۆر شوێنی دنیاش نموونەی شێوەی کۆتایی خێزانی ڕۆمانییان وەرگرت(خێزانی تاك). ئەنگلس لە هەمان سەرچاوە ڕوونی دەکاتەوە کە وشەی(Familia) لە ئەصڵدا مانای نموونەی بەرزی بۆرژوازی بچووکی بێبایەخی هاوچەرخ نەبوو کە سۆز و شەڕ و ئاژاوەی ناوماڵ لەخۆی کۆکردێتەوە. سەرەتا لای ڕۆمانییەکان مانای خێزانی ژنی و پیاو و مناڵ نەبوو، بەڵکو تەنها مانای کۆیلە بوو. وشەی(Famulus)واتە کۆیلەی ناوماڵ و وشەی(Familia) کۆمەڵێك کۆیلە کە تایبەتن بە پیاوێك(ئەنگلس، هەمان سەرچاوە، لاپەڕەی 71و72 بە زمانی عەرەبی).
ئەنگلس بە سوودوەرگرتن لە نوسوینەکانی باسی خێزان دەکات لە میتۆدۆلۆژیای ئەغرق کە چۆن لەو سەردەمە خواوەندەکان ئازادی و ڕێز و حورمەتیان هەبوو، بەڵام ژنان لەسەردەمی پاڵەوانییەتی پلەوپایەیەکی بێبایەخی هەبوو بەهۆی باڵادەستی پیاو و کێبرکێی کەنیزەکان. هۆمیرۆس لە ڕووداوەکانی ئەلیازە، باسی ژن دەکات(کچە دیلەکان لە خزمەت ئارەزووی جنسی سەرکەوتووان بوون و بە گوێرەی پلەوپایەیان، پلەدارە سەربازییەکان جوانترین کەنیزەیان هەڵدەبژارد و هەموو ڕووداوەکانی ئەلیازە لەبارەی ململانێی ئەخیل و ئەغنەموون بوو بۆ دەستکەوتنی کەنیزەیەك). هەمان ئەم ڕەفتارە پاوسالارییە پاش هەزاران ساڵ لەلایەن داعش و بەعس و هێزەکانی ناتۆ

لە ئەفغانستان و وڵاتانی تر دووبارە دەنەوە.
ڕێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی لە سیمینار و کۆڕ و کۆبوونەوەکانیان لەگەل خەڵك و نووسینەکانیان قەت باسی فێمیساید لەلایەن سەربازەکانی ناتۆ و لەناو سیستەمی سەرمایەداری وڵاتەکانیان ناکەن.
باسی یەکسانی ژن و پیاوە دەکەن؟ کەس هەیە نەزانێ تێڕوانینی شیوعی کەمتر لە مافی یەکسانی ژن و پیاو قبووڵ ناکا و لە ڕەگەوە دژ بە شۆڤێنستی پیاوسالاریە(بە دەیان و هەزاران ڕابەری سیاسی، کۆمەڵایەتی و ئەکادیمی ژن لەسەر ئاستی دنیا هەیە: نەزیهە دلێمی یەکەم وەزیر لە مێژووی عیراق، ادیلا بانکهێرست دامەزرێنەری حزبی شیوعی ئوسترالیا، ئەشرەف دەهقانی سەرۆکی چریکەهای فیدائی خەڵك ئێران، ئێلریکا ماینهوف دامەزرێنەری سوپای سوور لە ئەڵمانیا و لەناو زیندان تیرۆکرا….هتد. کەس هەیە نەزانێ شیوعییەکان لە پێشی پێشەوەی مافی یەکسانی ژن و پیاون؟ کەس هەیە نەزانێ شیوعییەکان لەپێشەوەی خەباتن دژ بە شۆڤێنستی پیاوسالاری؟ بەڵێ بۆ مافی یەکسانی ژن و پیاو لە هەموو ڕوویەکەوەو هەر بە ڕابەرایەتی ژخودی ژنانی شیوعی!
ئەگەر مەبەستی جەندەر(مافی یەکسانی ژن و پیاوە) لە مێژوو و بۆ ئێستا، بۆچی لەم بارەیەوە پێگە و هەڵویست و ئەدەبیات و خەباتی شوعییەتیان پەراوێزخستووە؟ ڕێك وەك یادی 8ی مارس: پێش چەند ساڵێك ئەمەشیان تاپۆکرد لەسەر نەتەوە یەکگرتووەکان و ڕۆژی ژنانی شیوعیان سڕیەوە!

ئێمە و جەندەر و ئیسلام.2.. سەلام عەبدوڵڵا

ئێمە هەر ئەوەندەمان دەوێت تەواوی شێوەکانی ستەمکاری دژ بە ژنان لە ڕەگەوە هەڵبووەشێنینەوەو ئەمەش بەبێ هەڵتەکاندنی سیستەمی سەرمایەداری بەرابەرایەتی ژنانی شیوعی، مەحاڵە.
پاش تێپەڕبوونی نزیکەی 100 ساڵ بەسەر شۆڕشی ئۆکتۆبەر، نەتەوە یەکگرتووەکان 5 ساڵ گفتوگۆیان کرد تا لە 18.دیسەمبەر. 1979 ڕێککەوتننامەی لەناوبردنی جیاکاری دژ بە ژنان(CEDAW) لە 30 ماددە

راگەیاند. ئێستا 190 و تا 24.10.2012، واتە لە ماوەی 33ساڵ، 20 وڵاتی عەرەبیش ئیمزایان کردووە(المغرب والجزائر، تونس ولیبیا، مصر ولبنان، الأردن والسعودیة، العراق والکویت، الیمن وجزر القمر، موریتانیا والإمارات العربیة المتحدة ،جیبوتي والبحرین، سوریا وعُمان، قطروفلسطین. وڵاتانی ئەمریکا، ئیران، بالاو، سومال و سودان ئیمزایان نەکردووە(سەرچاوە: المصری الیوم)

ئیمزاکەرانی ئەم بەیاننامەیە و بەیاننامەی جیهانی مافی مرۆڤ و بەیاننامەی پاراستنی مافی منداڵ بەخۆیان سیستەمی دابەشکردنی کاریان داهێناوە(نامۆبوونی مرۆڤ لە ئامرازەکانی بەرهەمهێنان-وەك مرۆڤ شوناسی خۆی لەدەستدەدا)و(کاری ماڵ و کار لە دەرەوەی ماڵ) و ژن و پیاو لەیەك جیاکردەوە. ژن لە ناو چوار دیواری ماڵ و گیان و روح پێوکێنیان بەسەر سەپاند(وەك مرۆڤی خاوەن مافی یەکسان، شوناسی خۆی لەدەستدەدا)، پیاو لەناو ماڵیشدا بوو بە خاوەن دەسەڵات، ئەوجا ئیسلامییەکان بە هەمان شێوە بەناو ئاین و شەرعەوە دەرچوونی ژن لە ماڵ بە ناپەسەند و خەتا دەزانن!. هەردوویان(ژن/مرۆڤ و پیاو/مرۆڤ)سەر بە چینێکی دیاریکراو، لەسایەی ئەم سیستەمە شوناسی مرۆڤبوونیان لەدەستدەدەن. ژیانمان بنەمای(مەتریالستی و لەسایەی بەرهەمهێنانی سەرمایەداری و لەچوارچێوەی پەیوەندییەکی کۆمەڵایەتی)، بۆیە رزگاربوون لەم سیستەمە رێگەچارەیە.

دۆخی ژنان لەو ماوەیە بە ئیستاشەوە، بەهۆی سیاسەتی بازاڕی ئازاد و جەنگەکانی، خراپتربووە.

لینین بەبۆنەی تێپەڕبوونی دوو ساڵ بەسەر شۆڕشی ئۆکتۆبەر دەڵێ: لەگەل هەموو وشە گەورەکان لەبارەی پەروەردە و رۆشنبیری و شارستانیەت و ئازادی لە هەموو کۆمارە سەرمایەدارەکانی سەرزەمین، یاساگەلێکی زۆر قیزەوەن و پیس و دڕندە هەیە، یاساگەلێك کە نایەکسانی بۆ ژنان جێگیردەکەن سەبارەت بە هاوسەرگیری و جیابوونەوە، نایەکسانی بۆ منداڵە سرووشتی و((یاساییەکان))و ئەمتیازات بۆ پیاوان جێگیردەکەن و زەلیلی ژن و بەکارهێنانی توندوتیژی لەگەلدا.(لینین و المرأة، تعریب زینب نبوە).

ئێستا پاش تێپەڕبوونی نزیکەی 100 ساڵ بەسەر دەسەڵاتی سۆڤێت، هەڵوەشاندنی هەموو ستەمکارییەکان دژ بە ژنان، کۆمەڵێ فێمینسیت لەناو جەرگەی وڵاتانی ئیمپریالیستی، شان بەشانی فۆکۆ و چەندین بیرمەندی بۆ بەدیلی بۆ دوژمنی سەرەکی ستەمکاری دژ بە ژنان، بەپشتیوانی خودی سەرمایەدار و دەزگا ئیدۆلۆژیەکانیان(زانکۆ)و راگەیاندن، هەوڵ دەدەن تیئۆری(کوێر) لە جیهان بڵاوبکەنەوە.

ئایا هەر بەڕاستی چەوساوەکان و لە پێشیانەوە ژنانی چەوساوە و شارستانیەتی مرۆڤایەتی پێویستیان هەیە بە

ئیدۆلۆژیا(هاوڕەگەزبازی)ی سیستێمی سەرمایە؟ پێویستیان بە تێڕوانینی رەشبین هەیە بۆ ژیان؟ بە بێهودەکردنی مر□ق لە خەباتی بزووتنەوە کۆمەڵایەتییەکان؟ بە گەوجاندی رای گشتی دژ بە رۆڵی چارەنووسسازی ژنانی شیوعی و بزووتنەوەی چینی کرێکار؟.

پیاوسالاری سیستێمێکە پەیوەندی بە سەرمایەدارییەوە(جێگرەوەی دەرەبەگایەتی)هەیە و بووە بە هۆی ئەم نایەکسانیە نێوان ژن و پیاو و مەسەلەکە وەك هەندێ رەوتی فێمێنیستی کۆنەپەرەست و لیبڕاڵ باسی دەکەن، مەسەلەی کلتوور و شوناس نیە و بە تەبابوون و سازش لەگەل سیستێمی مرۆڤخۆری سەرمایە، نە ژن و مرۆڤایەتی لەم وەحشیگەرێتییە رزگاری ببێت، بۆیە بەڕاستی(جوانترین ژنی دنیا، ژنی کۆمۆنەی پاریسە!- سروودێکە بەزمانی ئەڵمانی لەبارەی رۆڵی مەزنی ژنانی پاریس دژ بە حکومەتەکانی ئۆروپا بۆ پاراستنی حکومەتی کۆمۆنە).

مۆدێلی جێندەر بە پشتوپەنای کۆمپانیا سەرمایەدارە زلهێزەکان بەرهەمی پۆستمۆدێرنە. فۆکۆ دەڵێ: بەرخۆدان “هەرگیز لە دەرەوەی دەسەڵات نییە”، بۆیە تەنیا ”بەرخۆدانێکی”نائەگەری، خۆبەخۆ، کێوی، تاکەکەسی، هەماهەنگ، چەقۆکێش، توندوتیژ، بێ لێبووردن، سازشکار…هتد.(میشل فۆکۆ: سێکسیزم و ڕاستی، ل1100- کابرایەکی کورد لە گفتوگۆیەکی چاودێر، ئەم بۆچوونە وەك بۆچوونی خۆی پیشانداوە-)

پێشنیاری عەمەلی تیۆری ئەم روانگەیە ئەوەیە پێشنیاری وا دەکەن دەکات کە تەنا نەت سووکترین ڕیفۆرمخوازیش وا دەکات ڕادیکاڵ دەرکەوێت. بەم کارە بە تەواوی دەکشێتەوە بۆ بواری کولتووری و زمانەوانی. پێویستە “چەمک”ێکی نوێ بۆ ناسنامە دروست بکرێت، “ڕێزمان”ێکی نوێ پەرەی پێبدرێت، یان “ئەخلاقێکی نوێ” (گەیڵ ڕوبینز) دابڕێژرێت. بۆ ئەوەی وەهمی سێکسی سروشتی “پووچەڵ بکاتەوە”، باتلەر بانگەشە بۆ “پارۆدی”کردنی ناسنامەی ڕەگەزی دەکات، بۆ نموونە بە ستایلکردنی خۆت وەک butch/femme2، یان لە ڕێگەی travesty3. ئەمە تاکە پێشنیاری پراکتیکییە لە تەواوی کتێبەکەیدا بۆ پرسی کێشەی جێندەر!

بیرمەندانی ئەمە تیئۆریە لەبارەی پرسی خۆیان کردووە بە کەرەستی دەستی سیاسەت و ئابووری سەرمایە و وەك لیبڕاڵ و پێشکەوتنخواز خۆیان نمایش دەکەن. لەو کۆمپانیا بانناسیونانە کە پشتیوانیان دەکەن، وەک(شرکة اوبر،شرکة تویتر، شرکة أبل، دیزني، گوگل” شرکة أیکیا، جونسون أند جونسون، شرکة بي بال، مایکروسوفت، أدوبیز، شرکة نایك، تویوتا، ئەپڵ یان کۆکا کۆلا، شرکة ایستوود، شرکة جنرال میلر، GAP، BMW، مایکروسوفت، دیزني)کە لە پرۆسەی کاردا، ملیۆنان کرێکار دەچەوسێننەوە. ئێستا دەزانین بۆچی لە ئاهەنگەکان کحولی بێبەرامبەر هەیە. جا قازانجی ساڵانە 835 ملیارد دۆلار بۆچی خراپە؟

لە"ڕەحمەتی" قازانجی ئەو کۆمپانیانە، لە هەرێم ئەم هەنگاوانە نراوە:

- ڕاوێژکار جەندەر بۆ سەرۆکی هەرێم دامەزراوە و بە فەرمانی سەرۆکی وەزیران پرسی جەندەر ویەکسانی(یەکەی یەکسانی لەنێو ئەنجومەنی وەزیران) دامەزراوە.
- دامەزراندنی 25 سەنتەری تۆژینەوەی جەندەری لە نێوەندە ئەکادیمییەکان.

لێ راستیدا(جەندەر)نەك هەر هیچ زیانێکیان بۆ دەسەڵاتداران نیە، بەڵکو لە خزمەتیشیان کاردەکەن، بۆیە بە ملیونان یۆرۆ خەرجدەکەن بۆ پرۆفیسۆر و توێژینەرانی جێندەر و راگەیاندنەکانیان بڵاودەکەنەوە.

پرسی ژن بەندە بە خەبات لەپێناو سۆسیالیزم. بۆنموونە

- لە گفتوگۆیەك لەگەڵ(Nancy Fraser – پرۆفیسۆری زانستی سیاسەت کۆمەڵگە و مامۆستا لە قوتابخانەی سۆسیال ریسێرچ لە نیویۆرك) دەڵێ: بەرای من ئەو سەردەمە بەسەرچوو کە یاری فێمینیزم دژ بە سۆسیالیزم یان مارکسیزم(Marx und Feminismus, Marx200).
- نادديجدا کروبسکایا: سەرکەوتنی تەواوی ئەو کرێکارانە کە خەبات لەپێناو گۆڕینی ئەم سیستەمە بە سۆسیالیزم دەکەن، ژنان دەتوانن بەتەواوی رزگاریان ببێت.

زۆربەی بزووتنەوە فێمینیستەکان، ژن لە نموونە تاتشەر و ژنە وەزیرەکانی بەرگری ئەڵمانیا و فینلەندا و هۆڵەندا و هیلاری کلنتۆن و ژنەپاشای بەریتانیا و بەڕێوبەری کۆمپانیا و سەرۆك پەرلەمانەکان بەرهەمدەهێنن کە بەکردەوە بەشێکن لە سیستەمی بۆرژوای پیاوسالار بۆ درێژەدان بە چەوساندنەوەی ژنان لە بەرهەمهێنانی ژنی ئاوارە، هەژار، بێکار، درەوون شێواو، ژنە مۆدێل، لەشفرۆش. جەندەر نایەکسانی تەنها وەك مەسەلەیەکی"کلتووری"دەبینێ نەك دەسەڵاتی بۆژوا و سیستەمی سەرمایەداری وەك درێژەی(بۆ نموونە) فرۆشتنی ژن بە 6 سەنت لە بەریتانیا- بە مەرجێك ژنەکە قبووڵ بکات!- و قەدەغەکردنی ژن لە خوێندنی ئەنجیل سەردەمی هنری هەشتەم چونکە پیسن. ئەگەر کێشەکە کلتووری بێت، ئەوا ئەمەش بەشێکە لە سەرخان، بەڵام ئەوەی بڕیاردەرە، ژێرخانە بە پلەی یەکەم(هەرگیز مارکسیزم لە گرنگی سەرخان کەمنەکردووە- ئەمە بۆچونی مارکسە.)

تەواوی مێژووی مارکسیزم، مێژووی خەبات و بەرگری و تێژینەوە و تیئۆری بووە بۆ رزگای ژنان و ژنانی شیوعیش بەخۆشیان رۆڵی رابەرایەتیان هەبووە بۆ لەناوبردنی سەرمایەداری :
کلارا زێتکین بە پێچەوانەی تێروانینی ژنانی بۆژوازی و بۆرژاوی بچووك کە پێیان وابوو خەبات لە پێناو مافەکانی ژنان بە خۆی ئامانجە و جیایە لە خەباتی چیتایەتی، دەڵێ: ئێمە داوای ماف یەکسان دەکەین لەگەل پیاوان بۆ ئەوەی بتوانین لەگەلیاندا پێکەوە هەموومان لە کۆتی ئاسنین رزگارمان بێت و بتوانین ئەم سیستەمە تێکبدەین.

ئێمە و جەندەر وئیسلام.. سێلام عێبدوڵڵا

لەپێ بابەتی جەندەر بووە بە بابەتی سەرەکی ماسمیدا بەبێ ئەوەی پرسیار بکرێت بۆچی و چۆن پڕۆژەکەی بەم شێوەیە لە وڵاتاندا لەلایەن نەتەوە یەکنەگرتووەکان و وڵاتانی ئۆروپاوە کار و چالاکی و خەرجییەکی زۆریان بۆ تەرخان کردووە. لەکاتێکدا هێشتا بە پێی داتاکانی رێکخراوەکانی ژنان بە خۆیان مافی یەکسانی ژن و پیاو بەشێوەی دڕندانە پێشێلدەکەن و لەناو زەڵکاوی چەوساندنی ژنان تێوەگلاون وەك لە نموونەی(خانووەکانی لەشفرۆشی ئەمستردام و هامبۆرگ و ڤییەنا و هەموو شارەکانیان و پۆرنۆگرافی لە پۆستەری سەرشەقام، گۆڤار و ڤیدیو و کەناڵی تەلەفزیونی و فیمیساید و هەزاران بنکەی پاراستنی ژنان و قەدەغەکردنی لەباربردن و هەژاری و بێکاری و رەگەپەرەستی و بازرگانی بە مرۆڤ) و بە هۆی پیشەسازی چەك و بەرپاکردنی جەنگەوە(ملیونان ژن و منداڵ) تووشی ئاوارەیی و لەشفرۆشی و هەژاری کردووە و بە درونەکانیان هەزاران ژن و منداڵ دەکوژن لە ئەفغانستان و لیبیا و کوردستان و عیراق.
لە دنیایەك لێوانلێوە لە سەرباز، چاودێر و پاسەوانی قەڵەم و مایك بەدەست بۆ رژێمی ستەمکاری کە پێکهاتوون لە(نووسەر و رۆژنامەنووس و سیاسەتمەداری خۆفرۆش) و لە هەر هەواڵ، راپۆرت، گفتوگۆ بڕەو بە (نامۆیی کار، کەسایەتی، رەوشت، بەها

کۆمەڵایەتییەکان و دەروونی)خزمەت بە ئەجندای چینی بۆرژوا و سیستەمی سەرمایەدار دەکەن لە دوا قۆناغی گەشەکردنی(ئیمپریالیزم).
ئێمەش هەر وەك مارکس لەنامەیەکی بۆ ئەنگلس وتی: ئەرکمان وەك نوێنەری حزبی پرۆلیتاری لە خۆمان وەردەگرین و تەنها لە خۆمان.
ئەمە رقوقینەی تایبەتی و گشتی هەموو فیرقەکانی جیهانی کۆن و تازە دووپات و پەسەندیان کردووە- رێکخستنی شیوعی 1848-1850 بە زمانی عەرەبی).
(Heike Friauf) لە گۆڤاری(Marxistische Blaetter)لاپەڕە60، 2010)
لە بەشی"جێندەر" لەبری ژن، دەنووسێ: … پرسی ژن خراوەتە سەر رەف و رەوتی جێندەر جێگای گرتووە. ئەم رەوتە دوو داواکاری زۆر خراپ لە یەکێتی ئۆروپا کردووە بۆ ژنانی ئەڵمانیا:1- پرسی ژن لە سەر ئاستی شارەوانی و ئەیالاتەکان نوێنەرایەتی ژن و خانەی ژنان و قسەکەرانی ژنان بەشێوەیەکی کاریگەرانە هەڵوەشێننەوە و پشتیوانی لە هیچ سترکتورێکی هاوشێوەیان نەکرێت. 2- ناچارکردن بە کارکردن بەم دەستەواژە نارێشنە ئەگەر ژنان ویستیان گرێبەستی توێژینەوە بکەن، قەرزوەربگرن یان بۆ دامەزراندنی ئەکادیمی(…).
خۆرە؟ دوور لە تیئۆری پیلانگێڕی، دەبێ پرسیار بکەین: کێ لەپشت ئەم رەوتە راوەستاوە؟
لێرەوە دەچینە ناو رەخنە و هەڵویستوەرگرتن لە سیستەم و شێوەی کارکردنی و و بڵێن ئێمە لە کوێی دنیا و ناکۆکییەکانی راوەستاوین:
ئۆلریش بوش لە وتارێکیدا ئاماژە بە وتەیەکی ماکس فیبەر دەکات:(ئێم جیهانەی تێدا دەژین، تا ڕادەیەکی زۆر جیهانێکە لەلایەن مارکس و نیچە لێ قاڵب دراوە.).
نیتشە وەك(پێشەنگی جوانناسی فاشیزم-لێکاش-) سەر بە ئۆردوگای بۆرژوازی بووە، نەک پرۆلیتاریا. ڕەخنەکانی لە سۆسیالیزم، لیبرالیزم و مەسیحییەت، لە دیموکراسی، عەقڵانییەت، ئەخلاق و هتد وەك ڕەخنەیەکی راستەوانەیە، وەک نوخبەیی، ئەرستۆکراتی و کۆنەپەرست، کە لەلایەن نیهیلیزمێکی ڕۆمانسیستەوە بەردەوامە، لە سوبژێکتیڤیزم و بۆ ئەخلاقی و ناعەقڵانییەت.
(2)
پرسی ژن هەر وەك دۆخی ژنانی یونان و روم و سۆمەر و بابل و کۆمەڵگای ئیسلامی لە زۆر رووەوە وەك خۆی ماونەتەوە، بۆ نموونە:

- ژیانی ژن لە یۆنان بریتی بووە لە کاری ناو ماڵ و بەخێوکردنی منداڵ و لە جیهانی دەرەوەی ماڵ دابڕابوو و لە میتۆلۆژیای یونانی 3 جۆر ژن وەك خواوەند هەبوون: أ –

هیرا خواوەندی بە هاوسەر. ب- ئەفرۆدێت خواوەندی لەشفرۆشی. ت- ئەسین خواوەندی جەنگاوەر. هەروا پیاو بۆی هەبوو ناپاکی لەگەل ژنەکەی بکات و خاوەن کەنیزە و لەشفرۆش بێت.

- لە یاساکانی سۆمەر(أ- بە پیاو مافی جیابوونەوەی داوە و ژن بۆ نەبووە،(اور نمۆ): پیاو مافی کوشتنی هاوسەرەکەی هەبووە ئەگەر لەگەل پیاوێکی تر خەوتبێت(القوانین السومریه و القوانین البابلیه القدیمه، د. چیا فەخری عومەر، لاپەڕەی120 -121). لەیاسای حەمورابی، ماددەی 29 هاتووە: ئەگەر پیاوێك ماوەیەکی زۆر دوور کەوتەوە بەخۆی دیلی یان جەنگ یان بەر هێرشی دوژمن کەوتبێ مافی ئەوەی هەیە ژنەکەی بگەڕێنێتەوە تەنانەت ئەگەر بە پیاوێکی تر مێردیشی کردبێت وبووبێ بە خاوەن مناڵ. بە پێچەوانەوە ئەگەر پیاوێك بە ئیرادەی خۆی دوور کەوتبێ بۆی نیە ژنەکەی بگەڕێنێتەوە(ماددەی30). لە یەکێك لەیاساکانی(ئانا اتیشو) هاتووە: ئەگەر ژنێك رقی لە هاوسەرەکەی بوو و پێی بڵێ تۆ هاوسەرم نیت، سزاکەی هەڵدانیە بۆ ناو ئاو. بەڵام ئەگەر بە پێچەوانەوە پیاوەکە وا بڵێت، ئەوە هەر ئەبێ سزای(منێك زێو) بدا.
- لە کۆمەڵگەی ئیسلامیدا(سەلەفی و رەوتە ئیسلامیەکانی تر بیانەوێ یان نەیانەوێ)ئەم شێوە هاوسەرگیرانە هەبووە، بۆ نموونە: 1-زەواجی شغار(ژن بە ژن)، پێغەمبەر وتوویەتی(لا شغار فی الاسلام)، بەڵام لە کوردستان چەن خێزانی شغار رێکخراوە؟! 2- زەواجە ژنێك بە کۆمەڵێ پیاو(زەواج الرهت) 3- زەواجی میرات(پێدەڵێن زەواجی موقت، واتە زەواجی کوڕ لەگەل ژنی باوك، چونکە بە بەشێك لە میراتی دەزانن. 4- زەواجی ژنی شودار. 5- زەواجی ئیماء. 6- زەواجی(الخدن). 7- زەواجی بعول(ئەوەی ئیستا باوە). 8- زەواجی نعول لەگەل چەند ژنێك(فره ژنی). 8- زەواجی ئەستبزاع. 9- زەواجی سەبی(کچەکە دەبێ قبووڵ بکات بە بێ مارەیی وەك بەشێك ناوماڵەی خۆی). 10- زەواجی گۆڕینەوەی ژن. 11- زەواجی موتعە. 12- زەواج لەگەل (صاحبات الرایات). ئیسلام بەشێك لەو هاوسەرگیریانەی نەهێشت، بەڵام ئێستا چەندین شێوەی زەواجی تر هەیە، وەك: 13- زەواجی مسیار. 14- زەواجی عورفی. 15- زەواج بە نییەتی جیابوونەوە. 16- زەواجی المهراب. 17- زەواجی جهاد. 18- زەواجی المصواب. 19- المصیاف. 20- المسفار. 21- المصیاع. 22- المقراز. 23 زەواجی تەحلیل(ماوە بە چاش).

زۆر کەس پێی وایە زەواجی تاك هاوسەری تاقە شێوەی هاوسەرگیریە، بەڵام دەبێ روون بێت کە پاش سەرکەوتن بەسەر

کۆمەڵگەی کۆمۆنی دایکساریدا، پیاوسالاری بەناوی یاسا و ئاین مەزهەب و نەریت کورتی نەهێناوە لە سەپاندنی دەسەڵاتی خۆی بەسەر ژن(دوا کۆلۆنی)و تا ئێستاش هەر بەردەوامە.

ئەنگلس لە(بنەماڵەی هاوسەری لە کۆمەڵگادا، ژنان لە کۆمەڵگەدا، مەجیدی مارابی، لاپەڕە 13) ئاماژە بۆ سێ جۆر هاوسەرگیری دەکات: (1-لە قۆناغی وەحشییەتی هاوسەرگیری بە کروپ بووە. 2- لە قۆناغی بەربەرییەت هاوسەرگیری جووت. 3- دەورانی شارستانییەت تاك هاوسەری مە زینای موحەسەن(ژنی هاوسەردار) و لەشفرۆشی تەواوکەری بوون. هەروا: شەڕی نێوان ئاشیل و ئاگامەمنون لەسەر ژنێکی کۆیلەدا دەخولێتەوە(ئەنگلس، هەمان سەرچاوە، لاپەڕە 10)

بەدرێژایی مێژوو زانستی ئیتیس(رەوشت یان کوراڵ)گۆڕانکاری بەسەر هاتووەو بەهەمان ئەندازە هاوسەرگیریش.

(3)

ئەو هەموو جۆرە هاوسەرگیریانە(بەپێی ناوچە و وڵات ئەنجامدەدرێن)، بۆنموونە هاوسەرگیری مسیار لە نێوان پیاوانی سعودی و ژنی یەمەنی ڕێکدەخرێت، چونکە لیرەی سعودی لە لیرەی یەمەنی بەبەهاترە و هەژاری بە هۆی جەنگەیانەوە بەربڵاوە، بۆیە هاوسەرگیرییەکە بۆ پیاوی سعودی زۆر هەرزان دەکەوێت.

مافی ژن لەسایەی ئەم ئایەتانەی خوارەوە ئەنجام دراون کە هەر وەك جاڕنامەی جیهانی مافی مرۆڤ 1948 کە وڵاتەکان ئیمزایان کردووە و یەك بە یەکیان بە بۆمبا و تیرۆر و بێکاری و هەژارکردنی سەدان ملیون مرۆڤ و بێکاری، پێشێلیان دەکەن:

نزیکەی 1400 ساڵە حکومەتە ئیسلامییەکان یان ئیسلام لە دەرەوەی دەسەڵات، کار بە دەقی قورئان ئەکەن. لە سورەتی نەحل 72 بۆ زەخرەف 32و لەوێوە بۆ أل عومران 36 و نساء 34و روم 30، ئەنعام و ئەسرا و ئەحزاب و حجرات و بقرە(ئایەتەکان لە وتارەکەی وتاری مسعود صبري-الجندرية رؤيه شرعية و سەرچاوەیتری ئینترنێت)وەرگیراوە:

1- قال الله تعالى: {نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا سُخْرِيًّا وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ} [الزخرف: 32]

2- {فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا

لاَ تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لاَ يَعْلَمُونَ} [الروم: 30]

3- قال تعالى: {الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ } [النساء: 34]

4- قال سبحانه: {وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدَةً وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ} [النحل: 72

5- قال سبحانه: {وَلاَ تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ} [الأنعام: 151]

6- قال سبحانه: {وَلاَ تَقْرَبُوا الزِّنَا إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلاً } [الإسراء: 32]..

7- آيات عن حقوق المرأة في سورة التوبة: قال الله تعالى: {وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلاَةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيم

8- سورة الحجرات: قال الله تعالى: {يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِير}.[٥]

9- سورة النحل: قال الله تعالى: {مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ}.[٤]

10- سورة النساء: قال الله تعالى: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لاَ يَحِلُّ لَكُمْ أَن تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرْهًا وَلاَ تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَا آتَيْتُمُوهُنَّ إِلاَّ أَن يَأْتِينَ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِن كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى أَن تَكْرَهُوا شَيْئًا

وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا}.[٣]
11- قال الله تعالى: {يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا}.[١]

12- له پەيجى(الفكره):

إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴿٤٢ آل عمران﴾

فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ﴿١١ النساء﴾

يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ يُضَاعَفْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ ﴿٣٠ الأحزاب﴾

يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ ﴿٣٢ الأحزاب﴾

لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسَى أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ ﴿١١ الحجرات﴾

مِنْ نِسَاءٍ عَسَى أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ ﴿١١ الحجرات﴾

يُذَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ ﴿٤٩ البقرة﴾

أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ ﴿١٨٧ البقرة﴾

قُلْ هُوَ أَذًى فَاعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ ﴿٢٢٢ البقرة﴾

نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّى شِئْتُمْ ﴿٢٢٣ البقرة﴾

لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ ﴿٢٢٦ البقرة﴾

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ ﴿٢٣١ البقرة﴾

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ ﴿٢٣٢ البقرة﴾

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُمْ بِهِ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ ﴿٢٣٥ البقرة﴾

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ مَا

لَمْ تَمَسُّوهُنَّ ﴿٢٣٦ البقرة﴾
زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ
وَالْبَنِينَ ﴿١٤ آل عمران﴾
فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ
وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ ﴿٦١ آل عمران﴾
وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالاً
كَثِيرًا وَنِسَاءً ﴿١ النساء﴾
وَإِنْ خِفْتُمْ أَلاَّ تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامَى
فَانْكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَالنِّسَاءِ ﴿٣ النساء﴾
وَآتُوا النِّسَاءَ صَدُقَاتِهِنَّ نِحْلَةً ﴿٤ النساء﴾
وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ
وَالأَقْرَبُونَ ﴿٧ النساء﴾
وَاللاَّتِي يَأْتِينَ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِسَائِكُمْ
فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةً مِنْكُمْ ﴿١٥
النساء﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لاَ يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ
تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرْهًا ﴿١٩ النساء﴾
وَلاَ تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنَ النِّسَاءِ
إِلاَّ مَا قَدْ سَلَفَ ﴿٢٢ النساء﴾

13- قوله سبحانه: وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الأُولَى [الأحزاب:33]

14- قوله سبحانه: وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ اللاتِي لا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ

15- قال تعالى: ﴿فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لاَ أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِنْكُمْ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ﴾ [آل عمران: 195

بەو هەموو(فەرموودە و شەریعە و گشت شێوەکانی ڕەقابە بە کامیراشەوە و ڕێگری و یاسا و چاودێری و فشار و نەریتە)و بە (پۆلیسی الامر بالمعروف و النهی عن المنكر)ڕەفتار لەگەل ژن دەکرێت، ئەوجا سەرئەنجام دەبینین ژن بووە بە کوێلەیەکی هاوچەرخ و لەشفرۆشی لەژێرناوی ئاین و بە پشتیوانی زانا ئاینییەکان بڵاوبۆتەوەو لەشفرۆشی نهێنیش زۆر زۆرترە و شوێنی(خۆشەویستی وەك ئەرکێکی ڕەوشتانە و ئیستاتیکی مرۆیی)لەقکراوە بەهۆی ستەمکاری و کەپت و چاودیری ونەریت کە

کەسایەتی شیزۆفرین پەروەردە دەبێ: وڵات کراوەتە بە سێزانیخانەیەکی ئێجگار گەورە و نهێنییەکانی بڵاوترە و مەترسیدارترە. بۆ گاڵتەجاڕی و گەمژاندنی خەڵك، پۆلیس و مەلاکان دڵیان خۆشدەکەن بە دەستگیرکردنی چەند لەشفرۆشێکی هەژار لە کناری شەقامەکان یان هەندێ موتێل و خانوو!

لە ئۆروپاشدا بۆ نموونە لەپاڵ حکومەت و ئەو هەموو یاسا و مافە مرۆییانە، لە هەر کیوسك و بانزینخانەك دەیان گۆڤاری پۆرنۆ دانراوەو بە هەزاران پەیج و ڤیدیو و ریکلام و کەناڵی تەلەفزیون و لە شوێن وێستگە و دیوارەکان بە وێنەی سێکسی کچ، هەروا بۆ کۆمپانیا و بەرهەمە تازەکانیان پەرەیان پێدەدرێ.

لینین لەبارەی(پێنجەمین کۆنگرەی جیهانی لە دژی بازرگانی بە کیژان)لە لەندەن رێکخرا ئەم وتارەی نووسیوە:

(دۆقەکان، کۆنتیسەکان، ئەسقوف و قەشەکان، حاخامەکان، فەرمانبەران و پۆلیس و، هەموو جۆرە پیاوێ بۆرژوا خێرخوازەکان لیهاتوویی خۆیانیان پیشاندا! بەڵام بەنێیەوە مەزی خواردنی ئاهەنگەکە و ئاهەنگی پێشوازیکردنی گەورە بەڕێکراو وتار لەبارەی زیان و نزمی سێزانی خوێندرایەوە!

بەڵام ئامرازەکانی ئەو خەباتە چ بوون کە ئەو نوێنەرە بۆرژوازییە رێکپێشانەی ئەو کۆنگرەکەیە، داوایانکرد؟ دوو ئامرازی سەرەکیان پێکهێنابوو: ئاین و پۆلیس. هەردووکیان وەك خۆیان دەڵێن، متمانەترین و دابینترین ئامرازن لە دژی کاری سێزانی!

یەکێك لە نوێنەرە ئینگلیزییەکانی کۆنگرەکە شانازی بەوە دەکرد-وەك هەواڵنێری((رۆژنامەی گەل)) کە لە لایبزك دەردەچێ، رایگەیاند- لە پەرلماندا یاسای سزای جەستەیی بەڕێکردووە بۆ ئەوانەی کاری زیناکاری بەڕێوە دەبەن. ئەمەیە پاڵەوانی((شارستانی- متمدن) بۆ لەناوبردنی سێزانی.

خانمێکی کەنەدی خۆشحاڵی خۆی دەرخست بە پۆلیس و چاودێری پۆلیسی ژن لەسەر ژنە((بێ رەوشتەکان))، بەڵام لەبارەی زیادکردنی کرێی کاری کرێکارانی ژن، تێبینی ئەوەی هەبوو کە ئەو ژنانە شایەنی زیادکردنی کرێی کار نین.

قەشەیەکی ئەڵمانی، بەربڵاوبوونی مەتریالیستی سەردەم کە لەنێو گەلدا لەزیادبووندایە، مەحکومکردو، بەبڕوای ئەم، ئەو مەتریالیستییە دەبێتە هۆی بڵاوبوونی خۆشەویستی ئازاد.

کاتێ گونتەر(نوێنەری نەمسا)هەوڵیدا مەسەلەی هە کۆمەڵایەتییەکانی سێزانی، دەستکورتی و کۆڵەواری خێزانە

کرێکارییەکان، سەرمایەگوزاری بۆ کاری منداڵ، مەسەلەی نیشتەجێبوون کە بووە بە کێشەیەکی لەرادەبەدەر، هتد…، بورووژێنە،- بە هاتوهاواری دوژمنکارانە، ناچاریان کرد، بێدەنگ ببێ!

بەڵام نوێنەرەکان بەخۆیان باسی لایەنی ئامۆژگاری و ئاهەنگێڕانە لەبارەی پایەبەرزەکان کرد. بۆ نموونە کاتێ ئیمپراتۆری ئەڵمانیا لە بەرلین سەردانی خانوویەکی منداڵهێنان دەکا و بە ئەوەی خاوەن شکۆ بۆ وەنەی ئەو دایکانە هاوسەرگیریان نەکردووە، ئەنگوستیلە دەکەن بە پەنجەی منداڵە ”ناشەرعییەکان”!

ئا لێرەوە دەتوانین بزانین چ دووڕوویەکی قیزەوەنی بەرژوازی لەو کۆنگەرە ئەریستوکراتییە بەرژوازییانە، باڵادەستە. ساختەچییەکانی کارە خێرخوازییەکان و پشتگیرکەرە پۆلیسییەکان لە گاڵتەجاڕەی بە نەداری و پێککەوتەیی لە پەناو((لەناوبردنی سەزانی))کە ڕێك لەلایەن ئەریستوکرات و بەرژوازییەکانەوە پشتیوانی دەکرێ، کەدەبنەوە. (لە رابوتشایا براڤدا، ژمارە 1، 13/7/1913 جلدی23، لاپەڕەی 331ـ332).

(دریژەی هەیە)

ئەمە دووڕوویی ژنانی سەر بە حزبە دەسەڵاتدارەکان نیە!.. سەلام عەبدوڵڵا

ستەمکاری و توندوتیژی حکومەت و حزبەکانی دیاردەی بێکاری، هەژاری و قەرزای لەناو خەڵك بڵاودەکەنەوەو دەبن بە هۆی ئاژاوە، توندوتیژی لەناو خێزان و لەسەر شەقام و لەشفرۆشی و ئالوودەیی بە مادە هۆشبەرەکان و کۆچکردن و، لەولاوە ڕێکخراوەکانی ژنانی هەمان ئەو حزبانە بەرگری لە مافی ژنان دەکەن.

ئیمڕۆ ئەوە بڵاوکرایەوە گوایە(لەشفرۆشی قەدەغە کرا): خۆیان بەبەرچاوی ئەنجوومەنی باڵای خانمان و گەشەپێدانی سەر بە حزبەکانیان، زەمینەیان خۆشکردووە بۆ پەرەدان بە خانەی لەشفرۆشان بەشێوەی فەرمی و نافەرمی و هاوردەکردنی لەشفرۆشان و سەماکەر و(ژنە سلیکۆن)ی وڵاتانیتر(بەس بە ژنانی نیشتمان ناکەن!)و دریغی ناکەن لە بازرگانی بە سێکسی(پلاستیکی)

ئایا ئەمە دووڕوویی ڕێکخراوەکانی ژنانی حزبە بۆرژواکانی دەسەڵات نیە؟ بەخۆیان خزمەت بە توندوتیژی دژ بە ژنان ناکەن؟ بەخۆیان درێژەی پێنادەن؟ ئەو سیاسەتە دیموکرات لیبراڵەی حکومەت لە پرسی ژن وای کردووە ڕێکخراوە کۆنەپارێزە ئیسلامییەکان بەهێزبن. ئەمە ئەو ڕاستییە مێژوویە دەسەلمێنێ کە مافی ژنان، بەری خەبات و بیری شیوعیە و لەپێشەوەشیان، ژنانی شیوعی!

مانیفێستی کۆمۆنیستی و کاری هەرەوەزی.. سەلام عەبدوڵڵا

حکومەت بەهۆی سرووشتی پێکهاتنی پشتی لەبەرژەوەندی گشتی خەڵك کردووە، چینێکی سەرمایەداری بەستراو بە بەرنامەی سەرمایەداری جیهانی پەیڕەدەکات. بەم هۆیەوە قەیرانێکی گشتی کۆمەڵگای باڵی بەسەر ژیانی خەڵك گرتووو لەگەلیدا بیروبۆچوون و کەسایەتی و ڕەوشت و ئەدەبی و ڕۆشنبیری و ڕۆژنامەنووسی رزیوی خۆیشی لەگشت بوارەکان زاڵکردووە:

کەسایەتی نموونەیی= سەرمایەدار و خاوەن کەرتی تایبەت

بیناسازی= ڤیلا و شارە گرانبە”مۆدێرنەکان”

ژن= ژنی مۆدێل و سلیکۆن و لەشفرۆشی

ڕۆشنبیری= نیتشە، هایدەگەر، هیتلەر، پۆپەر و زانا و بیرمەندە ئیسلامگەراکان، فۆکۆیاما، میلتون فریدمان…هتد(ئەوەی دژ بە مارکسیزم بێت)

ڕۆژنامەنووسی= “بێلایەن”، میانڕەو بە نموونەی بی بی سی، واشنتونپۆست و هیرالدتربیون…هتد

لە ئەنجامی ئەم قەیرانە گشتییەدا، هەژاری و کەمدرامەتی و بێکاری و ئاژاوەی کۆمەڵایەتی و کۆچبەری سەرتاپای کۆمەڵگای گردێتەوە،

خەڵك پێویستی بە خۆراك، كرێی خانوو، نرخی نەشتەرگەری ودەرمان، جلوبەرگ و پێخەف و ناوماڵەیان هەیە.
كاری هەرەوەزی بە درێژایی مێژوو و تا ئێستا لە هەموو كۆمەڵگەكان رەنگی داوەتەوە(سەدان ملیون مرۆڤ كاری هەرەوەزی بە مانا جیاوازەكانی ئەنجامدەدەن و كوردستان نە لە سەردەمی كۆن و نە ئیمڕۆ لێی بێبەش نەبووە.
لەم بارودۆخە چەندین شێوەی سۆسیالیزم رەنگیداوەتەوە وەك:

- سۆسیالیزمی دەرەبەگایەتی(صەدەقە و خێر) بەسەر قوربانیانی ئەم سیستەمە دابەشدەكەن. خۆیان بە پیاوچاك و فریادرەس نیشاندەدەن وەك رێكخراوە ئیسلامییەكان. ماركس لەبارەیانەوە نووسیویەتی: هەر چۆن پیاوانی ئاین و دەرەبەگ بەردەوام دەست بەدەست دەڕۆیشتن، هەرئاوا سۆسیالیزمی ئاینی و سۆسیالیزمی دەرەبەگایەتی پێكەوە هەنگاودەنێن. هیچ لەوە ئاسنتر نیە رەنگی سۆسیالیستی بخەیتە سەر صۆفییەكی مەسیحی.
لە كوردستان نموونەی رێكخراوە خێرخوازە ئیسلامی و مەزهەبییەكان هەیە.
- سۆسیالیزمی بۆژوازی بچووك: (ئەم جۆرە سۆسیالیزمە بە زیرەكی زۆرەوە ناكۆكییەكان لە پەیوەندی بەرهەمهێنانی مۆدێڕن شیكردەوە و بیانووەكانی ئابووریناسە دووڕووەكانیان ئاشكرا كرد و بەشێوەیەكی لابەلاكەرەوە كاریگەرە وێرانكەرییەكەی ئامێرەكانیان سەرلماند و، دابەشكردنی كاركردن و" قەتیسكردنی سەرمایە و موڵكایەتی خانوبەرە و زێدە بەرهەمهێنان و قەیرانەكان و داڕزاندنی بەێچەندوچۆنی بۆرژوازی جووتیارە هەژارەكان و نەهامەتی پڕۆلیتاریا و ئاژاوە لە بەرهەمهێنان و جیاوازی ئاشكرا لە دابەشكدرنی سەروەت و جەنگی وێرانكارانەی پیشەسازی لەنێو گەلان و رزاندنی نەریتە كۆنەكان و پەیوەندییەكانی خێزانی كۆن و نەتەوە كۆنەكان- م. لاپەڕەی 61)
ئەم سۆسیالیستییە كۆنەپەرەست بوو، چونكە دەیویست رەوڕەوەی مێژوو بۆ دواوەوە بگەڕێنێتەوە.
- سۆسیالیزمی كۆنەپارێز یان سۆسیالیزمی بۆژوایی
ئێستا ئەم جۆرە سۆسیالیزمە لەبەرچاومانە وەك(رێكخراوی بارزانی و رێكخراوی مام). لە مانیفێستی كۆمۆنیستی هاتووە(بەشێك لە بۆرژوا ئارەزوومەندن بۆ چارەسەری بارودۆخی كۆمەڵایەتی خراپ بۆ دابینكردنی مانەوەی كۆمەڵگەی بۆرژوازی.
ئەوانەی لەم بەشەدا هاتوون بریتین لە: ئابووریناسان و

خێرەومەند و مر□قد□ستان و باشکەرانی بارودۆخی چینە رەنجەرەکان و رێکخەرانی کاری چاکە و ئیحسان و کۆمەڵەکانی بەزەیی بە ئاژەڵ و رێکخراوە میانڕەوی قەناعەتبوون و چەندین جۆر لە موسلیحە‌ بەرچاو تەسکەکان).

بۆرژوا سۆسیالیستەکان(مەرجی ژیانی کۆمەڵگەی نوێیان دەو□ت، -بە□ام- بەب□ خەباتکردن و ئەو مەترسیانە کە بەب□ چەندوچ□ن ل□دەکەو□تەوە. …ب□رژوایان دەو□ت بە ب□ پر□لیتاریا…وادەزانن لەو جیهانە بۆرژوا باڵادەست بێت، باشترین جیهانە….ئەم بۆرژوایە هەرگیز تێناگات لەوەی کە گۆڕینی بارودۆخی ژیانی ماددی پێویستی بە هەڵوەشاندنی پەیوەندییەکانی بەرهەمهێنانە کە تەنها بە رێگای شۆڕشگێری دەکرێت و، مەبەستی چاکسازی ئیدارییە پشت بە بنەمای ئەم پەیوەندی بەرهەمهێنانە دببەستێت، واتە هیچ لە پەیوە‌ندی کار و سەرمایە و کاری کرێگرتە ناگۆڕێت، بەڵکو لە باشترین حاڵەت خەرج کەمدەکاتەوە، خەرجی باڵادەستی بۆرژوا و بودجەی دەوڵەت سووکدەکاتەوە….)

- سۆسیالیزم و شیوعییەتی رەخنەگرانە و یوتوبیایی

ئەم جۆرە سۆسیالیستییە: 1- بە توندی دژی هەر جۆرە بزووتنەوەیەکی سیاسی کرێکارین 2- پێیان وابوو لەسەرووی ناکۆکێکی چینایەتین. 3- مێژووی جیهان لە راگەیاندن و بەکردەوو جێبەجێکردنی دێزاینە کۆمەڵایەتییەکان دەگۆڕدرێت. 4- هەڵویستێکی رەخنەگرانەی درووستیان هەبوو بۆ رۆشنکردنی کرێکاران. بابەتەکانیان دەربڕی ناکۆکی چینایەتی بوو کە دەستیپێکرد. لە سۆسیالیزمە(سۆسیالیزمی سان سیمون، فوریە و ئەوین) لە قۆناغی سەرەتایی پێکهاتنی ململانیی پرۆلیتاریا سەریانهەڵدا. ئەم رەوتە پێیان وابوو کە بە رێگای ئەنجامدانی خەیاڵاتە کۆمەڵایەتییەکانیان- دامە‌زراندنی کۆلۆنییە شیوعییان وەك(ڤالانستیرات – تەلارە کۆمەڵایەتییەکان لە مێشکی فورێە)و(ئیکارێ- وڵاتی□کی خەیاڵاوی)، ئیدی سەردەکەون، بەڵام مارکس ئەڵێ(لەپێناو دامەزراندنی ئەو تەلارانە لەسەر لم، دەبوو بانگەوازی دڵە چاکەکان و گیرفانی بۆرژواکان بکەن.).

لێرەش هەندێ گروپی بچووك بچووك هەیە بەم ئاراستەیە دەڕۆن و کاریگەریان نیە.

ئێمە وکاری هەرەوەزی

1- ئێمە هیچ یەك لەو جۆرە سۆسیالیزمانە نامانگرێتەوە: نە دەرەبەگین و نە بۆرژوای بچووك و نە بۆرجوازین و نە

خەیاڵپڵاوی دامەزراندنی(ئیکارێ)مان هەیە.

2- پشتمان بە هەڵویستی مارکس لە یەکەم بەیاننامەی ئینترناسیونال بۆ کرێکارانی دنیا بەستووە کە تێدا بە پێویستی دەزانێت هەرەوەزییەکان دابمەزرێن و پشتیوانیشان لێبکرێت.

3- هەڵویستی لینین لە کۆبۆنەوەی کۆپنهاگن دووپاتی کارەکانمان دەکات کە بۆ نموونە دەڵێ: خاڵی 2-گرنگی ئەم کۆمەڵانە لە پێناو خەباتی جەماوەرانەی پڕۆلیتاریادا هەدەکرێت گەورەتربێت، بە پشتیوانیکردنی کرێکاران لە سەرەوەختی مانگرتندا، لەسەرەوەختی کورتهێنان و تەنگەژەکاندا، لەسەرەوەختی وەدەرکەوتنە سیاسییەکان…هتد. هەروا کۆنگرەی هەموو وڵاتان داوادەکەن: ب- لەڕێی بانگەشەیەکی سۆسیالیستانەی بۆچانەوە لە نێو کۆمەڵەکانی بەکارهێناندا، بەشداری بکرێت لە بڵاوکردنەوەی ئایدیای خەباتی چینایەتی و سۆیالیستی لەنێو کرێکاراندا. ج- هاوکات هەوڵدان بۆ درووستکردنی نزیکایەتییەك لەنێو هەموو فۆرمەکانی بزووتنەوەی کرێکاریدا.

4- ئێمە کاری هەرەوەزی وەك پرد و فێرگە و مەشقکردن و ڕۆشنبیری و ئەدەب بۆ پێگەیاندنی کادری جەماوەری دەزانین بۆ پەیوەندی لەگەل قوربانیانی سەرمایەداری و بەهێزکردنی گیانی هاریکاری و یەکگرتنیان بۆ سەرخستنی خەبات لەپێناو دنیابینی عەداڵەتی کۆمەڵایەتی بۆ بنەبڕکردنی گشت جۆرەکانی ستەمکاری.

5- کارکردنی بۆ نەهێشتنی ستەمکاری پێویستی هەیە بە بەکژداچوونی نەخۆشی پەرتەوازی وگروپچێتی و نائومیدی و بیروکراسی و تەمەڵی و وتارنووسە نەرجسی و سازشکار و خۆبەزلزانەکان و پەراوێزی.

6- پەیوەندیکردن بە جووتیارانی ئەو ئاوایانە کە کاری هەرەوەزی ئەنجام دەدەن و گرێدانیان بە یەکتری و لەگەل کارە هەرەوەزییەکانی ناو شارەکان.

7- گەڕاندنەوەی ئومید و بەهێزکردنی بەدیل بۆ سیستێمی وەحشیگەری حکومەتی موڵکایەتی تایبەت(سەرچاوەی جۆرەکانی ستەمکاری)و نووسەر و ڕۆشنبیرە فرەبێژە هیچ لەبارەکانی لە نموونەی ئێستایدا: لیبڕالیزمی نوێ.

ئەم نووسینە بۆ گفتوگۆکردن و رەخنەگرتنی بنیاتنەری بۆ بەرفرانکردنی کاری هەروەزی یان پەرچدانەوەی و پێشکەشکردنی کارێکی باشتر لە کاری هەرەوەزی.

3 نامەی ئەنگلس بۆ مارکس و: سەلام عەبدوڵڵا

لەم 3 نامەیە بە کورتی تێڕوانینی مارکس و ئەنگلس پیشاندەدەن سەبارەت بەو بارودۆخە کە پێغەمبەری ئیسلام شۆڕشی کردووە. ئەمە یەکەم نامەیە و لە ڕۆژانی داهاتوو دوو نامەکەی تریشیان بڵاودەکەمەوە.

نامەی ئەنگلس بۆ مارکس

مانشیستەر 24.ئایار. 1853

… دوێنێ ئەو کتێبەم خوێندەوە کە باسیم بۆ کردی سەبارەت بە نەقشە عەرەبییەکان وچێن بایەخی خۆی هەیە سەرەڕای ئەوەی کە گشتی باسی پیاوئاینییەکان و تەوراتە بەشێوەی بێزئاوەر. سەرکەوتنە مەزنەکەی لەوەدایە کە توانیویەتی بیسەلمێنێ کە جیبێن هەندێ هەڵەی کردووە سەبارەت بە جوگرافیای کۆن. ئێمە ئەتوانین بەڕو هەڵانە ئەو ئەنجامە دەستکەوێت کە لاهوتی جیبونیش هەڵەیە. بابەتەکەی جوگرافیای مێژوویی دوورگەی عەرەبییە بە قەڵەمی بەڕێز(شارل فۆرست)ەوە.

ئەوەی مرۆڤ ئەتوانێت لەو کتێبە دەستیبکەوێت، ئەمەیە:

1- باسی ڕەچەڵەك لە(تکوین) و پێی وایە ڕەچەڵەکی نوح و ئیبراهیمە…هتد، هەژماری زۆر درووستە بۆ عێلە بیابانشینەکانی ئەو کاتە. بە گوێرەی خزمایەتی زمانەوانی نزیك یان دوور…هتد و، وەك دەزانین ئەو عێلە بیابانشینانە لەوکاتە و تا ئێستاش بەردەوام ناوی خۆیان ناوە(وەچەی صالد، وەچەی یوسف..هەروا)، واتە کوڕانی فڵان و فیسارە وەچە و ئەم ناولێنانە کە لە شێوەی بوونی شوانکاری سەرچاوەی وەرگرتووەو، لەدوایدا هەر بۆ ئەم ناولێنانە دەمانباتەوە.

ناو هەژمارەکەی(تکوین) زیاد یان کەم دووپات دەکرێتەوە لە جوگرافیاناسە دێرینەکان. هەروا ڕۆژهەڵات ناسە نوێکان دەیسەلمێنن کە ناوە کۆنەکان لەگەڵ گۆڕانکارییەکان لەسەر زاراوە ناوچەییەکان هێشتا لە زۆربەی ناوەکان ماونەتەوە.

هەرچییەك روویدابێت، دەردەکەوێت کە خودی جووەکان هیچ تر نەبوون بێجگە لە عێلێکی بچووکی بیابانشین، ڕێك وەك هەموو ئەوانیتر و، بارودۆخە ناوچەییەکان و کشتوکاڵییەکەی لە ناکۆکیدا بوون لەگەڵ

بیابانشینەکانی تر.
2- ئەوەی پەیوەندی بە داگیرکاریە گەورەکانی عەرەبەوە هەیە کە کاتی خۆی باسمان لێوە کرد: بیابانشینەکان وەك مەغولەکان، ماوە ماوە کاری داگیرکارانەیان دەکرد. ئیمبراتۆریەتی ئاشووری و بابلی هاوتا لەلایەن عێلە عەرەبە شوانکارەکان دامەزران کە پاشان خەلافەتی بەغدایان لێ دامەزرا.
کلدانییەکان کەێ دامەزرێنەرانی ئیمبراتۆرییەتی بابلین، ئێستاش بە هەمان ناو(بنی کالد)و شوێن هەن.
پەرەسەندنی خێرای شارەکان وەك نەینەوا و بابل بە هەمان شێوە بە وردی پێشی 300 ساڵ روویدا و هاوشێوەیان شارگەلی مەزن دامەزران وەك (أغرا و دلهی و لاهور و مونان) لە هیندستانی رۆژهەڵات بە هۆی داگیرکاری ئەفغانی یان تتەری. ئا بەم شێوەیە فتوحاتی مەحەمەدی زۆرێك لە خەسلەتە تایبەتەکانی لەدەستدەدا.

3- پێدەچێ کاتێ عەرەبەکان لە باشووری رۆژئاوا جێنشین بوون، وەك بیناسازییەکانیان دەیسەلمێنن، شانیان لە شان شارستانییەتی میسری و ئاشوورییەکانیان دەدا. ئەمە شتی زۆر لەێ فتوحاتی مەحەمەدی رووندەکاتەوە. ئەوەی پەیوەندی بەو ئاینەوە هەیە، پێدەچێت بە گوێرەی ئەو نەقشە کۆنانە لە باشوور کە تێدا نەریتی کۆنی قەومی عەرەبی باڵادەستە تایبەت بە یەکتاپەرەستی(لەنێو هیندی و ئەمریکاییەکانیش باڵادەستەن)، ئەو نەریتەیە کە عیبرانییەکان بەشی زۆر کەمی لەو نەریتە پێکدەهێنن.
شێوەی ئاینی مەحەمەد وەك گشت بزووتنەوە ئاینییەکان، لە رووکەشیدا بەرچدانەوە بوو، گەڕانەوەیەکی زارەکی بوو بەرەو رابردوو و ساکاری. ئەمما کتێبی گوایە پیرۆزی یەهودی هیچ تر نیە بێجگە لە تۆمارگەیەك بۆ نەریتی ئاینی وخێڵێ کۆنەکانی عەرەبێ و راستکراوەتەوە بە کردەی زوو جیابوونەوەی یەهودییەکان لە دراوسێ دەمارگیرەکانیان، بەڵام بیابانشینەکان-ئەمە ئێستا بە روونی بۆ من دیارە-.
ئەوەی دەوری فەلەستین بە دیوی عەرەب تەنها بە بیابان و زەوی بیابانشینەکان گیراوە، شیکاری گەشەکردنی جودامان بۆ دەکات.
بەڵام نەقشی عەرەبی کۆن و نەریتەکان و قورئان و ئەوساکارییە کە پێمان دەکرێت رەمزەکانی هەموو رەچەڵەکان بکەینەوە…هتد، ئەم راستییە دەیسەلمێنێ کەوا ناوەڕۆکە سەرەکییەکەی عەرەبی بووە یان روونتر بڵێین بەگشتی سامی بووە وەك حاڵەتی قارەمانێتی ئیدا و ساغای ئەڵمانی لای خۆمان.

دڵسۆزتان: ف. أ
سەرچاوە: مراسلات مارکس انجلز، ترجمە فۆاد ایوب، لاپەڕەی 83-92

نامەی مارکس بۆ ئەنگلس
لەندەن لە 2 حوزەیران 1853

….ئەوەی لە نامەکەت پەیوەندی بە عبرانی و عەرەبەوە هەیە بایەخێکی گەورەی لەلام وروژاند. و بەم بۆنەیە:

1- دەتوانین بیسەلمێنین کە هەر لەسەرەتای مێژووەوە پەیوەندی گشتی هەبووە لە نێوان ئێلە رۆژهەڵاتییەکان، لە نێوان بەشێکیان کە جێنشین بوون و بەشێکی تری ئێلەکان درێژەیانداوە بە ژیانی بیانی.

2- لە سەردەمی مەحەمەد رێگاکانی بازرگانی لەنێوان ئۆروپا بۆ ئاسیا تا رادەیەکی زۆر گۆڕا و شارەکانی دوورگەی عەرەبی کە پشکی گەورەی بازرگانیان هەبوو لە گەل هیندستان، لە حاڵەتی وێرانی بازرگانی بوون. بەگشتی ئەم خاڵەش هێزێکی گەورەی پێدا.

4- سەبارەت بە مەسەلەی ئاینەکەوە، لە هاوکێشە گشتیەکاندا چارەسەر دەکرێت و پاشان وەڵامی پرسیارەکە ئاسان دەکاتەوە: بۆچی مێژووی رۆژهەڵات وەك مێژووی ئاینەکان دەردەکەوێت؟

سەبارەت بە پێکهاتنی شارە رۆژهەڵاتییەکان، مرۆڤ ناتوانێت لە کتێبەکەی پیرە فرانسووا بیرنیە شتێکی باشتر و بریقەدار و جوان و زیندووتر بخوێنێتەوە(ماوەی 9 ساڵ پزیشکی لاورنغ زیبە بوو).(….)

بیرنێ پێیوایە بەراستی شێوەی بنەڕەتی هەموو دیاردەکان لە رۆژهەڵات- مەبەتی تورکیا و ئێران و هیندستانە- ئەوەیە کە موڵکایەتی تایبەتی زەوی بوونی نییە. ئەمەە کلیلە راتەقینەکەیە و تەنانەت بۆ ئاسمانی رۆژهەڵاتی…

نامەی ئەنگلس بۆ مارکس
مانشیستەر لە 6. حوزەیران. 1853

…لە راستیدا نەبوونی موڵکایەتی تایبەتی زەوی کلیلی هەموو رۆژهەڵاتە بەنیسبەت مێژووی سیاسی یان مێژووی ئاینی، بەڵام سەیر ئەوەیە چۆن رۆژهەڵاتییەکان تەنانەت بە شێوە دەرەبەگایەتەکەیشی نەگەیشتن بە موڵکایەتی خانوبەرە ؟

پێموایە هۆکارەکەی بەشێوەی سەرەکی دەگەڕێتەوە بۆ کەشوهەوا، بۆ پەیوەندی بە سرووشتی زەوی، بەتایبەتی بەو بەشی بیابانە پانوبەرینەکەی کە لە دوورگەی عەرەبییەوە درێژەی هەیە تا ئێران و هیندستان و وڵاتی و تتەر تا دەگاتە بەرزاییەکانی زوورگاوی ئاسیا.

لێرەدا ئاودێری دەستکرد یەکەم مەرجی کشتوکاڵی بووە و ئەمەش کاری کۆمەڵە، هەرێم یان حکومەتی ناوەند بووە. لە هیچ رۆژێك لە رۆژان

هیچ حکومەتێکی رۆژهەڵاتی لە 3 ئیدارە زیاتری نەبووە: دارایی(چەپاوکردنی ناوخۆ)، جەنگ(چەپاوکردنی دەرەوە و ناوەوە)، کارە گشتییەکان(بایەخ بە زاوزێ)ی دەدا.

حکومەتی بەریتانی لە هیندستان بەرچاو تەسکانە رەفتاری لەگەڵ خاڵی یەکەم و دووهەم کردووە و خاڵی سێهەمیان بە تەواوی پشتگوێ خستووە تا ئەو رادەیە کە کشتوکاڵی وڵاتەکە مەترسی وێران بوونی هەیە. لێرە هەرگیز کێبرکێی ئازاد سەرناکەوێت.

ئەو پەینریزکردنی دەستکردی زەمینە کێتایی هات لەگەڵ خراپبوونی سیستەمی ئاودێری، ئەو حەقیقەتە سەرسووڕهێنەرەمان بۆ ئاشکرا دەکات کە رۆژێك لەرۆژان تەواوی ناوچەکان ئاوەدان بوون و ئێستا نەماون و لەناوچوون وەك شاری(تدمر،بترا و کەلاوەکانی یەمەن و ناوچەگەلی تر لە میسر و ئێران و هیندستان)و ئەو راستییەشمان بۆمان شی دەکاتەوە کە یەك جەنگی وێرانکەرانە دەتوانێت وڵاتێك بۆ چەندین سەدە چۆڵ بکات و هەموو شارستانێکەی لەناوببات.

پێمواية وێرانکردنی بازرگانی لە باشووری دوورگەی عەرەبی پێش مەحەمەد کە تۆ بە درووستی بۆی چوون، یەکێکە لە هۆکارەکانی شۆڕشی مەحەمەد، ئەو ناوچانەیش دەگرێتەوە. من مێژووی بازرگانی یەکەم شەش سەدەی پێشی مەسیح بە تێروتەسەلی نازانم تا بڕیاربدەم لەسەر بارودۆخی ماددیانە بەگشتی وبە گوێرەی پێویستیش لەبارەی هۆکارەکانی پەسەندکردنی بازرگانی بەڕێگای ئێران بۆ دەریای رەش و بەڕێگای بەندەری فارسی بۆ سوریا و ئاسیای بچووك لەسەر رێگای دەریای سوور. بەهەر حاڵ دیارە دابینکردنی ئاسایشی رێژەیی رێکخراو بۆ کاروانەکان لە ئیمبراتۆرییەتی فارسی کە ساسانییەکان حوکمڕانیان دەکرد، کاریگەری گەورەی هەبووە، بەڵام یەمەن لە اڵانی 200- 600 لەژێر دەسەڵاتی ئەحباشەکان بوو و تا رادەیەك یان داگیرکراوە یان تاڵانکراوە. شارەکانی باشووری دوورگەی عەرەبی کە هێشتا لە سەردەمی رۆمانییەکان ئاوەدان بوون، لە سەدەی حەفتەیەم یوون بە کەلاوە. لە ماوەی 500ساڵدا بیابانشینەکان دەوروبەری ئەوکەلاوانە بڕوایان هێنا بە نەریتی خورافی و ئەفسانەیی پەتی لەبارەی رەچەڵەکیان(بڕوانە قورئان و مێژوونووسی عەرەبی النفیری) و ئەو ئەلفوبێیەی کە نقشەکانیان پێ نووسیوە لەو دەڤەرە بەتەواوەتی نەناسراوبوون گەر چی ئەلفوبێی تر نەبووەو خودی نووسین بە کردەوە لەبیرکرابوو.

ئەو شتانە کە هاوشێوەی نەقشەکان بوون لە پاڵیاندا((پاڵەوانەکان))یش هەبوون و مەرجی بازرگانی گشتی بوون، جۆرە وێرانی راستەوخۆ و توندڕەو بەشێوەی رەها ناکرێت راڤەی تریان بۆ بکەن بێجگە لە داگیرکاری حەبەشییەکان کە پێش هاتنی مەحەمەد بە

40 ساڵ لەناوبران. شایانی باسە کە ئەمە یەکەم کاری هوشیاری قەومی عەرەبی بێدا بوو و داگیرکارییەکانی فارسەکانیش لە باکوورە کە نزیك مەککە بوونەوە، هاندەریان بوو.
من لە ڕۆژانی داهاتوو بایەخ بە ژیانی خودی مەحەمەد دەدەم و هەرە چییەك بێت، تا ئێستا وای دەبینم مۆرکی پەرپەرچدانەوەی بیابانشینەکانەی دژ بە جووتیارە نیشتەجێبووەکانی شارەکان، ئەوانەی لەو کاتەدا کە لە ئاینەکانیان تا رادەیەکی زۆر بێڕەوشت بوون بە تێکەڵکردنی پەرستنی بێگەنیان بۆ سرووشت و ئاینی یەهودی و مەسیحی بێگەن.

□

سەرچاوە: مراسلات مارکس انجلز، ترجمە فؤاد ایوب، لاپەڕەی 83-92

دەسەڵاتی سۆڤێت و بارودۆخی ژنان… سەلام عەبدوڵڵا

دووهەم یادی دامەزراندنی دەسەڵاتی سۆڤێت هانمان دەدا بۆ ئەوەی بەگشتی چاوێك بگێڕین بەوەی ئێمە چی لەو ماوەیە دەستکەوتووە و بەمەبەستی بیرکردن لە گرنگی و ئامانجی رووادنی ئەو شۆڕشە.
بۆرژوا و لایەنگرانی تۆمەتبارماندەکەن بە پێشێلکردنی دیموکراسی، بەڵام ئێمە دووپاتی دەکەینەوە کە شۆڕشی سۆڤێتی، بە قووڵی و بەرینی پاڵێکی بێوێنەی داوە بە پێشخستنی دیموکراسی.
دیموکراسی لای ئێمە، دیموکراسییە بۆ ئەو کارگەر و جەماوەرەیە کە سەرمایەداری دەیاچەوسێنێتەوە، کەواتە دیموکراسی سۆسیالیستیە(دیموکرای لەپێناو کارگەران)، دیموکراسی بۆرژوایی نیە(دیموکرای لەپێناو سەرمایەگوزار و سەرمایەدار و دەوڵەمەندەکان).

کێمان لەسەر حەقە؟
تێڕامانی جددی لەم مەسەلەیە و قووڵکردنی، واتە ئەزموونی ئەم دوو ساڵە لەبەرچاو بگرین و ئامادەببین بۆ گەشەپێدانی بەشێوەیەکی باشتر.

دۆخی ژنان بەروونییەکی تایبەت جیاوازی لە نێوان دیموکراسی بۆرژوایی و دیموکراسی سۆسیالیستی پێشاندەدا و بەشێوەیەکی روون وڵامی ئەو پرسیارە دەداتەوە.
ژنان لە هیچ یەك لە کۆمارە بۆرژواییەکان(لەو وڵاتانە کە موڵکایەتی تایبەتی زەوی و کارگە و پشکی بانق هەیە…هتد) مافی یەکسانیان نەبووە، تەنانەت لە وڵاتانەشدا کە لە هەموویان دیموکراسیترن. ژنان لە هیچ شوێنێکی جیهانی سەرمایەداری بە پێشکەوتووترینیشیانەوە، ئەم یەکسانییەی لای ئێمەی نەبووە، گەرچی زیاتر لە سەدە و چارەکێك لەسەر شۆڕشی فەرەنسی مەزن تێپەڕیوە(شۆڕشی بۆرژوازی دیموکرات).
دیموکراسی بۆرژوایی بەزارەکی بەڵێنی یەکسانی و ئازادی دەدا، بەڵام هیچ یەك لە کۆمارە بۆرژواکان مافی یەکسانی بە ژنان(نیوەی مرۆڤایەتی)، یەکسانی تەواویان لەگەل پیاوان لەبەردەم یاسا نەداوە و هەروا ژنان لە باڵادەستی و دەسەڵاتی پیاوان بەسەریانەوە ئازادنەبوونە.
دیموکراسی بۆرژوایی، دیموکراسی قسە و وتەی زلن، بەڵێن و درووشمی گەورە و جوانن لەبارەی ئازادی و یەکسانی، بەڵام لە پشت هەموو ئەو وتانەێدا، کۆێلەیی و نایەکسانی بۆ ژنان شاراوەتەوەو هەروا کوێلایەتی و نایەکسانی بۆ کارگەران.
بەڵام دیموکراسی سۆڤێتی یان دیموکراسی سۆسیالیستی، ئەو وتە قەبانەڵی رادەماڵی، چونکە راست نین و جەنگی بێبەزییانە بەرپادەکات دژ بە ریاکاری گەورەی موڵکدارەکانی خانوبەرە و سەرمایەدارەکان و جووتیارە دەوڵەمەندە((دیموکراتەکان))کە دانەوێڵە دەشارنەوە و خۆ دەوڵەمەند دەکەن بە فرۆشتنی دانەوێڵە بە کرێکارە برسییەکان بە نرخی بازاڕی رەش.

دەبا بڕوخێت ئەو درۆزنە قیزەوەنانەو با بزانین کە نە یەکسانی هەیە و نە دەبێ لەنێو چەوساوەکان و چەوسێنەران و نە ئازادی راستەقینە هەیە و دەبێ ئەگەر ژنان ئازاد نەبن لەو ئیمتیازاتانە کە یاسا جێگیری دەکات بۆ پیاوان و ئەگەر کرێکاران ئازاد نەبن لە بندەستی سەرمایە و ئەگەر جووتیارە زەحمەتکێشەکان لە باڵادەستی سەرمایەدار و خاوەن خانوبەرە و گەورە بازرگانەکان رزگاریان نەبێت.
با لە درۆزن و دووڕووە گەمژەکان گەڕێین، بۆرژوا و لایەنگرەکانی فێڵ لە خەڵك دەکەن، باسی ئازادی و یەکسانی و دیموکراسی بە گشتیان بۆ دەکەن، بەڵام ئێمە بە کرێکاران و جووتیارن دەڵێین دەمامکی سەر رووی ئەو درۆزنانە لاببەن، چاوی ئەو کوێرانە بکەنەوە:

▪ لافی یەکسانی کام رەگەز لەگەل کام رەگەز لێدەدەن؟
▪ لافی یەکسانی کام نەتەوە لە گەل کام نەتەوە لێدەدەن؟
▪ لافی یەکسانی کام چین لەگەل کام چین لێدەدەن؟
▪ ئازادی لە باڵادەستی کێ و لە چ چینێك؟ ئازادی بۆ کام چینە کە ئێوە باسی لێوە دەکەن؟

ئەوەی باسی سیاسەت و دیموکراسی و ئازادی و یەکسانی و سۆسیالیزم دەکات و ئەم پرسیارانە ناورووژێنێت و لە پلەی یەکەم دایاننانێت و، لە دژی هەوڵی شاردنەوە و پەراوێزخستنیان خەبات نەکات، ئەوا دوژمنی سەرسەختی کارگەرانە، گورگێکە لەبەرگی مەڕ و گەورەترین رکابەری کرێکاران و چووتیارانە، خزمەتکاری خاوەن خانوبەرە گەورەکان و قەیسەر و سەرمایەدارەکانە.

دەسەڵاتی سۆڤێت لە ماوەی دوو ساڵ لە دواکەوتووترین وڵاتانی ئێروپا، لەپێناو ئازادی ژنان و مافی یەکسانیان لەگەل رەگەزی((بەهێز))، زۆر زۆر زیاتری کردووە لە هەموو کۆمارە پێشکەوتووە دیموکراتەکانی دنیا لە ماوەی 130 ساڵ.

لەگەل هەموو وشە گەورەکان لەبارەی پەروەردە و رۆشنبیری و شارستانیەت و ئازادی لە هەموو کۆمارە سەرمایەدارەکانی سەرزەمین، یاساگەلێکی زۆر قیزەوەن و پیس و دڕندە هەیە، یاساگەلێك کە نایەکسانی بۆ ژنان جێگیردەکەن سەبارەت بە هاوسەرگیری و جیابوونەوە، نایەکسانی بۆ منداڵە سرووشتی و ((یاساییەکان))و ئەمتیازات بۆ پیاوان جێگیردەکەن و زەلیلی ژن و بەکارهێنانی توندوتیژی لەگەلدا.

باڵادەستی سەرمایە و ستەمکارییەکانی موڵکایەتی تایبەتی((پیرۆز)) و زوڵمی گەمژانەی بۆرژوازی بچووك و چاوچنۆکی خاوەن کاری بچووك هەموویان پێکەوە رێگریان کرد لە دیموکراسیترین کۆماری بۆرژوازی دەست بۆ ئەو یاسا قیزەوەن بۆگەنانە ببرێت.

بەڵام لە کۆماری سۆڤێت، کۆماری کرێکاران و جووتیاراندا بە مشتێك هەموو ئەو یاسایانەی راماڵی و بەرد لەسەر بەردی ئەو درۆ و نیفاقە بۆرژوازیهانەی نەهێشت.

دەبا بڕوخێت ئەو درۆیانە، دەبا بڕوخێن ئەو درۆزنانە کە لافی ئازادی و یەکسانی بۆ((هەمووان)) لێدەدەن و رەگەزێکی چەوسێنەر و چەند چینێکی چەوساوە و موڵکایەتی تایبەتی سەرمایەداران و پشکی بانق و کەسانی دەوڵەمەندبوو لە زێدەی دانەوێڵە و برسییەکان کوێلە دەکەن.

نەخێر، نە ئازادی بۆ هەمووان و نە یەکسانی بۆ هەمووان،

بەڵکو خەبات دژی چەوسێنەران و سەرمایەگوزاران و لەناوبردنی هەموو تواناکانیان بۆ چەوساندنەوە و سەرمایەگوزاری. ئەمە درووشمی ئێمەیە!

- ئازادی و یەکسانی بۆ رەگەزی چەوساوە.
- ئازادی و یەکسانی بۆ کرێکار و جووتیاری زەحمەتکێش.
- خەبات دژی چەوسێنەران، خەبات دژی سەرمایەداران، خەبات دژی دەرەبەگ(کۆلاك)ی جامباز- ئەمە هاواری تێکۆشانمانە-، ئەمە راستی پڕۆلیتاریایە، راستی خەبات دژ بە سەرمایە، بەو راستییانەی رووبەڕووی دەربڕینە هەنگوینی و دووڕوییەکانی جیهانی سەرمایەداری بووینەوە لەبارەی ئازادی و یەکسانی بەشێوەیەکی گشتی و ئازادی و یەکسانی بۆ هەمووان.

مەسەلەکە ئەوەیە کە ئێمە رێك دەمامك لەسەر ئەو درۆیانە پارچەپارچە کردو، لەبەر ئەوەی ئێمە بە سووربوونی شۆڕشگێڕانەوە ئازادی و یەکسانی بۆ چەوساوەکان و کارگەران دژ بە ستەمکاران و سەرمایەداران و دەرەبەگەکان جێبەجێدەکەین.

رێك لەبەر ئەوانە لە دووهەم یادی دامەزراندنی دەسەڵاتی سۆڤێتی و سەرەڕای برسێتی و سەرما و هەموو موسیبەتی ئەو غەدرانەی کە ئیمپریالیستەکان بە کۆماری روسیای سۆڤێتی دەگەن، بڕوای بتەومان هەیە بە درووستی خەباتمان و بڕوای بتەومان هەیە بەوەی دەسەڵاتی سۆڤێتی بۆ چەندوچۆن لە هەموو جیهان سەردەکەوێت.

لە پراڤدا، ژمارە 249، لە 6 تشرینی دووهەم 1919،
ف. لینین. جلدەکان، پاریس- مۆسکۆ، جلدی 30، لاپەڕەی 116-119
بە عەرەبی لە کتێبی(لینین و المرأة، تعریب زینب نبوە)

یەکگرتنمان لەبەرامبەر (ئۆکرانا).. سەلام عەبدوڵڵا

جەنگ و ڤایرۆسی ئۆکرانیا و کرۆنا جیاوازی زۆریان نیە، یەکەمیان ئابووری-سیاسییە و ئەوی تر تەندرووستی و بۆنی مەرگیان لێدێت و هەر ئەوەندەیە کە جەنگ هاتە پێشەوە، هیچ کەس باسی ڤایرۆسەکە ناکات.

هەر چۆن مرۆڤایەتی بە یەك دەنگ دژ بە کرۆنا راوەستان، ئاواش دەبێ هەمان هەڵویستمان هەبێت دژ بە جەنگەکە، ئاخر نە پوتین شیوعییە و نە ناتۆ دیموکرات، هەردوولایان کەمپی سەرمایەدارین و ململانیانە لەسەر دابەشکردنی بازاڕەکانە.

لە عیراق و کوردستان دەبینین حزبە چەتە خۆفرۆشەکانی ناتۆ درێژە بە هاوپەیمانییەکانیان دەدەن و تەنها رووسیا مەحکوم دەکەن و سەرسامن بە "نیشتمانپەروەری" نازی و راستڕەوەکانی ئۆکرانیا و هەیشە وێنەی پۆتین هەڵدەواسن گوایە دژ بە هەیمەنەی ئەمریکایە.

بەرەی ئینسانییە[illegible]:

تاوانی ناتۆ لە جەنگی یوگسلافیا 1999 و ئەلبانیا تا لیبیا و سوریا، ئیمڕۆ رووسیا ئەنجامی دەداو، هەر چۆن لە دژی وەحشیگەری داگیرکردنی یوگسلاڤیا بەشداری ناڕەزایەتی و خۆپیشاندانەکانم دەکرد، ئێستا بە هەمان شێوە دژی جەنگی رووسیام لە ئۆکرانیا بەبێ ئەوەی زەڕەیەك پشتیوانی لە وەحشیگەری ناتۆ بکەم.

تاقە وڵام بەم بارودۆخە مەترسیدارە بۆ مرۆڤایەتی ئەمەیە:

(ئاشتی سۆسیالیستی)!

بۆ بەڕێز قوبادی جەلیلزادە نەخێر تورك نەهات.. سەلام

عەبدوڵڵا

- حزبی شیوعی تورکیا نەهات
- حزبی دێڤرمچی تورکیا نەهات
- حزبی (دەڤ یول)ی تورکیا نەهات
- (دەڤ سۆل)ی تورکیا نەهات
- بۆلشەفیك پارتیزانی تورکیا نەهات
- حزبی شیوعی تورکیا مارکسی لینینی(TKP/ML) نەهات
- ڕێکخراوی مافی مرۆڤ لە تورکیا نەهات
- حزبی مارکسی لینینی تورکی(MLKP) تورکیا نەهات
- بزووتنەوەی ئاشتی تورکیا نەهات
- حزبی DKP/BOE لە تورکیا نەهات
- حزبی DKP لە تورکیا نەهات
- حزبی MKPنەهات
- ڕێکخراوی کۆمۆنارە شۆڕشگێڕەکانی تورکیا نەهات
- پارێزەرەکانی ئێجەڵان نەهاتن
- دایکانی ئاشتی نەهاتن
- نە سێڵدا بە شمشێرەوە هات، نە نازم بە ئار بی جی و نە باموکی و جیم قەرەجی بە تەور هاتن و نە ئیسماعیل بێشکچی بە چەقۆ هات و نە سازان ئەقسو بە تفەنگەوە هات و نە گروپی مۆسیقی (yorum) یوروم بە هەڕڕه هاتن.
- حزبی گەلانی دیموکراتHDP نەهات
- ئەوە ئێردوغانی ناسیونالیست و ئیسلامی بە حزبەکەیەوە و گورگە بۆرەکان هاتن
- حکومەتی ملیتاریستی ئەلب ئەرسەلان هات
- ملیتاریستەکانی کودەتای 71 هاتن
- دیکتاتۆر کەنعان ئیڤرین هات
- ئەتاتورك هات

نەخێر!

چیاکانی کوردستان بە خوێنی هاوڕێ شیوعی و چەپەکان سوورکراوە.

فەرموو لە خەڵکی دەرسیم و عەفرین بپرسن، داوای لیستی ناوی تورکە شەهید و بریندار و زیندانی و دەربەدەرو دوورخراوە شیوعی و چەپ و مرۆڤددۆستە و دیموکراتەکانیان بکەن

دەتەوێت بزانیت کێ هات؟ بۆ نموونە:

- حکومەتی AKPی ئیسلامفاشیستی تورکیا هات
- حکومەتی رەگەزپەرەستی تورکیا هات

حزبی ئیسلامی تورکیا هات

چی ئەنووسی بنووسە، نەك بنووسیت(تورك هات).

هێنراوەیەکی جوان و بە سۆزتان نووسیوە، بەڵام دوور لە ئارەزووی من و تۆ، گشتاندن هەڵەیەکی کوشندەیە و خزمەت بە رەگەزپەرەستی دەکات و با بویشمە پیتان: ئەپارتەهاید تاوانە دژی مرۆڤایەتی و سزای قورسی لەسەرە.

ئێستا خۆتان ئازادن لەوەی ئەو کۆپێیە دەسڕنەوە یان راست بکەنەوە.

بەرهەمی ئیکۆلۆژی یان جینتەکنەلۆژی؟! ... سەلام عەبدوڵڵا

راستە تەماتەکە بێ تامە؟!

بلانکی وتی: (کێ ئاسنی هەبێت، نانیشی دەبێت). ئێمە بەزیادەوە ئاسن و نانمان هەیە، بەڵام ئاسنەکەمان زۆر بۆ پیشەسازی چەك بەکاردێت و نانەکەمان ژەهراوی دەکرێ، بۆیە بۆچوونەکەی(کارڵ لیبنشت)سوارترە: (زانست دەسەڵاتە، دەسەڵاتیش زانست). لێرەشدا زانستمان لەبارەی مەترسی بواری جینتەکنەلۆژی و ماددەی لەناوبردنی گژوگیاو مەلوموورە زیانبەخشەکان وکارتێکردنەکانیان لەسەر خۆراك و تەندرووستی و ژینگە زۆر نزمە، بۆیە بەبێ دەسەڵاتی لەبەردەمیان راوەستاوین و ئەوەی لەم بارودۆخە قازانج دەکات، کۆمەڵێ دەوڵەتان، نەوکەر، جانباو و کۆمپانیا باننناسیونالەکانە.

هەموومان وەك هاوڵاتی وا راهاتووین ئەوەی لە بازاڕ هەیە دەیکڕین و دەیخۆین بەبێ ئەوەی بزانین خۆراکەکان چۆن بەرهەمهاتوون و چیان تێدایە و چ مادەیەکی کیمیاوی و ژەهرێك لەکاتی رواندن بۆ لەناوبردنی گژوگیا مەلوموری زیانبەخش بەکارهاتووە. ئێمە هێشتا پرسیاری خۆراکی جینات گۆڕاو و کارتێکردنی بەسەر تەندرووستیمان

نەکردووە. بەڵام لە هەمان کاتدا گوێمان لە چەندین نەخۆشی ترسناك دەبێ. ئێستا پرسیاری: ئەزانی تەماتەکە بۆ تامە…ئەزانی ماسی هاوردە و ماسی حەوزەکان تامی ماسی رووباری ئەڵوەن نادەن!
Jaques Diouf(سەرۆکی ڕێکخراوی خۆراکی جیهانی)وەك هاوپشتییەك لەگەل یەك ملیارد مرۆڤی برسی و هەژار بۆ ماوەی ڕۆژێك لە خواردن مانیگرت و 500زانای کشتوکاڵ لە لووتکەی جیهانی ڕێکخراوی ناوبراو دژ بە جینتەکنەلۆژی وەك چارەسەرێك پێشنیاری(گەشەپێکردنی کشوکاڵی بیولۆژی)یان کرد. دوا هەواڵەکانیش لە(سایتی ئینفۆ ئەمازۆنس) ڕۆژی 9/6/2011ڕایگەیاند کە پەرلەمانی وڵاتی پیرۆ بڕیاری دا ڕێگەدان بە کشتوکاڵی جینتەکنەلۆژی بۆ ماوەی 10ساڵ دوابخەن.

سەدان ڕێکخراوی جیهانی دژ بە بەروبوومی جینگۆڕاو ناڕەزایەتی دەردەبڕن

لەلایەکی ترەوە سەدان ڕێکخراوی جیهانی دژ بە جینتەکنەلۆژی ڕاگەیاندنێکی12 خاڵیان بڵاوکردووە و لە خاڵی یەکەم پێیان وایە خۆراك مافێکە لە مافە جیهانییەکانی مرۆڤ و خواردن تەنها کاڵا نییە، لە خاڵی7 داوای زامنکردنی کشتوکاڵی ئازاد دەکەن لە جینتەکنەلۆژی و لە خاڵی 9 داوای شەفافییەت دەکەن لە جۆری خۆراك و مافی هاوڵاتیان لەزانیاری لەبارەی ناوەڕۆکەکەیان و لە خاڵی12 داوای بەرهەمهێنانی خۆراکی تەندرووست دەکەن بۆ منداڵان:

Europe

- European Coordination Via Campesina www.eurovia.org
- Friends of the Earth Europe www.foeeurope.org
- European Attac Network www.attac.org
- Africa Europe Faith & Justice Network www.aefjn.org
- MIJARC Europe www.mijarc.org
- Seattle to Brussels Network www.s2bnetwork.org
- Food and Water Europe www.foodandwaterwatch.org
- Greenpeace Europe Unit http://www.greenpeace.org
- Eurogroup for animals www.eurogroupforanimals.org
- European Public Health and Agriculture Consortium www.healthyagriculture.eu
- IFOAM EU group www.ifoam-eu.org
- European Beekeeping Coordination

International: FIAN International, Transnational Institute, Action Aid International

Austria:ÖBV-Via Campesina Austria, Global 2000, Südwind, Dreikönigsaktion, Attac Austria
Slow Food Linz, SOL – Menschen für Solidarität, Ökologie und Lebensstil, Agrarbündnis, FIAN Austria, Gewerkschaft PRO-Gem
ARGE Schöpfungsverantwortung, WWOOF Österreich, ARCHE NOAH
Belgium:FUGEA, Movement dAction Paysanne (MAP), Vredeseilanden, vzw ‘t Uilekot, Wervel
VODO, Netwerk Bewust Verbruiken, Attac Vlaanderen, Broederlijk Delen, EVA vzw, Friends of the Earth Vlaanderen en Brussel, Velt, Ecolife, Missionarissen van Steyl (Commissie Gerechtigheid, Vrede en Heelheid van de Schepping), Bioforum Vlaanderen, Attac Bruxelles-Wallonie, Bevrijde Wereld
Bulgaria: Agrolink
Czech Republic:Hnuti Duha – FOE CZ
Denmark: Frie Boender, Attac Denmark
Finland: Attac Finland
France: Confédération Paysanne. ATTAC France, CFSI, Peuples Solidaires en association avec ActionAid, Bretagne Vivante – SEPNB, Nature & Progrès, GRAPPE (GRoupement des Associations Porteuses de Projets en Environnement), MINGA
Germany: Buko Agrarkoordination (D), Bund für Umwelt- und Naturschutz Deutschland (BUND), Agrarbündnis, Bestes Bio – Fair für Alle e.V., Naturland, Biofair, Demeter, Saatgut Aktionsnetzwerk, Gentechnikfreies Europa e.V.
Greece: NEAK, Hungary, Alliance for Food Sovereignty, Hungary
Italy: Italian Committee for Food Sovereignty (273 members), Associazione Michele Mancino, Associazione Rurale Italiana, ATTAC, AUCI, Centro Internazionale Croceviam CESTAS
Fair, FOCSIV – Volontari nel mondo, Fondazione Diritti Genetici, Mani Tese, Movimento Lotta Fame nel Mondo, Movimento Sviluppo e Pace, Slow Food Italia, Terra Nuova, WILPF, Italy
Luxemburg: SOS Faim Luxembourg
Netherlands

- A SEED Europe www.aseed.net
- Afrika-Europa Netwerk
- XminY Solidariteitsfonds
- Vereniging Milieudefensie

- Boerengroep Wageningen

Norway

- Norske bonde-og Smabrukarlag (Norwegian Farmers and Smallholders Union)

Poland: Attac Poland

Portugal

- CNA
- Plataforma Transgénicos Fora
- MARP – Associação Das Mulheres Agricultoras e Rurais Portuguesas
- ARP – Aliança para Defesa do Mundo Rural Português
- ACOP – Associação de Consumidores de Portugal

Romania

- “Rencontres du Patrimoine Europe-Roumanie” – RPER
- “Centrul Independent pentru Dezvoltarea Resurselor de Mediu” CIDRM
- “Centrul de Informare asupra Organismelor Modificate Genetic” InfOMG
- “Eco Ruralis – in sprijinul taranilor ecologici si traditionali”
- Slow Food Turda + Slow Food Cluj Transylvania
- Asociatia ARIN
- Asociatia AGORA” – Grup de Lucru pentru Dezvoltare Durabila
- Fundatia Eco Civica
- Asociatia Mai Bine” / The Association for the Better
- Asociatia Fermierul Cozia
- Asociatia Gib Bio Grup
- Fundatia Speranta Sfantul Stefan
- Asociatia Valea Soarelui
- Asociatia Fair Trade Efectul Fluture
- Asociatia Sighisoara Durabila
- BIO COOP – Cooperativa de gospodari bio
- Asociatia Eco Assist
- Microregiunea Poganyhavas
- Asociatia Hosman Durabil
- Cooperativa Escar Prod
- Clubul Ecologic Transilvania

- WWOOF Romania
- Asociatia Prietenii Pamantului Galati
- Asociatia Zdreanta
- Asociatia Focus Eco Center
- Asociatia Re.Generation
- Centrul de Resurse pentru Initiative Etice si Solidare” CRIES
- Asociatia pentru Sustinerea Agriculturii Taranesti” ASAT
- Asociatia pentru Mediu si Turism Ulmul Cerasului
- TERRA Mileniul III
- Asociatia Turda Fest
- Asociatia Ecologica Turismverde
- Asociatia Bio Romania
- Asociatia ALMA-RO
- Reteaua de Actiune pentru Clima Romania
- Fundatia KESARION – pentru o viata romaneasca traditionala
- Asociatia Alburnus Maior – Rosia Montana

Slovakia: CEPTA – Centre for Sustainable Alternatives

Slovenia: Drustvo za razvoj slovenskega podezelja (Slovenian Rural Development Network)

Spain

- Sindicato de obreros del campo, Andalucía
- Sindicato Labrego Galego
- Federación Estatal de Pastores
- Attac Spain
- Plataforma Rural / Alianzas pour un mundo rural vivo
- Amigos de la Tierra España

Sweden: Attac Sweden

Switzerland: Lautre Syndicat, Plateforme pour une agriculture socialement durable, Swissaid

Turkey

- CIFTCI-SEN- Farmers Union Confederation: “Union of Tea”, “Union of Hazelnut”, “Union of Olive”, “Union of Grape”, “Union of Tobacco”, “Union of Sunflower”, “Union of Grain”, Union of Animal Breeders)
- TARIM OR KAM- SEN / Union of Public Employees in the Agriculture and Forestry Branch

• Initiative for Rural Development (38 organisations)
• No To GMOs Platform (75 organisations)
• KECI – Urban Initiative in solidarity with Farmers
• Ecological Farmers Association
• IMECE Eco-village, Natural Life and Ecological Solutions Association
• Turkish Agricultural Economics Association
• Bogatepe Environmental Life Association
• Bogatepe Development Co-operative
• Kuyucuk Village Development Co-operative
• Kuyucuk Village Bird Sanctuary Protection and Tourism Development Association
• Buyukcatma Natural Food Producers Association
• Yolboyu Village Development Co-operative
• Bogazkoy Development Co-operative
• Slow Food Adapazari Convivium,Slow Food Alacati-Cesme Convivium,Slow Food Ankara Convivium,Slow Food Fikir Sahibi Damaklar Convivium,Slow Food Gaziantep Convivium,Slow Food Igdir Convivium,Slow Food Izmir Bardacik Convivium,Slow Food Kars Convivium,Slow Food Samsun Convivium,Slow Food Tire Convivium,Slow Food Urla Convivium,Slow Food Yagmur Boregi Convivium, Slow Food Alacati-Cesme Convivium

United Kingdom: War on Want, UK Platform for Food Sovereignty, Scottish Crofting Federation, One Planet Food Scotland, Munlochy Vigil, World Family, Soil Association

ئایا فەرمانی 81 چییە؟

ئەمە ئەو پرسیارەیە کە بەردەوام دەکرێ. بە کورتییەکەی(پاراستی مافی موڵکایەتی هزری و جۆری نوێی رووەك)، واتە مافی مۆنۆپۆڵکردن و پاراستن و رووواندنی تۆوی جینتەکنەلۆژی کۆمپانیا زلهێزەکان کە جووتیار دەبێ هەموو ساڵێك لێیان بیکرێت و هاوکات ئەو مادە ژەهراوییانەش بکڕێت کە دژ بە گژوگیاو مەلوموری زیانبەخشن!. لەراستیدا ئەو یاسایە زۆر بێوەی دیارە، بەڵام هەر کە بەدوای مانا و کارتێکردن و مەبەستەکەی بگەڕێین دەبینین ماڵوێرانی و نەخۆشی و ژەهراویکردنی مرۆڤ و ژینگە و لەناوبردنی کلتووری کشتوکاڵی هەزاران ساڵەی کوردستان و عیراق لێدەکەوێتەوە!

لەناوبردنی هەژاری یان هەژارەکان؟!

لەناوبردنی هەزاری بیانووی کۆمپانیا بانناسیونالەکانی تۆو و خۆراکی جین گۆڕاوە، بەڵام لەراستیدا مەبەستیان دەستکرتنە بەسەر بازاڕ و قازانجە لەسەر ئاستی جیهان.

ڤەندانە شیڤا (هەڵگری خەلاتی نۆبڵی ئەڵتەرناتیڤ) لە وەڵامی پرسیاری(زویدڤێست پرێس لە 29/8/2007): بۆچی 150000جووتیار لە ماوەی 10ساڵ خۆکوژیان کرد، وتی: خۆکوژی جووتیارەکان لە بازنەی کشتوکاڵی پەمووی ناوچەی کارناتاکا، ئەدهارا پرادیش، فیدهاربا و پنجابی گرتەوە. روواندنی پەموی جین گۆڕاوی(BT) لەلایەن کۆمپانیای بانناسیونالی کشتوکاڵ(Monsanto)هۆی سەرەکی خۆکوژییەکان بوو. جووتیاران تۆوەکەیان لەدەستدا و تووشی قەرزاری و هەژارای بوون و نەیانتوانی لێی رزگاربن.

لە 20/5/2008خانم شیڤا لەگەل پسپۆری کشتوکاڵی کرستینە لویست(دامەزرێنەری رێکخراوی جیهانی-چالاکی سکالاکردنی جین-)راپۆرتێکیان نووسی لەبارەی بارودۆخی کارەساتی پێشێلکردنی مافی مرۆڤی جووتیارەکان هیندستان بۆ لیژنەی مافی مرۆڤ لە نەتەوە یەکگرتووەکان نووسی و سکاڵایان دژ بە حکومەتی هیندستانیان بەرزکردەوە. جووتیارەکان هیچ چارەیەکی تریان لەبەردەم نەمابوو تا خۆیان لە برسێتی و قەرزاری رزگار بکەن.

لە سایەی ئەو سکاڵایە، نەتەوە یەکگرتووەکان داوای لە حکومەتی هیندستان کرد دەستبەجێ پێشێلکارییەکانی رابگرێت. ئەمە یەکەم جاربوو کە بەکارهێنانی تەکنەلۆژیای جینات لە بواری کشتوکاڵی وەك پێشێلکردنی مافی مرۆڤ ناونووس بکرێت و داواش لە حکومەتێکیش بکرێت رێگا لەبەردەم جووتیارەکانی بکاتەوە بۆ بەکارهێنانی تۆوی باوباپیرانی خۆیان و ئەم مافە بپارێزێت و باڵادەستی کۆمپانیا بانناسیونالەکان لەناوببات.

هەمان ئەم رێکخراوە لە مانگی یەکی/2007سکاڵایان لەسەر(مونسانتۆ) بەرزکردەوە لەبارەی قەدەغەکردنی روواندنی(Mon 810)و لە ئەنجامدا پرۆسەکەیان لە مانگی4/2009بردەوە. کۆمپانیای بانناسیونالی(مۆنسانتۆ) لەکاتی جەنگی ئەمریکا لە ڤێتنام بەدناوی خۆی تۆمارکردووە، واتە بەرهەمهێنانی ماددەی پەرتەقاڵی بۆ سوتاندنی دارەکانی ڤێتنام. قازانجی ساڵی 2010 گەیشتە 10,4ملیارد دۆلار.

کرستیانە لویست لەبارەی(عیراق)ەوە دەنووسێ: بەرێکای فەرمانی 81 جووتیارە عیراقییەکان تەنها بۆیان هەیە تۆوی جین گۆڕاوی کۆمپانیا بانناسیونالەکان بکڕن. لە سەرچاوەیەکی تر(ئەلموتەوست ئۆنلاین)هاتووە: وەکالەتی ئەمریکی بۆ گەشەپێدانی جیهانی(USAID) هەزاران تۆن لە گەنمی ئەمریکی کە بە"جۆری باش و بەرز"وەسفی دەکەن

بە خۆڕایی لەسەر جووتیارەکانی عیراق دابەشکرد. لە کوردستان 54شوێن بۆ روواندنی گەنمی"موحەسەن" تەرخانکرا کە لە راستیدا جیناتی گۆڕاوە و بە بڕی 107ملیون دۆلار ئیمزاکرا. کشتوکاڵی لە عیراق تەسلیم بە کۆمپانیەکانی(Monsanto, Dow Chemicals, Cargill و Beyer، , Dupont BASF)کرا.

پێشی سێ ساڵ لە خانەقین گەنم بە خۆڕایی بەسەر جووتیارەکان دابەشکرا، بەڵام لەسەر کیسەی ئەو گەنمە نە جۆرەکەی، نە ناوی کۆمپانیا بەرهەمهێنەرەکەی، نە ناوی وڵات و نە هیچ زانیارییەکی تر لەسەریان نووسراوە.

مادە لەناوبرەکانی مەلومورو گژوگیا زیانبەخشەکان لایەنێکی ترسناکی تری بواری کشتوکاڵییە. سەوسەن عەلی مەجید(وەزیرەی کشتوکاڵی عیراقی) لە دیسەمبەری2007 وتی: ئێمە پێویستیمان بە جووتیاری عیراقی هەیە کە بتوانن کێبرکێی بکەن و بڕیارمان داوە پشتوانی لە مادە لەناوبەرەکان و پەین و تۆوی موحەسەن بکەین).

خۆراکی ژەهراوی

(Glufosinat)یەکێکە لە کۆی 22مادەی قەدەغەکراو لە بەرکارهێنان بۆ لەناوبردنی گیاو مەلوموره زیانبەخشەکان. لیژنەی ئاسایشی خۆراك لە وڵاتانی ئۆروپا(EFSA) توێژنەوەیەکی بڵاوکردەوە و تێدا دووپاتی دەکەنەوە کە ئەو ماددانە(مەترسییەکی گەورەیان هەیە بۆ ئاژەڵە شیرخۆرەکان و دارودرەختەکانی دارستانەکان و تەنانەت بۆ ئەو بەروبوومانەش کە بەسەریاندا پەخش نەکراوە. روواندنی برنجی(LL 601)بە بەکارهێنانی بڕی زۆری(Glufosinat)دەیروێنن. ئەو جۆرە برنجە لە بازاڕ فرۆشرا بەبێ ئەوەی رێگەیشی پێبدرێ!

رێکخراوی(کۆئۆردیناتسیون دژ بە مەترسییەکانی بایرن)ئەو زانیارییە دژ بە کۆمپانیای باننasیونالی بایرن بڵاوکردەوە کە دووهەم کۆمپانیایە لە بواری بەرهەمهێنانی تۆوی دەستکارکراو و دەیانەوێ بەرهەمەکانی(پەمو، شەڵغەم، شەکر، پەتاتە و گەنمە شامی)جین گۆڕاوەکانیان لەبازاڕ بفرۆشێ.

هەروا مادەی فسفۆری بۆ لەناوبردنی گژوگیا و مەلوموری زیانبەخش هەیە کە لە ئەمریکا و یەکێتی ئۆروپا قەدەغە کراون وەك(دیمکرون، نماکور، میتاسیساوکس، تمارون، برودوکس، کوتنیون، دیفیبان، فولیمات، لیباسید، درسبان، روجر، ئەنتیو)

لێکۆڵینەوە جیهانییەکان سەلماندوویانە کە ئەو(موبید)انە دەبنە هۆی نەخۆشی شێرپەنجە و کاتێکردنیان هەیە لەسەر ئەنزیمی(ئەسیتیل کولین ستیراز)ی ناو شانەی سوری خوێن هەیە و لەناو پلازما و دەماغ و ئەعصاب و دەبنە هۆی لەرزین خێرا و دووبارەبوو و کێشەی هەناسە و

تێکدانی کۆرپە و نەزۆکی و ژەهردارکردنی کۆرپە…وزۆر نەخۆشی ترسناکی تر.

گژوگیا و مەلوموورە زیانبەخشە لەناوبەرەکان لە جۆری (neoniecotinoider, Imidaclopride, thiamtoxam, Lothianide) سەرەتا رووەگەکان دەپارێزێت بەڵام پاشان مەترسییەکی گەورەیان هەیە لەسەر هەموو مەلومورەکان و لەوانە سوودبەخشەکانیان. بۆ نموونە هەنگ بەخێوکەرەکان لە فەرەنسا و ئیتالیا ساڵی 2000بۆیان دەرکەوت کە مادەی لەناوبەر(Imidaclopride)، مادەیەکی بکوژە وکاریگەری لەسەر ئەعصابی هەنگ هەیەو وای لێدەکات رێگەی خۆی ونبکات و نەتوانێت بۆ شانەکەی بگەڕێتەوە. هەر لە هەمان ساڵدا توێژینەوەکان سەلماندیان کە مادەی(Chlopyritos) نزیکەی80% لە هەنگ لەناوبردووە.

مەترسی گەورە لەسەر زەمین و خۆراك و ژینگە ئەوەیە کە مەلومورو گژوگیا زیانبەخشەکان لەگەل کاتدا خۆیان لەگەل ئەو مادە ژەهراویانە دەگونجێنن و کاریان تێناکات، بۆیە جووتیارەکان ناچار دەکرێن بڕی زۆرو زیاتریان لێ بەکاربهێنن.

بەهۆی ریکلامی ساختە و درۆزنانە بۆ(Roundup)، کۆمەڵەی ژینگەپارێزەکانی فەرەنسا لە ساڵی2001 لە داگا سکاڵایان دژ بە(مونسانتۆ) تۆمارکرد. لەسەر پاکەتی روند ئاپ نووسراوە کە(هیچ کارتێکردنی لەسەر زەمین نییە و جێی متمانەیە و دۆستی ژینگەیە…ماددەکانی لێکدەترازێن و کارترێکردنیان نامێنێ). پاش ئەم کارە ئابرووچوانەی کۆمپانیای ناوبراو، 233ملیون زیانی لێکەوت. ئێستا کۆمپانیاکە ناچارکرا ریکلام و وەسفی(روند ئاپ)ە ژەهراوییەکەی، بگۆڕێ.

ئایا چی وا دەکات(روند ئاپ) ژەهراوی بێت؟

گۆڤاری زانستی(کلینکەی تۆکسۆکۆلۆگی) توێژینەوەی کۆمەڵی زانای جیهانی لەبارەی کارتێکردنەکانی روند ئاپ، بڵاوکردەوە. زاناکان کاریان لەسەر ژەهراویبوونی نزیکەی 600حاڵەت کرد، چونکە روند ئاپ لەپاڵ ماددە ژەهراویە سەرەکییەکەی(گلیفوسات)، ئەم پێکهاتانەشی تێدایە: (Glyphosat, Tallowamin, Propylenglykol, Glyzerin, Natriumsulfit, Natriumbenzoat, Sorbindaeure, Natriumsalz von o-Phenylphenol, leicht aromatische Erdoeldestiiate, Methyl P-HydroxybenzoT, 3-iodo-2- methyl Butylcarbamat, 5-chloro-2-methyl 3(2H)-Isothiazolon). لە بۆچوونی هەندێ لە زانایان، (تۆکسیتسێت)ی گلیفۆسات بە هەندێ رێگا بە تایبەتی رێژەی(تالۆوامین) بەرزدەکات.

لەم بارەیەوە لێکۆڵینەوەیەکی تر لەسەر کارتێکردنی ڕوند ئاپ لەسەر مشك کراوەو تێدا 1000ملغ/کغ گلیفوساتی پێدراوەو سەرئەنجام 50% ی مشکەکان مردوون، واتە ئەم ماددەیە مەترسی پێکدەهێنێ لەسەر ژیانی مرۆڤ و ڕووەگ و ژینگە.
لە وتارەکەی ئەنیاس سیناوی(لە دەستەی نووسەرانی گۆڤاری Entropia) ئاماژە بۆ بووچوونی لیلیان لو غۆف(ئەندامی لیژنەی کۆمەڵەی فەرەنسای سرووشت و ژینگە)دەکات کە پێی وایە(پیسبوونی زەمین و ئاوی خواردنەوەو باران و کۆی خۆراك بەهۆی بەکارهێنانی ئەنتی بەکتریا، بووە بە کێشەیەکی ڕاستینە لەبواری تەندرووستی گشتی و ئیدارەی فەرەنسی دواکەوتووە لە بایەخپێدانی).
کەم نین ئەو شارەزایانە کە تەنها بە مەبەستی خزمەتکردنی مرۆڤایەتی بیروڕا و توێژینەوەی خۆیان رادەگەیەنن و هاواری ئەڵتەرناتیڤی مرۆیی دەکەن. لە وتاری نووسەری بریتانی(جیرمی سمیت) کە لە گۆڤاری(زی ئیکۆلۆجیست، 22/2/2008) بڵاوکراوەتەوە، هاتووە: قسەکەری-Task Forst-وتی"لەپێناو دواڕۆژی کشتوکاڵی لە عیراق، هێزە فەرەڕەگەزەکان لە پارێزگای نەینەوا تۆویان دابەشکرد". و(land and Livestock Post) دەریخست کە"یارمەتییە مرۆییەکان سەرکەوت لە ڕواندنی 320هەکتار لە- تۆوی بەرهەم باڵا- لە نۆك، جۆ، نژی و گەنم و ئەم تاقیکردنەوەیە لە ساڵی یەکەم گەیشتە30هەزار جووتیار.
هەر لە هەمان وتار ئەم پرسیار دەکرێ: ئەو یارمەتییە مرۆییانە لە کوێوە سەرچاوەیان گرتووە؟
لە وڵامدا جیرمی ئاماژە بە وتارێکی(The Business Jounal of Phoenix) کە تێدا هاتووە: کۆمپانییەکانی تۆژینە کشتوکاڵییەکان لە ئەریزونا(لە ئەمریکا)، گەنم بۆ عیراقییەکان دەنێرێ تا بتوانن بەرهەمهێنانەکەیان زیادبکەن و ئەو کۆمپانیایە ناوی(World Wide Wheat Company)و ئەمەش گرێبەستی لەگەل 3زانکۆی ئەمریکی هەیە و یەکێکیان لە تکساسە. بە گوێرەی سایتی(Seedquest)کە سەرچاوەیە لە بواری پیشەسازی تۆو لە سەر ئاستی جیهان هاتووە کە ئەو کۆمپانیا ئەریزۆنیە لە گەورە دروستکەرانی تۆو و بازرگانی بە تۆویە پارێزراوەکان دەکات و تا ئێستا 6جۆر تۆوی لە عیراق بڵاوکراوەتەوەو سیانیان بۆ درووستکردنی نانە و سێیکەی تریان بۆ هەویری برشت…)
لەلایەکی ترەوە توێژەرە ئیتالیایی، وەزارەتی تەندرووستی نەمسا و فەرەنسییەکان سەلماندوویانە کە بەروبوومە جینتەکنەلۆژییەکان بۆ نموونە گەنمەشامی، ئیمۆن سیستێم و توانای زاوزێی مشك لاواز دەکات.

ئەی بۆ گا و گاسن بگەڕێینەوە؟!

نا! ئێمە خوازیاری بەکارهێنانی دوا ئامێر و تەکنەلۆژیای دنیای کشتوکاڵی بە بواری زانستی جیناتیشەوە، بەڵام بە تۆوی سرووشتی مرۆڤایەتی کە هەزاران ساڵە لەسەریان دەژێین.
بۆ نموونە پرۆفیسۆر. دکتۆر ئەنتۆنیو ئیناسیو لەبارەی(زانستی جینات)ەوە دەڵێ: من دژی تۆژینەوەی جینات نیم و بە ئاسایی و گرنگیشی دەزانم لەم بوارە سرووشتیەدا تێبگەین و بۆ مرۆڤ و ژیان بەکاری بهێنین نەك تەنها بۆ رووەگ. بەڵام لە هەموو حاڵەتێك من رەخنە لە جینتەکنیکی کشتوکاڵی دەگرم کە چۆن ئێستا لەلایەن چەند کۆمپانیایەکی بانناسیونالەوە پەیڕەو دەکرێت.
لە وڵامی پرسیاری(لێکۆڵیینەکان دەیسلمێنن کە سۆیا و گەنمەشامی جین گۆڕاو بۆ مرۆڤ و ئاژەڵ خراپ نییە)، دەڵێ: من دەڵێم ئەو جۆرە لێکۆڵینەوانە نە بەکارهێنانی مادەی(Tallowamin) لەبەرچاو دەگرن کە بە مادەی کوشتنی زیانبەخشەکان تێکەڵ دەکرێ تا باشتر رووچێتە ناو گژوگیا و نە ئەو راستییە کە(Glyphosat) بەری کێڵگە جین نەگۆڕاوەکان لەناودەبات. لە توێژینەوەك لەسەر چەندین جۆر خۆراك لە ئیتالیا و روسیا لەگەل سۆیای جین گۆڕاو وەك لە بازاڕ دەفرۆشرێن، ئەنجامدراوەو زانایان لەگەل مشك بەکاریان هێناوەو دەرکەوتووە کە زیانی لەسەر گورچیلە و جگەر و کۆشەی دووبارە بەرهەمهێنان هەیە. هەروا لەوانەیە (تۆکسین)ی ناو (بازیلیوس تورینگیسیس) دەبێتە هۆی خراپکردنی ئیمۆن سیستێمی گیانلەبەران. ئەنتۆنیو ئاماژە دەکات بۆ ئەوەی کە بەکارهێنانی(روندوب) دەچێتە زەوی و لەگەل(گلیفوسات)و ئاو تیکەڵ دەبێت. ئەم تێکەڵە ماددەی نەخۆشی شێرپەنجە لێدەکەوێتەوە. هەروا گژوگیا زیانبەخشەکان بەرگریان زیاد دەبێت لەبەردەم ماددەی(Glyphosat). لە ئەمریکای لاتین 15جۆر گژوگیای زیانبەخش هەیە کە چیتر بە(Roundup) لەناو نابرێن.
بە بڕوای من کارێکی نادیموکراسی ئەنجامدەدرێت کاتێ خاوەن کارەکان دەیانەوێت قازانج بکەن و تێدا کۆمەڵگا زیانی پێدەگات.
لە وڵامی پرسیاری(ئێزو باسی ئەزموونی وڵاتەکەتان بەرازیل دەکەن لەگەل چاندنی سۆیای جینات گۆڕاو. ئایا ئەوە چ پەوەیندیەکی هەیە لە گەل ئۆروپا؟)، دەڵێ: سۆیا لە بەرازیل و ئەرژنتین بۆ ئۆروپا بەرهەمدەهێنرێت. بەبێ سۆیا بەرهەمهێنانی گۆشتی هەرزان لە ئەڵمانیا و وڵاتانی تری ئۆروپا دەستناکەوێت. جیاواز لەگەل ئەمریکی لاتین، زۆر کەس لە ئۆورپا دەتوانن زانیاریان هەبێت و بەرهەمی جینتەکنەلۆژی لە کشتوکاڵی رەت بکەنەوە 80%ی دانیشتوانی ئۆروپا دژ بە جینتەکنەلۆژین و ئۆروپا دەبێ دووباری هەڵەکانی ئەمریکای لاتین لە ماوەی 10ساڵی رابردوو دووبارە نەکەنەوە.

ئەنتێنیو خاوەن کتێبی(Die Saat des Boesen)و لە 2008وە لە زانکۆی جۆهانس-کیپلەر لە نەمسا کاردەکات. بە بڕوای ئەم زانایە، قەدەغەکردنی بەرهەمهێنانی جینتەکنەلۆژی، هێمایەکی باشە!

کۆمپانیای بانناسیونال(Monsanto):

لە سوتاندنی دارەکانی ڤێتنامەوە بۆ بنیاتنانەوەی کشتوکاڵ!

ئەم کۆمپانیا بانناسیونالە لە ساڵی1901لەلایەن ف. کیونی دامەزراوەو ئێستا نووسینگەی سەرەکی لە شاری(St. Louis)ی سەر بە ولایەتی(Missouri)ە ولە 61وڵاتدا لقی هەیە. سەرەتا خودی حکومەتی ئەمریکی لە1917بە هۆی گریمانەی مەترسی لە درووستکردنی(Saccharin)، سکاڵای لەسەری بەرزکردەوەو لە1925 پرۆسەکە بەبێ سەرئەنجام داخرا. پاشان سەربازە ئەمرکییەکان کە بەهۆی ژەهری(پرتەقاڵی) کە ئەمریکا لە جەنگی ڤێتنام بۆ سوتاندنی دارەکان بەکاریدەهێنا، سکاڵایان لەسەر بەرهەمهێنەرەکەی بەرزکردەوەو سەرئەنجام بە بڕی180ملیون دۆلار سزادران. هەروا بەهۆی بەرهەمهێنانی ژەهری(PCB)لەناوچەی ئەنیستون و ئەلەباما، دادگا بەبڕی 700ملیون دۆلار سزای کۆمپانیای ناوبرای دا. لە ساڵی 2005بڕی یەك ملیون دۆلار و نیو ملیونی تر بە چاودێرانی بۆرسە بە دادگای ئەمریکی داوە بەهۆی پێشێلکردنی(Foreign Corrupt Practices Act).

لە 2002 مەنیجەرێکی ئەم کۆمپانیا گەندەڵە بڕی 50هەزار دۆلار بە بەرپرسێکی ئەندونیسی داوە تا رێگری بکات لە بڵاوکردنی توێژینەوەیەك لەبارەی پەموی کۆمپانیاکەیان. بەگشتی مۆنسانتۆ بڕی 700هەزار دۆلار بەرتیلی داوە بە بەرپرسانی وڵاتی ئەندونیسیا. لە 2007 بەخێوکەرێکی هەنگ لە شاری ئێکسبۆرگی ئەڵمانیا سکاڵای لەسەر گەنمەشامی جین دەستکارکراو(Mon810)ی مۆنسانتۆ بەرزکرد و سەرئەنجام بردییەوە.

لە ساڵی 2001 کۆمپانیای ناوبراو 5گفت لەبەرامبەر کۆیاران بەرزکردەوە کە بریتین لە(دیالۆگ، شەفافیەت، رێزگرتن، شەریکی، قازانج)!

ئەم کۆمپانیایە دەست لەناو دەست لەگەل خاوەن بڕیارەکان لەناو کۆنگرسی ئەمریکی کاردەکەن. بۆ نموونە کارێکی سەیر نییە کە کارمەندێکی رابردووی مۆنسانتۆ بەناوی(لیندا فیشەر)وەك بەڕێوبەری کۆمەڵەی ژینگەپارێزی ئەمریکا دامەزراوە!

ئەگەر یەکێك لەناو ساردکەرەوەکەی ماڵی 22جۆر دەرمانی هەبێت، چی پێی دەڵێن؟ ئایا تەندرووستی ئەو مرۆڤە باشە؟!

دەستگاری جیناتی بەربوومەکان و بەکارهێنانی لەناوبەرە کیمیاوی و

ژەهراوییەکان مەسەلەیەکی ئاسایی نیەو دەبێ کۆنتڕۆڵی جۆری و پسپۆڕ و زاناکانی ئەم بوارە راستەوخۆ سەرپەرەشتی بکەن. ئاخر چۆن دەبێ گەنمێك بە جووتیاران بدرێت لەسەر کیسەکەی هیچ جۆرە زانیارییەك نەنووسرێت؟ ئەم حاڵەتە بەخۆم بینیم و هەستم کرد ئەو وڵاتانە مامەڵەی ئاژەڵمان لەگەل دەکەن!

دیارە ئەو کارانە بەشێوەی مافیایی ڕێکدەخرێت و لە دوا زنجیرەکەیدا، بە دەستی ڕێکخراوە ناحکومییەکان ئەنجامی دەدەن و کەسیش خۆی ناکات بە خاوەنی و هەرهەمووی بە درووشمی کۆمەکی مرۆیی، لەناوبردنی هەژاری و گەشەپێدان ئەنجام دەدرێت!

بە بۆچوونی مارکس(ئازادی بە خەیاڵی سەربەخۆ لە یاسای سرووشت دەستمان ناکەوێت، بەڵکو بە ناسینی ئەو یاسایانەو لەگەیاندا لە فەراهەمبوونی هەر هەلێکدا بە بەرنامەوە بۆ ئامانجێکی دیاریکراو بەکاربهێنرێن. بەهەمان شێوە ئەنگلس دەڵێ(ڕێزنەگرتن لە یاساکانی سرووشت سەرئەنجامێکی وێرانکەری هەیە بۆ مرۆڤایەتی... ئێمە دەبێ لە هەر هەنگاوێك بەبیرمان بهێنینەوە کە ئێمە بەهیچ شێوەیەك نامانەوی دەسەڵاتدارێتیمان بەسەر سرووشت وەك دەسەڵاتدارێتی داگیرکەرێك بێت لەگەل گەلێکی داگیرکراو، وەك یەکێك لەدەرەوەی سرووشت...).

لێرەدا مەبەست ئەوەیە ئێمە دەبێ رەفتارو هەڵویستمان لەگەل سرووشت لە هارمۆنییەکی یەکانگیر بێت، نەك وەك دوو لایەنی جیاواز و بەرامبەر. سەرمایەداری لەپێناو قازانج وەك دڕندە رەفتاردەکات لەگەل مرۆڤ و ژینگە و لەپێناو چەرخاندنی سیستێمەکەی تەنها زمانی جەنگ و وێرانکردنی سرووشت دەزانێ. بۆ نموونە لەپێناو دامەزراندنی کۆمپانیای ئاو یان کۆکا کۆلا) دەست لە لەناوبردنی دارستانەکانی ئەمازۆن ناپارێزێ.

قەیرانی ئیکۆلۆژی(هەر لە تۆڕی ئۆزۆن تا گەرمبوونی سەرزەمین و زیادبوونی دووهەم ئۆکسیدی کاربۆن، دیاردەی بیابانبوون، کەمی ئاو، لەناوبردنی دارستان، ژەهراوی کردنی زەمین، خۆراك، ئۆقیانۆس، دەریا و رووبارەکان)بەری شێوەی بەرهەمهێنان و ئەقڵ و رەفتار و ڕۆشنبیری و ئەدبی سەرمایەدارییە: خودای قازانج و پەیام و ئامانجی کەڵەکەکردنی سەرمایە، بوون و ئیدیالی سەرمایەداری و تێگەیشتنیە بۆ ئازادی و سەربەخۆیی تاك(مالتوس، جۆن لۆك، نیتشە، هایدەگەر، سلۆدەردایك تا لیبڕالە گەڕوکول و گەمژە دژ بە کۆمونیستەکانی سلیمانی).

تێگەیشتنی ئەم سیستێمە بۆ پێکردنی پێداویستییەکان و خۆشگوزەرانیمان نییە، بەڵکو قازانج و درێژەپێدان بە ململانی و جەنگی پێویست بۆ درێژەدان بە سیستێمە بانکێتەکەیان. ئێستا لە هەموو کاتێك زیاتر هەوڵ بۆ دیکتاتۆرییەتی رەهای ئابووری جیهانگیر

دەدەن و لەپێناوەدا روون و ئاشکراتر بەسەر لاشەی مرۆڤ دەڕێن، رێك وەك چۆن لە سەرەتای دامەزراندنیان ملیونان کرێکار بەرەو نەخۆشی، مرۆڤ، شێتی و جەنگ برد…ئێمە لەبەرامبەریدا پێویستمان بەوەیە جەهل کەم بکەینەوە، تا دەکرێ نەزانی زیندەبەچاڵ بکەین، چونکە ئەوان ژەهرخواردمان دەکەن بەڵام بەناوی"مافی مرۆڤ و سەربەخۆیی و ئازادی"ئەنجامی دەدەن و زۆربەش بڕوادەکەن…ئەوان دێهاتەکان وێران دەکەم، تۆوی هەزاران ساڵەمان لەناو دەبەن، جووتیار خاوەن کەرامەت و بەرهەم، لە زەوییەکانیان دووریاندەخەنەوەو ناڕاستەوخۆ دەیانکەن بە دەستەفرۆش، پاسەوانی شەوانە، کەناس و سواڵکەری شارەکان، کوڕەکانیشیان دەکەن بە پۆلیس و سەرباز بۆ"بەرگری لە نیشتمان"و وەك ویستێکی خودایی"خوا ئەوەندە بەشیانی داوەو دەبێ قانع بن"بە کرێچێتی لە قەراخی شارەکان نیشتەجێیان دەکەن((گەورەترین حەماقەت ئەوەیە جیاوازی نێوان شار و لادێ و ڕێژەی دانیشتوان شێتانە قووڵتر کراوە. ئاخر مەعقولە دانیشتوانی هەولێر و سلیمانی و دهۆك ببن بە شاری ملیونان نشین و دانیشتوانی دێهاتەکان کەم بکرێنەوە؟!)).
چەند شەرمە بۆ حکومەت بە شانازییەوە باسی بەرفراوانبوونی دانیشتوانی شارەکان دەکات. جەواشەکردنی رای گشتی تاوانە! ئاخر کێ ئێرەیی دەبات بە وەزیرە تەکنۆکراتەکانی حکومەت؟!
هەر چۆن وەهمی کاڵا و کۆڕینەوەی و پارە وەك راستینە سەیر و پەیڕەو دەکرێ و بەکۆمەکی وەهم بەسەر مرۆڤ سەپێنراوە، ئێمە دەبێ جەخت لەسەر هێزو تواناو بەها شاراوەکانیان بکەین، واتە هێزو کارو کاتی مرۆڤ. لێرەوە مرۆڤ و ژینگەکەی لە بەربەرییەتی دەسەڵاتی دیکتاتۆری رەهای سەرمایەداری جیهانگیری ئیمرۆ رزگار دەکەین. ئێمە دەبێ هەموو رۆژ پرسیاربکەین: سەرمایە و حکومەتەکانی تا چ رادەیەك پێداویستییە رۆژانەکەی مرۆڤ و ژینگە دابیندەکەن بەبێ ئەوەی یەکەمەکەیان وەك ئاژەڵ مامەڵە نەکات و دووهەمەکەیان لەسێدارە نەدا؟!
چارەسەر:
1- ئێمە پێویستیمان بە پەیڕەکردنی شێوەی بەرهەمهێنانی هەرەوەزی، ژینگەپارێز و بیولۆگییەو لەم پێناوەدا ئێمە دەتوانین لە تەمەڵی و خۆلادان لە هەڵویست دەربێین و خۆ بەزلزانین و کاری بیروکراتی ناو بارەگاکان رزگار بکەین و وەك(حزبی شوعی، پارتی چەپ و پارتی چارەسەری کوردستان پێکەوە لەگەل بزووتنەوەی جووتیارانی کوردستان و پسپۆرە بە ویژدانەکانی کشتوکاڵ)، ئەم بەرنامەیە رێکبخەین و پێکەوە هەنگاو بەرەو دامەزراندنی بزووتنەوەی جەماوەری ئیکۆلۆژی دابنێین. ئەمە توانایەکی ترە بۆ بەرگرتن لە سیاسەتی لیبڕالیزمی نوێ لە بواری کشتوکاڵی و بەروبووم و چەك و سیاسەتی چەتەکانی تری

مێژوو…!

وەك یەكەم هەنگاو، ئێمە دەتوانین:
2- چارەسەركردنی ئەم كێشەیە هێزو وتوانا و كات و ئیرادەی خاوەن ویژدان و دۆست و پارێزەری ژیان و ژینگەو زەمین وەك سەرچاوەی هەموو سەروەتێك، دەوێت. سەرەتا دەبێ بە زووترین كات هەڵمەتی هۆشیاركردنی هاوڵاتیانی كوردستان دەستپێبكات و رێگری لە لۆبییەكانی بگرین، چونكە بەراستی هوشیاری ژینگەییمان نزمە.
3- 2 شوێن هەیە كە نموونەی تۆی هەزاران ساڵەی جووتیارانی كوردستان و عیراق تێدا پارێزراوە:
أ- Centre for Agricultural Research the Dry Area-CARDA كە لە وڵاتی سوریایە.
ب- سەنتەری توێژینەوەی(on the Global South Focus) لە بانكۆك.
دەبێ لایەنە بەرپرسەكان بە فەرمی داوا لە حكومەتی ئەو دوو وڵاتە بكەن بانقی تۆوەكان بۆ خاوەنەكەی بگەڕێننەوە، واتە جووتیارانی كوردستان و عیراق.
3- مافی سەرەتایی هاوڵاتیان ئەوەیە زانیاریان هەبێت لەبارەی پێكهاتی خۆراك و میوەكان. ئەگەر جیناتەكانی گۆڕاوەو ژەهری مەترسیدار لەگەلیاندا بەكارهاتووە، دەبێ لەسەر پاكەتەكانیان بنووسرێت.
4= جووتیاران هیچ جۆرە تۆویەكی جینگۆڕاو نەكڕن و ئەگەر بە خۆڕاییش بێت، وەرینەگرن. درووشمی(گەڕانەوە بۆ كشتوكاڵی سرووشتی خۆماڵی و بوژاندنی داهاتەكانمان بە نوێترین ئامێرو رێگەوبان و پێداویستییەكانی ژیانی كشتوكاڵی) بكەن بە كاری سەرەكیان.
بێجگە لەوەی كە جووتیاران گەورەترین زیانلێكەوتووی نزیكەی 70ساڵ لە مێژووی كوردستان و قورسترین ئەركیان لەئەستۆ بووە، ئێستا ئاسایشی تەندرووستی و پاراستنی ژینگەش كەوتۆتە ئەستۆیان، بۆیە دەبێ داهاتەكان بەشێوەیەكی زۆر تایبەت، خزمەت بكرێن.

سەلام عەبدوڵڵا

ئامادە□ن□بوو … شیعری ئۆکتاڤیو باز – و: سەلام عەبدوڵڵا

1
ئەی خوداوەندی چاوبرسی کە شەونخونیم خۆراکتە،
ئەی خوداوەندی وشك کە تینوێتیە ئەبەدی□کەت بە فرمێسکەکانم دەشکێنیت،
ئەی خوداوەندی بەتاڵ کە سنگم بە مشتێکی بەرد دەکوتیت، بە مشتێك لە دوکەڵ،
ئەی ئەو خوداوەندەی کە بەجێمدەهێڵیت،
ئەی خوداوەندی چۆڵ، ئەی ئەو بەردەی کە نوێژەکانم دەیشوات،
ئەی ئەو خوداوەندە کە بە بێدەنگی□کی دوورکەوتنەوەی زیاتر، وڵامی مرۆڤی پرسیارکەر دەدەیتەوە،
ئەی خوداوەندی رەق، خوداوەندی هیچ، ئەی خوداوەندەکەم:
خوێنێك، خوێنی خۆت، خوێن پێشڕەوی و رێپیشاندەریم دەکات.
خوێنی زەمین،
خوێنی ئاژەڵان، خوێنی گژوگیای باخەکان،
خوێنی کانزا بەردبووەکان، خوێنی ئەو ئاورە کە لە زەمین دەخەوێت،
خوێنی ئەو شەرابە کە گۆرانی دەڵێت کاتێ بەهار دێت،
ئەی خوداوەندی کوێیلە و خۆر،
(…)
خوداوەندی زیندووبوونەوەو
ئەی ئەستێرەی بەگڕ،
خوێن،
خوێنێَك کە هەمیشە بە شکۆداری بەربەریانەوە، خەڵتاندت دەکات،
خوێنی رژاوی شەوی قوربان،
خوێنی بێتاوان و ئەتائیستەکان،
خوێنی دوژمنان و بەندە چاکەکانت،
خوێنی خۆت، خوێنی قوربانی□کانت.
2
من بەتۆوە، بەڕێگای نەوەکانمەوە، بەرز و نزم دەبمەوە،
تەنانەت بیری خۆڵ،
کە نەوەیەکم لەناو نەوەکان وند□ بێت،
زۆر دێرینتر و بەبێ ناو،
لە رووبارە کوێربووەکانی دەشتگەلی خۆڵەمێش،

من بۆ تۆ گەڕام، بۆ تۆ دەگەڕێم
لە دوێنێی چۆڵەوانی و سیسارکی ئەقڵ بازنەیی،
لە ناو جنجاڵی ئەو خەونانە کە پێشبینی یەکلاکەرەوەیان هەیە و،
لەناو ئەو لافاوە رەشانەدا کە وڕینە بەریاندەدات:
بیر، شمشێرە
رۆشناکەر و وێرانکەرەو،
پاش هەور□ تریشقە هیچ نیە،
تەنها پێشبڕکێی تا بێکۆتایی نەبێت،
لەوێ خۆمان لەبەردەم دیوارەکە دەبینینەوە.
من بۆ تۆ گەڕام، بۆ تۆ دەگەڕێم،
لەناو توڕەیی کەسە بێئومێدە خاوێنەکان،
لەوێ کە مر□ق ک□دەبنەوە تا لەنێوان
نەفرەت و گوڵێکی سەربڕاودا
بە بێ تۆ بمرن.
نەخێر، تۆ لەناو ئەم روخسارە شکێنراوە نەبووی کە بۆ هەزار پارچە
روخساری یەکسان وردوخاشبوو.
من بۆ تۆ گەڕام، بۆ تۆ دەگەڕێم،
ل□ نێو ئاسەواری کەلاوەی شەو،
لەناو لاشەکانی رووناکی هەڵهاتوو،
لەناو ئەو منداڵە گەداکەرەی سەر شاقام کە خەون بە لم و شەپۆلەکان
دەبینێت،
لەلای سەگەکانی شەوان و،
لەناو روخساری هەور و برین و،
لەناو هەنگاوە وشك وخاڵییەکانی ئەو پاژنانە کە بەدەم خەوەوە
رێدەکەن.
من لەناو خۆمدا بۆ تۆ دەگەڕێم.
ئایا تۆ روخساری منی لە چرکەی سڕینەوەی ناوم کە وتیان دادەڕزێت،
ئایا تۆ منی لەکاتی بێهۆشبوونم؟
3
وشەی پێکهاتن
پێکهاتنی وشە،
بەرد و خۆڵ و رێپێوان،
سەوزایی لە ناکاو،
ئاگرێکی هەرگیز ناکوژێتەوە،
ئاوێکی پرشنگدار لەناو ئەشکەوتێك:
تۆ بوونت نیە، بەڵام
لەناو دڵەڕاوکێ

قووڵایی چرکە بێتاڵەکاندا، دەژێی.

- ئای لەم بێزارییە-
  لە کارکردن و ئارەقەی کە بەروبوومەکەییت،
  لەو خەونەی کە دیوار لەدایکدەهێنێت و رێگری و قەدەغەدەکات،
  ئەی خوداوەندی سەرەنجراکێش، خوداوەندی کەڵە، ئەی خوداوەندەکەم،
  تۆ بە ئێمە فرمێسکی، ناسزاییت و
  شەو و بێدەنگی مرۆڤی،
  بورجی گریانەکانمانی و، ژمارەی خوێنی،
  شێوەیەکی ترسناکی بۆ عەدەم،
  جاڕجاڕەکەی ترس و
  ِ بەبەڵەی پشتی کاتی،
  نیعمەتی دنیای و، نهێنییەکی رێگەی تێناچێت،
  روخسارتم پیشانبدە کە دەبێتەوە بە عەدەم،
  تا بە خۆڵ دەگەڕێمە،
  بە ئاوری پیسکراو.

دوا گاڵتەجاڕترین دەقی دنیا .... سەلام عەبدوڵڵا

چەند سەرخەتێک لەسەر نووسینەکی بەختیار عەلی ......

ئێستا ئەم دەقەی بەختیار عەلی لە فەیسبوکی هاوڕێیەکم بەرچاو کەوت: (کچ یاخیبوونێکی ڕەمزیی بێئامانجە، جۆرە شۆڕشێکی ناوەکییە کە تاکی ئێمە بەرپایدەکات، نەوەک بەرامبەر چینێک یان توێژێک یان دەسەڵاتێک بەڵکو بەرابەر هەموو کۆمەڵگا. نائومێدی نییە لە سیاسەت بە تەنیا بەڵکو نائومێدییە لە کۆی ژیانی کۆمەڵایەتی، نائومێدی نییە لە ئێستای ژیانی کۆمەڵایەتی ئێمە، بەڵکو لە داهاتووشی. بەڵام نائومێدییەکی بێزمانە، نائومێدییەکە کە لە شێوەی ڕقێکی نەپاڵێوراو و نەسازێنراودا دەتەدەرێ. کچ بە شێوەیەک لە شێوەکان تەعبیرە لەو بێزمانییەی مرۆڤی ئێمە، لەو ئاستە نزمەی تەعبیرکردن. مرۆڤی ئێمە بەردەوام لە شتێک توڕەیە، دەیەوێت خۆی لە

شتێک ڕاپسکێنێت، بەڵام هەرگیز ناتوانێت ئەو ڕەقە بخاتە سەر زمانەکی ڕوونی قسەکردن، ناتوانێت بە ڕوونی پاڵنەر و مەتیقەکانی دیاریبکات… کۆچ تێکستەکە مرۆقی ئەمە لەبری دەست بە قاچ دەینوسێت.
“بەختیار عەلی” لە کتێبی فیکریی «ناشوێن»ەوە
لە پەیجی Negative وەرگیراوە)

لێرەدا”عەبقریەتی”رستە بە رستەکەی پیشاندەدەم :

1 ـ (کۆچ یاخیبوونێکی ڕەمزی بەئامانجە)

لەراستیدا کۆچ دیاردەیەکی زۆر کۆنە و هەموو گەلانی دونیای گردۆتەوە و لەکاتی جەنگە جۆراوجۆرەکان و هەژاری و بێئاوبوونی پەتا یان کەم ئاوی یان ڕەگەزپەرەستی یان…هتد ڕوودەدات و ئامانجی زۆر زەق و دیاری پر ِ ئامانجی هەیە، بۆ نموونە وەک: پاراستنی ژیان، ئازادی، دابینکردنی بژێوی. هەروا بۆ نموونە کۆچکردنی ناووڵات هەیە لە شارەکەوە یان هەرێمەکەوە بۆ شار و هەرێمەکی تر.

2 ـ (جۆرە شۆرشێکی ناوەکییە کە تاکی ئێمە بەرپایدەکات ، جۆرە شۆڕشێکی ناوەکییە کە تاکی ئێمە بەرپایدەکات، نەوەک بەرامبەر چینێک یان توێژێک یان دەسەڵاتێک بەڵکو بەرابەر هەموو کۆمەڵگا.) .

هەندە جار پرسیارکردن پاشترین وەڵامە و لێرە پرسیاردەکەم: لە کوێی دنیا کۆچکردن بە شۆڕِش شوبهێنراوە؟ بۆچی هەر تاکی ئێمە کۆچ دەکات؟. هۆکاری پەنابردن بۆ کۆچکردن لە وڵات دیسان فرە لایەنە و هەیە لەبەرامبەر چینێک یان توێژێک و هەیشە لەبەرامبەر دەسەڵاتێک و کەسانی وایش هەن شێوە ژیانی ئەرەیان پێقبووڵ نیە، بۆیە لەبەرامبەر هەموو کۆمەڵگا ڕێگای کۆچکردن دەگرنەبەر.

3 ـ (بەڵام نائومێدییەکی بێزمانە، نائومێدییەکە کە لە شێوەی ڕقێکی نەپاڵێوراو و نەسازێنراودا دەتەدەرە)

دیاردەی کۆچکردن پەیوەندی نیە بە ئومێد و نائومێد و،(کەم تەختەییە) یەکێک هۆکار جیوپۆلەتیک و کۆمەڵایەتییەکانی پشتگوێ بخات. زۆربە بەخەیان دەرفەتی هەڵبژاردنیان لەبەردەست نیە، بەڵکو هەزێک لە دەرەوەی ئیرادەی تاکەکان خۆی دەسەپێنێت، بۆ نموونە داعش موسلی داگیرکرد و لە ئەنجامیدا، دەیان هەزار کەس پەنایان برد بۆ کۆچکردن بەرو شار یان وڵاتەکانی تر. زۆرێک لە دانیشتوانی باشووری ئیتالیا یان وڵاتانی ئەمریکای لاتین بەخەی بەکاری کۆچیان کرد بۆ و لاتانی تر.

4 ـ (کۆچ بە شێوەیەک لە شێوەکان تەعبیرە لەو بێزمانییەی مرۆڤی)

نەخێر کۆچکردن تەعبیرە لە هیوای مرۆڤ بۆ خۆدەربازکردن لە مەرگ، برسێتی، (سەبی)کردن، بێکاری، وێرانی ژینگە و قڕکردن و هەیشە لە پێناو هەلێکی باشتر بۆ بەدەستهێنانی بڕوانامە یان پاش(خۆشەویستی بە ڕێگای تۆڕە کۆمەڵایەتییەکان)وە بۆ گەیشتن بە خۆشەویست یان لە پێناو سەرمایەگوزاری.

5 ـ (.مرۆڤی ئێمە بەردەوام لە شتێک تووڕەیە، دەیەوێت خۆی لە شتێک ڕاپسکێنێت)

رستەیەکی زۆر پڕکۆنیناویە… پەیوەندی نێوان کۆچکردنی ئێزدییەک و تووڕەیی چییە؟ پەیوەندی نێوان تووڕەیی و کۆچکردنی سریلانکییەکان چییە؟ پەیوەندی نێوان تووڕەیی و کۆچکردنی زۆرێک لە گەنجە بەدبەختەکانی خانەقین یان خورماتو و کەرکوک چییە؟
مرۆڤی ئێمە یەعنی چی؟ ئاخر هەزاران جۆری مرۆڤی مرۆڤ هەیە بە تێڕوانینی جۆربەجۆر کە هەر یەکەیان مۆتیڤی تایبەتی هەس، ئاخر بە چ پێوەرێکی زانستی هەرهەمووی بە یەک چاو سەیر دەکرێت؟

6 ـ (ناتوانێت بە ڕوونی پاڵنەر و مۆتیڤەکانی دیاریبکات)

مناڵیکیش ئەم قسەیە ناکات و خۆی بەدرۆ دەخاتەوە. خۆی نووسیویەتی(کۆچ یاخیبوونێکی ڕەمزیی بێئامانجە، جۆرە شۆڕشێکی ناوەکییە کە تاکی ئێمە بەرپایدەکات)..پرسیار لە هەر کۆچبەرێک بکەیت هەزار یەک پاڵنەرت بۆ دەهێنێتەوە. بۆ ئاگاداریتان(پاڵنەر واتە مۆتیڤ) بەڵام بلیمەتەکە هەردووکی بەکارهێناوە وەک بڵێی مانای جیاوازیان هەیە!.. کاتی خۆی زۆر زۆر وشەی بیانی بەکاردەهێنا بەڵام زۆربەیان یان هەڵە و لە وتارێکدا بەسەر یەک بە یەکیان چوومەتەوە.

7 ـ (کۆچ تێکستێکە مرۆڤی ئێمە لەبری دەست بە قاچ دەینووسێت)

وەک دەبینن، بەختیار بەخۆی تێکستەکەی بە قاچ نووسیوە و سەلماندی شایانی زۆرترین پێیگەرە و بەخێر بمێنن!

جەنگ/تیرۆری جیهانگیری ئیمپریالیستەکان و ڕۆڵ و ئەرکی ڕێکخراوە مەدەنیەکانیان!

نووسینی: سەلام عەبدوڵڵا

ڕێکەوت نیە لە سەردەمی جیهانگیری سەرمایەی دارایی و بەزۆر سەپاندنی بژاردە ئابوورییەکەی(لیبرالیزمی نوێ) دوو دیاردەی لەبەرچاو بەجیهانی دەبێن(1-ڕەوتە تیرۆریستە ئیسلامیەکان لە ڕۆژهەلاتی ناوین دەستی بالایان دەبێت و بە(هەڕەشە لە ئاسایشی جیهانی)باسدەکرێت. سوپاس بۆ نعوم چۆمسکی و چەندین ئەندامی کۆنگریسی ئەمریکی کە بە ئاشکرا رایانگەیاند(قاعیدە و داعش بەرهەمی سیاسەتی ئەمریکییه. 2- ڕێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی) و پێکەوە جیهان بەرەو نائارامی و عەسکەرتاری و جەنگ و تیرۆر دەبەن. من بۆ پێکەنین ناڵێم(ململانی ئەمە لەسەر ئاستی جیهان لەگەل 500کەسە کە بوونیان یان نەبوونیان هیچ لە ژیان ناگۆڕێت. ئەو مرۆڤخۆرانە پێویستیان بە ئێمەیە نەک ئێمە بەوان، بەڵام ئەوان توانیویانە خۆیان بە باشترین و چڕترین شێوەی دەسەڵات و ئابووری و سیاسەتی دیکتاتۆری خۆیان ڕێکبخەن و ئێمەش لەناو پەرتەوازی، پەراوێزخستنی یەکتر، بەرچاوتاریکی و نەزانی، هاوپەیمانی خۆفرۆشانە ئەگلێینەوە).

لەچوارچێوەی(Think-Thank)ی هاوبەشی هەردوو حزبی(کۆماری و دیموکرات)ئەمریکا، ڕۆناڵد ریگان لە 1983سندوقی نیشتمانی بۆ دیموکراسی(NED- نید)یان وەک ڕێکخراوێکی ناحکومی و کۆمەڵگەی مەدەنی سەربەخۆ دامەزراند. کۆنگرێسی ئەمریکی وملیاردێر(جۆرج سۆرۆس) لە چوارچێوەی ئەرک و نەخشەکانی سیاسەتی وەزارەتی دەرەوەو(cia)، خەرجییەکانی بە ربەی 100ملیون دۆلار دابیندەکات. مەبەست لە دامەزراندنی ئەم ڕێکخراوە”بۆ پشتیوانیکردنی ڕێکخراوە دیموکراسییەکان لە جیهانە شانبەشانی ئەم ڕێکخراوە، ڕێکخراوی(وەکالەتی ئەمریکی بۆ گەشەپێدانی نیودەوڵەتی-USAID-)و(Freedom Hause)لە 90 وڵات چالاکن.

بەرپرسانی ئەم ڕێکخراوانە بریتین لە(ئەندامانی کۆن و نوێی

کۆنگریس، وەزارەتی دەرەوە، ئەنجومەنی چاودێری کۆمپانیەکان وەک- ئیکسون، بۆینگ، فۆرت...هتد) و بەرپرسیاریەتیەکەیان لەنێوان حکومەت، کۆمپانیا زلهێزەکان و ڕێکخراوە ناحکومیکان دەگێڕان. بۆ نموونە ئێستا ئەنجومەنی(نید) کە بە(سپۆنسەری شۆڕشی ڕەنگەکان)ناودەبرێت بریتین لە:

- پرۆفیسۆر فۆکۆیاما(نووسەر، سیاسەتمەدار و ئابووریناس- کۆتایی مێژوو-)
- ئێلیوت ئەبرامز(جێگری راوێژکاری ئاسایشی نەتەوەیی لە ئیدارەی بوش بۆ کاروباری ڕۆژهەڵاتی ناوین.)
- مادلین ئۆلبرایت(وەزیری پێشووی دەرەوەی ئەمریکا)
- مویسیس نەعیم(وەزیری بازرگانی و پیشەسازی فەنزویلا لە 2005-2006
- ڕۆبەرت زۆلیگ(جێگری سەرۆکی گروپی گۆڵدمان سایکس)

(نید) لە پشت ڕێکخراوە ناحکومەییەکان(ngo) و حزبە"ئۆپۆزیتسیون"ەکانی شیشان، لیبیا، سوریا، ئۆکراین، فەنزویلا، یەمەن، ئیران، هۆنک کۆنک، تبت، روسیا، کوبا، ئەکوادەر، هایتی و پۆلیڤیا بۆ پارە، راگەیاندن، ڕێکخستن، راپۆرت، کۆنفرانس، خولی فێرکردن و وەرک شۆپەکانیان راوەستاوە.

لەم بارەیەوە چی دەوترێت:

میشیل شوسودوفسکی(پرۆفیسور لە زانکۆی اوتاوا لە کەنەدا) دەڵێت: ئەو پارەیە ڕێگەزێکە لە ڕێگەزەکانی درووستکردنی ئۆپۆزیتسیون. هەروا لە سالی 2003، ڕۆند پاول(ئەندامی حزبی کۆماری ئەمریکا)چالاکیەکانی ئەم ڕێکخراوە بە(نایاسایی)ناوبرد.

– ئیڤۆ مورالیس(سەرۆک حکومەتی پۆلیڤیا) پەیوەندی تەلەفۆنی لەنێوان ڕێکخەرانی خۆپیشاندانەکە و سەفارەتی ئەمریکی. هەروا پاشان حکومەت و کرێکارانی کەرتی کشتوکاڵی توانیان پاش بەرنامەی هاریکاری دارایی لە پێناو دیموکراسی، کۆمپانیای(کیمونکس)ی ئەمریکی شاربەدەر بکەن

– ڕۆژنامەیەکی ئەکوادەر دونووسێت: 4 ڕێکخراو ناحکومی بەبڕی 1.8ملیون دۆلار سوودمەندبوون.

– لە پاش بومەلەرزەکەی هایتی سالی2010، سەرۆکی حکومەتەکەی(ئەرستید) دەبینێت زۆربەی هاوکارییەکان بۆ حکومەتەکەی، دەڕوات بۆ ڕێکخراوە ناحکومییەکان و ئۆپۆزیتسیون!

– لە 2013 پارەی هەردوو ڕێکخراوە ئەمریکییەکە بۆ وڵاتانی ئەمریکای لاتین گەیشتە 60 ملیون دۆلار.

– بەرپرسەکانی(وەکالەتی گەشەپێدان نیودەوڵەتی) تاوانبارن بە دەستوەردانی سیاسی لە وڵاتێک خاوەن سەروەری و لەوانە دەستوەردانی بەڕێوبەری ناوچەکە(مارک فایرستاین). بە بۆچوونی ئیڤا

کولینجیر(ڕژنامنووسی فنزویلی) فایرستاین لسای2013چاوی ب کسایتکانی ئپزیتسیونی راستوکان وک ماریا کرینا ماتشادۆ، خلیو برخیس و رامن و سیاستمداری ستراتیژی خوان خوسی ریندون ب داشتنی پلانی هوشاندنی حکومتی فنزویلا.
– ل لیبیا رکخراوکانی ngoو راژکارانی کمگی مدنی ل مانگی2/2011دستیانکرد ب درووستکردنی نائارامی: ب مبستی روخاندنی قزافی، بنهنی چک ب چکدارکردنی ئپززیتسیون دنردرا. رکخراوگلی جیهانی وک(ICC) ب بکارهنانی زانیاریکانی رکخراو ناحکومیکانیان بکارهنا ب ژهراویکردنی رای گشتی و هر لم کاتشدا ناتو دستی ب خ ئامادکردن دکرد ب بردومانکردنی برفراوان وتاتک. هر ک بردومانکردنک دستی پکرد، کماند تایبتکانیش ئرککانی خیان جبج دکرد. بم شوی(هزی لیقیاتانی)و(سیستمکانی ئدمنیستراتر)دستبدست کارکانی یکتر تواودکن.
– دستوردان ل هبژاردنی روسیا. پشتیوانیکردنی(Golos) ی روسی. ئگر وتک دست ل هبژاردنی ئمریکا توردات، ئوا لوانی کسکان ب لسداردان یان زیندانی هتاهتایی سزابدرت یان هرشی چکداری بسر ئو وتا بکن!
– پشتیوانیکردنی رکخراوکانی ngoل میسر وک 6 ئپرل، ئنتسار قازی و بزووتنوی لاوان ل یمن، ناوندی مافی مرۆق ل بحرن0ل 1983دامزراو ب پار پشتیوانیان کرد).
– پشتیوانیکردنی رکخراو ناحکومیکان، راستوکانی ئکراین ل (Maidan)ی کیف،
– پشتیوانیکردنی ngo ل بورما.
– هوی نائارامی ل ملایو.
– هولی دا "بهاری عربی" ل روسیای سپی برگای رکخراو ناحکومیکان دستپبکات ودساتی ئلکسندر لکاشینکو بروخنن.
– پشتیکوانیکردنی تیرریستکانی شیشان ل قوقاز

– ویکیلیکس برووسککانی وزارتی درووی ئمریکا باوکردوو ک باس ل چاکییکانی وکالتی گشپدان نیودوتی دکات ل فنزویلا و لوان گشپدانی ستراتیژی دژ ب حکومتی فنزویلا و دووپاتی ئو هاریکاری داراییدکات ب بهزکردنی خپیشاندانکانی سای 2009.
• دانبیتن(بروبری پیوندیی نیودوتییکان ل ناوندی ئابووری و سیاست-CEPR- ل واشینتون دت: پارکان ل ئمریکای لاتین ب سندیکای کرکاران ل فنزویلا(CTV) رشت ک ری سرکی

هەبوو لە کودەتاکەی 2002 و ئەو کەسایەتی و ڕێکخراوانە کە ئاژاوە لە وڵاتەکەیان دەنێنەوە.

• دژایەتیکردنی شوعییەت و هێزی چەپ بە گشتی و بەکردەوە لە دژی دەسەڵاتی ساندنیست لە نیکاراگوا.

• لە 1984-1985 پشتیوانیکردنی ڕێکخراوی خوێندکاری راسترەو و ئەنتی کۆمونیست لە فەرەنسا (Unionnational inter-univsitaire) بە بڕی 575.000 دۆلار و (بەرەی ناسیونال)راستڕەو. بەهۆی ئاشکراکردنی ئەم هاریکاریە لەلایەن ڕۆژنامەی(لیبرلتسیون) ڕێکخراوی (نید)هێدی هێدی پشتیوانیکردنەکەی راگرت.

• دژ بە وڵاتی چین، پشتیوانیکردنی دالای لاما(هاوڕێی میگویل سیرانو-سەرۆکی حزبی ناسیونال سۆسیالیزمی شیلی-) و ناڕەزایەتییەکانی تبتییەکان لەناو لە دەرەوەی تیبت کردو دەکەن. لەم چوارچێوەیە پشتیوانی(ICT- کۆمپەینی جیهانی بۆ تبت ساڵی 1988لە واشنتون دامەزرا). دکتۆر میشائیل پرسبەری لە پەیمانگەی هودسن سەبارەت بە ناڕەزایەتیەکان لە چین وتی: هەمووی تاوانی ئەمریکا نیە، بەڵام راستە بەشی زۆری تاونی ئەمریکایە).

•

• پشتیوانیکردنی وڵاتەکەیان لە بزووتنەوە تیرۆریستەکانی جیهان، بۆ نموونە: مارام غەندیل(سەفیری بریتانی لە ئەنگۆلا دەنووسێت(سافیمبی دەندەیەکە، بەهۆی شەهوەتی بۆ دەسەڵات، نەهامەتیەکی گەورەی بۆ گەلەکەی هێنا)، بەڵام ئەمریکا پشتیوانی(جۆناس سافمبی) کرد لە جەنگ دژی نیلسون ماندیلا؛، پشتیوانی قاعیدە، تالبان، حکومەتی سعودیەی عەرەبی و وڵاتانی کەنداو(گەنداو)، حکومەتی فاشیستی بینۆشیت، کۆنتراکانی نیکاراگوا…هتد.

• غراهام فرلر(کارمەند لە بەشی شیکاری ئەستخباراتی ئەمریکی دەڵێ: بڕوام وایە ئەمریکا داهێنەری سەرۆکی داعشە) و بەهەمان شێوە(نەعوم چۆمسکی وای وت)، ژەنەرال ویسلی کلارک و سەرۆکی هاوپەیمانی ناتۆ لە1997-2000 لە کەناڵی cnnوتی: (ئەمە داعشمان درووستکرد بۆ لەناوبردنی حزب الله)، هیلاری کلنتون(ئەمە موجاهیدەکانمان درووستکرد بۆ بەکارهێنانیان لە جەنگەکان)، سیناتۆر(راند پاول)یش لە کفتوگۆی سی ئین ئین وتی: ئەمە چەکدارکرد).

• ولیام بلوم(مێژوونووسی ئەمریکی لەبواری کاری موخابەراتی)لە کتێبەکەی(الدولە المارقە)، دەنووسێت: پاش ئابرووبردنەکەی(ووترغیت) سی ئای ئەی ناچار بوو کارە(قیزەونەکانی) بە ڕێکخراوێکی نوێ بسپێرێت، ڕێکخراوێک دەنگێکی(جوانی) هەبێت و ناویان لێنا(سندوقی نیشتمانی بۆ

دیموکراسی-نید) و بیرۆکەکە ئەو بوو، سندوقەکە بە ئاشکرا ئەو کارانە ئەنجام بدات کە(سی.ئای.ئەی) لە دەیان ساڵی رابردوودا بە نهێنی ئەنجامیانی دەدا. بەبۆچوونی بلوم(ئەم رێکخراوە لە 1980دەستی باڵای هەبوو لە ئیرانغیت). نووسەر بۆچوونی ئەلن ڤاینشتاین-یەکەم سەرۆک و بەشداربوو لە دامەزراندیNED- دەهێنێتەوە: (زۆربەی ئەو کارانە کە ئیمرۆ ئەنجامی دەدەین، وەکالەتی ئەستخباراتی ئەمریکی پێش 25ساڵ ئەنجامیانی دەدا).

• پشتیوانی 90 رێکخراوی ناحکومی لە میسر لەلایەن وەزارەتی دەرەوەی ئەمریکا لە مانگی4/2011 بۆ بڕی 14ملیون دۆلار

• پشتیوانیکردنی ژەنەرال سوری (ریاز ئەسعەد)و مەشقکردنی جەماعەتەکەی لەسەر زەوی تورکیا.

هاوڵاتی ئەمریک ولیام بلوم دەنووسێت: ئەگەر من سەرۆکی ئەمریکابم، لە ماوەی چوار رۆژ سنورم بۆ تیرۆر دادەنا:

• یەکەم رۆژ داوای لێبوردنم لە بێوەژنەکان و هەتیوەکان و ملیونان مرۆڤی تر دەکرد کە بەهۆی ئیمبراتۆریەتی ئەمریکا ئاستی بژێویان گەیشتە ئەوپەڕی هەژاری.

• دووهەم رۆژ رایدەگەیەنم کە دەستێوەردانی ئەمریکا لە جیهان کۆتاییهات و ئیسرائیل چیتر 51ئەستێرەی ئاڵای ئەمریکا نیە، بەڵکو وڵاتێکی دەرەکیە.

• لە رۆژی سێهەم بودجەی سەربازی بۆ رێژەی 90%کەمدەکرد و ئەم بڕە پارەیە وەک قەرەبووکردنی قوربانیانی ئەمریکا لە جیهان خەرجدەکرد.

• چوارەم رۆژ تیرۆرم دەکەن.

ئەمریکا-ناتۆ بەرێگای ngoبشێوی لە جیهان درووستدەکەن و خزمەت بە جەنگ و تیرۆر و سەرلەنوێ دابەشکردنی جیهان دەکەن بەناو”دیموکراسی و مافی مرۆڤ”، بەڵام هەروا بەیان بەسەر نەچووە و موقامەتێکی ئینسانی و مەزن رووبەروویان دەبێتەوە و بە نموونە لە ئەمریکای لاتین بەهۆی هوشیاری هاوڵاتیان و بەهێزی بەرەی چەپ و شوعیەکان شکستیان پێهێنراوە. ئایا بەچی رێکخراوە ناحکومیەکان، “ئۆپۆزیتسیون” و رۆژنامە و گۆڤارە”سەربەخۆ”کانی کوردستان لەبەرامبەر ئەو راستیانە بێدەنگن؟ ئایا ئەو بێدەنگیە پێیوەندی نیە بە خەرجی؟ ئایا ئەو بەرێزانە راستی بە خەڵک دەگەیەنن یان خەڵک جەواشەدەکەن؟! ئایا بەشێک نین لە تیرۆر و گەندەڵی و زوڵمی چەوسێنەران؟!

پەیامنێرانی بێسنوور :

لەسەر پەیامنێرانی بێسنوور وەك رێکخراوەکی ”بێلایەن” بۆ

ڕۆژنامەنووسان دەناسرێت، بەڵام بەڕاستی بەلایەنن و تاقە خۆمیان ئازادی کاری ڕۆژنامەگەرییە؟
لە وتارێکی (یان مایەر) لە سایتی (ئەمریکا 21 ڕۆژی 4/5/2010)هاتووە: لە ڕابردوودا ڕێکخراوە ناحکومییەکان وەك ڕێکخراوی پەیامنێرانی بێسنوور و ڕێکخراوی مافی مرۆڤی ئەمریکی(HRW) پێش هەموو شتێك هێرش بۆ حکومەتە پێشکەوتنخوازەکان دەکەن، بەڵام هەمان کات لە بەردەم پێشلکردنی مافی مرۆڤ لەلایەن حکومەتە هاوپەیمانەکانی ڕۆژئاوا وەك کۆلۆمبیا، مەکسیکۆ و تورکیا بە وریاییەوە هەڵویست دەردەبڕێت. ئەم ڕێکخراوە بە دوژمنانی ئازادی میدیا دەڵێت(دەڵێن)، بۆ نموونە لە کۆلۆمبیا بە سەرۆك ئەلڤارۆ ئەروبی نا، بەڵکو بە چەکدارە شوعییەکان(FARC) دەڵێت(دەڵێن)و بێدەنگی هەڵدەبژێرێت لە بارەی بارودۆخی کارەساتئامێزی سۆسیوئیکۆنۆمی زۆربەی خەڵکی وڵاتەکە.)
ئەم ڕێکخراوە وەك زۆربەی ڕێکخراوەکانی"کۆمەڵگەی مەدەنی" لە وڵاتە جۆربەجۆرەکان لەلایەن وەزارەتی دەرەوەی ئەمریکا یان ملیاردێرەکانەوە وەك (جۆرج سۆرۆس)وە بە مەرجی خزمەتکردنی ئامانجەکانیان پشتیوانی دەکرێن. سۆرۆس بۆ نموونە وەك لە ڕۆژنامەی(فرایتاگ) هاتووە: ملیاردێر سۆرۆس بەڕێگای جامبازی داراییەوە لە دزی وڵاتاندا، دەوڵەمەندو بەناوبانگ بوو.لە1992 کاتی کەبرکێکی لەگەڵ (فوند) کرد، ئەژنەی بانقی بریتانیای شکاند و نزیکەی یەك ملیارد دۆلاری قازانج کرد. ئەو بڕە پارەیە لە گیرفانی هاوڵاتی بەریتانی دەرکرا...هەروا لەگەڵ ڕێبەی(ڕووسی)یش بەهەمان شێوە...سۆرۆس لە پشت بەناو" شۆڕشە ڕەنگاوڕەنگەکان بوو وەك شۆڕشی گوڵاڵە لە جۆرجیا، شۆڕشی پرتەقاڵی لە ئۆکرانیا و شۆڕشی نەرگس لە قیرغستان) و ئەمڕۆش وەك چالاکترین و گەورەترین کەسایەتی بە دوژمنایەتی رووسیا دەژمێردرێت.
پیتر شۆل-لاتور لە کتێبەکەی (Russland im ، 2007) بە وردی باسی پەیوەندی سۆرۆس و ڕێکخراوی گەشەپێدانی ئەمریکی یان دەزگای نیشتمانی دیموکراسی دەکات و چۆن پێکەوە ملیونان دۆلاریان تەرخان کرد بۆ فشاری ڕاگەیاندن و بە ملیونەها بەیاننامە، نامیلکەیان بڵاوکردەوە و خەرجی کەناڵی تەلەفزیون و ڕادیو یان بۆ خولی فێرکردنی ناوەندی هێرشی چەکدارانەلەلایەن خودی (جۆرج سۆرۆس)وڕێکخراوەکەی(Open Society Fundation -دەزگای کۆمەڵگەی کراوە).
لە بەدواچوونێکی ڕۆژنامەی(یونگە ڤێڵت) کە لە ڤیکیپیدیا بڵاوکراوەتەوە لەژێرناوی(کێ دارایی پەیامنێرانی بێسنوور دابیندەکات؟ سۆرۆس و پشەسازی چەك؟ هاتووە: پەیامنێرانی بێسنوور

لەلایەن مولەتی ملیاردێری ئەمریکی(جۆرج سۆرۆس)وە پشتیوانی دارایی دەکرێت، بۆ ملیونان دۆلار پشتیوانی لە سەندیکای سۆلیدارنەی پۆلەنی دەکرد و بەهەمان شێوە ڕێکخراوی(NED)ئەم کارەی دەکرد. هەروا پشتیوانی لە لایەن لەلایەن خاوەن چەکسازی فەرەنسی سیرجی داسولت و کۆمپانیای فیفیندی و ملیاردێر فرانکسۆس پینوالت دەکرا .

ئەم ڕێکخراوە (DED) لە ڕەساکانی هەل قەستنەوەی بەنەکان دەرنەچووە. بەهەی سیاسەتی شەڕئەنگیزی ناتۆ لە دژایەتیکردنی رووسیا و وەك بەشێك لە هەوەی زیندووکردنەوەی جەنگی سارد و گەرمکردنی بازاڕی چەکسازی و کەشوەهەوای ملیتاریستی لە دنیا، بەبۆنەی وەرزشکاری لە(سۆشی)سالەی 2014، هاوشانی ڕێکخراوی مافی مرۆڤی ئەمریکی دەستیان کرد بە هێرش لە سەر رووسیا و بە(خراپترین بارودۆخی مافی مرۆڤ لە رووسیا لە دەیان سالەی رابردوو)وەسفکرد) رۆژنامەی 0.لی مۆند دیبلۆماتی)فەرەنسی لە مانشێکی مانگی 7/2007نووسیویەتی(دارایی پەیامنێرانی بێسنوور لەلایەن- نید، سی.ئای.ئەی-و حکومەتی ئەمریکییەوە دابیندەکرێت) هەر لەو وتارەشدا ئاماژە بۆ پرسیارێکی گۆڤاری(Blauer Bote Magazin)دەکرێت(ئایا پەیامنێرانی بێسنوور بەشێکی نەپچراون لە هێزی رۆژنامەنووسانی ناتۆ؟) و لە سایتی (ترێند ئۆنلاین)یش وتارێکی نووسەر(ernard Schmid)لە مانگی 6/2016بڵاوکراوەتەوە و تێیدا هاتووە: سەرۆکی پەیامنێرانی بێسنوور (ڕۆبیرت مینراد)لە 2014بە پشتیوانی حزبی ڕەگەزپەرەست(بەرەی ناسیونال) هەڵبژێردرا و بوو بە پارێزەری شاری(beziers). لە 27،28 و29/5/2016 حزب و نزیکەی 2000ئەندامی لایەنە راستڕەوە توندڕەوەکانی فەرەنسا لەم شارە کۆبوونەوە بۆ کارکردن لەسەر بەرنامەی 51خالی بۆ دامەزراندنی بزووتنەوەکی نوێ بەناو(متمانەت هەبێت بە داواکردنی مافەکانت). لە خالە گرنگەکانیان بۆ نموونە(هەڵوەشاندنی 2رەگەزنامەیی بێجگە لە هاوڵاتیە ئەوروپییەکان و هەڵوەشاندنی مافی بەیەکگەیشتنی ئەندامانی خێزانی پەنابەرەکان، قەدەغەکردین مافی مانگرتن، درێژکردنی کاتی کارکردن و دواخستنی تەمەنی خانەنشینی لە 62سالە خزمەت بۆ 65سالە خزمەت، کار و خانوو یەکەمجار بۆ فەرەنسییەکان، …هتد.

دیارە سالەی 2007، سالێکی رەش بووە بۆ رێکخراوی(پەیامنێرانی بێسنوور). ئیلکە گرێس و ئیکارد زیکر لە 3/2/2007 وتارە بڵاودەکەنەوە بەناوی(ئەرکی بەگەوچاندن: پەیامنێرانی بێسنوور پارە لە ئەمریکا وەردەگرن) لە رۆژنامەی (یونگە ڤێلت، 1/8/2007)و دەنووسن: لە شەوی27/5/2007کەنالەی کەرتی تایبەتی(RCTV)لە پەخشکردن

راگیرا، نوێنەرانی رێکخراوی پاریسی بۆ پاراستنی مافی مرۆڤ(پەیامنێرانی بێسنوور)لە نووسینگەی کەناڵێکە لە کاراکاس بوون)
ئەم دوو نووسەرە بە روونی خزمەتکاری پەیامنێرانی بێسنوور بە سیاسەتی ئەمریکی و هێزە راستڕەو و کۆنەپەرستەکان روونتر دەکەنەوە: (بێجگە لە فەنزویلا، کوبا لە فۆکەسی ئەم رێکخراوەیە: کوبا بە گوێرەی راپۆرتەکەیان لە 2007ی ئەم رێکخراوە پاریسییە دەنووسن>>دووهەم زیندانە بۆ رۆژنامەنووسان لە جیهان<ستەپ، ستەپ!

ئەمڕۆ هەواڵێك لە سایتی ئاوێنە و ڤیدیویەك لە یوتوبم بینی، تێدا رێكخراوى(ستوپ دژە گەندەڵی بە هاوكاری رێكخراوی ئەمریکی NED)بەبۆنەی بڵاوکردنی دوا راپۆرتی ساڵانەی پڕۆژەکەیان(بەهێزكردنی لێپرسینەوەو دەسەڵاتی یاسا لە هەرێمی کوردستان)، خەڵاتیان دابەشکرد. وەك لە هەواڵەکە هاتووە(لەنێو 22میدیای لەسەر دۆسیەی گەندەڵی، ئاوێنە بە پلەی یەكەم دیاریکردووە.). لێرە دووبارە پرسیار هەیە: کێ لە پشت سەرنووسەری گۆڤار و رۆژنامە و رێکخراوە مەدەنیەکان راوەستاوە؟ رۆژنامەنووسەکان چی دەکەن لەلای قونسولی ئەمریکی لە کاتێکدا رۆژنامەنووسە ئەمریکییەکان و ئەمنستی ئینترناسیونال و چەندی رێکخراوی تر حکومەتی ئەمریکی بە پێشلکاری مافی ئازادی رۆژنامەگەری و تاك تۆمەتباردەکەن؟! بۆ نموونە(وەزارەتی دادی ئەمریکی جاسووسی لەسەر پەیوەندییە تەلەفۆنیەکانی ئاژانسی AP دەکەن-14/5/2013) بۆچی هیچ رەخنەیەك ئاراستەی سیاسەتی تیرۆریستی هاوپەیمانان ناکەن بەڵام خەریك دوورگەیەکن(کۆریای باکوور)کە دەیان ساڵە خەڵك هیچ هەواڵێکی نازانێت؟ بۆچی باسی رۆڵی ئەمریکی ناکەن لە دامەزراندن و بەهێزكردنی قاعیدە و داعش بەڵام وەك(....) دەرژێنەوە بەسەر شوعییەکان؟!

بەهۆی جەهلەوە بێت یان بە هوشیاری، زۆرێك لە رۆژنامەنووس، نووسەر و رێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی کاری جەواشەکاری قیزەوەن دەکەن و(خەرجی وەردەگرن)لە رێکخراوگەلێکی گەندەڵ، ئاژاوەچی کە جەنگ و تیرۆر لەجیهان بڵاودەکەنەوە و هەرگیز بێلایەن نین و رێکخراوی ئەمریکی(National Endowment for Democracy)کە کورتکراوەکەی(NED)ە وەك نموونە دەهێنمەوە و چۆن بەشێکە لە (تینك-تانك) و پاشان رێکخراوەیەك لە چوارچێوەی ستراتیژی سیاسەتی دەرەوەی ئەمریکا و دژایەتی کۆمونیزم دەکات:
ئەگەر سترافەر سێبەری (سی ئای ئەی)یە، ئەوا NED رووی یاسایی و

داراییەکەیە. ئەگەر هەر کەسێك گومانی هەبوو لەوەی کە ئاژاوەکان لە فینزویلا ئەمریکای لەپشتەوەیە، ئەستا ئەو گومانە ڕەویەوە: گەورەترین ئاژانسی جیهانی(AP- لە 1848وە دامەزراوەو ئەستا 280 نووسینگەی هەیە لە جیهان) بەڵگەی بڵاوکردەوە لەسەر ئەوەی وەزارەتی دەرەوەو و(NED) لە ساڵی 2013 بڕی 7،6ملیۆن دۆلار بۆ گروپە ئۆپۆزیتسیونەکانی فینزویلایان خەرجکردووە. دوو کەسایەتی گەورەی ئۆپۆزیتسیون(لیونارد لۆپیتس و ماریا کۆرینا ماچودا) لە فەبروەری رابردوو لە هەمووان زیاتر بانگەوازیان بۆ توندوتیژی دەکرد بۆ ئەوەی دەسەڵاتی مادورۆ بڕوخێنن, پەیوەندی بە جاسوسیەتی بۆ ئەمریکاوە هەیە. NEDو ئاژانسی جیهانی ئەمریکی بۆ گەشەپێدان(USAID) بڕێ پارەکەیان گەیاندەتە حزبەی(Primero Justici)و حزبی(Voluntad Popular) و ڕێکخراو ناحکومی(Sumate).
لە وتارەکەی ڕۆژنامەی گرانمای حزبی شوعی کوبا بەناوی(ئەمریکا خەرجی توندوتیژیەکان لە فەنزویلا دەدات) ئەم زانیارییەش هاتووە: (حکومەتی پۆلیفی ڕێکخراوی گەشەپێدانی ئەمریکی(USAID) لە وڵاتەکەی دەرکرد بەهۆی کارکردنی بۆ لەناوبردنی حکومەت و هاوکات حکومەتی ئیکوادۆریش پشتیوانی دارایی ڕێکخراوی ناوبراوی قەدەغەکرد بۆ پڕۆژەکان لە وڵاتەکەی.

ڕێکخراوی(ئوسايد) لەلایەن جۆن کەنەدی لە ساڵی 1961 دامەزرا و دەستی هەبوو لە کارە تێکدەرانەکانی جۆرجیا لەسەردەمی شیڤرنادزەو هاتنە سەرکاری میشائیل شکاشڤیلی لە سالی 2004و نینا بۆردژانادیس وەك سەرۆکی پەرلەمان ئەوەی لەم ڕۆژانە بەم دەرکەوت : ڕێکخراوی (WADI)یش لەگەل(ئوسايد) کاردەکەن و خەرجی وەردەگرن، بەمەرجێك سوور دەزانن سەرچاوەی ئەم ڕێکخراوە کێیە و بۆچی کاردەکەن .
NED چییە و کێ دایمەزراندووە و سەرۆکی بووە؟
بە مەبەستی لەناوبردنی"ئیمبراتۆریەتی شەڕ- مەبەستیان یەکێتی سوڤێتە" وەك خانەی دەستپێکی دەزگا هەواڵگریەکان(cia ئەمریکی و IM16 ی بریتانی و ASAS ی ستراڵی)، ڕۆناڵد ریگان لە 1982 ڕێکخراویی(NED) ی دامەزراند و لە لەندەنەوە ڕایگەیاند. ئەم ڕێکخراوە هەر کۆمەڵەیەکی یاسایی ئەمریکی نییە یان تەنها ئامێرێکی وەکالەتی هەواڵگری مەرکەزی، بەڵکو دەزگایەکی هاوبەشە لە بەرژەوەندی هەواڵگری ئوسترالیا و بەریتانیاش کاردەکات، بۆیە ریگان لە لەندنەوە ڕاگەیاند.
بۆ ئەوەی ڕاستی ئەم ڕاستییە بشاردرێتەوە، ڕێکخراوەکە داوای لە هاوپەیمانەکانی کرد ڕێکخراوی هاوشێوەی خۆی دامەزرێنن، بەم شێوەیە دەوڵەتی کەنەدی لە 1988 ڕێکخراوی(ناوەندی ماف و

دیموکراسی)دامەزراند و کار لەسەر هایتی دەکرد و پاشان بایەخی بە ئەفغانستان دا. بەهەمان شێوە بریتانیا لە 1991 دەزگای(ویستمنستر بۆ دیموکراسی)دامەزراند و بواری کارکردنی بە ئۆروپای ڕۆژهەڵات تەرخانکرد.
کاتێ کۆنگرێسی ئەمریکی لە 22/11/1983دەنگی بە دامەزراندی(نید)دا، نەیانزانی پێشتر بە نهێنی بوونی هەبووە بە گوێرەی ڕێنمایەکانی سەرۆکایەتی. ئەم بەڵگەنامەیە فەرمانی لابردنی نهێنی باش دوو دەیە لەسەر دەرکرا و کاروباری”دیبلۆماسی گشتی” ڕێکدەخست.

نووسەری فەرەنسی(تیری میسان- بەرپرسی سایتی ڤۆڵتێر-) لە وتاری(نید رووخساری یاسایی cia)ە، پرسیار دەکات:
ئایا دەکرێت هنری کیسنجەر بەڕێوبەری(NED) نوێنەری کۆمەڵگەی مەدەنی بێت؟
کاروبارەکان بەو شەفافییەتە نەبوو، چونکە هەموو کارمەندە گەورەکان کە پلەی ناوەندیان هەبوو لە ئەنجومەنی ئاسایشی نیشتمانی ئەمریکی، بەڕێوبەری (نید) بوون، بۆ نموونە وەك(هنری کیسنجەر، فران کارلوتشی، بیرژنسکی، بول وولف ویتز) کە بێ گومان وەك کەسایەتیگەلی خەباگەری ئیدیال لە پێناوی دیموکراسی نارێنە مێژووەوە، بەڵکو وەك شەیتانگەلی توندوتیژی.
دارایی(نید) بە جیا گفتوگۆی لەسەر ناکرێت، چونکە ڕێنمایی وەردەگرێت لە ئەنجومەنی ئاسایشی قەومی بە جێبەجێکردنی ئۆپیراتسیونی بەرفراوان لەنێوان ئاژانسە هەواڵگرییە جیاوازەکان و پارەکان لە(ئاژانسی یارمەتی جیهانی)دەگوێزێتەوە بەبێ ئەوەی ئەو بڕە پارانە لە حیسابەکەی دەربکەوێت تا نەخرێتە چوارچێوەی حکومی.
هەروا (نید) پارە لە cia وەردەگرێت پاش ئەوەی بەڕێگای کەرتی تایبەتەوە سپی دەکرێتەوە لەلایەن دەزگای سمیت ریتشاردسون، دەزگای جۆن م. اولاین یان دەزگای هاری برادلی.
بۆ نموونە ئەمریکا نزیکەی یەك ملیارد دۆلاری خەرج کردووە لەسەر حزبە سیاسیی و کۆمەڵەکان لە وڵاتێکی بچووك وەك کە دانیشتوانەکەی 4 ملیۆن کەس تێناپەڕێنێت وەك لوبنان. وەزارەتی دەرەوە و(نید)نیوەی ئەو پارەیە کە تەرخانکرابوو بۆ لوبنان خەرج کرد و نیوەکەی تریشی cia بەنهێنی خەرجی کرد.
لە ساڵی 2003 و بە بۆنەی 20ساڵە دامەزراندینەوە، نید هەستا بە پیشاندانی سیاسی گشتی چالاکییەکانی و دەرکەوت خەرجی زیاتر لە 6000 ڕێکخراوی سیاسی و کۆمەڵاتی لە وڵاتانی جیهان لە ئەستۆگرتووە و دامەزراندنی چەندین دەزگا و ڕێکخراو بە خۆی گێڕاندەوە وەك سەندیکای(سۆلیدارنۆ) لە پۆلەنیا، میساقی 77 لە چیکۆسلۆڤاکیا و

اتبور لە سربیا و رادیوی 92 و رۆژنامەی ازلوبوجنج لە یوگسلافیای جاران و زنجیرەیەك لە دەزگاكانی راگەیاندنی"سەربەخۆ" لە عیراق.
NED رووی تری روخساری موخابەراتی ئەمریكیە بە لەناوبردنی شوعییەت لە كیشوەری ئاسیا. ئەمە تۆمەتێك نیە بخرێتە ئەستۆی ئەم رێكخراوە، كردەوە و رەفتار و پەیوەندی و ئەركەكانی پیشانی دەدات بەشێكی ترسناكە لە سەپاندنی وەحشیگەری لە جیهان:
– رێكخــراوی فەرەنســی UNI كە نەپەرەســت كە لە دژی بــزووتنەوەی خوێنــدكاران لە 1968دامەزرا، پشتیــوانی دیكتــاتۆر و گەنــدەڵەكانی ئەفریقای دەكرد. ساڵانە بۆ نموونە لە 1984-1985بڕی 575هەزار دۆلار لە نیــــد وەرگـــرت. ئەم زانیـــاریە لە رۆژنامەیی(لـیبراتســیون) بڵاوكرایەوەو كۆتایی بەو گەندەڵییە هێنرا. نید لە دژی بەشداری حزبی شوعی فەرەنسی لە حوكمڕانی بە ملیونان دۆلار پشتیوانی لە ناسیونال فرۆند و ئەوانی تر كرد.
– لەسەرەتای هەشتاكاندا تینك تانكی شەڕەنگێزی و فراوانخوازی سیاسەتی دەرەوەی ئەمریكا بوو. ئەركە سینترالەكەی بریتی بوو لە هێرشكردن بۆ سەر حكومەتە ماركسیەكانی ئەمریكای لاتین وەك حكومەتی ئیـل سلڤادۆر و حكـومەتی ساندنستـیەكان لە نیكـاراگوا و هاوكـات پشتیوانی لە حزبی كرستیانە دیموكراتەكان لە شیلی كرد كە كودەتای ژەنەڕاڵ بینوشیتی لێكەوتەوە.
– لە پشكنینــی نووســینگەی نیــد لە قــاهیرە بەڵگەنــامەی زۆریــان دەستكەوت بە ئەوەی (ئەخوان موسلمین) لە "شۆڕشی مەیدان" دەسەڵات بەدەست بگرێت. ئایا هەندە حزب و رێكخراوی ئیسلامی لە كوردستانیش بە رێگای نیدەوە لە خزمەتی ستراتیژی ئەمریكا كاردەكەن؟
تیۆری وتــارەكەی بەم رستــەیە كۆتــایی پێــدەهێنێت: (ئەو توانــا بێسنوورانە بە سەرپەرشتی ئەنجوومەنی ئاسایشی نیشتمانی ئەمریكا لە ژێردەستی-نید-هەیە نەك رێگە نادەن بە پشتیوانی دیموكراسی، بەڵكو كاردەكەن ئەگەر لە هەركوێ هەبێت، ژەهرای بكەن.)
لە هەرێمی كوردستان و عیراق چەندین رێكخراو كاری جاسووسیەتی و دژایەتی شوعیەت دەكەن(پێشی دوو رۆژ برادەرێكم وتی بەشداری خولێكم كردووە، لەسەرەتای داتاشوەكەیان وێنەی داس و چەكوش لەگەل كەلەسەری مرۆڤ پیشاندەدەن!) بەڵام بە خودی نید وەك پاشماوەیەكی جەنكی سارد، رێكخراوێكی هەیە بە ناوی(سەنتەری ئەمریكی بۆ هاوپشتی كرێكارانی جیهان(ACILS)!
ئایا وەزارەتی ناوخۆی هەرێم ئاگاداری رۆڵی(نید)ە و چالاكییەكانی بەلایەوە ئاسایە بۆیە لە ئاستیاندا بێدەنگن؟ ئایا نووسینگەی رێكخراوە ناحكومیەكان بەخۆیان بەرهەمی(نید)ن؟ ئایا رۆڵی (نید) پێشێلكردنی سەروەری وڵات نیە؟ یان وڵات بە ئاگاداری حزبەكان

کراوە بە خۆراکی گورگەکە و هیچ ناڵێن و ناکەن؟ ئایا حەق نییە داوا لە یەك بە یەکی ڕێکخراوە ناحکومییەکان و ڕۆژنامە و گۆڤارە"سەربەخۆکان" بکەین: خەرجییەکانیان کێ دابینی دەکات؟!(ئەبێ خۆیان سەرچاوە داراییەکانیا ئاشکرا بکەن)
حەقیقەتەکمان لەبەرچاوە: سوپای ئەمریکا و چەندین وڵاتی تر لە هەرێم چالاکن و تازە"ڕەنگە"بە دامەزراندنی 5 بنکەی سەربازی دراوە، کۆمپانیای ئیکسون مۆبیل و شیڤرۆن و شەریکەکانیان و (بی پی)بریتانی و گلوبالی فەرەنسی و هاوشێوەکانیان ساڵانێکە بست بە بستی وڵات دەپشکنەن و بەرهەمیان هێیەو بانقی جیهانی و صندوقی دراوی جیهانیش فەرمانی خۆیان دەردەکەن و حکومەتی هەرێمیش یەك بە یەکیان لە دژی ئەمە جێبەجێ دەکات، بەیە بارودۆخەکەمان بەم ئاستە وێرانکراوە. (نید) بەشێکی ترسناکە لەو بەرنامەیە و باڵی دیبلۆماتی و سوپای تێکدانە و ئەوانەی بەناوی(دژایەتی گەندەڵی و ئازادی ڕۆژنامەگەری) وەك ڕێکخراوی (ستێپ) و هاوشێوکانی خەرجی گیرفانیان لەی وەردەگرن و ئەو ڕۆژنامە و نووسەرانە دەیانناسن و بەدەنگیان هەڵبژاردووە و ئەوانەی دەڵێنە خزمەتی(معالی قونسلی ئەمریکی)، پێیان خۆشبێت یا نا، بەشێکن لە بەرنامەی تیرۆر و جەنگ و ماڵوێرانی ئیمپریالیستەکان!
کەواتە:
– ستوپ (NED) و هاوشێوەکانی لە کوردستان و عیراق
– ستوپ کۆمپانییەکانی هاوپەیمانان لە کوردستان و عیراق!
– ستوپ سوپای ئەمریکا و هاوپەیمانان لە کوردستان وعیراق!
– ستوپ بانقی جیهانی و صندوقی دراوی جیهانی لە کوردستان و عیراق!
سوسیالیزم(شوعییەت) یان بەربەرییەت…بەهێزبێت خەباتی شوعی و چەپ لە کوردستان و عیراق!
ژیانی عەدالەتی ئاشتی و ئازادی عەدالەتی کۆمەڵایەتی خەیاڵ نییە!

سەرچاوەکان

-1 http://www.granma.cu/idiomas/aleman/unser-amerika/4sept-Vereinigte%20Staaten.html
-2 تییری میسان: صندوقی نیشتمانی بۆ دیموکراسی نید" رووی یاسایی وەکالەتی هەواڵگری ناوەندی ئەمریکایە
Die CIA und ihr menschliches Antliz -3
4- Geheime Dieste Im Irak
5- “greater middle east’, Bernhard Schmid

6- Die USA nehmen mit Milionen Dollar jaerich massiv Einfluss .auf die medien, weltweit

بویژدانی کمپانیای کانیبال: ستراتفر-Stratfor)وك نموون

ل 1996 یكك بناوی(جورج فریدمان) کمپانیایکی تایبتی بناوی(ستراتفر)ل بواری لکینو، هوا و جیوپلیتیك و ئاسایش و پژی دوارژی جیپلتیك و کشکان ل جیهان دادمزرنت. ناوکی ل لکدانی چند پیتکی یکمی دوو وش بکارهناو(Strategic Forecasting) ک مانای(پشبینی ستراتیژی)ی. پسپرکانی بریتین ل پلتلگ، ئیکنمیست و پسپرانی ئاسایش ک برگای"هوالگر"و سرچاو نهنییکانیو ل هموو جیهان هویست و راوژکاری و پشنبیکانی باودکاتو.

گڤاری (Barrons) ل 2010 ب سبری cia ناوی برد. ئوی لژر بی ئم تینك تانك بوو، ل 2012 پلاتفرمی ویکیلیکس هنای سر ب: 5ملیون ئیمیلی ئم دزگای باوکردو.

پرد لسر رووی جرج فریدمان و دزگاکی لادرا و ئمش پیامی دامزرنری ستراتفرد ب شوازی کارو ئرککانی ل نووسنیکیدا ب هاوکارکی ل فنزویلا ل 6/دیستمبر/2011: ئگر سرچاوک بهادار‌بوو، دب بیهنیت ژر رکفی خت. هنان ژر رکف واتا، کنترکردنی سرچاوک ب شوی دارایی، سیکسی یان دروونی تا ئو خا ک ئامادب لگلت رکبکوت.).

کمپانیاکی فریدمان لسر نهنیکان دژ. نزیکی 30 هزار کیاری هی و لناویاندا سر ب سوپای ئمریکا، منیجری صندوقی هیگید، سیاستمداری گور و کمپانیای باناسیونالی هی.

هکاری بخشینی دارایی ب ئم کمپانی تا ئستا نادیار بوو، بام ئستا ئیدی (هاکر)کان چوون ناو تری کمپانیاک و هموو شتکیان خست برچاو: کنتی دروونی سرچاوکانی زانیاری، گیاندنی زانیاری ل رژهاتی ناوین و جاسوسیکاری ب کمپانیای کیمیاوی(Dow Chemical).

لبارى باوکردنی زانیارییکانی کمپانیاک، فریدمان وامی هیچ پرسیارك ناداتو، چونک وامدانیان دووبار تاوانباری دکنو. ب نموون: ستراتفر چ جر پیوندییکی هبوو لگل سفارتکانی ئمریکا؟ جگرکی(فرید بورتون) بخی جاسوسی دزگای ئاسایشی وزارتی درو‌ی ئمریکا بوو. کمپانیا گل وك (داو شیمیکا) و (کاکا کلا) راوژ لم کمپانیای وردگرن، چونک وك دزگای ئاسایش کاردکن بام وك دزگای ئاسایش کنت ناکرت.

فریدمان تمتی ئوی سبری cia، رتدکاتو.

فریدمان کە خاوەن دەزگای پیشبینی جیوپۆلەتکی دوارۆژە لە جیهان و لە کتێبەکەی ساڵی 1991(جەنگی داهاتوو لەگەڵ ژاپۆن-430لاپەڕە)و کتێبی(100 ساڵی داهاتوو) پێشبینییەکانی نووسیوە لەبارەی جەنگی ئەمریکا لەگەڵ پۆڵەندا، تورکیا، بەڵام نەیتوانی پێشبینی هاککردنی کۆمپانییەکەی بکات!
لە گفتوگۆیەکی (Der Aktionaer) لەگەڵ فریدمان بە روونی بانگەواز بۆ رەگەزپەرستی دەکات دژ بە پەنابەران، لەمەشدا بە میتۆدی(جەنگی کلتورەکان)و باسی جیاوازی کلتوور دەکات و ئەم گومانە دەخاتەوە : فەرموو چۆن ئەم وڵاتە-ئەڵمانیا-پێکەوەژیانی مرۆڤ فەراهەم بکات کە کلتوور و عەقڵییەتییان بەو شێوەیە توندڕەوبن بۆ نموونە وەك پەنابەرەکانی رۆژهەڵاتی ناوین.)
لە درێژەی قسەکانی: هەمیشە ئینتگراتسیونی بیانییەکان بۆ ئەوروپا کێشە بووە…. پرسیارە زۆر گرنگەکە ئەمەیە: چۆن یەکێك دەبێتە ئەڵمان یان ئەوروپی. ئەمە زۆر سەختە).
هەروا چەندین بەچوونی تر کە لە نەخوێندەوارەکی ئاوایە دووردەستەکانی گەرمیانیش نایبیستی.
لە ڤیدیویەك(لە یوتوب بەناوی پێشەلکردنی مافی چاپدان، کوژراوەتەوە) دیك براند-بەرەوبەری بەرنامەی هاوبەش لە ئەنجومەنی شیکاگۆ بە کاروباری جیهانگیری پێشوازی لە فریدمان دەکات. لەم گفتوگۆیە فریدمان نموونەی قیزەونترین سیاسەتی رەناڵد ریگان بەهەند وەردەگرێت و دەڵێت: ئەو سیاسەتە کە من وەسیەتی رەناڵد ریگانم کرد، لە عیراق و ئیران بەکاریهێنا. ریگان پشتیوانی لە هەردوو لایەنی جەنگەکەی دەکرد کە لە(1980-1988)و دژ بە یەکتری بجەنگن.
بۆ رسواکردنی پلانە دژە ئازادی ئینسانییەکانی ستراتفور، هەر یەك لە چالاکوانی ئەنەنیمەس(بارەت بەراون)بە 5ساڵ زیندانی و چالاکوانی ئەکوپی(جیرمی هاموند) بە 10 زیندانی لەلایەن دادگاکانی ئەمریکا مەحکومکران. لە کوردستان کێ چاوساغی بۆ تینك-تانکی ستراتفۆر دەکات؟ کێ پێشتر چاوساغی بۆ ئینتەرپرایز دەکرد؟!
ئەگەر دەتانەوێت بە کەرامەت و سەربەرزی بژێن، پشت لەهەموویان بکەن، خۆفرۆشی و خیانەت و سەتەمکار بە مەسەلەکی ئاسایی، ویژدانفرۆشی جێگای”شانازی”، بۆیە تاقە یەك رێگایە هەیە: شوعییەت و شێوە ژیان و کاری هەرەوەزی بکەن بە ماڵی خۆتان!
پرسیار: هەموومان دژ بە وەحشیگەری داعش لە فەرەنسا ناڕەزایەتیمان دەرخست، بەڵام بۆچی لە د1ی وەحشیگەری فەرەنسا لە کوشتنی خەڵکی مەدەنی هیچ ناڵێین؟ لە لاپەڕە نهێنییەکانی cia و هەواڵگری بریتانی لەبارەی سالانی 1947-1963 بڵاوکرانەوە

سکەنداڵێك بۆ نموونەی حزبێکی نەرویژی!
حزبی کرێکارانی نەرویژ خۆی بە نوێنەری کرێکارانی وڵاتەکەی دەزانێت، بەڵام سەرۆکەکەی(یانس شتۆلتنبێرگ)کە پێشتر سەرۆکوەزیرانی ولاتەکەی بووە، ئێستا سەرۆکی(هاوپەیمانی ناتۆ)یە کە دەزگایەکی سەربازی جیهانییە و دەستی لە میلیتاریزەکردنی جیهان و کوشتنی مەدەنی و بەرپاکردنی جەنگی ئیمپریالیستی لە چەندین وڵاتانی دنیا هەیە.
ئەم حزبە ڕێکخراوێکی هەیە بەناو(فریاگەوتنی میللی نەرویژ) و لە دوو خاڵی سەرەکیدا لە سایتەکەیان، خۆیان بە خوێنەران دەناسێنن و دەنووسن، ئەمە:
– ڕێکخراوێکی بزووتنەوەی کرێکارانین بۆ هاوپشتی مرۆیی
– ڕێکخراوێکی سیاسی سەربەخۆین.
زۆر ئاسایی دەبوو ئەگەر بەرپرسانی ئەم حزبە ببن بە سەرۆکی بزووتنەوەی ئاشتی یان ژینگەپارێزی و ڕێکخراوێکی جیهانی ئەنتی فاشیست، بەڵام نەك ناتۆ کە دوژمنی سەرسەختە دژ بە کرێکاران و گەلانی ژێردەستەی جیهان بۆ کرێکارانی نەرویژەوە!
ئەمە سکەنداڵە و ئابرووچوونێکی گەورەیە بۆ کرێکارانی نەرویژ و بە گشتی بۆ خەڵکی ئاشتیخوازی نەوریژ.
دەبێ دەستلەکارکێشانی شتۆلتنبێرگ و مەحکومکردنی هەڵویستی ئەم حزبە ببێت بە داواکاری ڕێکخراوی فریاکەوتنی میللەتی نەرویژ!
خەڵکی نەرویژ پێویستی بە هاوپەیمانی ناتۆ نیە!
(ڕەش-بیرەکانی) کەسا نەسترا لە کوردستان!
(پەیمانگەی ئینتەرپرایزی ئەمریکی و مایکل روبن وەك نموونە)
لەبەر ئەوەی زۆر کەس هەیە خۆیان لە مرۆقی ئەروپی و ئەمریکی، کەمتر دەزانن، بۆیە دەبینین حزب و ڕێکخراو وکەسانی گەندەڵ و تاوانباری ئەو وڵاتانە وەك ئازادیخواز و لایەنگری داپەروەری بە خەڵکی نەگبەتی وڵاتەکەم دەفرۆشنەوە و مایکل ڕۆبن و پەیمانگەی ئینترپرایزی ئەمریکی نموونەیەکیانە. ئایا پەیمانگەی ئەنتەرپرایز کێن و چیان کردووەو چی دەکەن؟

دەزگای کۆنراد ئەدەنەوەر

ڕێکخراوی(Konrad adenauer Stiftung) لە هەرێم چالاکە. ئەم ڕێکخراوە ڕۆلی سەرەکی هەبوو لە هاتنە حکومەتی (موریسیو ماکری) لە ئەرژەنتین . لە 5 /ئەیلول هانز بورتینک لە زاری سەرۆکی پیشیوی ئەم دەزگایە لە 2003 وتی : ئەم پیاوە دەبێتە سەرۆکی ئەرژەنتین .

مەن شانازی دەکەم کە دەزگاکمان هەر لە سەرەتاوە لەم پرۆسەیە بەشداری کردووە .) .
دەزگای کەنراد ئەدەنەوە پشتیوانی لە حزب و لایەنە راسیست و ئەنتی کۆمەنیستەکانی ئۆکرانیا دەکات ، بۆ نموونە پشتیوانی لە(فیتالی کلیتشکۆ)دەکات کە بۆ ئاشکرا (سلاوی هیتلەری)یانە دەکات .
ئەلمانیا بەرێگای ئەم جۆرە رێکخراوانەوە شانبەشانی دەزگای هەوالگری(BND)و ئینیستیتوتی (غەتە)وە بەشداری لە تیرۆر و دامەزراندنی حکومەتە دیکتاتۆر و فاشیستەکان دەکات ، بۆ نموونە:
شانبەشانی CIA ، رێکخەکی خۆناوی هەبوو لە کودەتای بینوشیت لە شیلی . ئەم دەزگایە نووسینگەی هەیە لە سلێمانی .
وتارەکەی مایکل رۆبن بۆ خەڵك خوێنرایەوە
لە وتارەکەی ناوبراو بۆ خۆپیشاندەرانی ئازادیخوازی سلیمانی، هاتووە(ئەمریکا پێویستە لە دەسەڵاتدارانی ئەوە زۆر تووڕە بن…. ئەمە ئەمەمان کرد بۆ دەستبەرکردنی حوکمی یاسا و دادپەروەری).
لەبەر ئەوەی رۆبن پێیوایە ئەمە بەئاگاین لە ناعەداڵەتی، هەژاری و گەندەڵی و لاندەوازی و قەرزاری هاوڵاتییەکانی ئەمریکا، بۆیە هاتووە وەك رزگارکەرێك قسەمان بۆ دەکات. حکومەتی ئەمریکی و پەیمانگەی ئینتەرپرایز بەهۆی چەندین جەنگ و پشتیوانیکردنی حکومەت و رێکخراوە تیرۆریست و دیکتاتۆرییەکان و پێشێلکردنی جاڕنامەی نەتەوە یەکگرتووە، بە گەندەڵی و تاوان، تاوانبارن و پێشی هەموو شتێك خیانەت لە پەیامەکەی ئیبراهیم لینکۆلن دەکەن! رۆبن و پەیکانگەکەی دەبێ بە زووترین کات بۆ بەردەم دادگا راپێچ بکرێن!
گەندەڵی و تاوانکاری پەیمانگەی ئینتەرپرایزی ئەمریکی
هەشتا راپۆرتەکەی کۆشوهەوای جیهانی سەر بە نەتەوە یەکگرتووەکان بەڵاونەکرابووەوە، لەبەی پیشەسازی بێژ پارەیان تەرخان کرد بۆ لێکۆڵەران تا راپۆرتی ناوبراو بە هەڵە بخەنەوە. وەك(گاردیان) ئیمەیڵ لە کەتایی دیداری پسپۆڕان لە پاریس بڵاویکردەوە>پەیمانگەی کۆنەپارێزی ئەمریکی(ئینتەرپرایز) 10هەزار دۆلار و نرخی هاتووچوو بە هەر زانایەك دەدەن بۆ بەرگرتن بە راپۆرتی ناوبراو> لە درێژەی وتارەکە هاتووە: ئینتەرپرایز یەکێکە لە(تینك تانك)ە کاریگەرەکانی کۆنەپارێزە نوێکانە کە رۆڵی سەرەکی بینیوە لە جەنگی عیراق....
کۆمپانیای نەوتی(ExxonMobl) سپۆنسەری ئەم پەیمانگەیە و بۆ ئەو مەبەستە 1،6ملیون دۆلاریان بۆ خەرجکردووە. قسەکەرێکی کۆمپانیاکە وتی کۆمپانیاکەمان سالانە 1% لە داهاتە گشتییەکەی بۆ ئینتەرپرایز تەرخان دەکات. ئەم پەیمانگەیە پەیوەندی نزیك لەگەڵ ئیدارەی بوش هەیەو زیاتر لە20کارمەندی، جاران وەك راوێژکار لە حکومەتی بوش کاریان کردووە. زانایان لە راپۆرتەکەی پاریس هیچ

گومانەکیان نەهێشت لەوەی کە مرۆڤ هۆی گۆڕانکارییەکانی کەشوهەوای سەرزەمینە...سووتەمەنی وەك خەڵوزو نەوت لەو پەڕی سەندنە بەرپرسیارە. مرۆڤایەتی هەڕەشەی ڕەشەبای زەبلاح و بەرزبوونی ئاستی دەریا و قەناغی وشکایی لێدەکرێ. مایکل خۆی بە قسەکەری خەڵك دەزانێ! بین ستیوارد(چالاکوانێکی ڕێکخراوی ژینگەپارێزی گرین پیس) بە توندی ڕەخنەی لە ئینتەرپرایز گرت و وتی: ئینتەرپرایز لە فابریکەکی هزر زیاترەو کرێگرتەن و وەك ڕەشنبیر، کەسا نەسترای حکومەتی بوشن. ئەمانە نوێنەری کەشکی سپین لە بواری حاشاکردن لە گەڕانی ژینگە....ئەوانە لە ئاستی زانست و ڕەوشت دەڕاندیان و ئەوەی دەیانەوێت بریتییە لە جانتای پڕ لە پارە. ئایا مایکل ڕۆبن و برادەرو دەستە کوردە ڕەشبیر و بەرپرسی هەندێ ڕۆژنامە و گۆڤارە کەسا نەسترای کەنەپارێزە راستەوەکانی ئەمریکا نین لە کوردستان؟! تەماس پانی لە2/2/2007لە وتارێك بەناو(هاوپەیمانییەکی بکوژ)دەنووسێ: لە لێکۆڵینەوەکەی ئەنجومەنی کەشووهەوای(UN) کە ئیمەیل لە دنیا هەمای نایەوە، هاتووە: (بە ڕوونی دەرکەوتووە کە مرۆڤ بەرپرسە لە بەرامبەر گۆڕانی کەشوهەوا...پەیمانگەی ئینتەرپرایز پارەیەکی زۆری تەرخانکردووە بە زانا، سیاسەتمەدارو ئابووریناسەکان تا وتار دژ بە راپۆرتەکەی نەتەوە یەکگرتووەکاندا بنووسن و لە"گۆڤارە سەربەخۆکان" بڵاوی بکەنەوە....ئەم هەواڵە لە بەرژەوەندی"هاوپەیمانییەکی بکوژ"ی زلهێزە...جاران لی رایموند(جێگری سەرۆکی پەیمانگەی ئینتەرپرایز)بەڕێوەبەری کۆمپانیای نەوت(ExxonMob)بوو. هەروا پەیمانگەکەی ڕۆبن شانبەشانی وەزارەتی دەرەوەی ئەمریکا لە کۆبوونەکەی(براتسلاڤا)ساڵی2000 بەشداری کرد! لەم کۆبوونەوەیە بڕیاردرا بە پێشێلکردنی ڕێککەوتنەکەی هیلسنکی بە(پێکەوەکارکردن و ئاسایشی ئەورووپا). ئیمزاکەرانی ئەم ڕێککەوتننامەیە(ئەمریکا و زۆربەی وڵاتانی ئەوروپا)بە ئەرکی خۆیان زانیوە ((لە داهاتودا هەرگیز نابێ ڕێ بدرێ بە بەکارهێنانی توندوتیژی بۆ گۆڕینی سنوورەکانی دەوڵەتانی ئەوروپا.)) مایکل ڕۆبن باسی یاسا و عەدالەت دەکات، بەڵام ئایا دەزانێ ماوەی پتر لە 20 ساڵە زیندانی سیاسی و ڕۆژنامەنووس مەمیا ئەبو جەمال(سەر بە ڕێکخراوی پڵنگی ڕەش) بەناهەق زیندانی کراوەو لەوانەیە لە هەر کاتێك لەسێدارەی بدەن، بەڵام سەرەڕای ناڕەزایەتییە جیهانییەکان، هێشتا هەر ئازاد نەکراوە. لە وڵاتە"ئازادەکەی برادەرە بەڵایەنەکەمان"مافی مانگرتنیش لە کرێکاران قەدەغە دەکرێ! شایانی باسە پەیمانگەی ئینتەرپرایز لە1943دامەزراوە وەك دەزگایەکی تایبەت بە لێکۆڵینەوە بە بەرگی لە سیستەمی سەرمایەداری و ڕەفتاری کۆمپانییە گەورەکان و بەرژەوەندییەکانیان، بەڵام پاشان بواری

خوازراوی بەرفراوانتر بوو. ئایا کوردستانی عیراق هاوپەیمانێکی باشە؟ ئەوە ناوی ئەو راپۆرتەیە کە لەلایەن ئینتەرپرایز لە 13ی ئاب/2008 بڵاوکراوەتەوەو نووسەرەکەی(مایکل رۆبن)ەو تێدا بە توندی رەخنە لە پارتی و یەکێتی دەگرێ و هەندێ نهێنی ئابرووچووانەو مەترسیدار دەردەخات. لەو راپۆرتە(پارتی کرێکارانی کوردستان) بە تیرۆریست ناودەبات و دەنووسن"تیرۆرستییەکەی دەزی نەتەوەی کورد پیس دەکات… هەردوو حزبەکە بە بەمامەڵەکردنیان لەگەڵ ئیران، خیانەتیان لە متمانەی ئەمریکا کرد"…و زۆر شتی تر.

ئینتەرپڕایز لە13ی ئاب/2008

جاش و موستەشارە کوردەکانی ئینتەرپرایز!

زۆرێك لە رۆژنامە، گۆڤارو کەناڵی تەلەفزیونی بەشێوەیەك باسی پەیمانگەی ئینتەرپرایز و مایکل رۆبن دەکەن، وەك بەڵێی رێکخراوی کۆمەڵگەی مەدەنی و کەسایەتی بێلایەنن و کارەکەیان تەنها ئەوەیە بەشێوەیەکی مەدەنی و ئاشتیخوازانە کاردەکەن. ئەمە درۆیەکی شاخدارو مەترسیدارە، گاڵتەکردنە بە خوێنەر و خەڵکی کوردستان، چونکە:

1- کارل روف یەکێکە لە سەرانی ئەو پەیمانگەیە و هاوکات یەکێك بوو لە گەورە موستەشارەکانی جۆرج بوش و نزیکە لە زانکۆی (بۆب جۆنس) لە ساوت کارۆلینا(سەنتەرێکی راستڕەوە توندڕەوەکان)ەو هەر خۆیشی سەرپەرشتی هەڵبژاردنی (بوش)ی کردووە. کارمەندانی ئەم پەیمانگە"سەربەخۆیە" وەك مایکل لادین و (جاشوا میرەفیك) پێکەوە لەگەڵ هەڵۆ کۆنەپارێزەکان وەك جیمس ولسی(سەرۆکی رابردووی هەواڵگری ئەمریکا)، جاك کامب(کاندیدی حزبی کۆمارییەکان بۆ سەرۆکایەتی ئەمریکا1996 و یاریدەری وەزیری بەرگری بۆ سیاسەتی ئاسایشی نیودەوڵەتی)کاردەکەن، واتە"دەستی شاراوە"ی وەزارەتی دەرەوەو بەرژەوەندییە ئابوورییەکانی ئەمریکان. یەکێك لە گەورە لێکۆڵەری ئەو پەیمانگە"بێلایەن و زانستی و ناحکومییە"ناوی (جۆن بولتن)ە کە بالیوزی ئەمریکا بوو لە نەتەوە یەکگرتووەکان. ئەم"ئەستێرە بێلایەنە" لە 29/8/2010 بانگەوازی بۆ بۆردومانکردنی بنکەکانی پیتاندی ئەتۆمی ئیرانی کرد. ئەم کامەندەی سەر بە رێکخراوێکی"ngo"ە لە وتارێکیدا لە رۆژنامەی ووڵ ستریت ساڵی 1997 نووسیویەتی(ئەو پەیماننامە نیودەوڵەتییانە کە ئەمریکا مۆری دەکات یاساگەلێك نین رێزیان لێ بگیرێت، بەڵام وەك پێویستییەکی سیاسی زیانی نییە لەگەڵ گۆڕانی بارودۆخ لێی پاشگەز ببینەوە).

کۆنەپارێزە نوێکان بەیەکچاو تەماشای نازیەت، شوعییەت و بزووتنەوە ئیسلامییەکان دەکەن، ئەستا ئیتر منیش سەیرم نایەت لەوەی کە (رەش-

بیران)، هەندێ گۆڤار لە هەرێم وەك سەگی هار هەمان ئەم کارە ئەنجامدەدەن.

ئاژاوەی داهێنەرانە!

ئەم تیئۆری گەورە فەیلەسوفی کۆنەپارێزە راستڕەوەکانە(لیڤی شتراوس)ە کە کۆنەپارێزە راستڕەوی ئەمریکا کاری پێدەکەن. ناواخنەکەیشی ئەمەیە: جەماوەر لەناو هەراناوە غەرق بکەن تا نوخبە بتوانێ جێگیربوونی بارودۆخەکەی دابین بکات). لە ئەمریکا شتراوسییەکان ناسراون و گۆڤاری(کۆمینتەری)دەردەکەن. پرۆفیسۆر نۆرمان پۆتهۆراس سەرپەرشتی دەکات و بە گرنگترین بەرهەمی کۆنەپارێزەرە نوێکانە.

مافیای چەك و ئەتۆم لەسەرووی یاسان!

لە وەلاتی(ئازای سەرمایەی دارایی، کۆمپانیای بانناسیونال وجەنگ و هەژاری) بە گوێرەی راپۆرتی لیژنەی چاودێریکردنی ئەتۆم، لە 23/3/2011ئاشکرای کرد کە ئەرکی راگەیاندنی هەڵەی کەرەستە و"لەکارکەوتن" کە لەوانەیە رووداوی کارەساتئامێزیان لە بکەوێتەوە لە زیاتر لە یەك لەسەر سێی حاڵەتەکان، پشتگوێ خراون).

حکومەتە مەدەنی و دیموکراسییەکەی"بەڵێنەز"رەبن تەنها لە ساڵی2008دا وەك پەیمانگەی تەژینەوەی ئاشتی جیهانی بڵاویکردووە، بودجەیەکی خەیاڵی بۆ جەنگ تەرخان کردووە(1.464 بلیون دۆلار)!. ئێستا ئۆباما درێژە بە کارو ئەرکەکانی سەرۆکەکانی پێشتری دەداو پشتیوانی لەو دیکتاتۆرانە دەکات کە لە سەدام یان ئەحمەدی نەژاد کەمتر نین، بۆ نموونە بە بەی 60ملیارد دۆلار 84 فڕۆکەی جەنگی(ف.15)، 70هیلیکۆپتەر لە جۆری ئەپاچی، بە سعودیەی عەرەبی دەفرۆشێت. بەڵام ئاشکرایە ئاشتییەکەی(ئینتەرپرایز) شێوەی تری هەیە، بۆ نموونە لە وۆڵ ستریت جۆرنال نووسراوە: تەنها بۆ پڕچەککردنی سعودیەی عەرەبی بە فڕۆکەی جەنگی، کار بۆ نزیکەی 77هەزار کەس لە کۆمپانیای بۆینگ دابین دەبێت. ئۆباما ئێستا خەریکە زەمینە بۆ بازرگانی بە سیستەمی(تات) خۆشدەکات. راکێتەکانی ئەم سیستەمە دەگاتە دەرەوری و بەرزی ئەتمسفەری زەمین. ئیمارات بە بەی 7ملیارد دۆلار نموونەیەکی هاوشێوەی ئەو سیستەمە کڕیوە لەگەڵ 147راکێت.

وا باشە رەبن لەبری ئەوەی درووشمی"عەدالەتی کۆمەڵایەتی و ئازادی" بەخەڵکی کوردستان بفرۆشێ، وا باشە خۆی و پەیمانگە"زانستی و بەلایەنەکەی" خەریکی گەندەڵی بۆرسەی وۆڵ ستریت و لابردنی قەرزی بانقەکان لەسەر ملیونان هاوڵاتی ئەمریکا ببەت و وەك

کەسێکی"ئازادیخواز"بە بەڵگەوە بیسەلمێنێ کە تەرخانکردنی پتر لە یەك بلیون دۆلار بۆ وەزارەتی بەرگری، باشتر وایە بۆ ئاشتی تەرخانی بکەن و بەمە خۆشەویستی گەلانی دنیا دابیندەکەن! وەك هاوڵاتییەکیش تکا لە برادەرە دژ بە گەندەڵییەکانی دەکەم، بەڵکو نەختێ مەشوەرەت بە"سەرۆکی مێژوویی"وڵاتەکەی بدەن بە خزمەتکردنی خانەنشینەکانیان و خزمەتگوزاری تەندرووستی بە هەژاران و بێکار و لانەوازەکانیان باش بکەن نەك بە گوێرەی بەرنامەی(Medicaid) کەمی بکەنەوە!، ئاخر باش نییە 23ملیون ئەمریکی بێ بیمەی تەندرووستی بژین: ئەمە بۆ ئاشتی جیهانی خراپە و پێشێلکردنی جاڕنامەی مافی مرۆڤە! هەروا(باج)یش کەم بکەنەوە کرێی کار زیادبکەن تا هەموو ئەمریکا لەسەر قەرز نەژێن و تۆزێك کەرامەت بە هاوڵاتییەکانیان دابین بکەن!

ئێمە خۆمان ئەقڵ و توانامان هەیە بۆ خەباتکردن لە پێناو عەدالەتی کومەڵایەتی کە حکومەتەکەی ئێوە بە ئاگر و ئاسن لە دژیدا رادەوەستێ، وەك نزیکترین مێژووی ئەمریکای لاتین و دژایەتیکردنیان بە شوعییەت پێماندەڵێن!

ئەوە چارەنووسی ئەو رۆشبیرە جاش قەڵەمانەیە کە خۆیان بە ملکەچی و جاشایەتی و خۆفرۆشتن بە ئەم یا ئەولایەن تەرخانکردووەو بەردەوام خۆیان وەك کەسانی دڵسۆزی"بێلایەن"و دژ بە گەندەڵی و دڵسۆزی عەدالەتی کۆمەڵایەتی بە هەژاران دەفرۆشن و لەڕاستیدا ئەجندای کۆنەپەرەستی و تاوان جێبەجێ دەکەن…

ئەوە سەری ئازادی دەبڕن!

ئەوە جامبازی بە عەدالەتی کۆمەڵایەتییەوە دەکەن!

بەرەی هەژارەکان و ئاواتەکانیان و دژایەتی کەندەڵەی لەشوێنێکی ترەو لەو شوێنە دەست پێدەکاتەوە کاتێ دوژمنەکانیان دەناسنەوە و بە خۆیان داخوازییەکان رادەگەینن و پێشکەش دەکەن. داخوازییە رەواکانی ستەمدیدەکان لەبەرچاون، گرنگ ئەوەیە نەهێڵین یاری بە ئازار و نەگبەتییە رۆژانەکانمان و بە قوربانیان بکرێ…

تێبینی: کۆسا نۆسترا رێکخراوێکی تاوانبارییە لە ئەمریکا و خۆیان بەشێوەی مافیەکانی سیسیلیا رێکخستووە.

ئایا دامەزراندنی راگەیاندکارانی سوور پێویستە؟!

ئەمە نامەیەکە بۆ ئەو رۆژنامەنووسانە کە خۆیان بە کەسانی چەپ دەزانن و بە هەموو شێوەیەك هەوڵدەدەن پێگەکەی لەناو کۆمەڵگە بەهێزبکەن لە سەردەمێکدا کە راگەیاندنی ئیمپریالیستی دنیای سەرمایەداری و پەلوپۆکانی هاوشانی(سوپای ناتۆ، صندوقی دراوی

جیهانی، دەزگا سیخوڕییەکان، دادگای نیودەوڵەتی، بانقی جیهانی، G7، G20، شانەکانی بیرکردن-Think tank) هەنگاودەنێن و بە وردترین شێوە خۆیان ڕێکخستووە.
بۆ نموونە: زانیاری بە هاوڵاتیان نادرێت لەبارەی (کودەتا نەرم)ەکەی بەرازیل، هیرشکردن بۆ فەنزەویلا، بەرەی چەپ لە توکیا، پیلانگێڕیی ئەمریکا دژی ئۆکرانیا و قەدەغەکردنی حزبی شوعی لە چەند وڵاتێك، بارودۆخی زیندانەکانی ئەمریکا، یەکگرتنی چەپ لە سپانیا، جەنگی ئەمپریالیستی لەوڵاتانی ئەفریقا و زیانیان بۆ ژینگە و هەزاران رووداوی رۆژانەی جۆراوجۆری جیهانی کە راستەوخۆی کاریگەریان لەسەر ژیانی ئێمە هەیە. ئەوەی لە کەناڵەکانی تەلەفزیون بڵاودەکرێنەوە لە ئاژانسە سەرمایەدارەکان وەردەگرن و تەنانەت ئەو کەناڵانە کە پەیامنێریان لە هەندی وڵات هەیە، زانیاری لەبارەی موقاوەمەت، خەباتی شوعی و چەپەکان بە هاوڵاتیان نادەن.

ئەی ئێمە؟

پەرتەواز، کەمکردن لە بایەخ و رۆڵی یەکتر، ناڕۆشنی لە هەڵویستەکان و لە ئەنجامدا نەیارەکانمان سوودیان لەم لاوازییە وەرگرتووە.
ئێمەش ئەتوانین بەڕێگای جۆربەجۆر هەوڵ بدەین بۆ ئەوەی توانامان چڕبکەینەوە بۆ دامەزراندنی(ناوەندی راگەیاندنی سوور، ڕۆژنامەنووسانی سوور، هەواڵنێرانی سوور، راگەیاندکارانی سوور)ی هاوبەش لەبواری راگەیاندنی ئەلکترۆنی، کاغەز، رادیو، تەلەفزیون، هەوالً و راپۆرت و
ئامانجی ئێمە پێکەوە بریتی بێت لە شکاندنی تیرۆری ئەنتی کۆمونیزم و هێرشی بەرفراوانی سەرمایەدارانی جیهان و ناوخۆ لە دژی(مافە چینایەتییەکانمان و گەوجاندنی جەماوەر و درۆکردن و پێشینی تاوانی جەنگە ئیمپریالیستییەکانیان و ملیتاریزەکردنی ژیان لەسەرزمین و تێکدانی ژینگە).
ئەم نووسینە هەنگاوی یەکەمە و هیوادارم هەر راگەیاندکارێك لەلای خۆیەوە بە پێشنیار و رەخنە و بۆچوونی ئەرێنی هەوڵ بە قووڵکردن و بەهێزکردنی ئەم پێشنیارە بکات.
(رەش-بیرەکانی) کەسا نەسترا لە کوردستان!
پەیمانگەی ئینتەرپرایزی ئەمریکی و مایکل روبن وەك نموونە
لەبەر ئەوەی زۆر کەس هەیە خۆیان لە مرۆڤی ئەروپی و ئەمریکی، کەمتر دەزانن، بۆیە دەبینین حزب و ڕێکخراو وکەسانی گەندەڵ و

تاوانباری ئەو وەتانە وەك ئازادیخواز و لایەنگری داپەروەری بە خەڵکی نەگبەتی وەتاتەکەم دەفرۆشنەوە و مایکل رۆبن و پەیمانگەی ئینترپرایزی ئەمریکی نموونەیەکیانە. ئایا پەیمانگەی ئەنتەرپرایز کەن و چیان کردووەو چی دەکەن؟

وتارەکەی مایکل رۆبن بە خەڵك خوێنرایەوە

لە وتارەکەی ناوبراو بە خۆپیشاندەرانی ئازادیخوازی سلیمانی، هاتووە(ئەمریکا پەیوستە لە دەسەڵاتدارانی ئەوە زۆر توڕە بن…. ئەمە ئەمەمان کرد بە دەستبەرکردنی حوکمی یاسا و دادپەروەری)
لەبەر ئەوەی رۆبن پێیوایە ئەمە بەئاگاین لە ناعەداڵەتی، هەژاری و گەندەڵی و لانەوازی و قەرزاری هاوڵاتییەکانی ئەمریکا، بۆیە هاتووە وەك رزگارکەرێك قسەمان بۆ دەکات. حکومەتی ئەمریکی و پەیمانگەی ئینترپرایز بەهۆی چەندین جەنگ و پشتیوانیکردنی حکومەت و ڕێکخراوە تیرۆریست و دیکتاتۆرییەکان و پێشێلکردنی جاڕنامەی نەتەوە یەکگرتووە، بە گەندەڵی و تاوان، تاوانبارن و پێشی هەموو شتێك خیانەت لە پەیامەکەی ئیبراهیم لینکۆلن دەکەن! رۆبن و پەیکانگەکەی دەبێ بە زووترین کات بە بەردەم دادگا راپێچ بکرێن!
گەندەڵی و تاوانکاری پەیمانگەی ئینتەرپڕایزی ئەمریکی
هەشتا راپۆرتەکەی کەشوهەوای جیهانی سەر بە نەتەوە یەکگرتووەکان بڵاونەکرابووەوە، لۆبی پیشەسازی بڕێ پارەیان تەرخان کرد بۆ لێکۆڵەران تا راپۆرتی ناوبراو بە هەڵە بخەنەوە. وەك(گاردیان) ئیمەیڵ لە کۆتایی دیداری پسپۆڕان لە پاریس بڵاویکرەوە>پەیمانگەی کۆنەپارێزی ئەمریکی(ئینتەرپڕایز) 10هەزار دۆلار و نرخی هاتووچوو بۆ هەر زانایەك دەدەن بۆ بەرگرتن بە راپۆرتی ناوبراو> لە درێژەی وتارەکە هاتووە: ئینتەرپڕایز یەکێکە لە(تینك تانك)ە کاریگەرەکانی کۆنەپارێزە نوێکانە کە ڕۆڵی سەرەکی بینیوە لە جەنگی عیراق....
کۆمپانیای نەوتی(ExxonMobl) سپۆنسەری ئەم پەیمانکەیە و بە ئەو مەبەستە 1،6ملیون دۆلاریان بۆ خەرجکردووە. قسەکەرێکی کۆمپانیاکە وتی کۆمپانیاکەمان ساڵانە 1% لە داهاتە گشتییەکەی بۆ ئینتەرپرایز تەرخان دەکات. ئەم پەیمانگەیە پەیوەندی نزیك لەگەل ئیدارەی بوش هەیەو زیاتر لە20کارمەندی، جاران وەك راوێژکار لە حکومەتی بوش کاریان کردووە. زانایان لە راپۆرتەکەی پاریس هیچ گومانێکیان نەهێشت لەوەی کە مرۆڤ هۆی گۆڕانکارییەکانی کەشوهەوای سەرزەمینە...سووتەمەی وەك خەڵوزو نەوت لەو پەرەسەندنە بەرپرسیارە. مرۆڤایەتی هەڕەشەی رەشەبای زەبلاح و بەرزبوونی ئاستی دەریا و قەناغی وشکایی لێدەکرێ. مایکل خۆی بە قسەکەری خەڵك

دەزانێ! بین ستیوارد(چالاکوانێکی رێکخراوی ژینگەپارێزی گرین
پیس) بە توندی رەخنەی لە ئینتەرپرایز گرت و وتی: ئینتەرپەرایز لە
فابریکێکی هزر زیاترەو کرێگرتەن و وەك رۆشنبیر، کۆسا نۆسترای
حکومەتی بوشن. ئەمانە نوێنەری کۆشکی سپین لە بواری حاشاکردن لە
گۆڕانی ژینگە…ئەوانە لەئاستی زانست و رەوشت دۆڕاندیان و ئەوەی
دەیانەوێت بریتیە لە جانتای پڕ لە پارە. ئایا مایکل رۆبن و
برادەرو دۆستە کوردە رەشبیر و بەرپرسی هەندێ رۆژنامە و گۆڤارە
کۆسا نۆسترای کۆنەپارێزە راستڕەوەکانی ئەمریکا نین لە کوردستان؟!
تۆماس پانی لە2/2/2007لە وتارێك بەناو(هاوپەیمانیەکی
بکوژ)دەنووسێ: لە ل□ک□ینەوەکەی ئەنجومەنی کەشووهەوای(UN) کە
ئیمڕۆ لە دنیا هەڵای نایەوە، هاتووە: (بەڕوونی دەرکەوتووە کە
مرۆڤ بەرپرسە لەبەرامبەر گۆڕانی کەشوهەوا…پەیمانگەی ئینتەرپرایز
پارەیەکی زۆری تەرخانکردووە بۆ زانا، سیاسەتمەدارو
ئابووریناسەکان تا وتار دژ بە راپۆرتەکەی نەتەوە یەکگرتووەدا
بنووسن و لە”گۆڤارە سەربەخۆکان” بڵاوی بکەنەوە…ئەم هەوڵە لە
بەرژەوەندی”هاوپەیمانییەکی بکوژ”ی زلهێزە…جاران لی رایموند(جێگری
سەرۆکی پەیمانگەی ئینتەرپرایز)بەڕێوبەری کۆمپانیای
نەوت(ExxonMob)بوو. هەروا پەمانگەکەی رۆبن شانبەشانی وەزارەتی
دەرەوەی ئەمریکا لە کۆبوونەکەی(براتسلاڤا)ساڵی2000بەشداری کرد!
لەم کۆبوونەوەیە بڕیاردرا بۆ پێشێلکردنی رێککەوتنەکەی هیلسنکی
بۆ(پێکەوەکارکردن و ئاسایشی ئۆروپا). ئیمزاکەرانی ئەم
رێککەوتنامەیە(ئەمریکا و زۆربەی وڵاتانی ئۆروپا)بە ئەرکی خۆیان
زانیوە ((لە داهاتودا هەرگیز نابێ رێ بدرێ بە بەکارهێنانی
توندوتیژی بۆ گۆڕینی سنوورەکانی دەوڵەتانی ئۆروپا.)) مایکل رۆبن
باسی یاسا و عەداڵەت دەکات، بەڵام ئایا دەزانێ ماوەی پتر لە 20
ساڵە زیندانی سیاسی و رۆژنامەنووس مۆمیا ئەبو جەمال(سەر بە
رێکخراوی پڵنگی رەش) بەناهەق زیندانی کراوەو لەوانەیە لە هەر
کاتێك لەسێدارەی بدەن، بەڵام سەرەڕای ناڕەزایەتییە جیهانییەکان،
هێشتا هەر ئازاد نەکراوە. لە وڵاتە”ئازادەکەی برادەرە
بێلایەنەکەمان”مافی مانگرتنیش لە کرێکاران قەدەغە دەکرێ! شایانی
باسە پەیمانگەی ئینتەرپرایز لە1943دامەزراوە وەك دەزگایەکی
تایبەت بە لێکۆڵینەوە بۆ بەرگی لە سیستێمی سەرمایەداری و رەفتاری
کۆمپانییە گەورەکان و بەرژەوەندیەکانیان، بەڵام پاشان بواری
خوازراوی بەرفراوانتر بوو. ئایا کوردستانی عیراق هاوپەیمانێکی
باشە؟ ئەوە ناوی ئەو راپۆرتەیە کە لەلایەن ئینتەرپرایز لە 13ی
ئاب/2008بڵاوکراوەتەوەو نووسەرەکەی(مایکل رۆبن)ەو تێدا بە توندی
رەخنە لە پارتی و یەکێتی دەگرێ و هەندێ نهێنی ئابرووچووانەو

مترسیدار دردخات. لو راپرت(پارتی کرکارانی کوردستان)ب
تیریست ناودبات و دنووسن"تیررستییکی دزی نتوی کورد
پیس دکات… هردوو حزبک ب بمامکردنیان لگل ئیران،
خیانتیان ل متمانی ئمریکا کرد"…و زر شتی تر.
ئینترپایز ل13ی ئاب/2008

جاش و موستشار کوردکانی ئینترپرایز!
زرك ل رژنام، گقارو کنای تلفزیونی بشویك باسی
پیمانگی ئینترپرایز و مایکل ربن دکن، وك بی رکخراوی
کمگی مدنی و کسایتی بلاین و کارکیان تنها ئوی
بشویکی مدنی و ئاشتیخوازان کاردکن. ئم دریکی
شاخدارو مترسیدار، گاتکردن ب خونر و خکی کوردستان،
چونک:
1- کارل روف یکك ل سرانی ئو پیمانگی و هاوکات یکك بوو
ل گور موستشارکانی جرج بوش و نزیک ل زانکی (بب جنس)
ل ساوت کارلینا(سنترکی راستو توندوکان)و هر خیشی
سرپرشتی هبژاردنی (بوش)ی کردوو. کارمندانی ئم
پیمانگ"سربخی" وك مایکل لادین و (جاشوا میرفیك) پکو
لگل هک کنپارزکان وك جیمس ولسی(سرکی رابردووی
هوالگری ئمریکا)، جاك کامب(کاندیدی حزبی کماریکان ب
سرکایتی ئمریکا 1996 و یاریدری وزیری برگری ب سیاستی
ئاسایشی نیودوتی)کاردکن، وات"دستی شاراو"ی وزارتی
درو برژوندی ئابووریکانی ئمریکان. یکك ل گور
لکری ئو پیمانگ"بلاین و زانستی و ناحکومی"ناوی (جن
بولتن)ك بالیوزی ئمریکا بوو ل نتو یکگرتووکان.
ئم"ئسترب بلاین" ل 29/8/2010 بانگوازی ب بردومانکردنی
بنککانی پیتاندی ئتمی ئیرانی کرد. ئم کامندی سر ب
رکخراوکی"ngo" ل وتارکیدا ل رژنامی وو ستریت سای
1997نووسیویتی(ئو پیمانانم نیودوتییان ك ئمریکا مری
دکات یاساگلك نین رزیان ل بگیرت، بام وك پویستییکی
سیاسی زیانی نیی لگل گانی بارودخ لی پاشگز ببینو).
کنپارزنوکان بیکچاو تماشای نازیت، شوعیت و بزووتنو
ئیسلامیکان دکن، ئستا ئیتر منیش سیرم نایت لوی ك (رش-
بیران)، هند گقار ل هرم وك سگی هار همان ئم کار
ئنجامددن.
ئو سری ئازادی دبن!
ئو جامبازی ب عدالتی کمایتییو دکن!

بەرەی هەژارەکان و ئاواتەکانیان و دژایەتی کۆندەیی لەشوێنێکی ترەو لەو شوێنە دەست پێدەکاتەوە کاتێ دوژمنەکانیان دەناسنەوە و بە خۆیان داخوازییەکان رادەگەیەنن و پێشکەش دەکەن. داخوازییە ڕەواکانی ستەمدیدەکان لەبەرچاون، گرنگ ئەوەیە نەهێڵین یاری بە ئازار و نەگبەتییە ڕۆژانەکانمان و بە قوربانیان بکرێ…

تێبینی: کەسا نەسترا ڕێکخراوێکی تاوانبارییە لە ئەمریکا و خۆیان بەشێوەی مافیاکانی سیسیلیا ڕێکخستووە.

تاوانەکانی حکومەتی ئەمریکا پاش 1945 تا ئێستا (بە کورتکراوی) یەك بە یەکتان درووشم و بەڵێنی گەیاندنی راستی بە بینەرانتان داوە، بەڵام بە جارێکیش نەمانبینی و نەمانبیست ڕەخنەیەك ئاراستەی سیاسەتی ئیمپریالیزمی ئەمریکی و هاوپەیمانەکانی بکەن. بەدەنگی ئەوە لە تاوانەکانی حکومەتی ئەمریکا که لەدوای 1945 تا ئێستا گەیشته نزیکه 25ملیون مرۆڤ ، تەنها لە جەهالەت، دووڕوویی و خۆفرۆشی سەرچاوەی گرتووە: چۆتەی قەڵەمهەڵگرن. قەڵەمهەڵگری. راگەیاندنەکانی ناو خودی ئەمریکا و جیهانی سەرمایەداری سەر بە حکومەتەکانیان نەك ئۆپۆزیتسیۆنەکانیان زیاد یان کەم ڕەخنە ئاراستەی حکومەتەکانیان دەکەن، بەڵام ئەوە ئەوەندە بەئاست و کەسایەتین بە خاتری چەند دۆلارێکی چڵکن بەدەنگیتان هەڵبژاردووە و تەنانەت کار گەیشتووەتە ئەو رادەیە قونسوولی ئەمریکی بە بەرگریکار لە ئازادی بە خەڵکی کوردستان بناسێنن و زۆرێکتان تەشریف دەبەن بە لای"جەنابی عالی". ئەوە بەم هەڵویست و ڕەفتارە مافی ڕەوای بینەران پێشێل دەکەن و بوون بە بەشێك لە ئامێری گەمژاندن و نەزانی و سیخوڕی و چەتەیی و شەرەفی قەڵەمتان خستووەتە ژێرپێی سیستەمی تاوان و تیرۆر و چەوسانەوە لە جیهان.

لەبەر ئەم زانیاریانە بەناودەکەمەوە بەو هیوایە بە جارێکیش بێت، ئەم زانیاریانە(ئێستا هەموویان دەیان ئەیانزانین)بگەیەنن بە رای گشتی!

– ئەڵمانیا1945: موخابەراتی ئەمریکی(CIC) لە پسپۆرانی پۆلیسی نازی و چاشەکانی سوپایەك دادەمەزرێنن لە 35 هەزار کەس لە دژی یەکێتی سۆڤێت و بەشی هەواڵگری نازی(Fremde Heere Ost) وەك0رێکخراوی(Gehlen) و بە یارمەتیان کاری تێکدەرانە و نائارامی لە ڕۆژهەلاتی ئەوروپا ئەنجامدەدا. لە پاشاندا لە ڕێکخراوی(کەلین) دەزگای هەواڵگری ئەڵمانی(BND) دادەمەزرێنن. یەکێك لە کارمەندان و پسپۆری- گستاپۆ کە لەلایەن موخابەراتی ئەمریکا وەرگیرا و لە دەستگیرکردن پارێزرا ناوی(کلاوس باربی-klaus Barbie-) کە لە شاری

لەنی فەرەنساوە دیپۆرتکردنی جووە فەرەنسییەکانی بە ئەردوگای لەناوبردن ڕێکدەخست. (باربی) لە 1951 لەلایەن(cia)وە بە ناوی(کلاوس ئەلتمان)ڕەوانەی پۆلیڤیا کرا و لەوێوە کۆماندەی تیرۆرکردنی سیاسەتمەدار و سەندیکاییە چەپەکان لە وڵاتانی ئەمریکای لاتین بەڕێوەدە برد.

– چین(1945-1949): لە جەنگی ناخۆی چین، لە دژی کۆمونیستەکان، پشتیوانی لە (شین کای شیك) دەکەن ولەڕێش سەربازە دیلەکانی یابان کە پاش ژێرکەوتنی وڵاتەکەیان لە جەنگی جیهانی دووهەم، بەکاردەهێنن.

– فلیپین(1945-1953): لە دژی حکومەتی چەپگەرای(Huks) و خەڵەتانی خوێن کرا و پاشان چەتەکانی لە وڵاتەکە دامەزراند و (فیردیناند مارکۆس)یان کرد بە(پیاوی بەهێزەکە).

– ئیتالیا1947-1948): (cia) هێزەکانی مافیا و گروپە تیرۆریستە راستڕەوەکان لە دژی کۆمونیست و سۆسیالیستەکان چەکداردەکات. بە ئەم مەبەستە پسپۆرەکانی چەتەکاری لە ئەمریکاوە ڕەوانەی ئیتالیا دەکەن.

– یونان(1949-1949): ئەمریکا پێکەوە لەگەڵ سوپای بەریتانیا لە(جەنگی ناوخۆی یونان) کاردەکەن بە شکاندنی بزووتنەوەی موقامەتی ئەنتی فاشستی کە لە دژی ئەڵمانە داگیرکەرەکان خەباتیان دەکرد. موخابەراتی ئەمریکی دەزگای بەدناوی(KYP)لەم وڵاتە دادەمەزرێنێت.

– 1950(ئەمریکا): ئەنجومەنی ئاسایشی نیشتمانی(NSC) بەناوی فایلی(68) ستراتیژی تازە دادەڕێژێت و یەك ملیون سەرباز لە 675بنکەی سەربازی لە جیهان تەرخاندەکات. ئەم هێزە تا 1975دەستوەردانی سەربازی لە 215ئەنجام دەدەن.

– پۆرتەریکە(1950): کۆماندەیەکی ئەمریکا راپەڕینەك بە سەربەخۆیی نیشتمانی لەناودەبەن.

– کۆریا(1950-1953): ئەمریکا لە کێشەی کۆریا لەشکرکێشی دەکات و پشتیوانی لە حکومەتی کۆریای باشوور دەکات و لە نەتەوە یکگرتووەکانپشتیوانی بۆ دابیندەکات. فرۆکەوازنی ئەمریکا 12000بنکە و دەزگا لە کۆریای باکوور وێراندەکات و نزیکەی 2 ملیون مرۆڤ دەکوژن و 500هەزار کەس لە کۆریای باشوور کیانلەدەستدەدەن.

– ئێران(1953): حکومەتی هەڵبژردراوی موصەدەق لە 1951، نەوتی کۆمپانیای(ئەنگلۆ-ئێران) خۆماڵیدەکات. پاش دوو هەفتە لە هەڵبژاردنەکە، هێزێکی سەربازی مەشقپێکراو لەلایەن (cia) کودەتادەکەن و ئەمریکا شای ئێران دەکات بە حاکمی وڵاتەکە و هێزە شوعی و دیموکراتەکان کۆمەڵکوژی و زیندان دەکەنز

– گواتیمالا(1954): ئەمریکا کودەتایەك دژ بە حکومەتی(ئاربەنز)

رێكدەخات. ئەم حكومەتە ويستى چاكسازى كشتوكاڵى بكات و كۆمپانياى ئەمريكى (United Fruit) خۆماڵى بكات. پاش سەركەوتنى ئەم كودەتايە، حكومەتە ديكتاتۆرى سەربازييەكەى 140 هەزار هيندييە سوورەكانى كوشت يان بێسەروشوێن كرد.
– ميسر(1956): ئەمريكا هەوڵيدا بە نائارامى لە ميسر كە جەمال عەبدولناسر يەكێك لە سەرۆكەكانى حكومەتە بێلايەنەكان بوو. عەبدولناسر (قناە سويس)ى خۆماڵيكرد، بۆيە ئەمريكا پێكەوە لەگەڵ بەريتانيا و ئيسرائيل جەنگيان لەدژى ميسر بەرپاكار و بەناوى(جەنگى سويس) نێوبانگى دەركرد.
– لوبنان(1958): 14 هەزار سەربازى ئەمريكى وڵاتەكە داگيردەكەن.
– كوبا(1961): لە 1/1/1959 كاسترۆ سەركەوتنى شۆڕش بەسەر حكومەتى ديكتاتۆرى سەربازى پاتيستا راگەياند.كاتێ شۆڕشش بەڕێوەنەكانى بە خۆماڵيكردنى زەمين جێبەدە كرد، ئەمريكا بڕيارى ئابلۆقەدانى كوباى راگەياندو كارى سەربازى بۆ تێكدانى وڵاتەكە جێبەجێكرد. لە 1960 ئەمريكا دەستيكرد بە بەردومانكردنى پاپۆڕى فەرەنسى(Coubre) وتى و لە ئەنجامدا 81 كەس كوژرا و 300كەس برينداربوون. لە 1961 موخابەراتى ئەمريكى بە پشتيوانى دارايى سەرمايەدارەكانى كۆمپانياى(يونايتد فروتى)لە گواتيمالاوە سوپاى چەتەكان پێكهێنا و دووركەى بەرازى سەر بە كوبايان داگيركرد و راستەوخۆ سيستەمى موشەكى دژى ئاسمانى كوبايان بەردومانكرد و هێشتا ئابلۆقەكەى درێژەى هەيە.
– كۆنگۆ/ زائير(1961): چەتەكانى cia سەرۆك (لۆمۆمبا)ى ئەنتى ئەمپريالیستيان تيرۆركرد. چەتەكان دەسەڵاتيان بەدەستەوە گرتز
– لاوس(1962): سەرەڕاى ئەوەى ڕێككەوتننامەى ژنێف بوونى سوپاى بيانى لە وڵاتى لاوس قەدەغە دەكات، بەڵام ئەمريكا هێزێكى سەربازى نهێنى "Us- Armee Clandestine" پێكدەهێنێت كە هێرشيان بۆ (ڤێتنام)يشيان كرد. ئەم سوپايە لە 35هەزار چەتە پێكهات كە خەڵكى چيانشينى چاندنى مادە هۆشبەرەكانن و خەرجى سوپاكە لە پارەى بازرگانى بەم مادەيە دابينكرا.
– ڤێتنام(1963-1975): ئەم وڵاتەش داگيركرد و لە ئەنجامدا 3 مليون ڤێتنامى تيرۆردەكەن، نيو مليون كەمئەندام و 900هەزار منداڵ بە دايك وباوك، بەڵام لەدواييدا بەسەرشۆڕى شاربەدەر كرا.

– ئەفريقياى باشوور(1963-1990):

Cia بە فێڵەكەى زانيارى پشتيوانى لە حكومەتى ئەپارتەهايدى(ڕەگەزپەرست) و خەباتگێڕانيان حزبى شوعى ئەفريقاى

باشوور تیرۆرکرد. 120 هەزار ئەندامی(ANC) تیرۆرکران و (نیلسەن ماندیلا) کە ئەندامی لیژنەی مەرکەزی حزبی شوعی بوو، زیندانی کرد.

– بەرازیل(196 -1990) : کاتێ سەرۆکی هەڵبژێردراو(Joao Goulart) بە وریاییەوە دەستی بە ریفۆرمی زەوی کرد و سنوری دانا بۆ بڕی ئەو پارەیە کە بۆ دەرەوەی وڵات بڕوات و کەمپانیایەک کە شەرکەی کەمپانیایەکی بانناسیونالی ئەمریکی(ITT)خۆماڵیکرد، ئەمریکا کودەتایەکی سەربازی رێکخست.

– کۆماری دۆمەنیکان(1963): لەبەر ئەوەی سەرۆکی هەڵبژێردراو(جوان بوش) دەستی بە چاکسازی کۆمەلایەتی کرد لەلایەن سوپاوە لە دەسەڵات لابرا و، کاتێ خەڵک رژانە سەر شەقام بۆ گەڕاندنەوەی سەرۆکە هەڵبژاردووەکەیان، ئەمریکا 23هەزار سەربازی نارد و راپەڕینەکەی دامەرگاندەوە.

– ئیندنوسیا(1965): لەژێر حکومەتی ئەنتی ئیمپریالیستی سوکارنۆ، موخابەراتی ئەمریکی هەستا بە ئامادەکردنی سوپا. کاتێ (بەرەی گەل) کە پشتیوانی لە سوکارنۆ دەکرد، دەسەڵاتی سوپا لابەن، ئیتر هێرش بە خەڵک لەلایەن سوپاوە دەست پێکرد و سەدانهەزار کەس تیرۆرکران.

– یونان(1967): پاش چەند هەفتەیەک لە هەڵبژاردن، cia دەستیکرد بە کودەتا دژ بە حکومەتی دیمرکراتی پاپانئەندریو بەرپادەکەن و لەماوەی یەک مانك 8هەزار کەس تیرۆرکرا و پاشان 7ساڵ لە دەسەڵاتی فاشیستی دەستپێدەکات.

– پۆلیڤیا(1967): cia کاروباری سوپا دژ بە پێشمەرگەکان بەڕەوە دەبات و تشی گیڤارا و هاوڕێیەکانی تیرۆردەکەن.

– شیلی(1970-1973): سلڤادۆر ئەلیندی لە هەڵبژاردنی 1970 وەك پاڵێوراوی (بەری گەل) بە زۆرینەی دەنگ بە سەرۆکایەتی هەڵبژێردرا. کاتێ وەزیری بەرگری وڵات(رینێ شنایدەر) بەرووی داواکاری cia بۆ بەرپاکردنی کودەتا، کۆماندەیەکی نهێنیان نارد و (رینێ)یان تیرۆرکرد. هەروا پاش 3 ساڵ لە کاری تێکدەرانە و درووستکردنی نائارامی، پیاوی ئەمریکا (ژەنەرال بینوشیت) کودەتاکەی cia جێبەجێکرد و سەرۆك (ئەلیندی)یان تیرۆرکرد. یاریگای سانتیاگۆ کرا بە زیندان بۆ دەیان هەزار شوعی و چەپ و سەندیکایی و لایەنگرانی سەرۆك حکومەتی دیموکرات و یەك بە یەکیان لەلایەن کۆماندەی کوشتن، تیرۆرکران و لەوانە سروودبێژی بەناوبانگ(ڤیکتۆر گارا). وەزیری دەرەوەی ئەمریکا(هنری کیسنجەر) لەبارەی هەڵویستی حکومەتی وتی: (ناکرێت ببینم و ڕێگەبدەم بەوەی چۆن وڵاتێك دەبێتە ماركسی، تەنها لەبەر ئەوەی خەڵکەکەی کەم ئەقڵن.

– هەندوراس(1972): پاش گیرکردنی راستەخۆی سوپای ئەمریکا و

کودەتای سەربازی لە ساڵی 1972، لە ساڵی 1975و 1978کە بوونەوەیەك بە نووسینی دەستوور دەسەپێنێت کە سۆسیالیست و شوعی و لە هەڵبژاردن بێ بەشدەکرێن..

– قوبروس(1974): ئەمریکا پێکەوە لەگەڵ حکومەتی فاشیستی یونان کودەتایەك بەرپادەکەن لە دژی حکومەتی دیموکراتی سەرۆك (ماکاریوس) کە لە هەڵبژاردن دەنگی هێناوە. ماکاریوس لە هەوڵی تیرۆرکردنی رزگاری بوو. کاتێ هێزە دیموکراتەکان حکومەتی دیکتاتۆری فاسیستیان لەناوبرد، وەزیری دەرەوەی ئەمریکا بە لای حکومەتی تورکیا بای دایەوە و قوبرسیان داگیرکرد. هەزاران کەس تیرۆرکران و 200 هەزار کەس ناچاربوون ماڵ و حاڵیان بەجێ بهێڵن.
– تەیموری رۆژهەڵات(1975): ئەمریکا ئامادەنەبوو دان بە سەربەخۆیی ئەم وڵاتە بنێت کە لە لەلایەن بزووتنەوەی(فریتلین) بانگەوازی بۆ کرا تا لە دەسەڵاتی داگیرکاری پورتوگال رزگاریان ببێت. لەبری ئەوە پشتیوانی لە رژێمی سوهارتۆی ئیندنوسیای کرد کە بەخێوی کرێگرتەی سیاسی و ئابووری ئەمریکایە. لە ئەنجامی ئەم داگیرکردنە 200هەزار هاوڵاتی تیرۆرکران.

– ئەرژەنتین(1976): بەسەرپەرشتی cia کودەتای سەربازی لە د1ی حکومەتی مەدەنی بەرپاکرا. کۆماندەی کوشتن لەسەر داوای رژێمی ڤیدیلا تیرۆریان لە وڵات بڵاوکرد. هەزاران تێکۆشەر تیرۆر و بێسەروشوێن کران(دایکانی کۆڵانی پانی دی مایۆ تا ئێستا بەدوای چارەنووسی جگەرگۆشەکانیان). Cia پایتەختی ئەرژەنتین(بوینس ئایرس) کرد بە بنکەی سەنتراڵی خۆی بۆ ئەوەی کۆماندەی تیرۆرکردنی تێکۆشەران لەسەر ئاستی ئەمریکای لاتین بەڕێوەبەن.
– ئەنگۆلا(1976-1982): ئەمریکا بە چەك پشتیوانی لە کۆماندەی تایبەت دەکات کە هاوکات لەلایەن حکومەتی رەگەپەرەستی ئەفریقای باشوور پشتیوانی لە هێزە چەکدارەکان دەکەن کە لە دژ بە حکومەتی رزگاریخوازی نیشتمانی وڵاتەکە دەجەنگن و وڵاتە لەناو جەنگی ناوخۆ وێران دەکەن.

– عیراق-ئیران(1980-198)
– ئەفغانستان(1980-1990)
– نیکاراگوا(1981-1985)
– ئەل سلفادەر(1981-1992)
– فاڵکلاند/مالڤیناس(1982)
– لوبنان(1982-1984)
– گرینادا(1983)

– لیبیا(1983)
– هایتی(1986)
– پۆلیڤیا(1986)
– پەنەما(1989-1990)
– عیراق(1991)
– سومالیا(1992-1994)
– بوسنیا(1993-1995)
– کرواتیا(1995)
– ئەفغانستان(1998)
– سودان(1998)
– یوکسلاڤیا(1999)

– ئێستا قۆناغێکی تر لەئارایە و درێژەی سیاسەتی تیرۆر و داگیرکردن و نائارامیە لە جیهان:
– ئابلۆقەدانی رووسیا لە هەموو قۆڵەکانەوە.
– دەستوەردان لە ئۆکرانیا و پشتیوانیکردنی دارایی و راگەیاندن بۆ نازییە تازەکان،
– هەڕەشەکردن و هێرشی راگەیاندن و دامەزراندنی بنکەی سەربازی و سیستێمی موشەکی دژ بە کۆریای باکوور
– کودەتای"سپی" لە بەرازیل
– ئابلۆقەدانی ئابووری فنزەویلا و پشتیوانیکردن لە حزب و گروپە راستڕەکان و پشێوی و تێکدانی بارودۆخی وڵاتەکە.

ئیمبراتۆریەت ئەمریکا لە پێشرەویە بۆ بەرفراوانکردنی جەنگ لە وڵاتانی رۆژهەڵاتی ناوەڕاست بەرەو ئەفریقیا و ئەمریکای لاتین و دوا هەوڵی تیرۆرکردنی مۆدۆرۆ سەرۆکی فەنزویلا و رێکخستنی مان□قەری ناتۆ لە نەرویژ مانگی11 /2018تازەترین نموونەیە!
ئێمەش بانگەوازی خۆشبەختی و ئاشتی بۆ مرڤایەتی دووپاتدەکەینەوە!

مەرگ، پەیـــــامی رۆشنـــــبیر و

هەرەوەزی ئازادی سۆسیالیزم … سەلام عەبدوڵا

"خودایە"سەرڕاستی و گەیاندنی چەند تاڵە و سەختە، لە ئەوەندەی تر سەختربێت، بە کەڵەی خەم هەڵیدەگرم و با لمی بیابانەکان بیشارنەوە یان ئاگرەکەی بمسووتێنێت. لەم سوونگەیە وشە بە وشە بەو پەڕی بەرپرسیارێتییەوە دەنووسم:
لەم ڕۆژانە جیهانێك لە دووڕوویی دەسەڵاتداران و بەناو ڕۆشنبیران و ڕاگەیاندکار و حزبەکانیان لەبارەی ئایکۆنێکی بازاڕی ئازاد، دوژمنێکی سەرسەختی سۆسیالیزم و بەلاڕێدابەری ناڕەزایەتییە ڕەواکانی خەڵك دژ بە ستەمکاری سەرمایەداری لە هەرێم و ناوچەکە و سەربازێکی بڕیاری1483و سوپاکەیان، بڵاوبووەوە.

لە کاتی کۆچکردنی سەرکردە سیاسییەکان، لایەنگرەکانیان بە کەسایەتییە شیوعی و نموونەییەکان دەیانشوبهێنن وەك(ماندیلا، جیڤارا، غاندی) یان بە(فریادڕەس، خاکی، بیرمەند، باوکی هەژاران).
– ئایا بیر و فکری لیبراڵیزمی نوێ لەگەڵ ئەو زاراوانە دێتەوە؟
ئایا چەندە سەرڕاستی هەیە لە بانگەشەی عەدالەتی کۆمەڵایەتی و سازشکاری و خزمەتکردنی نەخشەی ئیمپریالیزم لە ناوچەکە؟!
بە بەرچاومانەوە دەبینین بەرپرسە"خاکی و مێژوو"ییەکان، سەرچیا و گرد و تەپۆلکە گشتیەکانی خۆیانیان داگیرکردووە، پێشی ماڵئاواییکردنیشیان، زیرەکانە وەسییەتدەکەن بکرێن بە دوا مەنزڵگایان، هەندێ(ڕۆشنبیر)یش ئازا ئازا بە فرمێسك، پێهەڵدان یان بە بیانوهێنانەوە خۆیان لە ئەرکەکانیان دەدزنەوە، بە فریادڕەسی دەزانن یان خاوەن بەهایەکی سیاسی-ئەخلاقی بەرز و لە ئاستی ماندیلا و جیڤارا و هاوشێوەکانیان. ئایا ئەمە ئەرك یان ڕسواکردنی پەیامی ڕۆشنبیرە؟

ئاخر کەسێك خوازیاری عەدالەتی کۆمەڵایەتی بێت، چۆن دەڵێ(سۆسیالیزم تێپەڕی- لە ڤیدیۆیەك بەدەم مەلا کریکار بیستم)....ڕێکخراوەکەی دەبێت بە ئەندام لە ڕێکخراوی جیهانی لیبراڵەکان… وەحشیگەرێتی(بازاڕی ئازاد)ی بەڕەی ئیمپریالیستەکان و جەنگەکانیان، قبوولە و بۆچوونەکانی لە بازنەی بەرژەوەندییەکانیان لانادات و دەبێت بە بەشێکی نەچەاو لەو سیستەمە…وەك هەندی لە حزبە ڕاستڕەو و کۆنزەرڤاتیڤە نوێکان ناوی ڕێکخراوەکەیشی دەنێت Chenge … هاوپەیمانی لەگەڵ حزبە مەزهەبیە کۆنەپەرەست و مرۆڤکوژەکان دەکات؟

وەك پارتی و یەكێتی، بارەگاكەی دەكات بە مەوانخانەی نوێنەرانی وەڵاتە ئیمپریالیستەكان و پەیتا پەیتا بە شانازییەوە لە كەناڵەكەیان رایدەگەیەنن(مستەر...سەردانی بارەگای Change كرد)، دامەزراندنی ڕێكخراوەكەی بە دامەزراندنی كۆمپانیاوە دەستپێدەكات؟. لەسەر راسپاردەی ئاغاكانیان و بەناوی تەباییەوە، ڕێی ئەسفەنج دەبینەت لە كپكردنی ناڕەزایەتی خەڵكی هەژار؟ چۆن كچ و كوڕە شوعییە نازدارەكانی بەسرە و ناسریە و بەغا و كەربلا و نەجەف بە دیلكراویش كەمەكوژدەكات؟.
عەدالەتی كۆمەڵایەتی واتە شوعییەت یان بیری(ئەنارشیزم)، هیچی تر هەیە؟ ئایاگەلان چەندە پابەندە بەو بیروباوەڕانە؟!

خزمەتچییەكانی سەرمایەداران:
ئەگەر ئەم"فریادڕەس"ە دەسەڵاتی هەبوایە چی دەكرد؟ ئایا بەرنامەكەی چ جیاوازییەكی هەیە لەگەڵ بەرنامەی پارتی و یەكێتی و یەكگرتوو و ئەوانی تر؟
لە راپۆرتی ویكیلیكس لەبارەی نەوشیروان موستەفا هاتووە، نووسراوە:

(چاكسازی ئابوری):
١١-هەروەها ئابوریش خاڵێكی گرنگە لە پرۆژەی چاكسازییەكەی نەوشیرواندا، ئەو پێیوایە كە گەشەكردنی دیموكراتی پشت دەبەستێت بەكەرتی تایبەتی بەهێز، كە هەكارێكە بۆ دەرفەتی ئابوری. بە بۆچونی ئەو لەهەرێمی كوردستان پێویستە ئەو مۆدێلە لەئابوری دەوڵەتی تێكبشكێت كە چەندین ساڵە باوە لەعێراقداو تەنها پشت بە بەرهەمی نەوتیەكان دەبەستێت. ئەو دانی بەوەدا نا كە بیروەای ئەو لەسەر بازاڕی ئازاد تەواو پێچەوانەیە لەگەڵ بۆچونەكانی ماركس ئەوەی لە گەنجێتیدا بڕوای پێبو. ئەو گۆڕانەی گۆڕاندەوە بۆ ئەزمون و سەرنجەكانی لەدونیای ڕاستەقینەدا)
ئاخر كەی بەرگری لە ئایكۆنەكی بازاڕی ئازاد و قوربانییەكانی ئەركی ڕۆشنبیرە؟!

باسی دەستپاكی دەكەن؟
نە هیتلەر و نە مۆسۆلینی و نە كەمال ئەتاتورك و نە دەندەكەی بەغدا(صەدام) و نە ئەم یان ئەو لە سەرۆككومەتەكانی ئەوروپا دزبوون، زۆرێكیان لە بەرپرسە جیهانییەكان خاكی بوون، بەڵام دنیا یەك خەڵكیان كوشت و چەوساندەوە. مەسەلەكە لێرە نییە، مەسەلەكە ئەوەیە مرۆڤ لەدەرەوەی فكر و سیستەمی وەحشیگەری بالادەست لە

دنیا، چ بەرنامەیەکی هەیە و لە ئاست پلان و بەرنامەی سەرمایەداران چی دەکەن. زۆربەی حزبەکان بانگەشەی(خزمەتکردنی هەژاران) دەکەن، بەڵام بە کردەوە هەزاران کراون بە سووتەمەنی بە دەسەڵات و مەبەستە بەرتەسکەکانیان.

هەڤاڵ ئەبوبەکر نموونەی زمانەکی رقئامێز: لە هەواڵێك بە مانشێتی(کە تەرمی نەوشیروان موستەفای شۆردەوە)

ئاسۆ جەمال موختار نوسیویەتی "لەکاتی شتنی تەرمی نەوشیروان مستەفا، کە هەریەك لەهەڤاڵ ئەبوبەکرو شەهابی شێخ کامل ئەرکی شتنەکەیان بەجێهێنا، سابونیان بە دکتۆر هەڤاڵ هێنا بەقوڕپی گریانەوە وتی:" پێویست بەوە ناکات بەسابون بشۆردرێت دەبێت لایەکی کوردو گەندەڵکاران بە نەوشیروان بشۆرێن".

ئەو هەڵسوڕاوەی بزوتنەوەی گۆڕان هەروەها دەڵێ "منیش ناوچەوانی کاك نەوشیروانم ماچ کردو شوێنەکەیم جێهێشت.. بەڵێ بەیارمدا تا ناشتنەکەی دەموچاوم نەشۆم، چونکە بۆن و بەرکەوتەی ئەوی پێوەیە".(لە سایتی ئاوینە وەرکیراوه).

ماندیلای کورد!

نیلسون ماندیلا ئەندامی لیژنەی مەرکەزی حزبی شیوعی ئەفریقیای باشوور بوو و کۆنترین زیندانی سیاسی، دەستی لە تیرۆرکردنی خەڵکی چەپ نەبوو. ئەی ماندیلای کوردیش وابوو؟!

گرنگترین وێستگە لە ماڵئاوایی بەڕێز نەوشیروان موستەفا ئەمەیە: پەردەی لەسەر رووی زۆرێك بەناو رۆشنبیر هەڵدایەوەو وەك کەسانی عەقڵ ئەفلیج، هیچ لەبار و جاهل دەریانیخست.

دوا پەیامی لە مێژینەی رۆشنبیران ئەمەیە: بەرگری لە دنیای نان و ئازادی عەدالەتی کۆمەڵایەتی کە خۆی لە هەرەوەزی ئازادی سۆسیالیزم خۆی دەبینیتەوە، نەك پیاهەڵدان بەم و بەو سیاسەتمەدار کە رووی تری ئەو حزبانەیە کە لە بازنەی بەرژەوەندی سەرمایەداری دەرناچێت. ئایا رۆژێك لە رۆژان گۆڕان ئەم جۆرە نەخشە و پلانی هەبووە یان لە راگەیاندنەکانی کاری بۆ کرد؟

خەباتگەر بۆ سەربەخۆیی کوردستان؟!

خەباتی رزگاریخوازی زۆرێك لە وڵاتان بوون بە سەنگەری دژ بە ئیمپریالیزم، لە کوردستان گەورەترین سووکایەتی بەم جۆرە خەباتە کراوە: زۆربەی هەرەوە زۆری حزبەکان هاوپەیمان و سەرباز و خزمەتکاری حکومەت و سوپا و نەخشەی ئیمپریالیزم. لە نموونەی عەبدوڵڵا ئۆجەڵان بینیمان، هەموو هێزە ئیمپریالیستەکان یەکیانگرت بە دەستگیرکردن و زیندانیکردنی و خۆی حزبەکەیشی بە تیرۆریست ناو

دەبەن و دریغیشیان نەکرد لە پشتیوانیکردن لە حکومەتە دڕندەکانی تورکیا.
سیاسەتمەدارێکی ئاسایی بۆ پاراستنی دنیای سەرمایە، ماڵئاوایی کرد، ه□زاران هیچیان لەدەست نەداوەو هەر بە خۆیان چرای ئازادی خۆیان رۆشنادەکەن.

تیبینی: بۆ لەدەستدانی باوك، هاوخەمی خۆم دەردەبڕم بۆ کوڕەکانی و کچەکەی، هیوادارم بەسەر کۆستەکەیان سەربکەون.

ئەڵمانیا و تورکیا پێکەوە زیندانی چەپ و دیموکراتەکان دەکەن

ئەمڕۆ کەناڵەکانی راگەیاند هەواڵی دەعوەتکردنی جێگری سەفیری تورکیا لەلایەن وەزارەتی دەرەوەی ئەڵمانیا بڵاوکردووە. لەبەیاننامەی وەزارەتی ناوبراو هاتووە: (شتاینمایەر پێی وایە ئەو دەستگیرکردنانە لەوانەیە سەرلەنوی بارودۆخەکە قەیراناوی بکاتەوە لە تورکیا و هاوکات دووپاتی کردووە کە ئەنقەرە مافی خۆیەتی بەشێوەی یاسایی رووبەڕووی هەر کارێکی تیرۆریستی و لێکەوتەکانی کودەتا خوێناوی سەرنەکەوتووەکە ببێتەوە. هەروا داوای روونکردنەوەی کردووە لەبارەی دەستگیرکردنەکان.)
لەلایەکی ترەوە بە گوێرەی راگەیاندنی کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردستان لە ئەڵمانیا لە 3/11/2016، لەم مانگە دەیان چالاکوانی سیاسی کوردستانی بە تومەتی تیرۆر(ماددەی 129) دادگایی دەکرێن. لە بانگەوازەکەیان هاتووە:
(کوردستان بانگەوازی هەموو هێزە دیموکراسییەکان دەکات بۆ هاوپشتی لەگەل زیندانییە سیاسییەکان لە ئەڵمانیا
لەم کاتە چەندین سیاسەتمەداری کورد لە زیندانەکانی ئەڵمانیان. هەمووومان دەزانین کە هەموو ئەو دادگاییکردنانە نایاسایین. بۆ ئەوەی هاوپشتیمان لەگەل چالاکوانە کوردەکان پیشان بدەین کە بەتۆمەتی تیرۆر، پەرەگراف129دادگایی دەکرێن، داوادەکەین لەکاتی

دادگاییکردنیان لە مانگی 11، لەبەردەم دادگاکان ناڕەزایەتی دەرببڕن.)

له بانگەوازەکەیاندا ناوی زیندانییەکنا و شوێن و کاتی دادگاییکردنەکانی دیاری کردووه: شوێن و کاتی دادگاییکردنەکان:Ahmet Ç E L I K, OLG Düsseldorf

alle Verhandlungen in Düsseldorf-Hamm, Kapellweg 36

Freitag, 4. November, 13.oo Uhr

Dienstag, 8. November, 9.30 Uhr (Fortsetzung seiner Prozesserklärung vom 4. 10.)

Mittwoch, 16. November, 9.30 Uhr

Dienstag, 22. November, 9.30 Uhr

Dienstag, 29. November, 9.30 Uh

Ali Hıdır D O Ğ A N, Kammergericht Berlin-Moabit

Eingang Wilsnacker Str. 4, Saal B129

alle Termine 9.00 Uhr

Freitag, 4. November

Freitag, 11. November

Freitag, 18. November

Dienstag, 22. November

Freitag, 25. November und

Dienstag, 29. November

Hasan D U T A R, Hanseatisches OLG Hamburg, Sievekingplatz 3 , Saal 288

Alle Termine 9.00 Uhr

Mittwoch, 2. November

Freitag, 4. November

Dienstag, 8. November

Freitag, 11. November

Mittwoch, 16. November

Freitag, 18. November

Muhlis K A Y A , 6 Strafsenat des Oberlandesgerichts Stuttgart, Olgastr. 2, Saal 4

E r ö f f n u n g des Hauptverfahrens:

Dienstag, 22. November 2016, 9.15

Donnerstag, 24. November, 9.15 Uhr

Dienstag, 29. November, 9.15 Uhr

بەهەمان شێوه ئەڵمانیا بۆ پشتیوانی له حکومەتی(AKP) به زیندان و

تۆقاندن و پشکنینی بنکە و سەنتەرە سەندیکا و کلتوورییەکانی چالاکوان و هێزی چەپ و شوعییەکانی تورکیا لە ئەڵمانیا ئەنجامدەدات. بۆ نموونە ماوەی چەند ساڵێکە سیاسەتی تۆقاندنی کۆنفدراسیونی کرێکارانی تورکیا لە ئۆروپا(ATIF)جێبەجێ دەکات و هەر یەك لە(Müslüm Elma, Erhan Aktürk, Haydar Bern, Musa Demir, Deniz Pektaş, S. Ali Uğur, Sami Solmaz, Mehmet Yeşilçalı, Dr. Sinan Aydın, Dr. D. Banu Büyükavc) بە تۆمەتی تیرۆریزم زیندانی کردووە.

لێدوانەکەی وەزارەتی دەرەوەی ئەڵمانیا و هاوکاری و پێکەوەکارکردنی حکومەتەکەی لەگەل تورکیا بە چەکفرۆشتن و بێدەنگی لە ئاستی تۆقاندنی سەندیکایی، رۆژنامەنووس، سیاسەتمەداری پارتی گەلانی دیموکرات و هەموو بزووتنەوەی چەپ، رووی تری سیاسەتی ئیمپریالیستی ئەڵمانیا دژ بە خەڵکی کوردستان و رۆژهەلاتی ناوین دەردەخات. ئەگەر حکومەتی ئەڵمانیا بەراستی خەمی پرۆسەی دیموکراسی، ئاشتی و ئازادی و مافی گەلی کوردستانی هەیە، ئەوا کاتی ئەوە هاتووە و دەبێ ئەم ئەرکانە جێبەجێ بکات:

1- زیندانیە سیاسیە کورد و چەپەکان لە زیندانەکانی دەستبەجێ ئازاد بکات و هێرش و توقاندن دژیان رابگرێت.

2- بڕیاری بە تیرۆر ناساندنی پ.ك.ك هەڵوەشێنێتەوە.

3- سوپا و فڕۆکەکانی تۆرنادۆ لە ئینجرلیك بکشێنێتەوە.

4- چیتر چەك بە تورکیا نەفرۆشێت.

5- رێککەوتنی بازرگانی لەگەل تورکیا بە چارەنووسی پەنابەران نەکات.

ناکرێت حکومەتی ئەڵمانیا سیاسەتی تۆقاندن و دەستگیرکردن دژی سیاسەتمەدارە چەپ و کوردستانیەکان بەرپابکات و هاوکات لافی "مافی مرۆڤ و دیموکراسی"مان پێبفرۆشێت.

لە راگەیاندنێکی پارتە چەپەکانی ئەوروپا هاتووە:

پارتی چەپەکانی ئەوروپا پێکەوە لەگەل خەڵکی کورد و تورك رادەوەستێت و داوادەکەین دەستبەجێ هەردوو بەرپرسی(HDP) و 11 ئەندام پەرلەمانەکانیتر ئازادبکرێن و داوا لە یەکێتی ئەوروپا دەکەین لە دژی رژێمی ئەردوغان بەشێوەی سیاسی و ئابووری هەڵویستوەربکرێت کە بە راگەیاندنی باری نائاسایی لەدژی ئەپۆزیتسیونەکانی، هێرشێکی روون و ئاشکرا دەکات و دیموکراسی و ئاشتی بەرەو روخان دەبات.

ئامادەکردنی: سەلام عەبدوڵڵا

بڕیارێکی رەگەزپەرەستانە و زیان بەخش ... سەلام عەبدوڵڵا

ئێستا ئاگادارکرامەوە کە کۆبوونەوە بە هەموو(موختار)ەکانی خانەقین کراوەو ئاگادارکراون کە دەبێ هەرچی ئاوارە هەیە لەناو ماڵەکانی شارەکەمان بڕۆن بۆ ناو کەمپی ئاوارەکان یان بۆ ئاواییەکانیان خۆیان بگەڕێنەوە.
قیادەی کوردی بەخۆی بازرگانی نەوت و گازیان لەگەل داعش کرد و ئۆتۆمبیلی تەیەتەیان پێفرۆشت و فەرمانیان بە پێشمەرگە دا هێرش بۆ تەنکەرەکانی نەوت گواستنەوە نەکەن و داڵدەی هەندێ کەسایەتی نزیك لە داعش دا.
لەو رۆژەوە ئاوارەکان بۆ شاری خانەقین هاتوون، کارێکی تیرۆریستی ئەنجام نەدراوەو خەڵك، رێکخراوە جیهانی و ناوخۆییەکان و حکومەت تا ئەو رادەیە توانایان هەبوو، هاریکاریان کردووە. هەروا لە هەموو شار و ئاواییەکانی کوردستان نزیکەی ملیون و نیوێك ئاوارە و خەڵکی ناوەڕاست و باشووری عیراق هەیە. ئێستا ئەم بڕیارە هەموو رووە ئینسانییەکەمان لە کیس دەدات.
زۆرێك لە ئاوارەکان لەناو ماڵان و هەیکەلەکان دەژین و بە خۆڕایی یان کرێی خانوو دەدەن، منداڵەکانیان لە قوتابخانەکان دەوام دەکەن یان کاردەکەن و هەندێکیشیان مەڕو ماڵاتیان هەیەو ئێستا بەهۆی ماڵوێرانی و نەبوونی ئاسایش و خزمەتگوزاری نە دەتوانن بۆ ناوچەکانیان بگەڕێنەوە و نە لە کەمپەکان بژین.
ئایا فەرەنسا، ئەڵمانیا، ئەمریکا، ئەسپانیا، سوید عەرەب و ئیسلامەکانیان لە وڵاتەکانیان دەرکرد کاتی داعش وەحشیگەرییەکانی ئەنجامدەدا؟!
هیوادارم حکومەت لەم بڕیارە پاشگەزببێتەوە، رێگەوشوێنی تر بگرنەبەر و نەڕۆنە ئاستی دیپۆرتکردنی بە کۆمەڵی ئاوارەکان، رووە گەشەکانی هەموو کارە مرۆییەکانمان پوچەڵ ببێتەوە.

بۆ خوێندنەوەی نامەکەی قایمەقام کلیکی ئێرە بکەن ...

ايضاح من ادارة قائممقامية خانقين حول

العوائل النازحة لغرض اسكانهم في مخيم الوند (الكرفانات) قررت اللجنة الامنية في القضاء على الامور التالية :-

1. جميع النازحين الساكنين في قرى اطراف خانقين واسكانهم في المخيم الذين لا يرغبون العودة
2. على المختارين تزويدنا بأسماء النازحين في القرى التي في اطراف خانقين
3. على المختارين عدم زحزحة الوضع للنازحين داخل المدينة ويجب عليهم اتباع القرارات الصادرة من الادارة ولا يجوز اخذ قرارات فردية من قبلهم
4. علماً ان ادارة قضاء خانقين وجماهير خانقين احتضن اكثر من عشرة سنوات الالاف من النازحين من مدن واقضية محافظة ديالى وبقية محافظات العراق معززين ومكرمين وان ادارة خانقين وبمساعدة المنظمات الدولية والمحلية قامت بتقديم افضل الخدمات والامن والامان لاخوتنا النازحين
5. نطمئن الاخوة النازحين بأن معاملة ادارة خانقين تكون نفس معاملة سكان خانقين الاصليين ويشمل القرار في الوقت الحاضر النازحين الساكنين في القرى فقط وذلك لتنظيم امور المدينة بشكل افضل امنياً ونطلب من الاخوة النازحين الذين اكملوا معاملات العودة الى مناطقهم ليس لهم الحق قانونياً البقاء في مدينة خانقين

محمد ملا حسن

قائممقام خانقين

ناڕەزایەتی بەرفرانتر و رادیکاڵتر دەکەن؟! ... سەلام عەبدوڵڵا

ئەمڕۆ حکومەت لە غیابی خیتاب، ڕۆشنبیری و ناڕەزایەتی و درووشمی ڕۆشن دژ بە وەحشیگەری ئابووری لیبرالیزمی نوێ، هەستا بەشێوەیەکی صدامیانە بەسەر خەڵکی کوردستان سەپاند. ئەم مەهوەیە بە ئامادەیی بانقی جیهانی، سەرمایەداران، سەفیر و قونسوڵی ئەمریکی و صندوقی دراو و هەڵویستی سەرۆکی نایاسایی ماوە بەسەرچووی هەرێم بە کردەوە سەلماند کە وتی: ئێمە پابەندنی بە بەڵێنەکانمان بە بانقی نیودەوڵەتی. حکومەتی بۆرژوا مشەخۆر و کویلەی بانقی جیهانی بە شێوەیەکی رادیکاڵتر لەجاران بەرنامە ئابوورییەکەی ڕاگەیاند: (کەرتی خزمەتگوزاری گشتی هەنگاو بە هەنگاو دەدەین بە کەرتی تایبەت) و لەمەودوا بەرنامەی جیهانی سەرمایەداری جیهانی بە بڕیار و یاسای حکومەت، ژیانی ئابووری دیاری دەکات. ئەم بەرنامەیە دەمێکە جێبەجێکراوەو ئیتر لەمەودوا دوا کەرتی خزمەتگوزاری گشتی دەخاتە خزمەت کەرتی تایبەت و نیشتمانیش بە کردەوە دەبێت بە نیشتمانی خاوەن کۆمپانیا و بانقە بیانیەکان و بەشی هێزی بیرو بازووی کاریش هەر خزمەتچێتی بە کرێی هەرزان و بێ ماف . وەك دەڵێن(مردوو لەمە باشتر ناشۆردرێت): ئایا ئێستا ئیتر تێدەکەن لەوەی کە کێشەکە تەنها موچەی مامۆستا و کارمەندانی کەرتە گشتییەکان نییە؟ ئایا ئیتر پشت لەو حزبانە دەکەن کە بازرگانی بە ناڕەزایەتییەکانمان دەکەن؟ ئەوە هاتووە هێزی لەبننەهاتووی خەڵك بەگشتی بۆ بەرگری لە مافی خۆی، دەڕژێتە سەر شەقامەکان؟ بەرەی دژ بە لیبرالیزمی نوێ دادەمەزرێنن؟ تۆ بۆ بژێوی خۆت و منداڵ و مافی خانەنشینیت ناڕەزایەتی دژ بە فرۆشتنی کەرتە خزمەتگوزارییە گشتییەکان دەدەبڕیت!

ناڕەزایەتی بەرفرانتر و رادیکاڵتر دەکەن؟! ئەمڕۆ حکومەت لە غیابی خیتاب، ڕۆشنبیری و ناڕەزایەتی و درووشمی ڕۆشن دژ بە وەحشیگەری ئابووری لیبرالیزمی نوێ، هێرشی بەرفراوانی خۆی کرد و هەستا بەشێوەیەکی صدامیانە بەسەر خەڵکی کوردستان سەپاند. ئەم مەهوەیە بە ئامادەیی بانقی جیهانی، سەرمایەداران، سەفیر و قونسوڵی ئەمریکی و صندوقی دراو و هەڵویستی سەرۆکی نایاسایی ماوە بەسەرچووی هەرێم بە کردەوە سەلماند کە وتی: ئێمە پابەندنی بە

بەڵێنەکانمان بە بانقی نیودەوڵەتی. حکومەتی بۆرژوا مشەخۆر و کویلەی بانقی جیهانی بە شێوەیەکی رادیکاڵتر لەجاران بەرنامە ئابوورییەکەی راگەیاند: (کەرتی خزمەتگوزاری گشتی هەنگاو بە هەنگاو دەدەین بە کەرتی تایبەت) و لەمەودوا بەرنامەی جیهانی سەرمایەداری جیهانی بە بڕیار و یاسای حکومەت، ژیانی ئابووری دیاری دەکات. ئەم بەرنامەیە دەمێکە جێبەجێکراوەو ئیتر لەمەودوا دوا کەرتی خزمەتگوزاری گشتی دەخاتە خزمەت کەرتی تایبەت و نیشتمانیش بە کردەوە دەبێتە بە نیشتمانی خاوەن کۆمپانیا و بانقە بیانییەکان و بەشی هێزی بیرو بازووی کاریش هەر خزمەتچێتی بە کرێی هەرزان و بێ ماف . وەك دەڵێن(مردوو لەمە باشتر ناشۆردرێت): ئایا ئێستا ئیتر تێدەکەن لەوەی کە کێشەکە تەنها موچەی مامۆستا و کارمەندانی کەرتە گشتییەکان نییە؟ ئایا ئیتر پشت لەو حزبانە دەکەن کە بازرگانی بە ناڕەزایەتییەکانمان دەکەن؟ ئەوە هاتووە هێزی لەبنەنەهاتووی خەڵك بەگشتی بۆ بەرگری لە مافی خۆی، دەرژێتە سەر شەقامەکان؟ بەرەی دژ بە لیبرالیزمی نوێ دادەمەزرێنن؟ تێ بە بزۆوی خەت و منداڵ و مافی خانەنشینیت ناڕەزایەتی دژ بە فرۆشتنی کەرتە خزمەتگوزارییە گشتییەکان دەدەبڕیت!

گفتوگۆی ڕادیۆی دەنگی ئەمریکا لەگەڵ سەلام عەبدوڵا سەبارەت بە سەندوقی دراوی نێودەوڵەتی

بۆ گوێگرتن لەم گفتوگۆیە کلیکی ئێرە بکەن .... .

کورت□ نامە بۆ هاو□ی□ان! ...
سەلام عەبدوڵڵا

ئێمە تەنها کێشەی موچە و فەرھەوودکردنی کەرتە گشتیەکانمان نیە. رەخنەی من لە خیتاب و کاری راگەیاندن و هووشیارکردن ئەمەیە: لە بەیاننامە و لێدوان و درووشم و لافیتەو کۆڕ و چالاکییەکانمان بەهیچ شێوەیەك ئاماژە بۆ(وێرانکردنی مەرجی کارکردن- گرێبەستی کاتی،+12کاتژمێر کار لە رۆژێکدا+ 6رۆژ کار لە حەفتەیەك+، داخوازی کرێکاران و ستەم لە جووتیاران- قەرەبوونەکردنی زەوی□ی□کانیان+ دامەزراندنی خەڵکی ناوچەکان+ پشتگوێخستنی ئەرکە کۆمەڵایەتییەکانی کۆمپانییەکان وەك چاککردنی رێگاوبانەکان+ سەوزکردنی دەوروبەری کۆمپانیەکانیان+ درووستکردنی بنکەی تەندرووستی+ قوتابخانە- و فەرهوودکردن و ژەهراویکردنی زەویوزار و بەرووبووم و پیسکردنی ژینگە)نەکراوە. تکایە ئەم ئاراستەیە لەبەرچاو بگرن، چونکە لەدواییدا هێرشی سەرەکی سەرمایەداران و بەرنامەی ئابووری(لیبڕالیزمی نوێ)کەی لەسەر ئاستی کوردستان، عیراق و جیهان دژ بە خەڵکی کارکەر، مەرجی کارو بژێوی و ژینگەیە.

جەنگ/تیرۆری جیهانگیری ئیمپریالیستەکان و رۆڵ و ئەرکی رێکخراوە مەدەنیەکانی!

سەلام عەبدوڵڵا

رێکەوت نیە لە سەردەمی جیهانگیری سەرمایەی دارایی و بەزۆر سەپاندنی بژاردە ئابوورییەکەی(لیبرالیزمی نوێ) دوو دیاردەی لەبەرچاو بەجیهانی د□ب□ن(1-رەو تە تیرۆریستە ئەسلامیەکان لە رۆژهەلاتی ناوین دەستی باڵایان دەبێت و بە(هەرشە لە ئاسایشی جیهانی)باسدەکرێت. سوپاس بۆ نعوم چۆمسکی و چەندین ئەندامی

کەنگریسی ئەمریکی کە بە ئاشکرا رایانگەیاند(قاعیدە و داعش بەرهەمی سیاسەتی ئەمریکییە. 2- رێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی) و پێکەوە جیهان بەرەو نائارامی و عەسکەرتاری و جەنگ و تیرۆر دەبەن.
لەرێ پەیامنێرانی بێسنوور وەك رێکخراوێکی" بێلایەن" بۆ رۆژنامەنووسان دەناسرێت، بەڵام بەراستی بێلایەنن و تاقە خەمیان ئازادی کاری رۆژنامەگەرییە؟
لە وتارێکی (یان مایە) لە سایتی (ئەمریکا 21لە 4/5/2010)هاتووە:
لە رابردوودا رێکخراوە ناحکومییەکان وەك رێکخراوی پەیامنێرانی بێسنوور و رێکخراوی مافی مرۆڤی ئەمریکی(HRW) پێش هەمووشتێك هێرش بۆ حکومەتە پێشکەوتنخوازەکان دەکەن، بەڵام هەمان کات لەبەردەم پێشلکردنی مافی مرۆڤ لەلایەن حکومەتە هاوپەیمانەکانی رۆژئاوا وەك کۆلۆمبیا، مەکسیکۆ و تورکیا بە وریاییەوە هەڵویست دەردەبڕێت. ئەم رێکخراوە بۆ دوژمنانی ئازادی میدیا دەڵێت(دەڵێن)، بۆ نموونە لە کۆلۆمبیا بە سەرۆك ئەلڤارۆ ئۆروبی نا، بەڵکو بە چەکدارە شوعییەکان(FARC) دەڵێت(دەڵێن)و بەدەنگی هەڵدەبژێرێت لەبارەی بارودۆخی کارەساتئامێزی سۆسیوئیکۆنۆمی زۆربەی خەڵکی وڵاتەکە.)
ئەم رێکخراوە وەك زۆربەی رێکخراوەکانی"کۆمەڵگەی مەدەنی" لە وڵاتە جۆربەجۆرەکان لەلایەن وەزارەتی دەرەوەی ئەمریکا یان ملیاردێرەکانەوە وەك (جۆرج سۆرۆس)وە بە مەرجی خزمەتکردنی ئامانجەکانیان پشتیوانی دەکرێن. سۆرۆس بۆ نموونە وەك لە رۆژنامەی(فراتاگ) هاتووە: کملیاردێر سۆرۆس بۆرسەگای جامبازی دارایییەوە لە دژی وڵاتاندا، دەوڵەمەندو بەناوبانگ بوو.لە1992 کاتی کێبرکێکی لەگەڵ (فوند) کرد، ئەژنۆی بانقی بریتانیای کرد شکاند و نزیکەی یەك ملیارد دۆلار قازانج کرد. ئەو بڕە پارەیە لە گیرفانی هاوڵاتی بەریتانی دەرکرا…هەروا لەگەڵ رۆبڵی رووسیش بەهەمان شێوە…سۆرۆس لەپشت بەناو" شۆرشی رەنگاڵەکان بوو وەك شۆڕشی گوڵاڵە لە جۆرجیا، شۆڕشی پرتەقاڵی لە ئۆکرانیا و شۆڕشی نێرگس لە قیرغستان) و ئەمرۆش وەك چالاکترین و گەورەترین کەسایەتی بە دوژمنایەتی رووسیا بژمێردرێت.
پیتر شۆل-لاتور لە کتێبێکی(Russland im Zangriff، 2007) بە وردی باسی پەیوەندی سۆرۆس و رێکخراوی گەشەپێدانی ئەمریکی یان دەزگای نیشتمانی دیموکراسی دەکات و چۆن پێکەوە ملیونان دۆلاریان تەرخان کرد بۆ فشاری راگەیاندن و بە ملیوانان بەیاننامە، نامیلکە و تەرخانکردنی کەنالی تەلەفزیون و رادیو یان بۆ خولی فێرکردنی ناوەندی هێرشی چەکدارانە(لەلایەن خودی جۆرج سۆرۆس) و رێکخراوەکەی(Open Society Fundation -دەزگای کۆمەڵگەی کراوە).

لە بەدواچوونێکی ڕۆژنامەی(یونگە ڤێلت) کە لە ڤیکیپیدیا بڵاوکراوەتەوە لەژێرناوی(کە دارایی پەیامنێرانی بێسنوور دابیندەکات؟ سۆرۆس و پشەسازی چەك؟ هاتووە: پەیامنێرانی بێسنوور لەلایەن مۆتی ملیاردێری ئەمریکی(جۆرج سۆرۆس)وە پشتیوانی دارایی دەکرێت، بە ملیونان دۆلار پشتیوانی لە سەندیکای سۆلیدارنۆی پۆڵەنی دەکرد و بەهەمان شێوە ڕێکخراوی(NED)ئەم کارەی دەکرد. هەروا پشتیوانی لە خاوەن لەلایەن خاوەن چەکسازی فەرەنسی سیرجی داسولت و کۆمپانیای فیفیندی و ملیاردێر فرانکسۆس پینوالت.
ئەم ڕێکخراوە لە ڕاساکانی هەڵ قەستنەوەی بەنەکان دەرنەچووە. بەهەی سیاسەتی شەڕئەنگیزی ناتۆ لە دژایەتیکردنی ڕووسیا و وەك بەشێك لە هەوڵی زیندووکردنەوەی جەنگی سار و گەرمکردنی بازاڕی چەکسازی و کەشوهەوای ملیتاریستی لە دنیا، بەبۆنەی وەرزشکاری لە(سۆشی)ساڵی 2014، هاوشانی ڕێکخراوی مافی مرۆڤی ئەمریکی دەست کرد بە هێرش لە سەر ڕووسیا و بە(خراپترین بارودۆخی مافی مرۆڤ لە ڕووسیا لە دەیان ساڵی ڕابردوو).
(لی مۆند دیبلۆماتی) لە مانشێکی مانکی 7/2007نووسیویەتی(دارایی پەیامنێرانی بێسنوور لەلایەن- نید، سی.ئای.ئەی-و حکومەتی ئەمریکی دابیندەکرێت) هەر لەم وتارەشدا ئاماژە بە پرسیارەکی گۆڤاری(Blauer Bote Magazin)دەکرێت(ئایا پەیامنێرانی بێسنوور بەشێکی نەپچراون لە هێزی ڕۆژنامەنووسانی ناتۆ؟) و لە سایتی (ترێند ئۆنلاین)یش وتارێکی نووسەر(ernard Schmid)لە مانگی 6/2016بڵاوکروەتەوە و تێدا هاتووە: سەرۆکی پەیامنێرانی بێسنوور (ڕۆبیرت مینراد)لە 2014بە پشتیوانی حزبی ڕێگەزپەرەست(بەرەی ناسیونال) هەڵبژێردرا و بوو بە پارێزەری شاری(beziers). لە 27،28 و29/5/2016 حزب و نزیکەی 2000ئەندامی لایەنە ڕاستڕە توندڕەوەکانی فەرەنسا لەم شارە کۆبوونەوە بە کارکردن لەسەر بەرنامەی 51خاڵ بۆ دامەزراندنی بزووتنەوەکی نوێ بەناو(متمانەت هەبێت بە داواکردنی مافەکانت). لە خاڵە گرنگەکانیان بە نموونە(هەڵوەشاندنی 2ڕێگەزنامەیی بەجگە لە هاوڵاتیە ئەروپییەکان و هەڵوەشاندنی مافی بەیەکگەیشتنی ئەندامانی خێزانە پەنابەرەکان، قەدەغەکردنی مافی مانگرتن، درێژکردنی کاتی کارکردن و دواخستنی تەمەنی خانەنشینی لە 62ساڵ خزمەت بە 65ساڵ خزمەت، کار و خانوو یەکەمجار بە فەرەنسییەکان، …هتد.
دیارە ساڵی 2007، ساڵێکی ڕەش بووە بە ڕێکخراوی(پەیامنێرانی بێسنوور). ئیلکە گرۆس و ئیکارد زیکر لە 3/2/2007 وتارە بڵاودەکەنەوە بەناوی(ئەرکی بەگۆوچاندن: پەیامنێرانی بێسنوور پارە لە ئەمریکا وەردەگرن) لە ڕۆژنامەی (یونگە ڤێلت، 1/8/2007)و

دەنووسن: لە شەوی27/5/2007کەناڵی کەرتی تایبەتی(RCTV)لە پەخشکردن راگیرا، نوێنەرانی رێکخراوی پاریسی بۆ پاراستنی مافی مرۆڤ(پەیامنێرانی بێسنوور)لە نووسینگەی کەناڵەکە لە کاراکاس بوون)
ئەم دوو نووسەرە بە روونی خزمەتکاری پەیامنێرانی بێسنوور بە سیاسەتی ئەمریکی و هێزە راستڕەو و کۆنەپەرستەکان روونتر دەکەنەوە: (بەجگە لە فەنزویلا، کوبا لە فۆکەسی ئەم رێکخراوەیە: کوبا بە گوێرەی راپۆرتەکەیان لە 2007ی ئەم رێکخراوە پاریسییە دەنووسن>>دووهەم زیندانە بۆ رۆژنامەنووسان لە جیهان<ستۆپ، ستۆپ!

ئەمرۆ هەواڵێك لە سایتی ئاوێنە و ڤیدیۆیەك لە یوتوبم بینی، تێدا رێکخراوی(ستوپ دژە گەندەڵی بە هاوکاری رێکخراوی ئەمریکیNED)بەبۆنەی بەڵاوکردنی دوا راپۆرتی ساڵانەی پڕۆژەکەیان(بەهێزکردنی لێپرسینەوەو دەسەڵاتی یاسا لە هەرێمی کوردستان)، خەڵاتیان دابەشکرد. وەك لە هەواڵەکە هاتووە(لەنێو 22میدیای لەسەر دۆسیەی گەندەڵی، ئاوێنە بە پلەی یەکەم دیاریکردووە.). لێرە دووبارە پرسیار هەیە: کە لە پشت سەرنووسەری گۆڤار و رۆژنامە و رێکخراوە مەدەنییەکان راوەستاوە؟ رۆژنامەنووسەکان چی دەکەن لەلای قونسولی ئەمریکی لە کاتێکدا رۆژنامەنووسە ئەمریکییەکان و ئەمنستی ئینترناسیونال و چەندی رێکخراوی تر حکومەتی ئەمریکی بە پێشلکاری مافی ئازادی رۆژنامەگەری و تاك تۆمەتباردەکەن؟! بۆ نموونە(وەزارەتی دادی ئەمریکی جاسووسی لەسەر پەیوەندییە تەلەفۆنییەکانی ئاژانسی AP دەکەن-14/5/2013) بۆچی هیچ رەخنەیەك ئاراستەی سیاسەتی تیرۆریستی هاوپەیمانان ناکەن بەڵام خەریك دوورگەیەکن(کۆریای باکوور)کە دەیان ساڵە خەڵك هیچ هەواڵێکی نازانێت؟ بۆچی باسی رۆڵی ئەمریکی ناکەن لە دامەزراندن و بەهێزکردنی قاعیدە و داعش بەڵام وەك(….) دەرژێنەوە بەسەر شوعییەکان؟!
بەهۆی جەهلەوە بێت یان بە هوشیاری، زۆرێك لە رۆژنامەنووس، نووسەر و رێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی کاری جەواشەکاری قیزەوەن دەکەن و(خەرجی وەردەگرن)لە رێکخراوگەلێکی گەندەڵ، ئاژاوەچی کە جەنگ و تیرۆر لەجیهان بڵاودەکەنەوە و هەرگیز بەلایەن نین و رێکخراوی ئەمریکی(National Endowment for Democracy)کە کورتکراوەکەی(NED)ە وەك نموونە دەهێنمەوە و چۆن بەشێکە لە (تینك-تانك) و پاشان رێکخراوێك لە چوارچێوەی ستراتیژی سیاسەتی دەرەوەی ئەمریکا و دژایەتی کۆمونیزم دەکات:
ئەگەر سترافۆر سەبەری (سی ئای ئەی)یە، ئەوا NED رووی یاسایی و

داراییەکەیە. ئەگەر هەر کەسێك گومانی هەبوو لەوەی کە ئاژاوەکان لە فینزویلا ئەمریکای لەپشتەوەیە، ئەستا ئەو گومانە ڕەویەوە: گەورەترین ئاژانسی جیهانی(AP- لە 1848وە دامەزراوە و ئەستا 280 نووسینگەی هەیە لە جیهان) بەڵگەی بڵاوکردەوە لەسەر ئەوەی وەزارەتی دەرەوە و(NED) لە ساڵی 2013 بڕی 7،6ملیون دۆلار بە گروپە ئۆپۆزیتسیونەکانی فینزویلایان خەرجکردووە. دوو کەسایەتی گەورەی ئۆپۆزیتسیون(لیوناردۆ لەپیتس و ماریا کۆرینا ماچودا) لە فەبروەری رابردوو لە هەمووان زیاتر بانگەوازیان بۆ توندوتیژی دەکرد بۆ ئەوەی دەسەڵاتی مادورۆ بڕوخێنن, پەیوەندی بە جاسوسەتی بە ئەمریکاوە هەیە. NEDو ئاژانسی جیهانی ئەمریکی بۆ گەشەپێدان(USAID) بەشێ پارەکەیان گەیاندەتە حزبەی(Primero Justici)و حزبی(Voluntad Popular) و ڕێکخراو ناحکومی(Sumate).
لە وتارەکەی ڕۆژنامەی گرانمای حزبی شوعی کوبا بەناوی(ئەمریکا خەرجی توندوتیژیەکان لە فەنزویلا دەدات) ئەم زانیاریەش هاتووە: (حکومەتی پەلیقی ڕێکخراوی گەشەپێدانی ئەمریکی(USAID) لە وڵاتەکەی دەرکرد بەهۆی کارکردنی بۆ لەناوبردنی حکومەت و هاوکات حکومەتی ئیکوادۆریش پشتیوانی دارایی ڕێکخراوی ناوبراوی قەدەغەکرد بە پڕۆژەکان لە وڵاتەکەی.

NED چییە و کێ دایمەزراندووە و سەرەکی بووە؟

بە مەبەستی لەناوبردنی"ئیمبراتۆریەتی شەڕ- مەبەستیان یەکێتی سوڤیەتە" وەك خاڵی دەستپێکی دەزگا هەواڵگریەکان(cia ئەمریکی و IM16 ی بریتانی و ASAS ی ستراڵی)، ڕۆناڵد ریگان لە 1982 ڕێکخراویی(NED) ی دامەزراند و لە لەندەنەوە رایگەیاند. ئەم ڕێکخراوە هەر کەمێک یەکی یاسایی ئەمریکی نیە یان تەنها ئامێرێکی وەکالەتی هەواڵگری مەرکەزی، بەڵکو دەزگایەکی هاوبەشە لەبەرژەوەندی هەواڵگری ئوسترالیا و بەریتانیاش کاردەکات، بەڵێ ریگان لە لەندنەوە راگەیاند.
بە ئەوەی راستی ئەم راستیە بشاردرێتەوە، ڕێکخراوەکە داوای لە هاوپەیمانەکانی کرد ڕێکخراوی هاوشێوەی خۆی دامەزرێنن، بەم شێوەیە دەوڵەتی کەنەدی لە 1988 ڕێکخراوی(ناوەندی ماف و دیموکراسی)دامەزراند و کار لەسەر هایتی دەکرد و پاشان بایەخی بە ئەفغانستان دا. بەهەمان شێوە بریتانیا لە 1991 دەزگای(ویستمنستر بۆ دیموکراسی)دامەزراند و بواری کارکردنی بۆ ئەوروپای ڕۆژهەڵات تەرخانکرد.
کاتێ کۆنگرێسی ئەمریکی لە 22/11/1983دەنگی بە دامەزراندنی(نید)دا، نەیانزانی پێشتر بە نهێنی بوونی هەبووە بە گوێرەی ڕێنمایەکانی

سەرۆکایەتی. ئەم بەڵگەنامەیە فەرمانی لابردنی نهێنی باش دوو دەیە لەسەر دەرکرا و کاروباری"دیبلۆماسی گشتی" رێکدەخست.

نووسەری فەرەنسی(تیری میسان- بەرپرسی سایتی ڤۆتیر-) لە وتاری(نید رووخساری یاسایی cia)ە، پرسیار دەکان:

ئایا دەکرێت هنری کیسنجەر بەرێوبەری(NED) نوێنەری کۆمەڵگەی مەدەنی بێت؟

کاروبارەکان بەو شەفافیەتە نەبوو، چونکە هەموو کارمەندە گەورەکان کە پلەی ناوەندیان هەبوو لە ئەنجومەنی ئاسایشی نیشتمانی ئەمریکی، بەرێوبەری (نید) بوون، بۆ نموونە وەك(هنری کیسنجەر، فران کارلوتشی، بیرژنسکی، بول وولف ویتز) کە بێ گومان وەك کەسایەتیگەلی خەباگەری ئیدیال لە پێناوی دیموکراسی نارەنە مێژووەوە، بەڵکو وەك شەیتانگەلی توندوتیژی.

دارایی(نید) بە جیا گفتوگۆی لەسەر ناکرێت، چونکە رێنمایی وەردەگرێت لە ئەنجومەنی ئاسایشی قەومی بۆ جێبەجێکردنی ئۆپیراتسیونی بەرفراوان لەنێوان ئاژانسە هەواڵگرییە جیاوازەکان و پارەکان لە(ئاژانسی یارمەتی جیهانی)دەگوێزرێتەوە بەبێ ئەوەی ئەو بڕە پارانە لە حیسابەکەی دەربکەوێت تا نەخرێتە چوارچێوەی حکومی. هەروا (نید) پارە لە cia وەردەگرێت پاش ئەوەی بەرێگای کەرتی تایبەتەوە سپی دەکرێتەوە لەلایەن دەزگای سمیت ریتشاردسون، دەزگای جۆن م. اولاین یان دەزگای هاری برادلی.

بۆ نموونە ئەمریکا نزیکەی یەك ملیارد دۆلاری خەرج کردووە لەسەر حزبە سیاسیی و کۆمەڵەکان لە وڵاتێکی بچووك وەك کە دانیشتوانەکەی 4 ملیون کەس تەنا پەڕێنەت وەك لوبنان. وەزارەتی دەرەوە و(نید)نیوەی ئەو پارەیە کە تەرخانکرابوو بۆ لوبنان خەرج کرد و نیوەکەی تریشی cia بەنهێنی خەرجی کرد.

لە ساڵی 2003 و بە بۆنەی 20ساڵە دامەزراندینەوە، نید هەستا بە پیشاندانی سیاسی گشتی چالاکییەکانی و دەرکەوت خەرجی زیاتر لە 6000 رێکخراوی سیاسی و کۆمەلاتی لە وڵاتانی جیهان لە ئەستۆگرتووە و دامەزراندنی چەندین دەزگا و رێکخراو بە خۆی گەڕاندەوە وەك سەندیکای(سۆلیدارنە) لە پۆلەنیا، میساقی 77 لە چیکۆسلۆڤاکیا و اتبور لە سربیا و رادیوی 92 و رۆژنامەی ازلوبوجنج لە یوگسلافیای جاران و زنجیرەیەك لە دەزگاکانی راگەیاندنی"سەربەخۆ" لە عیراق.

NED رووی تری روخساری موخابەراتی ئەمریکیە بۆ لەناوبردنی شوعییەت لە کیشوەری ئاسیا. ئەمە تۆمەتێك نیە بخرێتە ئەستۆی ئەم رێکخراوە، کردەوە و رەفتار و پەیوەندی و ئەرکەکانی پیشانی دەدات بەشێکی ترسناکە لە سەپاندنی وەحشیگەری لە جیهان:

– رێکخراوی فەرەنسی UNI کە نەپەرەست کە لە دژی بزووتنەوەی

خوێندکاران لە 1968دامەزرا، پشتیوانی دیکتاتۆر و گەندەڵەکانی ئەفریقای دەکرد. ساڵانە بۆ نموونە لە 1984-1985بڕی 575هەزار دۆلار لە نید وەرگرت. ئەم زانیاریە لە رۆژنامەیی(لیبراتسیون) بڵاوکرایەوە کۆتایی بەو گەندەڵییە هێنرا. نید لە دژی بەشداری حزبی شوعی فەرەنسی لە حوکمڕانی بە ملیونان دۆلار پشتیوانی لە ناسیونال فرۆند و ئەوانی تر کرد.

– لەسەرەتای هەشتاکاندا تینك تانکی شەڕەنگیزی و فراوانخوازی سیاسەتی دەرەوەی ئەمریکا بوو. ئەرکە سینترالەکەی بریتی بوو لە هێرشکردن بە سەر حکومەتە مارکسیەکانی ئەمریکای لاتین وەك حکومەتی ئیل سلڤادۆر و حکومەتی ساندنستیەکان لە نیکاراگوا و هاوکات پشتیوانی لە حزبی کرستیانە دیموکراتەکان لە شیلی کرد کە کودەتای ژەنەڕاڵ بینوشیتی لێکەوتەوە.

– لە پشکنینی نووسینگەی نید لە قاهیرە بەڵگەنامەی زۆریان دەستکەوت بە ئەوەی (ئەخوان موسلمین) لە "شۆڕشی مەیدان" دەسەڵات بەدەست بگرێت. ئایا هەندێ حزب و رێکخراوی ئیسلامی لە کوردستانیش بە رێگای نیدەوە لە خزمەتی ستراتیژی ئەمریکا کاردەکەن؟

تیری وتارەکەی بەم رستەیە کۆتایی پێدەهێنێت: (ئەو توانا بێسنوورانە بە سەرپەرشتی ئەنجوومەنی ئاسایشی نیشتمانی ئەمریکا لە ژێردەستی-نید-هەیە نەك رێگە نادەن بە پشتیوانی دیموکراسی، بەڵکو کاردەکەن ئەگەر لە هەرکوێ هەبێت، ژەهرای بکەن.)

لە هەرێمی کوردستان و عیراق چەندین رێکخراو کاری جاسووسەتی و دژایەتی شوعیەت دەکەن(پێشی دوو رۆژ برادەرێکم وتی بەشداری خولێکم کردووە، لەسەرەتای داتاشاوەکەیان وێنەی داس و چەکوش لەگەل کەلەسەری مرۆڤ پیشاندەدەن!) بەڵام بە خودی نید وەك پاشماوەیەکی جەنکی سارد، رێکخراوەکی هەیە بەناوی(سەنتەری ئەمریکی بۆ هاوپشتی کرێکارانی جیهان(ACILS)!

ئایا وەزارەتی ناوخۆی هەرێم ئاگاداری رۆڵی(نید)ە و چالاکییەکانی بەلایەوە ئاساییە بۆیە لە ئاستیاندا بێدەنگن؟ ئایا نووسینگەی رێکخراوە ناحکومییەکان بەخۆیان بەرهەمی(نید)ن؟ ئایا رۆڵی (نید) پێشێلکردنی سەروەری وەڵات نیە؟ یان وەڵات بە ئاگاداری حزبەکان کراوە بە خۆراکی گورگەکە و هیچ ناڵێن و ناکەن؟ ئایا حەق نیە داوا لە یەك بە یەکی رێکخراوە ناحکومییەکان و رۆژنامە و گۆڤارە"سەربەخۆکان" بکەین: خەرجییەکەیان کە دابینی دەکات؟!(ئەبێ خۆیان سەرچاوە داراییەکانیا ئاشکرا بکەن)

حەقیقەتەکمان لە بەرچاوە: سوپای ئەمریکا و چەندین وڵاتی تر لە هەرێم چالاکن و تازە"رێگە"بە دامەزراندنی 5 بنکەی سەربازی دراوە،

کۆمپانیای ئیکسون مۆبیل و شیڤرۆن و شەریکەکانیان و (بی پی)بریتانی و گلوبالی فەرەنسی و هاوشێوەکانیان ساڵانەکە بست بە بستی وڵات دەپشکنێنن و بەرهەمیان هەیەو بانقی جیهانی و صندوقی دراوی جیهانیش فەرمانی خۆیان دەردەکەن و حکومەتی هەرێمیش یەك بە یەکیان لە دژی ئەمە جێبەجێ دەکات، بۆیە بارودۆخەکەمان بەم ئاستە وێرانکراوە. (نید) بەشێکی ترسناکە لەو بەرنامەیە و باڵی دیبلۆماتی و سوپای تێکدانە و ئەوانەی بەناوی(دژایەتی گەندەڵی و ئازادی رۆژنامەگەری) وەك رێکخراوی (ستێپ) و هاوشێوکانی خەرجی گیرفانیان لێی وەردەگرن و ئەو رۆژنامە و نووسەرانە دەیانناسن و بەدەنگیان هەڵبژاردووە و ئەوانەی دەڕۆنە خزمەتی(معالی قونسلی ئەمریکی)، پێیان خۆشبێت یا نا، بەشێکن لە بەرنامەی تیرۆر و جەنگ و ماڵوێرانی ئیمپریالیستەکان!

کەواتە:

– ستوپ (NED) و هاوشێوەکانی لە کوردستان و عیراق

– ستوپ کۆمپانییەکانی هاوپەیمانان لە کوردستان و عیراق!

– ستوپ سوپای ئەمریکا و هاوپەیمانان لە کوردستان وعیراق!

– ستوپ بانقی جیهانی و صندوقی دراوی جیهانی لە کوردستان و عیراق!

سوسیالیزم(شوعیەت) یان بەربەریەت…بەهێزبێت خەباتی شوعی و چەپ لە کوردستان و عیراق!

ژیانی عەدالەتی ئاشتی و ئازادی عەدالەتی کۆمەلایەتی خەیاڵ نیە!

سەرچاوەکان

1-
http://www.granma.cu/idiomas/aleman/unser-amerika/4sept-Vereinigte%20Staaten.html

2- تییری میسان: صندوقی نیشتمانی بۆ دیموکراسیگنید” رووی یاسایی وەکالەتی هەواڵگری ناوەندی ئەمریکایە

Die CIA und ihr menschliches Antliz -3

4- Geheime Dieste Im Irak

5- “greater middle east’, Bernhard Schmid

6- Die USA nehmen mit Milionen Dollar jaerich massiv Einfluss auf die medien, weltweit.

بێویژدانی کۆمپانیای کانیبال:(ستراتفۆر-Stratfor)وەك نموونە

لە 1996 یەکێك بەناوی(جورج فریدمان) کۆمپانیایەکی تایبەتی بەناوی(ستراتفۆر)لە بواری لێکۆڵینەوە، هەواڵ و جیوپۆلیتیك و ئاسایش و پڕۆژەی دوارۆژی جیۆپۆلەتیك و کێشەکان لە جیهان

دادەمەزرێنێت. ناوەکەی لە لێکدانی چەند پیتێکی یەکەمی دوو وشە بەکارهێنـاوە(Strategic Forecasting) کە مانـای(پێشـبینی ستراتیژی)یە. پسپۆڕەکانی بریتیـن لە پەلە تەلەگ، ئیکۆنۆمیست و پسپۆڕانی ئاسایش کە بەڕێگای"هەواڵگر"و سەرچاوە نهێنییەکانیەوە لە هەموو جیهان هەڵویست و راوێژکاری و پێشنبییەکانی بڵاودەکاتەوە.
گۆڤاری (Barrons) لە 2010 بە سێبەری cia ناوی برد. ئەوەی لەژێر بەڕێی ئەم تینك تانکە بوو، لە 2012 پلاتفۆرمی ویکیلیکس هێنایە سەر بەشێ: 5ملیون ئیمیلی ئەم دەزگایە بڵاوکردەوە.
پەردە لەسەر رووی جۆرج فریدمان و دەزگاکەی لادرا و ئەمەش پەیامی دامەزرێنەری ستراتفۆردە بە شێوازی کارو ئەرکەکانی لە نووسێنیکیدا بە هاوکارێکی لە فەنزەویلا لە 6/دیستەمبەر/2011: ئەگەر سەرچاوەکە بەهاداربوو، دەبێ بیهێنیتە ژێر رکێفی خۆت. هێنانە ژێر رکێف واتە، کۆنترۆڵکردنی سەرچاوەکە بە شێوەی دارایی، سیکسی یان دەروونی تا ئەو خاڵەی کە ئامادەدەبێت لەگەڵت رێکبکەوێت.).
کۆمپانییەکەی فریدمان لەسەر نهێنییەکان دەژێ. نزیکەی 30 هەزار کڕیاری هەیە و لەناویاندا سەر بە سوپای ئەمریکا، مەنیجەری صندوقی هیگیدە، سیاسەتمەداری گەورە و کۆمپانیای بانناسیونالی هەیە. هەکاری بەخشینی دارایی بە ئەم کۆمپانیە تا ئێستا نادیار بوو، بەڵام ئێستا ئیدی (هاکەر)ەکان چوونە ناو تۆری کۆمپانیاکە و هەموو شتێکیان خستە بەرچاو: کۆنتڕۆڵی دەروونی سەرچاوەکانی زانیاری، گەیاندنی زانیاری لە رۆژهەڵاتی ناوین و جاسوسیکاری بۆ کۆمپانیای کیمیاوی(Dow Chemical).
لەبارەی بڵاوکردنی زانیارییەکانی کۆمپانیاکە، فریدمان وەڵامی هیچ پرسیارێك نـاداتەوە، چونکە وەڵامدانیان دووبارەی تاوانبـاری دەکەنەوە. بۆ نموونە: ستراتفۆر چ جۆرە پەیوەندییەکی هەبوو لەگەڵ سەفارەتەکانی ئەمریکا؟ جێگرەکەی(فرید بورتون) بەخۆی جاسوسی دەزگای ئاسایشی وەزارەتی دەرەوەی ئەمریکا بووە. کۆمپانیا گەلێ وەك (داو شیمیکاڵ) و (کۆکا کۆلا) راوێژ لەم کۆمپانیایە وەردەگرن، چونکە وەك دەزگای ئاسایش کاردەکەن بەڵام وەك دەزگای ئاسایش کۆنتڕۆڵ ناکرێت.
فریدمان تۆمەتی ئەوەی سێبەری ciaیە، رەتدەکاتەوە.
فریدمان کە خاوەن دەزگای پیشبینی جیوپۆلەتکی دوارۆژە لە جیهان و لە کتێبەکەی ساڵی 1991(جەنگی داهاتوو لەگەڵ ژاپۆن-430لاپەڕە)و کتێبی(100 ساڵی داهاتوو) پێشبینییەکانی نووسیوە لەبارەی جەنگی ئەمریکا لەگەڵ پۆڵەندا، تورکیا، بەڵام نەیتوانی پێشبینی هاككردنی کۆمپانیەکەی بکات!
لە گفتوگۆیەکی ((Der Aktionaerلەگەڵ فریدمان بە روونی بانگەواز

بە رەگەزپەرستی دەکات دژ بە پەنابەران، لەمەشدا بە میتۆدی(جەنگی کلتورەکان)و باسی جیاوازی کلتوور دەکات و ئەم گومانە دەخاتەوە : فەرموو چۆن ئەم وڵاتە-ئەڵمانیا-پێکەوەژیانی مرۆڤ فەراهەم بکات کە کلتوور و عەقڵییەتیان بەو شێوەیە توندڕەوبن بە نموونە وەك پەنابەرەکانی ڕۆژهەڵاتی ناوین.)
لە درێژەی قسەکانی: هەمیشە ئینتگراتسیونی بیانییەکان بە ئەوروپا کێشە بووە…. پرسیارە زۆر گرنگەکە ئەمەیە: چۆن یەکێك دەبێتە ئەڵمان یان ئەوروپی. ئەمە زۆر سەختە).
هەروا چەندین بۆچوونی تر کە لە نەخوێندەوارەکی ئاوایە دووردەستەکانی گەرمیانیش نابیستی.
لە ڤیدیویەك(لە یوتوب بەناوی پێشێلکردنی مافی چاپدان، کوژراوەتەوە) دیك براند-بەرێوبەری بەرنامەی هاوبەش لە ئەنجومەنی شیکاگۆ بە کاروباری جیهانگیری پێشوازی لە فریدمان دەکات. لەم گفتوگۆیە فریدمان نموونەی قیزەوەنترین سیاسەتی ڕۆناڵد ریگان بەهەند وەردەگرێت و دەڵێت: ئەو سیاسەتە کە من وەسیەتی ڕۆناڵد ریگانم کرد، لە عیراق و ئیران بەکاریهێنا. ریگان پشتیوانی لە هەردوو لایەنی جەنگەکەی دەکرد کە لە(1980-1988)و دژ بە یەکتری بجەنگن.
بە رسواکردنی پلانە دژە ئازادی ئینسانییەکانی ستراتفور، هەر یەك لە چالاکوانی ئەنەنیمەس(بارەت بەراون)بە 5ساڵ زیندانی و چالاکوانی ئەکوپی(جیرمی هاموند) بە 10 زیندانی لەلایەن دادگاکانی ئەمریکا مەحکومکران. لە کوردستان کە چاوساغی بە تینك-تانکی ستراتفۆر دەکات؟ کێ پێشتر چاوساغی بە ئینتەرپرایز دەکرد؟!
ئەگەر دەتانەوێت بە کەرامەت و سەربەرزی بژین، پشت لەهەموویان بکەن، خۆفرۆشی و خیانەت و سەتەمکار بە مەسەلەکی ئاسایی، ویژدانفرۆشی جەگای"شانازی"، بەڵێ تاقە یەك ڕێگایە هەیە: شوعییەت و شێوە ژیان و کاری هەرەوەزی بکەن بە مایەی خۆتان!
پرسیار: هەموومان دژ بە وەحشیگەری داعش لە فەرەنسا ناڕەزایەتیمان دەرخست، بەڵام بۆچی لە د1ی وەحشیگەری فەرەنسا لە کوشتنی خەڵکی مەدەنی هیچ نالێین؟ لە لاپەڕەی نهێنییەکانی cia و هەواڵگری بریتانی لە بارەی سالانی 1947-1963 بڵاوکرانەوە
سکەنداڵێك بە نموونەی حزبەکی نەرویژی!
حزبی کرێکارانی نەرویژ خۆی بە نوێنەری کرێکارانی وڵاتەکەی دەزانێت، بەڵام سەرۆکەکەی(یانس شتۆلتنبێرگ)کە پێشتر سەرۆکوەزیرانی ولاتەکەی بووە، ئێستا سەرۆکی(هاوپەیمانی ناتۆ)یە کە دەزگایەکی سەربازی جیهانییە و دەستی لە میلیتاریزەکردنی جیهان و کوشتنی مەدەنی و بەرپاکردنی جەنگی ئیمپریالیستی لە چەندین

وڵاتانی دنیا هەیە.
ئەم حزبە رێكخراوێكی هەیە بەناو(فریاگەوتنی میللەتی) و لە دوو خاڵی سەرەكیدا لە سایتەكەیان، خۆیان بە خوێنەران دەناسێنن و دەنووسن، ئەمە:

– رێكخراوێكی بزووتنەوەی كرێكارانین بە هاوپشتی مرۆیی
– رێكخراوێكی سیاسی سەربەخۆین.

زۆر ئاسایی دەبوو ئەگەر بەرپرسانی ئەم حزبە ببن بە سەرۆكی بزووتنەوەی ئاشتی یان ژینگەپارێزی و رێكخراوێكی جیهانی ئەنتی فاشیست، بەڵام نەك ناتۆ كە دوژمنی سەرسەختە دژ بە كرێكاران و گەلانی ژێردەستەی جیهان بە كرێكارانی نەرویژەوە!
ئەمە سكەندالە و ئابرووچوونێكی گەورەیە بە كرێكارانی نەرویژ و بە گشتی بە خەڵكی ئاشتیخوازی نەوریژ.
دەبێ دەستلەكاركێشانی شتۆلتنبێرگ و مەحكومكردنی هەڵویستی ئەم حزبە ببێت بە داواكاری رێكخراوی فریاكەوتنی میللەتی نەرویژ!
خەڵكی نەرویژ پێویستی بە هاوپەیمانی ناتۆ نییە!
(رێش- بیرەكانی) كەسا نەسترا لە كوردستان!
(پەیمانگەی ئینتەرپرایزی ئەمریكی و مایكل روبن وەك نموونە)
لەبەر ئەوەی زۆر كەس هەیە خۆیان لە مرۆڤی ئەرووپی و ئەمریكی، كەمتر دەزانن، بۆیە دەبینین حزب و رێكخراو وكەسانی گەندەڵ و تاوانباری ئەو وڵاتانە وەك ئازادیخواز و لایەنگری داپەروەری بە خەڵكی نەگبەتی وڵاتەكەم دەفرۆشنەوە و مایكل رۆبن و پەیمانگەی ئینترپرایزی ئەمریكی نموونەیەكیانە. ئایا پەیمانگەی ئەنتەرپرایز كێن و چیان كردووەو چی دەكەن؟

وتارەكەی مایكل رۆبن بە خەڵك خوێنرایەوە

لە وتارەكەی ناوبراو بە خۆپیشاندەرانی ئازادیخوازی سلیمانی، هاتووە(ئەمریكا پێویستە لە دەسەڵاتدارانی ئەوە زۆر تووڕە بن.... ئەمە ئەمەمان كرد بە دەستەبەركردنی حوكمی یاسا و دادپەروەری).
لەبەر ئەوەی رۆبن پێیوایە ئەمە بەئاگاین لە ناعەداڵەتی، هەژاری و گەندەڵی و لانەوازی و قەرزاری هاوڵاتییەكانی ئەمریكا، بۆیە هاتووە وەك رزگاركەرێك قسەمان بۆ دەكات. حكومەتی ئەمریكی و پەیمانگەی ئینترپرایز بەهەی چەندین جەنگ و پشتیوانیكردنی حكومەت و رێكخراوە تیرۆریست و دیكتاتۆرییەكان و پێشێلكردنی جاڕنامەی نەتەوە یەكگرتووە، بە گەندەڵی و تاوان، تاوانبارن و پێشی هەموو شتێك خیانەت لە پەیامەكەی ئیبراهیم لینكۆلن دەكەن! رۆبن و پەیكانگەكەی دەبێ بە زووترین كات بە بەردەم دادگا راپێچ بكرێن!
گەندەڵی و تاوانكاری پەیمانگەی ئینتەرپرایزی ئەمریكی
هەشتا راپۆرتەكەی كۆشوهەوای جیهانی سەر بە نەتەوە یەكگرتووەكان

بڵاونەکرابووەوە، لۆبی پیشەسازی بڕە پارەیان تەرخان کرد بۆ
لێکۆڵەران تا راپۆرتی نابراو بە هەڵە بخەنەوە. وەك(گارديان)
ئيمڕۆ لە كۆتايی ديداری پسپۆڕان لە پاريس بڵاويكرەوە> پەيمانگەی
كۆنەپارێزی ئەمريكی(ئينتەرپڕايز) 10هەزار دۆلار و نرخی هاتووچوو
بە هەر زانایەك دەدەن بۆ بەرگرتن بە راپۆرتی نابراو< لە درێژەی
وتارەكە هاتووە: ئينتەرپڕايز يەكێكە لە(تينك تانك)ە كاريگەرەكانی
كۆنەپارێزە نوێكانە كە رۆڵی سەرەكی بينيوە لە جەنگی عيراق....
كۆمپانيای نەوتی(ExxonMobl) سپۆنسەری ئەم پەيمانكەيە و بۆ ئەو
مەبەستە 1،6مليون دۆلاريان بۆ خەرجكردووە. قسەكەرێكی كۆمپانياكە
وتی كۆمپانياكەمان ساڵانە 1% لە داهاتە گشتييەكەی بۆ
ئينتەرپەڕايز تەرخان دەكات. ئەم پەيمانگەيە پەيوەندی نزيك لەگەل
ئيدارەی بوش هەيەو زياتر لە20كارمەندی، جاران وەك راوێژكار لە
حكومەتی بوش كاريان كردووە. زانايان لە راپۆرتەكەی پاريس هيچ
گومانێكيان نەهێشت لەوەی كە مر▯ق ه▯ی گ▯ِ انكارييەكانی كەشوهەوای
سەرزەمينە...سووتەمەی وەك خەڵوزو نەوت لەو پەرەسەندنە
بەرپرسيارە. مر▯قاي▯تی ه▯▯ش▯ی رەشەبای زەبلاح و بەرزبوونی ئاستی
دەريا و قۆناغی وشكايی لێدەكرێ. مايكل خۆی بە قسەكەری خەڵك
دەزانێ! بين ستيوارد(چالاكوانێكی رێكخراوی ژينگەپارێزی گرين
پيس)بە توندی رەخنەی لە ئينتەرپرايز گرت و وتی: ئينتەرپەرايز لە
فابريكێكی هزر زياترەو كرێگرتەن و وەك رۆشنبير، كۆسا نۆسترای
حكومەتی بوشن. ئەمانە نوێنەری كۆشكی سپين لە بواری حاشاكردن لە
گۆڕانی ژينگە....ئەوانە لەئاستی زانست و رەوشت دۆڕانديان و ئەوەی
دەيانەوێت بريتيە لە جانتای پڕ لە پارە. ئايا مايكل رۆبن و
برادەرو دۆستە كوردە رەشبير و بەرپرسی هەندێ رۆژنامە و گ▯قارە
كۆسا نۆسترای كۆنەپارێزە راستڕەوەكانی ئەمريكا نين لە كوردستان؟!
تۆماس پانی لە2/2/2007لە وتارێك بەناو(هاوپەيمانیەكی
بكوژ)دەنووسێ: لە لێكۆڵينەوەكەی ئەنجومەنی كەشووهەوای(UN) كە
ئيمڕۆ لە دنيا هەڵای نایەوە، هاتووە: (بەڕوونی دەركەوتووە كە
مر▯ق ب▯رپرسە ل▯ بەرامبەر گۆڕانی كەشوهەوا...پەيمانگەی
ئينتەرپرايز پارەيەكی زۆری تەرخانكردووە بۆ زانا، سياسەتمەدارو
ئابووريناسەكان تا وتار دژ بە راپۆرتەكەی نەتەوە يەكگرتووەدا
بنووسن و ل▯"گ▯قارە سەربەخۆكان" بڵاوی بكەنەوە....ئەم هەوڵە لە
بەرژەوەندی"هاوپەيمانيەكی بكوژ"ی زلهێزە...جاران لی
رايموند(جێگری سەرۆكی پەيمانگەی ئينتەرپرايز) بەڕێوبەری كۆمپانيای
نەوت(ExxonMob)بوو. هەروا پەمانگەكەی رۆبن شانبەشانی وەزارەتی
دەرەوەی ئەمريكا لە كۆبوونەكەی(براتسلاڤا)ساڵی2000 بەشداری كرد!
لەم كۆبوونەوەيە بڕياردرا بۆ پێشێلكردنی رێككەوتنەكەی هيلسنكی

بە(پێکەوەکارکردن و ئاسایشی ئەوروپا). ئیمزاکەرانی ئەم رێککەوتننامەیە(ئەمریکا و زۆربەی وڵاتانی ئەوروپا)بە ئەرکی خۆیان زانیوە ((لە داهاتودا هەرگیز نابێ رێ بدرێ بە بەکارهێنانی توندوتیژی بۆ گۆڕینی سنوورەکانی دەوڵەتانی ئەوروپا.)) مایکل رێبن باسی یاسا و عەداڵەت دەکات، بەڵام ئایا دەزانێ ماوەی پتر لە 20 ساڵە زیندانی سیاسی و رۆژنامەنووس مەمیا ئەبو جەمال(سەر بە رێکخراوی پڵنگی رەش) بەناهەق زیندانی کراوە و لەوانەیە لە هەر کاتێك لەسێدارەی بدەن، بەڵام سەرەڕای ناڕەزایەتییە جیهانییەکان، هێشتا هەر ئازاد نەکراوە. لە وڵاتە"ئازادەکەی برادەرە بەلایەنەکەمان"مافی مانگرتنیش لە کرێکاران قەدەغە دەکرێ! شایانی باسە پەیمانگەی ئینتەرپرایز لە1943دامەزراوە وەك دەزگایەکی تایبەت بە لێکۆڵینەوە بۆ بەرگی لە سیستەمی سەرمایەداری و رەفتاری کۆمپانییە گەورەکان و بەرژەوەندییەکانیان، بەڵام پاشان بواری خوازراوی بەرفراوانتر بوو.

ئایا کوردستانی عیراق هاوپەیمانێکی باشە؟

ئەوە ناوی ئەو راپۆرتەیە کە لەلایەن ئینتەرپرایز لە 13ی ئاب/2008 بڵاوکراوەتەوەو نووسەرەکەی(مایکل رێبن)ەو تێدا بە توندی رەخنە لە پارتی و یەکێتی دەگرێ و هەندێ نهێنی ئابرووچووانەو مەترسیدار دەردەخات. لەو راپۆرتە(پارتی کرێکارانی کوردستان)بە تیرۆریست ناودەبات و دەنووسن"تیرۆرستییەکەی دەزی نەتەوەی کورد پیس دەکات… هەردوو حزبەکە بە بەمامەڵەکردنیان لەگەل ئێران، خیانەتیان لە متمانەی ئەمریکا کرد"…و زۆر شتی تر.

ئینتەرپرایز لە13ی ئاب/2008

جاش و موستەشارە کوردەکانی ئینتەرپرایز!

زۆرێك لە رۆژنامە، گۆڤارو کەناڵی تەلەفزیونی بەشێوەیەك باسی پەیمانگەی ئینتەرپرایز و مایکل رێبن دەکەن، وەك بەشی رێکخراوی کۆمەڵگەی مەدەنی و کەسایەتی بێلایەنن و کارەکەیان تەنها ئەوەیە بەشێوەیەکی مەدەنی و ئاشتیخوازانە کاردەکەن. ئەمە درۆیەکی شاخدارو مەترسیدارە، گاڵتەکردنە بە خوێنەر و خەڵکی کوردستان، چونکە:

1- کارل روف یەکێکە لە سەرانی ئەو پەیمانگەیە و هاوکات یەکێك بوو لە گەورە موستەشارەکانی جۆرج بوش و نزیکە لە زانکۆی (بۆب جۆنس) لە ساوت کارۆلینا(سەنتەرێکی راستڕەوی توندڕەوەکان)ەو هەر خۆیشی سەرپەرشتی هەڵبژاردنی (بوش)ی کردووە. کارمەندانی ئەم پەیمانگە"سەربەخۆیە" وەك مایکل لادین و (جاشوا میرەفیك) پێکەوە لەگەل هەمووە کۆنەپارێزەکان وەك جیمس ولسی(سەرۆکی رابردووی

هەواڵگری ئەمریکا)، جاك كامب(كاندیدی حزبی كۆماریەكان بۆ سەرۆكایەتی ئەمریكا1996 و یاریدەری وەزیری بەرگری بۆ سیاسەتی ئاسایشی نیودەوڵەتی)كاردەكەن، واتە"دەستی شاراوە"ی وەزارەتی دەرەوەو بەرژەوەندییە ئابوورییەكانی ئەمریكان. یەكێك لە گەورە لەكۆڵەكەری ئەو پەیمانگە"بەلایەن و زانستی و ناحكومییە"ناوی (جۆن بولتن)ە كە بالیوزی ئەمریكا بوو لە نەتەوە یەكگرتووەكان.
ئەم"ئەستێرە بەلایەنە" لە 29/8/2010 بانگەوازی بۆ بەردومانكردنی بنكەكانی پیتاندی ئەتۆمی ئیرانی كرد. ئەم كامەندەی سەر بە ڕێكخراوەكەی"ngo"ە لە وتارێكیدا لە ڕۆژنامەی ووڵ ستریت ساڵی 1997نووسیویەتی(ئەو پەیماننامە نیودەوڵەتییانە كە ئەمریكا مۆری دەكات یاساگەلێك نین ڕێزیان لێ بگیرێت، بەڵام وەك پێویستییەكی سیاسی زیانی نییە لەگەڵ گۆڕانی بارودۆخ لێی پاشگەز ببینەوە).
كۆنەپارێزە نوێكان بەیەكچاو تەماشای نازییەت، شوعییەت و بزووتنەوە ئیسلامیەكان دەكەن، ئەستا ئیتر منیش سەیرم نایەت لەوەی كە (ڕەش-بیران)، هەندێ گۆڤار لە هەرێم وەك سەگی هار هەمان ئەم كارە ئەنجامدەدەن.

ئاژاوەی داهێنەرانە!
ئەمە تیئۆری گەورە فەیلەسوفی كۆنەپارێزە ڕاستڕەوەكانە(لیقی شتراوس)ە كە كۆنەپارێزە ڕاستڕەوی ئەمریكا كاری پێدەكەن.
ناواخنەكەیشی ئەمەیە: جەماوەر لەناو هەرانانەوە غەرق بكەن تا نوخبە بتوانێ جێگیربوونی بارودۆخەكەی دابین بكات). لە ئەمریكا شتراوسییەكان ناسراون و گۆڤاری(كۆمینتەری)دەردەكەن. پرۆفیسەر نەرمان پۆتهۆراس سەرپەرشتی دەكات و بە گرنگترین بەرهەمی كۆنەپارێزەرە نوێكانە.

مافیای چەك و ئەتۆم لەسەرووی یاسان!
لە وڵاتی(ئازای سەرمایەی دارایی، كۆمپانیای بانناسیونال وجەنگ و هەژاری) بە گوێرەی راپۆرتی لیژنەی چاودێریکردنی ئەتۆم، لە 23/3/2011ئاشكرای كرد كە ئەركی راگەیاندنی هەڕەشەی كەرەستە و"لەكاركەوتن" كە لەوانەیە رووداوی كارەساتئامێزیان لێ بكەوێتەوە لە زیاتر لە یەك لەسەر سێی حالەتەكان، پشتگوێ خراون).
حكومەتە مەدەنی و دیموكراسیەكەی"بەڕێز"ڕەبن تەنها لە ساڵی2008دا وەك پەیمانگەی توێژینەوەی ئاشتی جیهانی بڵاویكردووە، بودجەیەكی خەیاڵەی بۆ جەنگ تەرخان كردووە(1.464 بلیون دۆلار)!. ئەستا ئۆباما درێژە بە كارو ئەركەكانی سەرۆكەكانی پێشتری دەداو پشتیوانی لەو دیكتاتۆرانە دەكات كە لە سەدام یان ئەحمەدی نەژاد كەمتر نین، بە

نموونە بە بڕی 60ملیارد دۆلار 84 فرۆکەی جەنگی(ف.15)، 70هیلیکۆپتەر لە جۆری ئەپاچی، بە سعودیەی عەرەبی دەفرۆشێت. بەڵام ئاشکرایە ئاشتییەکەی(ئینتەرپرایز) شێوەی تری هەیە، بۆ نموونە لە وۆڵ ستریت جۆرنال نووسراوە: تەنها بە پێچەککردنی سعودیەی عەرەبی بە فرۆکەی جەنگی، کار بۆ نزیکەی 77هەزار کەس لە کۆمپانیای بۆینگ دابین دەبێت. ئەبامە ئەستا خەریکە زەمینە بۆ بازرگانی بە سیستەمی(تات) خۆشدەکات. راکێتەکانی ئەم سیستەمە دەگاتە دەرەوری و بەرزی ئەتمەسفەری زەمین. ئیمارات بە بڕی 7ملیارد دۆلار نموونەیەکی هاوشێوەی ئەو سیستەمە کڕیوە لەگەڵ 147راکێت.

وا باشە ڕێبن لەبری ئەوەی درووشمی"عەدالەتی کۆمەڵایەتی و ئازادی" بەخەڵکی کوردستان بفرۆشن، وا باشە خۆی و پەیمانگە"زانستی و بەڵاینەکەی" خەریکی گەندەڵی بۆرسەی وۆڵ ستریت و لابردنی قەرزی بانقەکان لەسەر ملیونان هاوڵاتی ئەمریکا ببێت و وەك کەسێکی"ئازادیخواز"بە بەڵگەوە بیسەلمێنە کە تەرخانکردنی پتر لە یەك بلیون دۆلار بۆ وەزارەتی بەرگری، باشتر وایە بۆ ئاشتی تەرخانی بکەن و بەمە خۆشەویستی گەلانی دنیا دابیندەکەن! وەك هاوڵاتییەکیش تکا لە برادەرە دژ بە گەندەڵییەکانی دەکەم، بەڵکو نەختە مەشوەرەت بە"سەرەکی مێژوویی"وڵاتەکەی بدەن بە خزمەتکردنی خانەنشینەکانیان و خزمەتگوزاری تەندرووستی بە هەژاران و بێکار و لانەوازەکانیان باش بکەن نەك بە گوێرەی بەرنامەی(Medicaid) کەمی بکەنەوە!، ئاخر باش نییە 23ملیون ئەمریکی بە بێ بیمەی تەندرووستی بژین: ئەمە بە ئاشتی جیهانی خراپە و پێشێلکردنی جاڕنامەی مافی مرۆڤە! هەروا(باج)یش کەم بکەنەوەو کرێی کار زیادبکەن تا هەموو ئەمریکا لەسەر قەرز نەژین و تۆزێك کەرامەت بە هاوڵاتییەکانیان دابین بکەن!

ئێمە خۆمان ئەقڵ و توانامان هەیە بۆ خەباتکردن لە پێناو عەدالەتی کۆمەڵایەتی کە حکومەتەکەی ئەو بە ئاگر و ئاسن لە دژیدا رادەوەستێ، وەك نزیکترین مێژووی ئەمریکای لاتین و دژایەتیکردنیان بە شوعییەت پێماندەڵێن!

ئەوە چارەنووسی ئەو ڕۆشبیرە جاش قەڵەمانەیە کە خۆیان بە ملکەچی و جاشایەتی و خۆفرۆشتن بە ئەم یا ئەولایەن تەرخانکردووەو بەردەوام خۆیان وەك کەسانی دەسەڕزی"بەڵاین"و دژ بە گەندەڵی و دەسەڕزی عەدالەتی کۆمەڵایەتی بە هەژاران دەفرۆشن و لەڕاستیدا ئەجندای کۆنەپەرستی و تاوان جێبەجێ دەکەن…

ئەوە سەری ئازادی دەبڕن!

ئەوە جامبازی بە عەدالەتی کۆمەڵایەتییەوە دەکەن!

بەرەی هەژارەکان و ئاواتەکانیان و دژایەتی کەندەیی لەشوێنێکی ترەوە لەو شوێنە دەست پێدەکاتەوە کاتە دوژمنەکانیان دەناسنەوە و بە خۆیان داخوازییەکان رادەگەینن و پێشکەش دەکەن. داخوازییە رەواکانی ستەمدیدەکان لە بەرچاون، گرنگ ئەوەیە نەهێڵین یاری بە ئازار و نەگبەتییە رۆژانەکانمان و بە قوربانیان بکرێ…

تێبینی: کۆسا نۆسترا رێکخراوێکی تاوانبارییە لە ئەمریکا و خۆیان بەشێوەی مافیەکانی سیسیلیا رێکخستووە.

ئایا دامەزراندنی راگەیاندکارانی سوور پێویستە؟!

ئەمە نامەیەکە بۆ ئەو رۆژنامەنووسانە کە خۆیان بە کەسانی چەپ دەزانن و بە هەموو شێوەیەك هەوڵدەدەن پێگەکەی لەناو کۆمەڵگە بەهێزبکەن لە سەردەمێکدا کە راگەیاندنی ئیمپریالیستی دنیای سەرمایەداری و پەلوپۆکانی هاوشانی(سوپای ناتۆ، صندوقی دراوی جیهانی، دەزگا سیخوڕیەکان، دادگای نیودەوڵەتی، بانقی جیهانی، G7، G20، شانەکانی بیرکردن-Think tank) هەنگاودەنێن و بە وردترین شێوە خۆیان رێکخستووە.
بۆ نموونە: زانیاری بە هاوڵاتیان نادرێت لەبارەی (کودەتا نەرم)ەکەی بەرازیل، هیرشکردن بۆ فەنزەویلا، بەرەی چەپ لە توکیا، پیلانگێڕیی ئەمریکا دژی ئۆکرانیا و قەدەغەکردنی حزبی شوعی لە چەند وڵاتێك، بارودۆخی زیندانەکانی ئەمریکا، یەکگرتنی چەپ لە سپانیا، جەنگی ئەمپریالیستی لەوڵاتانی ئەفریقا و زیانیان بە ژینگە و هەزاران رووداوی رۆژانەی جۆراوجۆری جیهانی کە راستەوخۆی کاریگەریان لەسەر ژیانی ئێمە هەیە. ئەوەی لە کەنالەکانی تەلەفزیون بڵاودەکرێنەوە لە ئاژانسە سەرمایەدارەکان وەردەگرن و تەنانەت ئەو کەنالانە کە پەیامنێریان لە هەندی وڵات هەیە، زانیاری لەبارەی موقاوەمەت، خەباتی شوعی و چەپەکان بە هاوڵاتیان نادەن.

ئەی ئەمە؟

پەرتەواز، کەمکردن لە بایەخ و رۆڵی یەکتر، ناڕۆشنی لە هەڵویستەکان و لە ئەنجامدا نەیارەکانمان سوودیان لەم لاوازییە وەرگرتووە.
ئەمەش ئەتوانین بەرەنگای جۆربەجۆر هەوڵ بدەین بە ئەوەی توانامان چڕبکەینەوە بۆ دامەزراندنی(ناوەندی راگەیاندنی سوور، رۆژنامەنووسانی سوور، هەواڵنێرانی سوور، راگەیاندکارانی سوور)ی هاوبەش لەبواری راگەیاندنی ئەلکترۆنی، کاغەز، رادیو، تەلەفزیون،

هەواڵ و راپۆرت و
ئامانجی ئەمە پێکەوە بریتی بێت لە شکاندنی تیرۆری ئەنتی کۆمونیزم و هێرشی بەرفراوانی سەرمایەدارانی جیهان و ناوخۆ لە دژی(مافە چینایەتییەکانمان و گەوجاندنی جەماوەر و درۆکردن و پێشینی تاوانی جەنگە ئیمپریالیستییەکانیان و ملیتاریزەکردنی ژیان لەسەرزمین و تێکدانی ژینگە).
ئەم نووسینە هەنگاوی یەکەمە و هیوادارم هەر راگەیاندکارێك لەلای خۆیەوە بە پێشنیار و رەخنە و بۆچوونی ئەرێنی هەوڵ بۆ قووڵکردن و بەهێزکردنی ئەم پێشنیارە بکات.

(رەش-بیرەکانی) کۆسا نۆسترا لە کوردستان!

(پەیمانگەی ئینتەرپرایزی ئەمریکی و مایکل روبن وەك نموونە)
لەبەر ئەوەی زۆر کەس هەیە خۆیان لە مرۆقی ئەروپی و ئەمریکی، کەمتر دەزانن، بۆیە دەبینین حزب و رێکخراو وکەسانی گەندەڵ و تاوانباری ئەو وڵاتانە وەك ئازادیخواز و لایەنگری داپەروەری بە خەڵکی نەگبەتی وڵاتەکەم دەفرۆشنەوە و مایکل رۆبن و پەیمانگەی ئینترپرایزی ئەمریکی نموونەیەکیانە. ئایا پەیمانگەی ئەنتەرپرایز کێن و چیان کردووەو چی دەکەن؟
وتارەکەی مایکل رۆبن بۆ خەڵك خوێنرایەوە
لە وتارەکەی ناوبراو بە خۆپیشاندەرانی ئازادیخوازی سلیمانی، هاتووە(ئەمریکا پێویستە لە دەسەڵاتدارانی ئەوێ زۆر توڕە بن.... ئەمە ئەمەمان کرد بە دەستەبەرکردنی حوکمی یاسا و دادپەروەری).
لەبەر ئەوەی رۆبن پێیوایە ئەمە بەئاگاین لە ناعەداڵەتی، هەژاری و گەندەڵی و لانەوازی و قەرزاری هاووڵاتییەکانی ئەمریکا، بۆیە هاتووە وەك رزگارکەرێك قسەمان بۆ دەکات. حکومەتی ئەمریکی و پەیمانگەی ئینترپرایز بەهۆی چەندین جەنگ و پشتیوانیکردنی حکومەت و رێکخراوە تیرۆریست و دیکتاتۆرییەکان و پێشێلکردنی جاڕنامەی نەتەوە یەکگرتووە، بە گەندەڵی و تاوان، تاوانبارن و پێشی هەموو شتێك خیانەت لە پەیامەکەی ئیبراهیم لینکۆلن دەکەن! رۆبن و پەیکانگەکەی دەبێ بە زووترین کات بە بەردەم دادگا راپێچ بکرێن!
گەندەڵی و تاوانکاری پەیمانگەی ئینتەرپڕایزی ئەمریکی
هێشتا راپۆرتەکەی کەشوهەوای جیهانی سەر بە نەتەوە یەکگرتووەکان بڵاونەکرابووەوە، لۆبی پیشەسازی بڕێ پارەیان تەرخان کرد بۆ لێکۆڵەران تا راپۆرتی ناوبراو بە هەڵە بخەنەوە. وەك(گاردیان) ئیمەیڵ لە کۆتایی دیداری پسپۆڕان لە پاریس بڵاویکرەوە>پەیمانگەی کۆنەپارێزی ئەمریکی(ئینتەرپڕایز) 10هەزار دۆلار و نرخی هاتووچوو بە هەر زانایەك دەدەن بۆ بەرگرتن بە راپۆرتی ناوبراو> لە درێژەی

وتارەكە هاتووە: ئينتەرپڕايز يەكێكە لە(تينك تانك)ە كاريگەرەكانى كۆنەپارێزە نوێكانە كە رۆڵى سەرەكى بينيوە لە جەنگى عيراق.... كۆمپانياى نەوتى(ExxonMobl) سپۆنسەرى ئەم پەيمانكەيە و بۆ ئەو مەبەستە 1،6مليون دۆلاريان بۆ خەرجكردووە. قسەكەرێكى كۆمپانياكە وتـــى كۆمپانياكەمـــان ساڵـــانە 1% لە داهـــاتى گشتييەكەى بۆ ئينتەرپ□ايز تەرخان دەكات. ئەم پەيمانگەيە پەيوەندى نزيك لەگەل ئيدارەى بوش هەيەو زياتر لە20كارمەندى، جاران وەك راوێژكار لە حكومەتى بوش كاريان كردووە. زانايان لە راپۆرتەكەى پاريس هيچ گومانێكيان نەهێشت لەوەى كە مر□ق ه□ى گۆِانكارييەكانى كەشوهەواى ســـەرزەمينە....سووتەمەى وەك خەڵـــوزو نەوت لەو پەرەســـەندنە بەرپرسيارە. مرۆڤايەتى هەڕەشەى رەشەباى زەبلاح و بەرزبوونى ئاستى دەريا و قۆناغى وشكايى لێدەكرێ. **مايكل خۆى بە قسەكەرى خەڵك دەزانێ!**

بين ستيوارد(چالاكوانێكى رێكخراوى ژينگەپارێزى گرين پيس) بە توندى رەخنەى لە ئينتەرپرايز گرت و وتى: ئينتەرپەرايز لە فابريكێكى هزر زياترەو كرێگرتەن و وەك رۆشنبير، كۆسا نۆسترای حكومەتى بوشن. ئەمـــانە نـــوێنەرى كۆشكـــى ســـپين لە بـــوارى حاشـــاكردن لە گۆڕانـــى ژينگە…. ئەوانە لەئاســـتى زانســـت و رەوشـــت دۆڕانـــديان و ئەوەى دەيانەوێت بريتيە لە جانتاى پڕ لە پارە.
ئايا مايكل رۆبن و برادەرو دۆستە كوردە رەشبير و بەرپرسى هەندێ رۆژنامە و گۆڤارە كۆسا نۆسترای كۆنەپارێزە راستڕەوەكانى ئەمريكا نين لە كوردستان؟!
تۆمـــاس پـــانى لە2/2/2007لە وتارێـــك بەناو(هاوپەيمـــانيەكى بكوژ)دەنووســێ: لە لێكۆڵينەوەكەى ئەنجـــومەنى كەشـــووهەواى(UN) كە ئيمڕۆ لە دنيا هەڵاى نايەوە، هاتووە: (بەڕوونى دەركەوتووە كە مرۆڤ بەرپرسە لەبەرامبەر گۆڕانى كەشوهەوا…پەيمانگەى ئينتەرپرايز پـــارەيەكى زۆرى تەرخـــانكردووە بۆ زانـــا، سياســـەتمەدارو ئابووريناســـەكان تـــا وتـــار دژ بە راپۆرتەكەى نەتەوە يەكگرتـــووەدا بنووســـن و لە"گۆڤـــارە ســـەربەخۆكان" بڵاوى بكەنەوە…. ئەم هەوڵە لە بەرژەوەندى"هاوپەيمانييەكى بكوژ"ى زلهــێزە…جاران لى رايموند(جێگرى ســـەرۆكى پەيمـــانگەى ئينتەرپرايز)بەڕێـــوبەرى كۆمپانيـــاى نەوت(ExxonMob)بوو.
هەروا پەمانگەكەى رۆبن شانبەشانى وەزارەتى دەرەوەى ئەمريكا لە كۆبوونەكەى(براتسلاڤا)ساڵى2000بەشدارى كرد!
لەم كۆبوونەوەيە بڕياردرا بۆ پێشێلكردنى رێككەوتنەكەى هيلسنكى بۆ(پێكەوەكـــاركردن و ئاســـايشى ئۆروپـــا). ئيمزاكەرانـــى ئەم

ڕێککەوتننامەیە(ئەمریکا و زەربەی وڵاتانی ئەوروپا) بۆ ئەرکی خۆیان زانیوە ((لە داهاتودا هەرگیز نابێ ڕێ بدرێ بە بەکارهێنانی توندوتیژی بۆ گۆڕینی سنوورەکانی دەوڵەتانی ئەوروپا.))

مایکل ڕۆبن باسی یاسا و عەدالەت دەکات، بەڵام ئایا دەزانێ ماوەی پتر لە 20 ساڵە زیندانی سیاسی و ڕۆژنامەنووس مەمیا ئەبو جەمال(سەر بە ڕێکخراوی پڵنگی ڕەش) بە ناهەق زیندانی کراوەو لەوانەیە لە هەر کاتێك لەسێدارەی بدەن، بەڵام سەرەڕای ناڕەزایەتییە جیهانییەکان، هەشتا هەر ئازاد نەکراوە. لە وڵاتە"ئازادەکەی برادەرە بێلایەنەکەمان"مافی مانگرتنیش لە کرێکاران قەدەغە دەکرێ!

شایانی باسە پەیمانگەی ئینتەرپرایز لە1943دامەزراوە وەك دەزگایەکی تایبەت بە لێکۆڵینەوە بۆ بەرگی لە سیستەمی سەرمایەداری و ڕەفتاری کۆمپانییە گەورەکان و بەرژەوەندیەکانیان، بەڵام پاشان بواری خوازراوی بەرفراوانتر بوو.

ئایا کوردستانی عیراق هاوپەیمانەکی باشە؟

ئەوە ناوی ئەو راپۆرتەیە کە لەلایەن ئینتەرپرایز لە 13ی ئاب/2008بڵاوکراوەتەوەو نووسەرەکەی(مایکل ڕۆبن)ەو تێدا بە توندی ڕەخنە لە پارتی و یەکێتی دەگرێ و هەندێ نهێنی ئابرووچووانەو مەترسیدار دەردەخات. لەو راپۆرتە(پارتی کرێکارانی کوردستان)بە تیرۆریست ناودەبات و دەنووسن"تیرۆرستییەکەی دەزی نەتەوەی کورد پیس دەکات… هەردوو حزبەکە بە بەمامەڵەکردنیان لەگەڵ ئیران، خیانەتیان لە متمانەی ئەمریکا کرد"…و زۆر شتی تر.

ئینتەرپرایز لە13ی ئاب/2008

جاش و موستەشارە کوردەکانی ئینتەرپرایز!

زۆرێك لە ڕۆژنامە، گۆڤارو کەناڵی تەلەفزیونی بەشێوەیەك باسی پەیمانگەی ئینتەرپرایز و مایکل ڕۆبن دەکەن، وەك بڵێی ڕێکخراوی کۆمەڵگەی مەدەنی و کەسایەتی بێلایەنن و کارەکەیان تەنها ئەوەیە بەشێوەیەکی مەدەنی و ئاشتیخوازانە کاردەکەن. ئەمە درۆیەکی شاخدارو مەترسیدارە، گاڵتەکردنە بە خوێنەر و خەڵکی کوردستان، چونکە:

1- کارل روف یەکێکە لە سەرانی ئەو پەیمانگەیە و هاوکات یەکێك بوو لە گەورە موستەشارەکانی جۆرج بوش و نزیکە لە زانکۆی (بەب جۆنس) لە ساوت کارۆلینا(سەنتەرێکی ڕاستڕەوە توندڕەوەکان)ەو هەر خۆیشی سەرپەرشتی هەڵبژاردنی (بوش)ی کردووە. کارمەندانی ئەم پەیمانگە"سەربەخۆیە" وەك مایکل لادین و (جاشوا میرەفیك) پێکەوە

لەگەل هەڵۆ کۆنەپارێزەکان وەك جیمس ولسی(سەرۆکی رابردووی هەواڵگری ئەمریکا)، جاك کامب(کاندیدی حزبی کۆمارییەکان بۆ سەرۆکایەتی ئەمریکا1996 و یاریدەری وەزیری بەرگری بۆ سیاسەتی ئاسایشی نیودەوڵەتی)کاردەکەن، واتە"دەستی شاراوە"ی وەزارەتی دەرەوەو بەرژەوەندییە ئابوورییەکانی ئەمریکان. یەکێك لە گەورە لێکۆڵەری ئەو پەیمانگە"بێلایەن و زانستی و ناحکومییە"ناوی (جۆن بولتن)ە کە بالیوزی ئەمریکا بوو لە نەتەوە یەکگرتووەکان.
ئەم"ئەستێرە بێلایەنە" لە 29/8/2010 بانگەوازی بۆ بۆردومانکردنی بنکەکانی پیتاندی ئەتۆمی ئیرانی کرد. ئەم کامەندەی سەر بە رێکخراوێکی"ngo"ە لە وتارێکیدا لە رۆژنامەی ووڵ ستریت سال□ی 1997نووسیویەتی(ئەو پەیماننامە نیودەوڵەتییانە کە ئەمریکا مۆری دەکات یاساگەلێك نین رێزیان لێ بگیرێت، بەڵام وەك پێویستییەکی سیاسی زیانی نییە لەگەل گۆڕانی بارودۆخ لێی پاشگەز ببینەوە).
کۆنەپارێزە نوێکان بەیەکچاو تەماشای نازیەت، شوعییەت و بزووتنەوە ئیسلامیەکان دەکەن، ئێستا ئیتر منیش سەیرم نایەت لەوەی کە (رەش-بیران)، هەند□ گ□قار لە هەرێم وەك سەگی هار هەمان ئەم کارە ئەنجامدەدەن.

ئێوە سەری ئازادی دەبڕن!
ئێوە جامبازی بە عەدالەتی کۆمەڵایەتییەوە دەکەن!
بەرەی هەژارەکان و ئاواتەکانیان و دژایەتی کەندەڵی لەشوێنێکی ترەو لەو شوێنە دەست پێدەکاتەوە کاتێ دوژمنەکانیان دەناسن□و□ ب□ خۆیان داخوازییەکان رادەگەینن و پێشکەش دەکەن. داخوازییە رەواکانی ستەمدیدەکان ل□ بەرچاون، گرنگ ئەوەیە نەهێڵین یاری بە ئازار و نەگبەتییە رۆژانەکانمان و بە قوربانیان بکرێ…

تێبینی: کۆسا نۆسترا رێکخراوێکی تاوانبارییە لە ئەمریکا و خۆیان بەشێوەی مافیەکانی سیسیلیا رێکخستووە.

تاوانەکانی حکومەتی ئەمریکا پاش 1945 تا ئێستا(بە کورتکراوی)
یەك بە یەکتان درووشم و بەڵێنی گەیاندنی راستی بە بینەرانتان داوە، بەڵام بۆ جارێکیش نەمانبینی و نەمانبیست رەخنەیەك ئاراستەی سیاسەتی ئیمپریالیزمی ئەمریکی و هاوپەیمانەکانی بکەن. بێدەنگی ئێوە لە تاوانەکانی حکومەتی ئەمریکا تەنها لە جەهالەت، دوو□ویی و خۆفرۆشی سەرچاوەی گرتووە: چەتەی قەڵمهەڵگرن. قەڵەهەڵگری. راگەیاندنەکانی ناو خودی ئەمریکا و جیهانی سەرمایەداری سەر بە حکومەتەکانیان نەك ئۆپۆزیتسیونەکانیان زیاد یان کەم رەخنە

ئاراستەی حکومەتەکانیان دەکەن، بەڵام ئەوە ئەوەندە بەئاست و کەسایەتین بۆ خاتری چەند دۆلارێکی چڵکن بەدەنگیتان هەڵبژاردووە و تەنانەت کار گەیشتووەتە ئەو رادەیە قونسوولی ئەمریکی بە بەرگریکار لە ئازادی بۆ خەڵکی کوردستان بناسێنن و زۆرێکتان تەشریف دەبەن بۆ لای"جەنابی عالی". ئەوە بەم هەڵویست و رەفتارە مافی رەوای بینەران پێشێل دەکەن و بوون بە بەشێك لە ئامێری گەمژادندن و نەزانی و سیخوڕی و چەتەیی و شەرەفی قەڵەمەتان خستوەتە ژێرپێی سیستەمی تاوان و تیرۆر و چەوسانەوە لە جیهان.

لەرێ ئەم زانیاریانە بەباوەڕکەمەوە بەو هیوایە بە جارێکیش بێت، ئەم زانیاریانە(ئێستا هەموویان دەزانن ئێمە نازانین)بگەیەنن بە رای گشتی!

– ئەڵمانیا1945: موخابەراتی ئەمریکی(CIC) لە پسپۆرانی پۆلیسی نازی و چاشەکانی سوپایەك دادەمەزرێنن لە 35 هەزار کەس لە دژی یەکێتی سوۋێت و بەشی هەواڵگری نازی(Fremde Heere Ost) وەك0رێکخراوی(Gehlen) و بە یارمەتیان کاری تێکدەرانە و نائارامی لە رۆژهەلاتی ئەوروپا ئەنجامدەدا. لە پاشاندا لە رێکخراوی(کەلین) دەزگای هەواڵگری ئەڵمانی(BND) دادەمەزرێنن. یەکێك لە کارمەندان و پسپۆری- گستاپۆ کە لەلایەن موخابەراتی ئەمریکا وەرگیرا و لە دەستگیرکردن پارێزرا ناوی(کلاوس باربی-klaus Barbie-) کە لە شاری لیۆنی فەرەنساوە دیپۆرتکردنی جووە فەرەنسییەکانی بۆ ئۆردوگای لەناوبردن رێکدەخست. (باربی) لە 1951 لەلایەن(cia)وە بە ناوی(کلاوس ئێتمان)رەوانەی پۆلیڤیا کرا و لەوێوە کەماندەی تیرۆرکردنی سیاسەتمەدار و سەندیکاییە چەپەکان لە وڵاتانی ئەمریکای لاتین بەرێوەدەبرد.

– چین(1945-1949): لە جەنگی ناخۆی چین، لە دژی کۆمونیستەکان، پشتیوانی لە (شین کای شیك) دەکەن ولەرێش سەربازە دیلەکانی یابان کە پاش ژێرکەوتنی وڵاتەکەیان لە جەنگی جیهانی دووهەم، بەکاردەهێنن.

– فلیپین(1945-1953): لە دژی حکومەتی چەپگەرای(Huks) و خەڵتانی خوێن کرا و پاشان چەتەکانی لە وڵاتەکە دامەزراند و (فیردیناند مارکۆس)یان کرد بە(پیاوە بەهێزەکە).

– ئیتالیا1947-1948: (cia) هێزەکانی مافیا و گروپە تیرۆریستە راستڕەوەکان لە دژی کۆمونیست و سۆسیالیستەکان چەکداردەکات. بەم مەبەستە پسپۆرەکانی چەتەکاری لە ئەمریکاوە رەوانەی ئیتالیا دەکەن.

– یونان(1949-1949): ئەمریکا پێکەوە لەگەڵ سوپای بەریتانیا لە(جەنگی ناوخۆی یونان) کاردەکەن بۆ شکاندنی بزووتنەوەی موقاوەمەتی

ئەنتی فاشستی کە لە دژی ئەڵمانە داگیرکەرەکان خەباتیان دەکرد. موخابەراتی ئەمریکی دەزگای بەدناوی(KYP)لەم وڵاتە دادەمەزرێنێت.

– 1950 (ئەمریکا): ئەنجومەنی ئاسایشی نیشتمانی(NSC) بەناوی فایلی(68) ستراتیژی تازە دادەڕێژێت و یەك ملیون سەرباز لە 675بنکەی سەربازی لە جیهان تەرخاندەکات. ئەم هێزە تا 1975دەستوەردانی سەربازی لە 215 ئەنجام دەدەن.

– پۆرتەریکۆ(1950): کۆماندەیەکی ئەمریکا راپەڕینێك بە سەربەخۆیی نیشتمانی لەناودەبەن.

– کۆریا(1950-1953): ئەمریکا لە کێشەی کۆریا لەشکرکێشی دەکات و پشتیوانی لە حکومەتی کۆریای باشوور دەکات و لە نەتەوە یەکگرتووەکانپشتیوانی بۆ دابیندەکات. فرۆکەوازنی ئەمریکا 12000بنکە و دەزگا لە کۆریای باکوور وێراندەکات و نزیکەی 2 ملیون مرۆڤ دەکوژن و 500هەزار کەس لە کۆریای باشوور کیانلەدەستدەدەن.

– ئێران(1953): حکومەتی هەڵبژردراوی موصەدەق لە 1951، نەوتی کۆمپانیای(ئەنگلۆ-ئێران) خۆماڵیدەکات. پاش دوو هەفتە لە هەڵبژاردنەکە، هێزێکی سەربازی مەشقپێکراو لەلایەن (cia) کودەتادەکەن و ئەمریکا شای ئێران دەکات بە حاکمی وڵاتەکە و هێزە شوعی و دیموکراتەکان کەمەڵکوژی و زیندان دەکەنز

– گواتیمالا(1954): ئەمریکا کودەتایەك دژ بە حکومەتی(ئاربەنز) رێکدەخات. ئەم حکومەتە ویستی چاکسازی کشتوکاڵی بکات و کۆمپانیای ئەمریکی(United Fruit) خۆماڵی بکات. پاش سەرکەوتنی ئەم کودەتایە، حکومەتە دیکتاتۆری سەربازییەکەی 140 هەزار هیندیە سوورەکانی کوشت یان بێسەروشوێن کرد.

– میسر(1956): ئەمریکا هەوڵیدا بە نائارامی لە میصر کە جەمال عەبدولناسر یەکێك لە سەرکردەکانی حکومەتە بێلایەنەکان بوو. عەبدولناسر (قناة سویس)ی خۆماڵیکرد، بۆیە ئەمریکا پێکەوە لەگەڵ بەریتانیا و ئیسرائیل جەنگیان لەدژی میسر بەرپاکار و بەناوی(جەنگی سویس) نەوبانگی دەرکرد.

– لوبنان(1958): 14 هەزار سەربازی ئەمریکی وڵاتەکە داگیردەکەن.

– کوبا(1961): لە 1/1/1959 سەرکەوتنی شۆڕش بەسەر حکومەتی دیکتاتۆری سەربازی پاتیستا راگەیاند.کاتێ شۆرشش بەڵێنەکانی بە خۆماڵیکردنی زەمین جێبەجێ کرد، ئەمریکا بەیاری ئابلۆقەدانی کوبای راگەیاندو کاری سەربازی بۆ تێکدانی وڵاتەکە جێبەجێکرد. لە 1960 ئەمریکا دەستیکرد بە بەردومانکردنی پاپۆڕی فەڕەنسی(Coubre) وتی و لە ئەنجامەدا 81 کەس کوژرا و 300کەس برینداربوون. لە 1961 موخابەراتی ئەمریکی بە پشتیوانی دارایی سەرمایەدارەکانی کۆمپانیای(یونایتد فروتی)لە گواتیمالاوە سوپای چەتەکان پێکهێنا و

دوورگەی بەرازی سەر بە کوبایان داگیرکرد و راستەوخۆ سیستەمی موشەکی دژی ئاسمانی کوبایان بەردومانکرد و هەشتا ئابلۆقەکەی درێژەی هەیە.

- کۆنگۆ/ زائیر(1961): چەتەکانی cia سەرۆك (لۆمۆمبا)ی ئەنتی ئەمپریالیستیان تیرۆرکرد. چەتەکان دەسەڵاتیان بەدەستەوە گرتز

- لاوس(1962): سەرەڕای ئەوەی رێککەوتننامەی ژنێف بوونی سوپای بیانی لە وڵاتی لاوس قەدەغە دەکات، بەڵام ئەمریکا هێزێکی سەربازی نهێنیی”Us- Armee Clandestine” پێکدەهێنێت کە هێرشیان بە (ڤێتنام)یشیان کرد. ئەم سوپایە لە 35هەزار چەتە پێکهات کە خەڵکی چیانشینی چاندنی مادە هۆشبەرەکان و خەرجی سوپاکە لە پارەی بازرگانی بەم مادەیە دابینکرا.

- ڤێتنام(1963-1975): ئەم وڵاتەش داگیرکرد و لە ئەنجامدا 3 ملیون ڤێتنامی تیرۆردەکەن، نیو ملیون کەمئەندام و 900هەزار منداڵ بە دایك وباوك، بەڵام لەدوایيدا بەسەرشۆڕی شاربەدەر کرا.

- ئەفریقیای باشوور(1963-1990):

Cia بە فێڵەکەی زانیاری پشتیوانی لە حکومەتی ئەپارتەهایدی(رەگەزپەرەست) و خەباتگەرانیان حزبی شوعی ئەفریقای باشوور تیرۆرکرد. 120 هەزار ئەندامی(ANC) تیرۆرکران و (نیلسەن ماندیلا) کە ئەنامی لیژنەی مەرکەزی حزبی شوعی بوو، زیندانی کرد.

- بەرازیل(196 -1990) : کاتێ سەرۆکی هەڵبژێردراو(Joao Goulart) بە وریاییەوە دەستی بە ریفۆرمی زەوی کرد و سنوری دانا بۆ بەی ئەو پارەیە کە بۆ دەرەوەی وڵات بڕوات و کۆمپانیایەك کە شەرکی کۆمپانیایەکی بانناسیونالی ئەمریکی(ITT)خۆماڵیکرد، ئەمریکا کودەتایەکی سەربازی رێکخست.

- کۆماری دۆمینیکان(1963): لەبەر ئەوەی سەرۆکی هەڵبژێردراو(جوان بوش) دەستی بە چاکسازی کۆمەلایەتی کرد لەلایەن سوپاوە لە دەسەڵات لابرا و، کاتێ خەڵك رژانە سەر شەقام بۆ گەڕاندنەوەی سەرۆکە هەڵبژاردووەکەیان، ئەمریکا 23هەزار سەربازی نارد و راپەڕینەکەی دامەرگاندەوە.

- ئیندنوسیا(1965): لەژی حکومەتی ئەنتی ئیمپریالیستی سوکارنۆ، موخابەراتی ئەمریکی هەستا بە ئامادەکردنی سوپا. کاتێ (بەرەی گەل) کە پشتیوانی لە سوکارنۆ دەکرد، دەسەڵاتی سوپا لاببەن، ئیتر هێرش بە خەڵك لەلایەن سوپاوە دەست پێکرد و سەدانهەزار کەس تیرۆرکران.

- یونان(1967): پاش چەند هەفتەیەك لە هەڵبژاردن، cia دەستیکرد بە کودەتا دژ بە حکومەتی دیمرکراتی پاپانئەندریو بەرپادەکەن و لەماوەی یەك مانك 8هەزار کەس تیرۆرکرا و پاشان 7ساڵ لە دەسەڵاتی فاشیستی دەستپێدەکات.

– پۆلیڤیا(1967): cia کاروباری سوپا دژ بە پێشمەرگەکان بەرێوە دەبات و تشی گیڤارا و هاوڕێیەکانی تیرۆردەکەن.
– شیلی(1970-1973): سلڤادۆر ئەلیندی لە هەڵبژاردنی 1970 وەك پالێوراوی (بەری گەل) بە زۆرینەی دەنگ بە سەرۆکایەتی هەڵبژێردرا. کاتێ وەزیری بەرگری وڵات(رینێ شنایدەر) بەرووی داواکاری cia بە بەرپاکردنی کودەتا، کەماندەیەکی نهێنیان نارد و (رینێ)یان تیرۆرکرد. هەروا پاش 3 ساڵ لە کاری تێکدەرانە و درووستکردنی نائارامی، پیاوی ئەمریکا (ژەنەرال بینوشیت) کودەتاکەی cia جێبەجێکرد و سەرۆك (ئەلیندی)یان تیرۆرکرد. یاریگای سانتیاگۆ کرا بە زیندان بۆ دەیان هەزار شوعی و چەپ و سەندیکایی و لایەنگرانی سەرۆك حكومەتی دیموکرات و یەك بە یەکیان لەلایەن کەماندەی کوشتن، تیرۆرکران و لەوانە سروودبێژی بەناوبانگ(ڤیکتۆر گارا). وەزیری دەرەوەی ئەمریکا(هنری کیسنجەر) لەبارەی هەڵویستی حکومەتی وتی: (ناکرێت ببینم و رێگە بدەم بەوەی چۆن وڵاتێك دەبێتە مارکسی، تەنها لەبەر ئەوەی خەڵکەکەی کەم ئەقڵن).
– هەندۆراس(1972): پاش گیرکردنی راستەخۆی سوپای ئەمریکا و کودەتای سەربازی لە ساڵی 1972، لە ساڵی 1975و 1978کەبوونەوە یەك بە نووسینی دەستوور دەسەپێنێت کە سۆسیالیست و شوعی و لە هەڵبژاردن بێ بەشدەکرێن..
– قوبروس(1974): ئەمریکا پێکەوە لەگەل حکومەتی فاشیستی یونان کودەتایەك بەرپادەکەن لە دژی حکومەتی دیموکراتی سەرۆك (ماکاریوس) کە لە هەڵبژاردن دەنگی هێناوە. ماکاریوس لە هەوڵی تیرۆرکردنی رزگاری بوو. کاتێ هێزە دیموکراتەکان حکومەتی دیکتاتۆری فاسیستیان لەناوبرد، وەزیری دەرەوەی ئەمریکا بە لای حکومەتی تورکیا بای دایەوە و قوبرسیان داگیرکرد. هەزاران کەس تیرۆرکران و 200 هەزار کەس ناچاربوون ماڵ و حاڵیان بەجێ بهێڵن.
– تەیموری رۆژهەڵات(1975): ئەمریکا ئامادەنەبوو دان بە سەربەخۆیی ئەم وڵاتە بنێت کە لە لەلایەن بزووتنەوەی(فریتلین) بانگەوازی بە کرا تا لە دەسەڵاتی داگیرکاری پورتوگال رزگاریان ببێت. لەبری ئەوە پشتیوانی لە رژێمی سوهارتەی ئیندنوسیای کرد کە بەخۆی کرێگرتەی سیاسی و ئابووری ئەمریکایە. لە ئەنجامی ئەم داگیرکردنە 200هەزار هاوڵاتی تیرۆرکران.
– ئەرژنتین(1976): بەسەرپەرشتی cia کودەتای سەربازی لە د1ی حکومەتی مەدەنی بەرپاکرا. کەماندەی کوشتن لەسەر داوای رژێمی ڤیدیلا تیرۆریان لە وڵات بڵاوکرد. هەزاران تەکۆشەر تیرۆر و بێسەروشوێن کران(دایکانی کۆڕەپانی دی مایۆ تا ئەستا بەدوای چارەنووسی جگەرگۆشەکانیانن). Cia پایتەختی ئەرژەنتین(بێینس

ئایرس) کرد بە بنکەی سەنتەراڵی خۆی بە ئەوەی کۆماندۆی تیرۆرکردنی تەکۆشەران لەسەر ئاستی ئەمریکای لاتین بەڕێوە بەن.

– ئەنگۆلا (1982-1976): ئەمریکا بە چەك پشتیوانی لە کۆماندۆی تایبەت دەکات کە هاوکات لەلایەن حکومەتی ڕەگەزپەرستی ئەفریقای باشوور پشتیوانی لە هێزە چەکدارەکان دەکەن کە لە دژ بە حکومەتی ڕزگاریخوازی نیشتمانی وڵاتەکە دەجەنگن و وڵاتە لەناو جەنگی ناوخۆ وێران دەکەن.

– عیراق-ئیران (1988-1980):
– ئەفغانستان (1990-1980)
– نیکاراگوا (1985-1981
– ئێل سلفادۆر (1992-1981)
– فاکلاند/مالڤیناس (1982)
– لوبنان (1984-1982)
– گرینادا (1983)
– لیبیا (1983)
– هایتی (1986)
– پۆلیڤیا (1986)
– پەنەما (1990-1989)
– عیراق (1991)
– سومالیا (1994-1992)
– بوسنیا (1995-1993)
– کرواتیا (1995)
– ئەفغانستان (1998)
– سودان (1998)
– یوکسلاڤیا (1999)

– ئێستا قەناعەتێکی تر لە ئارایە و درێژەی سیاسەتی تیرۆر و داگیرکردن و نائارامی لە جیهان:
– ئابلۆقەدانی ڕووسیا لە هەموو قۆڵەکانەوە.
– دەستوەردان لە ئۆکرانیا و پشتیوانیکردنی دارایی و ڕاگەیاندن بە نازییە تازەکان،
– هەڕەشەکردن و هێرشی ڕاگەیاندن و دامەزراندنی بنکەی سەربازی و سیستەمی موشەکی دژ بە کۆریای باکوور
– کودەتای"سپی" لە بەرازیل
– ئابلۆقەدانی ئابووری فنزوێلا و پشتیوانیکردن لە حزب و گروپە ڕاستڕەوەکان و پشێوی و تەقاندنی بارودۆخی وڵاتەکە.

گفتوگۆی ڕادیۆ دەنگی ئەمریکا لەگەڵ نووسەر سەلام عەبدوڵڵا سەبارەت بە بارو دۆخی کوردستان

سەلام عەبدوڵا: حکومەتی هەرێم وەک نائیب عەریفێک فەرمانەکانی بانکی نێۆنەتەوەیی و کۆمپانیاکانی نەوت جێبەجێ دەکات
ی مانگی نۆ 26, 2016

وا چاوەروان دەکرێت لە 27/9 لە سەرانسەری هەرێمی کوردستان خۆپێشاندانەکان دژ بەو بارودۆخەی لە هەرێمەکەدا هاتوەتە ئاراوە دەست پێبکات، هەرچەند بە پێی ئەو کلیپانەی بڵاو بۆنەتەوە وا پێشان دەدات تازە لە هەندێ شوێن دەستیپێکردووە.

سەبارەت بە هۆێ و پێشبینیەکان لە بارەی ئەو خۆپێشاندانانەوە، نووسەر و رۆژنامەوان سەلام عەبدوڵا ل□ ه□قپ□یقینێکدا لەگەڵ بەشی کوردی دەنگی ئەمەریکا دەلێت” لە تەواوی کوردستان، لە زۆربەی شارەکان هەوڵی ئەوە دەدرێت سبەی نارەزایەتی دەرببرێت دژ بەو سیاسەتە کە ژیانی خەڵکی خستوەتە مەترسیەوە، ئەم خۆپێشاندانە لە راستیدا دژ بە بانکی نێۆنەتەوەیی و کۆمپانیاکانی نەوت و گازە، چوونکە بە هەردووکیانەوە سیاسەتێکی نیولیبرال لە کوردستان سەپاندووە، کە پاکێجێکە (دەستە بەندیەک) بریتیە لە چەند خاڵێک، هەموو جێبەجێ کراوە، وەک تاڵانکردنی کەرتی تایبەت، سیاسەتی (تقشف) دەست گرتنەوە لە خەرجیەکان، دانەمەزراندن، چوونە سەرەوەی باج، ئازادی سەرمایەگوزاری، هەموو ئەم خاڵانە دەستە بەندیەکە دژ بە خەلکی کوردستان، حکومەتی هەرێمی کوردستان وەک نائیب عەریفێک(نائب عریف) ئیش ئەکا بۆ بانکی نێۆنەتەوەی و کۆمپانیاکانی نەوت”.

کاک سەلام هەر وەها دەڵێت” هیوادارم سبەی کرێکارانی کوردستان و جۆتیارەکانی ئەو ناوچانە کە نەوت و گازی تێدا بەرهەم دەهێنرێت، ئەوان بێنە مەیدان، چوونکە چارەنووسی تەواوی نارەزایەتیەکان بە نارەزایەتی ئەوان و داخوازیەکانی ئەوانەوە گرێدراوە”.

کاک سەلام دەشڵێت" گەندەڵی کاربەدەستانی هەرێم بەشێکە لەو سیاسەتە نیولیبرالیزمە کە وەک نائیب عەریفێک فەرمانەکانی بانکی نێۆنەتەوەیی و کۆمپانیاکانی نەوت و گاز جێبەجێ ئەکەن".

بۆ گوێگرتن لە گفتوگۆکە کلیکی ئێر□ بکەن....

http://www.dengiamerika.com/a/3525283.html